Birla Central Library
PILANI (Rajasthan)
Class No :- 017
Book No :- N408C v.2
Accession No :- 39877

REQUEST
IT IS EARNESTLY DESIRED THAT THE BOOK BE HANDLED WITH CARE AND BE NOT MARKED, UNDERLINED OR DISFIGURED IN ANY OTHER WAY, OTHERWISE IT WILL HAVE TO BE REPLACED OR PAID FOR BY THE BORROWER IN THE INTEREST OF THE LIBRARY

APPENDIX A.

TABLE OF CONTENTS OF VṚHADDHĀRAṆĪ SAṂGRAHA. *Page 244.* *Without number.*

ओं नमो रत्नत्रयाय ॥

आर्य्याष्टसप्तशतिकाप्रज्ञापारमिताधारणी	१
प्रज्ञापारमिताधारणी	२
आर्य्याप्रज्ञापारमिताधारणी	३
आर्य्याष्टपारमिताहृदयनामधारणी	४
आर्य्या अपरिमितानामधारणी	५
गाथाप्रतिघाप्यनामधारणी	६
सचक्रताडनविधिधारणी	७
आर्य्यगण्डव्यूहसूत्रधारणी	८
शतसाहस्रिकाप्रज्ञापारमिताधारणी	९
महाप्रतिसराधारणी	१०
महासर्वहृदयनामधारणी	११
आर्य्यवसुधारानामधारणी	१२
आर्य्य अमोघपाशहृदयधारणी	१३
अभिसमयालङ्कारनामप्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रधारणी	१४
श्रीकरण्डपुण्डरीकमहायानसूत्रसर्वज्ञताकारधारणी	१५
आर्य्य उष्णीषचक्रवर्त्तिधारणी	१६
आर्य्यनित्यतासूत्रधारणी	१७
सप्तबुद्धस्तोत्रधारणी	१८
यक्षाष्टकधारणी	१९
आर्य्यजम्भलजलेन्द्रधारणी	२०
सिंहनादलोकेश्वरस्य व्याधिप्रशमनीनामधारणी	२१
मुखोद्गीर्णसिद्धिनिकाधारणी	२२
आर्य्यसहस्रभुजलोकेश्वरधारणी	२३
आर्य्यावलोकितेश्वरस्य नीलकण्ठनामधारणी	२४
आर्य्यासहस्रावर्त्तधारणी	२५
आर्य्याषडक्षरीविद्याधारणी	२६

स्वपनविद्याधारणी ६०
जातिस्मरानामधारणी ६१
जातिस्मरानामधारणी ६२
पर्णशवरीमहामारीप्रशमनीधारणी ६३
समाधिराजनामधारणी ६४
गरुडव्यूहानामधारणी ६५
आर्य्यक्षेमाङ्गानामधारणी ६६
वज्रगुह्योत्तरपरमतन्त्रधारणी ६७
आर्य्यमैत्रीयप्रतिज्ञाधारणी ६८
मञ्जुघोषकृतिप्रणिधानराजधारणी ६९
आर्य्यताराप्रतिज्ञाधारणी ७०
आर्य्यसद्धर्म्मपुण्डरीकमन्त्रधारणी ७१
आर्य्यध्वजाग्रकेयूरनामधारणी ७२
गाथाद्वयनामधारणी ७३
आर्य्यषण्मुखीनामधारणी ७४
महामायाविजयवाहिनीधारणी ७५
आर्य्यलङ्कावतारनामधारणी ७६
श्रीभगवान् ललितविस्तरे त्रपुषभल्लिकापरिवर्त्तनाय भाषितं कल्याणवाक्यधारणी ७७
आर्य्यकुरुकुल्लाधारणी ७८
आर्य्यजङ्गुलीधारणी ७९
आर्य्यमारीचीधारणी ८०
आर्य्यवज्रसरस्वतीसाधनधारणी ८१
वज्रवैरोचनीस्तवधारणी ८२
शाक्यमुनीनां विशेषधारणी ८३
हयग्रीवकल्पे वज्रगान्धारीनामधारणी ८४
महामायावज्रवाराहीधारणी ८५
महाभैरवधारणी ८६
चिन्तामणिधारणी ८७
चिन्तामणिधारणी ८८
चुन्दाभट्टारिकाया रक्षामन्त्रधारणी ८९
सूर्य्यद्वादशनामधारणी ९०
एकजटीधारणी ९१
दशक्रोधभैरवाणां धारणी ९२

नामसङ्गीतिधारणी	९३
आर्य्यावलोकितेश्वरस्य मुखोद्गीर्णसिद्धिकाधारणी	९४
अमृतभक्ष्याधारणी	९५
अष्टमहाभयहरणताराधारणी	९६
बुद्धभट्टारकधारणी	९७
योगाम्बरकर्म्मराजधारणी	९८
सर्वलोकेश्वरधारणी	९९
खसर्पणधारणी	१००
अलपज्जमञ्जुश्रीधारणी	१०१
मैत्रीयधारणी	१०२
सद्धर्म्मपाठधारणी	१०३
वज्रताराधारणी	१०४
उग्रताराधारणी	१०५
दशक्रोधानां धारणी	१०६
लोकपालनामधारणी	१०७
गग[न]ञ्जयवज्रयोगिनीधारणी	१०८
रक्तयमारिधारणी	१०९
प्रसन्नताराधारणी	११०
महाभैरवधारणी	१११
सिद्धिविघ्नेश्वरधारणी	११२
श्रीमहाकालधारणी	११३
श्रीगणेशस्य षोड़शनामधारणी	११४
श्रीवसुधारा[धार]ण्युपदेशधारणी	११५
पुण्यविवर्द्धनधारणी	११६
आर्य्याषड़क्षरीधारणी	११७
श्रीसर्वज्ञजिनधातुरत्नकरण्डकं नाम भगवदार्य्यावलोकितेश्वरस्तोत्रधारणी ...	११८
आर्य्यवज्रगान्धारीधारणी	११९
कालचक्रविवर्द्धनधारणी	१२०
श्रीहेवज्रधारणपूजाविधिधारणी	१२१
महासरस्वतीधारणी	१२२
महाप्रतिसराधारणी	१२३
आर्य्यमहाप्रतिसरासाधनधारणी	१२४
आर्य्यमहामायूरीधारणी	१२५

A

CATALOGUE

OF

PALM-LEAF & SELECTED PAPER MSS.

BELONGING TO THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

BY

MAHAMAHOPĀDHYAYA HARA PRASAD ŚĀSTRI, M.A., C.I.E.
Vice-President, Asiatic Society, Bengal.

VOL. II.

CALCUTTA:
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1915.

आर्य्यमहाबाहुसहस्रप्रमर्द्दिनीसाधनधारणी १२६
आर्य्यमन्त्रानुसारिणी साधनधारणी १२७
आर्य्यशीतवतीसाधनधारणी १२८
पञ्जरत्तामहादेव्याः साधनधारणी १२९
हस्तपूजाविधानधारणी १३०
नैरात्मासाधनधारणी १३१
श्रीवज्रहूङ्कारभैरवधारणी १३२
हयग्रीवधारणी १३३
भूतडामरसंक्षिप्तधारणी १३४
श्रीगगनात्मजशुक्लवर्णवज्रवाराहीधारणी १३५
श्रीवज्रयोगिनीधारणी १३६
आर्य्यवज्रशृङ्खलाधारणी १३७
संक्षिप्तद्विभुजहेरुकधारणी १३८
पीतवर्णप्रज्ञापारमिताधारणी १३९
श्रीवसुधाराधारणी १४०
सितातपत्रापराजिताधारणी १४१
वज्रचर्चिकानामधारणी १४२
ध्वजाग्रकेयूरासाधनधारणी १४३
उष्णीषविजयसाधनधारणी १४४
महामायाधारणी १४५
वज्रज्वालानलार्कधारणी १४६
श्रीचण्डमहारोषणधारणी १४७
महासम्बरस्य कर्म्मराजविशुद्धिनामधारणी १४८
श्रीहेवज्रनामधारणी १४९
आर्य्यस्वल्पाक्षरप्रज्ञापारमिताधारणी १५०
त्रैलोक्यविजयनामधारणी १५१
लोहाकातीतस्तवधारणी १५२
आर्य्य अपरिमितायुर्नाममहायानसूत्रधारणी १५३
आर्य्यसर्वतथागतोष्णीषशीतातपत्रानामापराजिता प्रत्यङ्गिरामहाविद्याराज्ञीधारणी १५४
वसुन्धरास्तोत्रधारणी १५५
आर्य्यवज्रविदारिणीधारणी १५६
आर्य्यगणपतिहृदयधारणी १५७
आर्य्योष्णीषविजयधारणी १५८

पञ्चविंशतिकाप्रज्ञापारमिताहृदयधारणी १५९
आर्य्यमारीचीधारणी १६०
आर्य्यग्रहमातृकाधारणी १६१
श्रीवज्रदत्तविरचितलोकेश्वरशतकस्तवधारणी १६२
आर्य्यतारास्तवराजधरास्तोत्रधारणी १६३
सूर्य्यशतकधारणी १६४
आर्य्यमहामेघनिर्नादविजृम्भितसुरकेतुधारणी १६५
महामेघान्महायानसूत्राद्गातमण्डलीधारणी १६६
महामेघसमाधिवर्षापणधारणी १६७
वर्षापणविधिधारणी १६८
साङ्कत्यागुविहाराभ्यवर्षापणधारणी १६९
पीठास्तवस्तोत्रधारणी १७०
स्कन्दपुराणे शनैश्चरस्तोत्रधारणी १७१
भीमसेननामधारणी १७२
प्रज्ञापारमिताधारणी १७३
वागीश्वरमण्डलस्तोत्रधारणी १७४
गोशृङ्गपर्वते स्वयम्भुचैत्यभट्टारको नेपालविषये महाप्रभावधारणी ... १७५
नन्दिमुखअश्वघोषावदानधारणी १७६
श्रीहलाहलहृदयधारणी १७७
त्रिस्कन्धधारणी १७८
नीलतन्त्रे ताराष्टकस्तोत्रधारणी १७९
वज्रवाराहीहृदयस्तुतिधारणी १८०
वज्रवैरोचनीस्तोत्रधारणी १८१
वज्रविलासिन्याः स्तुतिधारणी १८२
श्रीवज्रविलासिन्या अष्टस्तोत्रधारणी १८३
नागपूजास्तोत्रधारणी १८४
निशाभैरवधारणी १८५
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजधारणी १८६
श्रीसुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजे महादेवीपरिवर्त्तधारणी १८७
श्रीसुवर्णं सर्वबुद्धबोधिसत्त्वधारणी १८८
राहुव्यग्रशान्तिस्वस्तिउपद्रवधारणी १८९
केतुग्रहशान्तिधारणी १९०
तन्त्रोक्तविघ्नान्तकस्तोत्रधारणी १९१

TABLE OF CONTENTS.

	Page
Preface	i-xxxv
Palm-leaf MSS. in the Durbar Library, Nepal	1-98
Palm-leaf MSS. in private collections, Nepal	99-116
Paper MSS. in the Durbar Library, Nepal	117-236
Paper MSS. in the Durbar Library, Nepal (not yet registered) ...	237-245
Fragments of Palm-leaf MSS. examined by Prof. Bendall	246-248
Other fragments of Palm-leaf MSS. ...	249
Appendix A—Contents of Vṛhaddhāraṇī-saṃgraha	251-263
Appendix B—Contents of Sādhanamālā	264-271
Index of works	1-7
Index of Proper names	9-20

प्रथमाक्षरसर्वज्ञमित्रसंयुक्तषड्क्षरस्तवधारणी	...	...	...	१९२
प्रज्ञापारमिताहृदयधारणी	...	...	...	१९३
उग्रतारायाः मालामन्त्रधारणी	...	...	...	१९४
नीलसरस्वतीधारणी	...	...	...	१९५
आदित्यद्वादशसूर्य्यधारणी	...	...	...	१९६
आर्य्यतारायाः कल्पोपदेशधारणी	...	...	...	१९७
आर्य्यतारायाः दशाक्षरविधानधारणी	...	...	...	१९८
दुर्गोत्तारणीसाधनधारणी	...	...	...	१९९
विषनाशकर्म्मतारादृदयधारणी	...	...	...	२००
वज्रविदारणसोमचन्द्रनामधारणी	...	...	...	२०१
नैरात्मादेव्यष्टकस्तवधारणी	...	...	...	२०२
श्रीमद्दोग्रतारास्तुतिधारणी	...	...	...	२०३
धर्म्मचक्रप्रवर्त्तनधारणी	...	...	...	२०४
आर्य्यतारानामाष्टोत्तरशतकधारणी	...	...	...	२०५
आर्य्यतारानमस्कारैकविंशतिस्तोत्रधारणी	...	...	...	२०६
सर्वदुर्गतिपरिशोधनस्य कल्पदेशधारणी	...	...	...	२०७
आर्य्यमायाजालनामसङ्गीतिधारणी	...	...	...	२०८
श्रीवज्रसत्त्वकायस्तवतत्त्वधारणी	...	...	...	२०९
चिन्तामणिवैरोचनधारणी	...	...	...	२१०
विश्वभद्रनामतथागतधारणी	...	...	...	२११
रत्नराजतथागतधारणी	...	...	...	२१२
वाग्वज्रतथागतधारणी	...	...	...	२१३
आर्य्यअमोघतथागतधारणी	...	...	...	२१४
आर्य्यातारानामधारणी	...	...	...	२१५
आर्य्यारोचनाधारणी	...	...	...	२१६
आर्य्याभ्रामकतारादारणी	...	...	...	२१७
आर्य्यापाण्डरातारादारणी	...	...	...	२१८
मायाजाललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२१९
वज्रपाणिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२०
अमोघपतिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२१
आनन्दादिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२२
वुगमल्ललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२३
हलाहललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२४

आर्य्यसर्वलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२५
मञ्जुवज्रनामधारणी	...	...	...	२२६
सर्वाकारज्ञतानामधारणी	...	...	...	२२७
एकश्लोकातिपकालधारणी	...	...	...	२२८
सर्व्वबुद्धचौड़ामणिधारणी	...	...	...	२२९
प्रसन्नतारानामधारणी	...	...	...	२३०
सिद्धिविघ्नेश्वरधारणी	...	...	...	२३१
वज्रवीरमहाकालधारणी	...	...	...	२३२
चतुर्द्दिग्लोकपालानां धारणी	...	...	...	२३३
सद्धर्म्मपाठनामधारणी	...	...	...	२३४
भृकुटीतारानामधारणी	...	...	...	२३५
समाधियोगाम्बरस्य धारणी	...	...	...	२३६
श्रीज्ञानदेवीनामधारणी	...	...	...	२३७
षट्योगिनीनामधारणी	...	...	...	२३८
मायाचक्रस्तोत्रधारणी	...	...	...	२३९
आर्य्यपद्मपदधारणी	...	...	...	२४०
सर्वबुद्धभट्टारकधारणी	...	...	...	२४१
चुन्दाभट्टारिकाधारणी	...	...	...	२४२
वज्रवित्रासनीधारणी	...	...	...	२४३
वज्रतारानामधारणी	...	...	...	२४४
आर्य्यमारीचीनामधारणी	...	...	...	२४५
वागीश्वरद्वादशोत्तरधारणी	...	...	...	२४६
आर्य्यपद्मोत्तरनामधारणी	...	...	...	२४७
शनैश्चरस्य द्वादशनामधारणी	...	...	...	२४८
हूंकारसम्भवनामधारणी	...	...	...	२४९
सर्वपापदहननामधारणी	...	...	...	२५०
चिन्तामणिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२५१
सर्वत्रानलमन्तृधारणी	...	...	...	२५२
श्रीचैत्यपुङ्गवस्य हृदयधारणी	...	...	...	२५३
पञ्चजिनधर्म्मधातुवागीश्वरधारणी		...	...	२५४
पञ्चोत्तरस्तोत्रधारणी	...	...	...	२५५
ओंकारनामधारणी	...	...	...	२५६
हूंकारनामधारणी	...	...	...	२५७

PREFACE.

In the summer of 1907 I obtained permission from the Government of Bengal to proceed to Nepal for the purpose of examining a new collection of manuscripts made by the Nepal Darbar. I proceeded there with Babu Rāmalāla Kāñjilāla, a Research Scholar in Sanskrit, who was placed under my direction, with my travelling paṇḍita, Paṇḍita Āśutoṣa Tarkatīrtha, a sound Nyāya Scholar, and with my son Santoṣa Bhaṭṭācāryya who had then just sat for the Entrance Examination. Mahārājā Sir Candra Samsher Jung Bahadoor Rāṇā gave us a hearty welcome and gave us quarters close to the Manuscript Library under the "Clock Tower", where every facility was given to further the object of our visit, namely, the examination of manuscripts. The librarian Subbā Viṣṇu-prasāda Rāja-bhāṇḍārī took a warm interest in our work and not only placed all the manuscripts in the Darbar Library, sixteen thousand in number, at our disposal, but often brought ancient palm-leaf manuscripts from private collections for our examination. It is a matter of very great regret that the Subbā died last year before the publication of this catalogue, in the compilation of which he took so much interest. He was descended from the hereditary prime ministers of the old Newari Rājās of Nepal, replaced by the Gurkhās and had abjured the profession of arms for that of letters He devoted his time to the study of *Tantras*, the history of which he knew thoroughly. His untimely death is a great loss to Sanskrit research in Nepal.

At the library, we spent our time in examining the ancient palm-leaf manuscripts mainly, some of which were written in transitional Gupta, ancient Newari, ancient Bengali and other ancient characters. We spent our mornings in examining some ancient Bengali songs, with Sankrit commentaries, found in the library, and the evenings were spent in examining several hundreds of pictures of Indian Āyurvedic medici-

त्रांकारनामधारणी	२५८
ह्रींकारनामधारणी	२५९
खंकारनामधारणी	२६०
वज्रधातुमण्डलधारणी	२६१
वज्रफट्त्तणनामधारणी	२६२
वज्रराजनामधारणी	२६३
वज्रसाधनामधारणी	२६४
वज्रतेजोनामधारणी	२६५
वज्रकेतुनामधारणी	२६६
वज्रहासनामधारणी	२६७
वज्रधर्म्मनामधारणी	२६८
सर्व्वोष्णीषमहाबलनामधारणी	२६९
वज्रधातुमहामण्डलपूजाविधानधारणी	२७०
षोड़शयोगिनीस्तोत्रधारणी	२७१
चौषष्टियोगिनीनामस्तोत्रधारणी	२७२
समाधियोगाम्बरस्य धारणी	२७३
धूमाङ्गारिनामधारणी	२७४
आर्य्यकामिनीश्रीदेवीधारणी	२७५
आर्य्यसुखावतीव्यूहधारणी	२७६
हरसिद्धिनामस्तोत्रधारणी	२७७
पद्मपाणिलोकेश्वरस्तोत्रधारणी	२७८
आर्य्यावलोकितेश्वरधर्म्मराजकृता अष्टोत्तरशतनामस्तोत्रधारणी ...	२७९
नवनागस्य हृदयधारणी	२८०
श्रीसम्बरनामधारणी	२८१
श्रीवज्रवाराह्या नामस्तोत्रधारणी	२८२
सरस्वतीदेवीस्तोत्रधारणी	२८३
श्रीलक्ष्मीदेवीधारणी	२८४
अष्टलोकपालस्तोत्रधारणी	२८५
शनैश्चरद्वादशनामधारणी	२८६
द्विभुजमहासम्बरधारणी	२८७
परममहारत्नाधारणी	२८८
अष्टमातृकास्तोत्रधारणी	२८९
बोधिसत्त्वषोड़शनामधारणी	२९०

nal plants, prepared under the patronage of the late Prime Minister of Nepāl. The pictures were drawn and painted by men of the Citrakara caste under the direction of an expert Sanskrit and Āyurvedic scholar. The pictures related not only to the Himālayan plants but also to plants found in the plains of India. The Scholar and the Citrakara went together and drew those pictures under the very trees they painted. Sometimes their identification was doubtful, but in the majority of cases it was all right. It reflects great credit on the Nepal Durbar for undertaking this difficult task which, when published, will be very much appreciated by all interested in Indian botany, specially in Indian medicinal plants.

We had a few works of reference with us, and with the help of these we tried our best to make our descriptions of the manuscripts as complete as possible; but there were manuscripts which could not be completely described with the help of the few books we had. In these cases we took as many extracts in Sanskrit as we thought proper in the hope of giving English descriptions later on in Calcuttta where more books of reference are available. Our readers will find in this catalogue some manuscripts with English notes in the body of the catalogue, but in other cases the English notes are given in the preface. This is an inconvenience no doubt, but this was unavoidable as we had to work at a great distance from the centre of information. It has, however, given us an opportunity to classify ancient works under different heads in the preface, an advantage which I hope will make some amends for the inconvenience of a double reference.

BUDDHIST TANTRAS.

Kālacakra Tantra.

Kālacakra tantra, p. 163, is the standard work of the Kālacakrayāna school of Buddhism. It is a Saṅgīti, i.e. it is reported as uttered by Buddha himself. Unlike other Saṅgītis it is neither written in prose nor in the form of a report

नवग्रहदेवतापाठधारणी	२९१
पद्मनृत्यनाथेश्वरधारणी	२९२
प्रत्यालीढपदधारणी	२९३
ऊर्द्ध्वपदनामधारणी	२९४
वैशाखपदधारणी	२९५
पदपशुधारणी	२९६
एकपदनामधारणी	२९७
वज्रकर्षणपदधारणी	२९८
वज्रवीरासनप[द]धारणी	२९९
अमोघपदधारणी	३००
सर्वपापंजहधारणी	३०१
वज्रतुण्डाभिपदधारणी	३०२
समन्तभद्रनामधारणी	३०३
श्रीसूर्य्यधारणी	३०४
श्रीचन्द्रनामधारणी	३०५
आर्य्यसर्वविघ्नहरणीधारणी	३०६
आर्य्यमञ्जुश्रीभट्टारकप्रतिज्ञानामधारणी	३०७
आर्य्यएकजटीधारणी	३०८
भद्रकल्पोद्भूतप्रतिसरास्तवधारणी	३०९
षोड़शभुजमहाकालसाधनधारणी	३१०
तत्त्वज्ञानसंसिद्धिर्नामस्वाधिष्ठानधारणी	३११
सुवर्णप्रभोत्तकमलाकरसर्वतथागतस्तवधारणी	३१२
महाप्रतिसराधारणी	३१३
महासाहस्रप्रमर्द्दनीधारणी	३१४
महामायूरीविद्याराज्ञीमन्त्रधारणी	३१५
आर्य्यमहाश्वेतवतीधारणी	३१६
महामन्त्रानुसारिणी धारणी	३१७
गुह्येश्वरीदेव्या मन्त्रधारणी	३१८
आर्य्यवज्रवाराह्या रहस्यमालामन्त्रधारणी	३१९
श्रीचण्डमहारोषणधारणी	३२०
श्रीचण्डमहारोषणमन्त्रधारणी	३२१
एकजटावीरसमाधिहृदयधारणी	३२२
बृहस्पतिकृतवाग्वा[दि]नीस्तोत्रधारणी	३२३

beginning with "Evaṃ mayā śrutaṃ ekasmin samaye", etc. It is written throughout in Sragdharā metre, but the metre often halts and violates all sorts of rules. The writer, whoever he was, appears not to have any regard for Sanskrit grammar, and often uses singular verbs for plural nouns; the accusative for instrumental; the ablative for the locative and so on. The commentator says that this sort of language, which the Brāhmaṇas always decry, is the Sarvajña bhāṣā, i.e. the language of the omniscient and understood by all. Buddha, he says, spoke in a language which was understood by all sentient beings. "Sarvarutānukāriṇī bhāṣā." Why then should the Buddhists restrict the study of their scriptures to Brāhmaṇas only by writing in correct Sanskrit ?

The extent of the work is said to be twelve thousand ślokas, though the work before us contains only three thousand. It is attributted to Ādi-Buddha. From this it is apparent that Buddhism at the time, when this work was composed, had superadded the theory of a single Buddha as creator and governor of the world, to the existing theory of five Dhyāní Buddhas, and had adopted numerous deities into their pantheon. The interlocutors are Buddha and Rājā Sucandra. Like all tantras, it is divided into paṭalas; and there are five paṭalas in this work:—

(1) Cosmogony.
(2) Metaphysical speculations.
(3) Ablutions and Initiation.
(4) Rituals.
(5) Enlightenment.

The first question asked by Sucandra refers to the conception of void; Vindu; Buddha with a thunderbolt in hand; gods and demons. Sucandra also asks how the Puruṣa or soul with twenty-five elements exist in humanbody, in the external world, as well as in the Prakṛtis; how the whole universe centres into human body; how the three worlds were created; how the gods and demons flourish; how mystic

मेधाकरीनामधारणी ३५७
मञ्जुश्रीमन्त्रसूत्रधारणी ३५८
कारण्डव्यूहमहामानोत्तधर्म्मराजकृतस्तुतिधारणी ३५९
कारण्डव्यूहोक्तउमामहेश्वरकृतस्तवधारणी ३६०
अष्टमहाभयपुङ्गलधारणी ३६१
विश्वमातानामधारणी ३६२
आर्य्यअतीतानामधारणी ३६३
ग्रहमातृकानामधारणी ३६४
ग्रहमातृकाहृदयधारणी ३६५
प्रज्ञापारमिताधारणी ३६६
हस्तपूजाविधानधारणी ३६७
चण्डमहारोषणसाधनधारणी ३६८
खिद्वैकल्लवीरप्रतिभेदान्तरसहजाभिलाषधारणी ३६९
आर्य्यमारीचीधारणी ३७०
अष्टसाहस्रिकायां भगवत्यां प्रज्ञापारमितायाः परिवर्त्तानुसारेण
भगवती-रत्नगुणसञ्चयगाथाधारणी ३७१
श्रीचक्रसम्वरविवृतौ तन्त्रे श्रीचक्रसम्वरसाधनधारणी ३७२
मन्त्रजापनियमनिर्द्देशधारणी ३७३
चक्रसम्वरस्य हृदयमन्त्रमालाधारणी ३७४
महासम्वरस्य मालामन्त्रधारणी ३७५
महाप्रतिसरायाः प्रथमकल्पधारणी ३७६
महाप्रतिसराया विद्याधरकल्पधारणी ३७७
महासाहस्रप्रमर्द्दनीमहाविद्याराज्ञीधारणी ३७८
आर्य्यमहामायूरीविद्याराज्ञीधारणी ३७९
आर्य्यमहाशीतवतीविद्याराज्ञीधारणी ३८०
आर्य्यमहामन्त्रानुसारिणीमहाविद्याराज्ञीधारणी ३८१
महाप्रतिसराविद्याराज्ञीरक्षाविधानकल्पविद्याधरस्य धारणी ३८२
महासाहस्रप्रमर्दनीमहायानसूत्रधारणी ३८३
महामायूरीविद्याराज्ञीसर्वार्थसाधनीधारणी ३८४
शीतवतीमहाविद्याधारणी ३८५
महारक्षामन्त्रानुसारणी महाविद्याराज्ञीधारणी ३८६
नमस्कारैकविंशतिस्तोत्रधारणी ३८७
कंकीर्णतन्त्रहृदयधारणी ३८८

circles are formed; how ablutions and initiation are performed. Buddha replies that in the "void" by the agency of Kāla, five elements—nay, the whole universe—are formed as salt is formed out of water.

The commentator calls this work Laghu Kālacakratantra, implying thereby that there is a bigger work on the subject.

A copy of the commentary written in Bengali character and during the reign of Harivarma Deva of Bengal has recently been acquired for the Asiatic Society of Bengal. Prof. Bendall in his Catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts, p. 69, describes a manuscript of the text, copied in A.D. 1446, in Bengali character; and he gives the number of stanzas as 261.

In page 44, mention is made of a *page* of an unknown work, put in as the first page of Yogaratnamālā. This page treats of Seka, i.e. Abhiṣeka, treated of in the third paṭala of the Kālacakra tantra, the interlocutors being Sucandra and Bhagavān. It speaks of seven kinds of Abhiṣeka, viz.:—(1) by water, (2) by wearing a crown, (3) by holding a lotus, (4) by carrying a thunderbolt, (5) by carrying a gong or ghaṇṭā, (6) by severe vow, and (7) by Anujñā. Again it speaks of three kinds of Seka and once more of one kind only, i.e. Anuttara. Page 37 contains a fragment consisting of thirteen leaves only, of a commentary on a work of which the above *page* is a fragment. In this commentary Rājā Sucandra is said to be a Nirmāṇkāya or reincarnation of Vajrapāṇi. He asks Buddha to give a succint account of Seka which, from one point of view, is of seven kinds, from another point of view, of three kinds, and from a third point of view, only Anuttara, i.e. of one kind, which all are said to be necessary for the attainment of mundane and supermundane success in spiritual matters. Buddha says that the seven kinds of Abhiṣeka are for less advanced people, and three kinds are for the attainment of higher worlds, and the Anuttara is for the attainment of absolute truth. There is a disquisition here about the text and commentaries of Kālacakrayānatantra.

APPENDIX B.

TABLE OF CONTENTS OF SĀDHANAMĀLĀ.

Page 83. No. III. 387.

नमो रत्नत्रयाय ।

त्रिसमयराजस्य साधन	१
वज्रासनभट्टारकसाधनोपदेशविधि	२
वज्रासनसाधन	३
वज्रासनसाधन	४
आर्य्यषडक्षरीमहाविद्यासाधन	५
कारण्डव्यूहाम्नायेन रचितसाधन	६
श्रीमल्लोकनाथसाधन	७
षडक्षरीमहाविद्यालोकेश्वरभट्टारकोपदेशपरम्परायातसाधन	८
खसर्पणलोकेश्वरसाधन	९
खसर्पणसाधन	१०
खसर्पणसाधन	११
सिंहनादसाधन	१२
लोकनाथसाधन	१३
लोकेश्वरसाधन	१४
सिंहनादधारणी	१५
खसर्पणलोकेश्वरसाधन	१६
सिंहनादसाधन	१७
हालाहललोकेश्वरसाधन	१८
पद्मनर्त्तेश्वरलोकनाथसाधन	१९
पद्मनर्त्तेश्वरसाधन	२०
हरिहरिवाहनसाधन	२१
हरिहरिवाहनोद्भवलोकेश्वरसाधन	२२
त्रैलोक्यसर्करलोकेश्वरसाधन	२३
त्रैलोक्यवशङ्करलोकेश्वरसाधन	२४
रक्तलोकेश्वरसाधन	२५
लोकेश्वरस्य वश्याधिकारविधिसाधन	२६
नीलकण्ठार्य्यावलोकितेश्वरसाधन	२७

It is couched in a very obscure language, but the commentary clearly says that there are three kinds of texts and three kinds of commentaries, viz.:—Alpa tantra, Vṛhat tantra and Saṅgīti, while the three kinds of commentaries are Alpaṭīkā, Vṛhaṭṭīkā and Pañjikā. These are, he says, the six koṭis or phases, through which Ādi Buddha becomes manifest; for in the opinion of these later writers, Buddhist Tantra and Buddha are one and the same. Pañjikā gives merely a prose-order and synonyms of the text, while ṭīkā explains everything exhaustively; when it is short, it is Alpaṭīkā and when long, Vṛhaṭṭīkā. The same 13 leaves of the commentary explain three more terms, a knowledge of which is essential to the understanding of the secret and mystic cult of the Buddhists, viz. the words Cāṇḍālī, Dombī and Avadhutī. That part of the female organ which resembles the beak of a bird is called Khagamukhā. The artery (canal) which carries semen down from Khagamukhā is called Cāṇḍālī, when, instead of semen, it carries menstrual flow. Dombī is that artery which, during the menses, points upward. According to the custom of the Indians, on both those occasions women are considered impure, and should not be touched. At the time of the discharge of semen, the same Dombī becomes Avadhutī (*vide* p. 45, lines 5-7 and p. 38).

Page 18 of the present catalogue contains a collection of works by Advaya Vajra, of which the first is the Tatvaratnāvalī. At the outset of that work, the author divides sentient beings as Śaikṣya and Aśaikṣya, those who require training and those who do not. The first class is required to practise Ādikarma till those who belong to it realise that they have no (separate individual) existence and then they obtain perfect Saṃbodhī or enlightenment, manifested in the union of two separate existences. The other class, like Śākyamuni, by earnestness of meditation, realises the pleasure and enjoyment of the union, like that of the coupled deities. When to the Aśaikṣyas the phenomenal world ceases to exist, the stream of Ādikarma flows spontaneously for the

वज्रतारासाधन	...	...	...	...	६१
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	६२
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	६३
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	६४
किञ्चिदुविस्तरतारासाधन	...	...	...	...	६५
अष्टमहाभयतारासाधन	...	...	...	...	६६
आर्य्यतारासाधन	...	...	...	...	६७
महाचीनक्रमतारासाधन	...	...	...	...	६८
मृत्युवञ्चनतारासाधन	...	...	...	...	६९
सिततारासाधन	...	...	...	...	७०
षड्भुजतारासाधन	...	...	...	...	७१
जाङ्गुलीतारासाधन	...	...	...	...	७२
धनदतारासाधन	...	...	...	...	७३
आर्य्यतारासाधन	...	...	...	...	७४
रक्तवर्णद्वादशभुजवन्दियानमारिचीसाधन			...	...	७५
दुर्गोत्तारिणीसाधन	...	...	...	...	७६
मृत्युवञ्चनोपदेशतारासाधन		...	...	...	७७
विश्वमातृसाधन	...	...	...	...	७८
आर्य्यप्रसन्नतारासाधन	...	...	...	...	७९
महाप्रीतारासाधन	...	...	...	...	८०
खगधरायाः स्तुतिविधिसाधन		...	...	...	८१
शमयत्वापकारनामसमाधिसाधन			...	...	८२
जाङ्गुलीसाधन	...	...	...	...	८३
जाङ्गुलीधारणीसाधन	...	...	...	...	८४
जाङ्गुलीसाधन	...	...	...	...	८५
जाङ्गुलीमहाविद्यासाधन	...	...	...	...	८६
जाङ्गुलीकल्पसाधन	...	...	...	...	८७
बुद्धोपसंहारनामसमाधिसाधन		...	...	...	८८
एकजटासाधन	...	...	...	...	८९
एकजटासाधन	...	...	...	...	९०
एकजटासाधन	...	...	...	...	९१
एकजटासाधन	...	...	...	...	९२
चुन्दासाधन	...	...	...	...	९३

benefit of sentient beings. Ādikarma means the first five Pārmitās, viz. Śīla (conduct), Dāna (charity), Kṣānti (forgiveness), Vīrya (energy, earnestness), Dhyāna (meditation). But without the sixth, Prajñā, they do not deserve the name of Pāramitā, because Prajñāpāramitā is the Svabhāva or nature of all other Pāramitās, and it is absolute Sūnyatā (void); the other Pāramitās are probably Upāya. Upāya without Prajñā is bondage. Prajñā without Upāya is also bondage; but salvation lies in the union of the two, and the union is complete fusion or blending of the two; and we can easily realise from the teachings of the Guru that the fusion is like the fusion of lamp and (its) light, both of which are interdependent on each other.

The Bodhisattvas, who are Aśaikṣyas, i.e. above Śikṣā and above Ādikarma, always deport themselves in pure Ādikarma, i.e. in doing disinterested good to the world. Though good or evil does not in reality exist in nature,—it is only apparent like the image of the moon on the surface of water, yet the Bodhisattvas always do what is good and avoid what is evil, because the one leads to happiness and the other to misery.

The second work in the above-named collection is *Sekatātparya Saṅgraha*, complete in 4 chapters, dealing with Seka (ablutions and initiation). There are several other works, treating of dreams, Mahāsukha, Amanasikāra, etc. Advaya Vajra has been often quoted by Abhayākara Gupta, who was a contemporary of Rājā Rāmapāla of the Pāla Dynasty of Bengal, who flourished at the end of the eleventh century.

Saṃkṣiptābhiṣekavidhi sāmājika, p. 84, by Vāgīśvara Kīrti in 170 ślokas—treats of Seka according to Guhyasamājatantra.

Sarvavajrodakā, p. 20, by Mahā Vajrācārya Ānandagarbhapāla, is said to be taken from Mahātantrarāja and speaks of the means of obtaining the great circle of the essence of Vajra. It is a work on Seka. The success in supreme felicity can never be attained without the union with Prajñā, i.e.

वज्रसरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२७
भृकूटीसाधन	...	...	...	...	१२८
भृकूटीसाधन	...	...	...	...	१२९
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३०
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३१
कुरुकुल्लावश्योपदेशसाधन	...	...	...	...	१३२
षड्भुजकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३३
अष्टभुजकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३४
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३५
कुरुकुल्लोपदेशसाधन	...	...	...	...	१३६
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३७
श्रीमतीकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३८
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१३९
शुक्लकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४०
श्रीमन्मायाजालमहायोगतन्त्रात् षोडशसाहस्रिकादाकृष्टकुरुकुल्लासाधनम्				...	१४१
वश्यविधिसाधन	...	...	...	...	१४२
षड्भुजकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४३
स्वाधिष्ठानकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४४
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४५
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४६
कुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४७
कल्पोक्तकुरुकुल्लासाधन	...	...	...	...	१४८
कर्म्मप्रसरप्रयोगसाधन	...	...	...	...	१४९
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१५०
सितातपत्रापराजितासाधन	...	...	...	...	१५१
वज्रचर्चिकासाधन	...	...	...	...	१५२
महाप्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५३
महाप्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५४
प्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५५
महामायूरीसाधन	...	...	...	...	१५६
महासाहस्रप्रमर्द्दिनीसाधन	...	...	...	...	१५७
महामन्त्रानुसारणीसाधन	...	...	...	...	१५८
महाशीतवतीसाधन	...	...	...	...	१५९

lotus. That sort of success cannot be attained by ablutions, by pure food, etc.

Vajrāvali tantra, p. 20. From other sources the author is known to be Abhayākara Gupta. It is a priestly manual of the Vajrayāna school. It treats of offerings to deities, consecration of images and temples and similar topics.

Amṛtakarṇikā, p. 244, is a commentary on Nāmasaṅgīti by Vibhūti Candra, a famous writer on Kālacakrayāna.

Heruka tantra, p. 176, is a Saṅgīti. It treats of the worship of Heruka and Vajrayoginī in each other's embrace, a secret and mystic worship, much in vogue in Nepal The Nepalese call this union sambara or restraint, and are very unwilling to show the image or to give out its secrets. The worship is performed with all the paraphernalia of a Tāntrika rite, as the counting of beads, the offering of clarified butter, the five M's and so forth. The interlocutors in this work are Bodhisattva Vajrapāṇi and Buddha. The gist of questions is, how the restraint is produced, how Heruka has five elemental forms, how he is the receptacle of the three Kāyas, Nirmāṇa kāya, Sambhoga kāya and Dharma kāya, the external form, the internal form and that pertaining to the character of both.

The extent of the work is said to be three lakhs and eight hundred ślokas but this appears to be fabulous. In Tantras this sort of figure often appears, and I am inclined to think that the huge numbers relate not to ślokas but to letters. This is a work of the Sahajayāna in which people tried to rise to eternal bliss from sexual pleasure,—a doctrine of salvation which a thousand years back was much in vogue in Eastern India and is not yet totally extinct.

In page 197 of his catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts, Prof. Bendall describes a manuscript of Catuṣpīṭha tantra, but unfortunately the professor could not give the opening verse of the work, as perhaps his manuscript was defective at the beginning, so it is difficult to identify it.

The work has become absolutely rare in Nepal. The

	पृ०	पं०
पूर्णसिंह ...	२४३	१९
पेथारिग्राम ...	६३	५
प्रकाशनाथ ...	१४९	२०
प्रचेता	९०	२५
प्रजापति ...	८९	२९
प्रज्ञाकरगुप्त ...	४१	९
प्रतापमल्लदेव ...	१९६	३२
प्रतापमल्ल ...	११२	२०
	२३९	९
	२३८	२६
प्रतिभानाथ ...	१४९	२१
प्रतिसङ्गगुप्त ...	११०	२०
प्रभाकरकीर्त्ति ...	८३	२८
प्रयाग	९६	१
प्रयागदत्त ...	१३९	१५
प्रहारसिंह ...	१९३	२०,३०
प्राग्वाट (अन्वय) ...	१४१	२
प्राणपति ...	११५	११
प्रेमनिधिशर्म्मा (भारकुल-पंथोपनामक) ...	१४१	२४
	१४२	१८

फ

फट्टारिणी ...	३	४
फणीश्वर ...	१०८	९,१३, २६
	२०६	१७
फेत्कारी ...	२	३४

ब

बन्धुपल्ली ...	९१	११
बलदेव ...	६०	२९
बलभद्र ...	२२४	१४
बहुलेश्वरसेन ...	२१९	२५
बहुवाड़ीकुल ...	९७	१६
बालकृष्ण ...	२२७	२
बालहरुडा ...	२४९	१५
बुद्ध	२४१	३०
बुध	६३	२७
बृहस्पति ...	१४६	२५
बोधिगुप्त ...	६	१४, २५,२७
	७	१
ब्रह्म	१०७	२४
ब्रह्मदत्त ...	१३७	१८
ब्रह्मपुरी ...	८२	१४
ब्रह्मसिंह ...	५९	३०

भ

भक्तपुर	९९	११
भक्तिवीर ...	२३८	१०
भट्टोजि दीक्षित ...	१८९	२७
भट्टोत्पल ...	८९	२०
	१३९	१४
भद्रव्यूह ...	५९	२
भरत	७२	१२
भरद्वाज ...	७२	११
	१३०	११
भवदेव	१३८	२,९,१०
भवदेव (बालवड़भीभुजङ्ग)	१७९	१२,१९
भवनाथ ...	६३	३३
भवानन्दराय ...	६७	२६,२८
	६८	२
भवानीशङ्करभट्ट ...	२०८	१७
भातगाँ	८८	५
भानुकर ...	९६	११
भार्गव	१३०	१२
भावचूड़ामणि ...	२२२	२९
भारोक	१८	५

Buddhist paṇḍitas say that the only old copy that was in Nepal is now to be found in Cambridge. In the present catalogue, however, there are four works based on the Catuṣpiṭha tantra. The one which seems to be a "Pañjikā" commentary has been described in p. 12. It is entitled Catuṣpīṭhāloka. It says that the opening verse begins with Evaṃ bhāṣitasarvajñaṃ, and ends with the word Yoginījālasambaraṃ. It thinks that the text is a Saṅgīti and that a Saṅgīti must have four elements: the teacher, the mode of teaching, the subject taught, and the place of teaching. The name implies that there should be four pīṭhas, but from the mutilated manuscript in this catalogue, the names of only three pīṭhas have been obtained, viz. Ātmapīṭha, Parapīṭha and Yogapīṭha. Prof. Bendall however found the fourth name to be Guhyapīṭha. It treats of different kinds of intercourse of Vajrasattva with yoginīs, such as Prajñāpāramitā, etc. The second work described in page 7 is Catuṣpīṭhanibandha which seems to be a liturgy on the original tantra. It explains the word Ātmapīṭha by saying that this human body is the seat of the five elements. The third work is described in the same page; it is entitled Catuṣpīṭhasādhana-saṃkṣepa, and seems to be a short liturgy. As the present manuscript of this work was copied in A.D. 1145, the antiquity of this form of secret worship must be some centuries older than this date. It concerns itself with all the six cruel rites:—propitiation of angry deities, homas, mystic circles, etc. The fourth is Mitapadā pañjikā, p. 57, by Durjaya Candra. It is an old manuscript dated A.D. 1141. In the introduction to the commentary, Durjaya Candra observes that Ātmā is not to be realised in the person of a Yogī, but in that of other persons. Yoga is simply the image of God and the best means of attaining both phenomenal and absolute truth. Āsana is that posture which facilitates meditation, and so on. It makes an obeisance to Yogāmbara, who sits in the midst of a Cakra or a circle of female deities, forty in number, and though enjoying their company, restrains himself!

	पृ०	पं०
भावसिंह ...	७९	२८
भास्करदेव ...	७	३५
भास्करशर्म्मा ...	२६	३०
	१९४	११
	२०८	२९
	२०९	११,१८
	२१२	४,६
भास्करेन्द्र ...	२२२	२२
भिल्लमालपुर (वा श्रीमाल)	११३	१
भीमदत्तसोमशर्म्मा	८४	१२
भुवनानन्दकविकण्ठाभरण	७३	९,१२
भुवनेश्वर ...	९६	१
भूवल्लभ ...	७२	१४
भृगु	९०	२६
भैरवसिंह ...	८८	४,८
भैरवेन्द्रदेव ...	६०	७
भौआर ...	९७	१५

म

मङ्गगर्भ ...	२४२	२
मङ्गघोष ...	१७६	१३
मण्डलशर्म्मा ...	९०	३३
मत्तमयूर ...	२३४	१२
मत्स्येन्द्रपाद (मच्छन्द्रपाद)	३३	४,१२, १३
	२४८	२७
मदनठक्कुर ...	६३	३२
मदनपाल ...	२१६	१
	२४८	३१
मदनसिंह ...	१७८	२९
	१७९	२
मधुकरसाहवर्य्यवर्म्मा	१९३	८
मनु	९०	१९
	१७९	१४
मनोहरशर्म्मा ...	२२७	१९
मन्यानभैरव ...	२२२	२८
मयूर	२४१	१९
मरीचि	९०	२६
महाकपाल ...	२	३४
महाकाल ...	२	३४
महाकृष्णा ...	३	४
महाफेत्कारी ...	२	३४
महाबला ...	३	५
महाविजयकरण्या ...	६९	१०
महाविश्व (विहार ?)	४९	१
महाविष्णु ...	२२०	११
महासुखवज्रपाद ...	९४	१६
महीधरमिश्र ...	५२	१६
महीश्वर ...	१९०	२४
महेश्वर	१०७	२७
	१०८	१
	१०९	१४,१७
महेश्वर	२४५	८,१३
मह्लन	१०७	१७
माघ	११३	२,५
माणिगलोत्तरविहार	२९	९
माणिरलक ...	६८	२३,२६
मातृगुप्त	७२	१४
माधव	२१९	२६
मार्त्तण्डभैरव ...	२	३५
माहुक	११३	३
मित	६३	२७
मित्रमिश्र ...	१९५	८
मिथिला ...	६०	७
मीन	१८५	२७
मुकुन्द	१८३	३
मुकुन्ददेव ...	१९५	२
मुकुन्दपाठकदेव ...	८२	२६

Yogāmbaravidhi, p. 160, is taken from the Ātmāpīṭha-chapter of Catuṣpīṭha Vṛhanmahātantrarāja, perhaps a larger recension of the Catuṣpīṭha tantra. It gives the rules of the worship of Yogāmbara. Yogāmbarasādhana, p. 52, prescribes a shorter process for propitiating Yogāmbara. It uses Kūṭākṣara mantras, i.e. mantras having many consonants with one vowel only, i.e. unpronounceable. In the colophon the work is called Madhya Yogāmbarasādhana. In page 58 there is a small fragment of a work entitled Yogāmbarasādhanopāyikā In page 39 there is another work entitled Yogāmbara-kalpa-sādhana in which Jñānesvarī is regarded as the union of Prajñā and Upāya, and is also worshipped in connection with Yogāmbara.

Vasantatilaka, p. 199, by Kṛṣṇapādācārya, has been taken from the Yogapīṭha of the Catuṣpīṭhatantra. An account of the Tibetan translation of this work will be found in "Catalogue Du Fonds Tibetain", p. 38. Kṛṣṇapādācārya is sometimes called Kāhnapāda. The work treats of the worship of Heruka and Mahāsambara. There is a commentary on this work unknown in Tibetan, in page 161. The commentator speaks of the author as the second Heruka (impersonated). He says this work is a Sādhanopāyikā, i.e. a means of attaining success in the worship of Heruka. The object of the work is the good of the whole world after attaining success in the art of union.

Caṇḍamahāroṣaṇatantra, p. 240, is a Saṅgīti and begins in the regular form with "evaṃ mayā śrutam ekasmin samaye," etc. The place from which Buddha (Vajrasattva) uttered this tantra is the female organ of Vajradhātvīśvarī. It is complete in 25 paṭalas. It has a Pañjīkā commentary, in page 92, entitled Padmāvatī. In addition to the four elements of a Saṅgīti already mentioned, the commentator mentions a fifth element called Parṣad. The commentator says that in order that a Saṅgīti might be authoritative, it should specify the Parṣad or audience before whom it is narrated. But Bhagavān in that interesting position in which he was, when

	पृ०	पं०
रुचिकर ...	९६	११
	९७	७
रुद्र	५२	६
रुद्रदत्त	२४९	१६
रुद्रदेव	६९	१०
	८४	२
रुद्रधर	९१	६
रूपधर (विद्यापतेरुल्लात्र)	८४	२८
रूपनाथशर्म्मा ...	८२	३३
रूपनारायण ...	११५	१०
रोहिणी ...	२२०	१४

ल

लक्ष्मण ...	२२२	१०
लक्ष्मण (पाटनकरोपनामक)	१२९	९,१६
लक्ष्मीकामदेव ...	५	२३
	३९	२०
लक्ष्मीधर ...	७८	१०
	१०६	१४
लक्ष्मीराज ...	१५५	२२
लखियावंश ...	२४६	१३
लङ्का	४८	३१
ललितपुर ...	२९	९
	३९	२२
ललितापुर ...	१८	४
	५०	२७
	६८	२२
लोकेश्वरशतक ...	५२	६
लोल्लट	७२	१२

व

वङ्ग	६३	२६
वच्छरुद्र ...	७१	१६
वज्रदत्तमहात्तपटलिक	२४२	२६
वज्रदत्त ...	१५८	१२
वज्रधर ...	१५९	२२
	२४२	२३
वराहमिहिर ...	८५	३,८,१२
	१०६	४
	१८८	२
	२२१	१४
वल्लभाचार्य्य ...	९५	१९
वल्लालसेन ...	२३५	२१
वषट्कारा ...	३	४
वसन्तदेवच्च ...	२२४	६,१४
वसुबन्धु ...	१७४	२२,२४, २६
वंशमणि ...	६६	९
वागीश्वर ...	५४	३०
वागीश्वरकीर्त्ति ...	८४	६
वाघमती ...	२९	९
वाचस्पतिमिश्र ...	६०	६
...	२३३	१२
वाचस्पति ...	९५	३१
	१०८	१४
	१८०	३०
वाजवाहादुर ...	१३८	१२
वाभट्ट	११०	१
	२४६	२०
वायु	७२	१०
वाराणसी ...	१३२	९
	१९	३१
	९०	८
	१३१	१९
	१४२	१९
वार्त्तिककार ...	९०	२७
वासन्तदेवी ...	७८	७
विक्रममणि ...	१४७	१३

uttering the tantra, could have no Parṣad. How could then his sermons be reported? To this the reply is, that the Bhagavān and the Bhagavatī are merely two bundles (union) of the five elements. The Bodhisattvas and their Śaktis represent these elements, and so they were present there. The Bodhisattva Vajrapāṇi, who represents audition, heard it there, and reports it now. The first verse uttered is :—

Bhāvābhāvavinirmuktaḥ Caturānandaikatatparaḥ ।
Niṣprapañcasvarūpoham Sarvasaṃkalpavarjitaḥ ॥

The commentary explains this verse thus:—Bhāva, the phenomena of pleasure and supreme pleasure. Abhāva, the pleasure at the cessation from activity, tābhyāṃ vinirmuktaḥ, freed from both. Pleasures are of four kinds :—embracing, kissing, pressing the breast, and pricking with the nails, i.e. imprinting nail marks, etc. These last as long as the thunderbolt is in union with the lotus.

The Saṅgīti teaches that the highest bliss, Nirvāṇa, of the Buddhists can be attained only by the union of man and woman ; the man representing Upāya or Buddha, and the woman representing Bodhi or Prajñā or Dharma. Prof. Bendall thinks that these Tantric works are "veiled Kāma śāstras," but I think they are worse than that; for they teach lust without love and aesthetic sentiments, and they are horridly vulgar, loathsome and repulsive. At the end of the work, the commentator Mahāpaṇḍita Mahāsukhavajra gives a commentary of the celebrated Buddhist formula of faith " Ye Dharmā, etc."

Cakrasambara, p. 54, is a mere fragment, rather less than that, only a few lines, but it has a commentary in page 48, by Jayabhadra, a monk of Ceylon, who settled in Upper India. The commentary seems to have been composed at Rājavanavihāra, and it is a Pañjikā commentary.

Cakrasambara is a Saṅgīti, but it does not begin in the customary way with 'Evam mayā, etc.' It begins with the word "parama." And the commentator raises the question: How can it then be regarded as a Saṃgīti; and answers it by

	पृ०	पं०
शशाङ्कशेखर ...	२	३३
शशिकान्ति ...	२	३३
शशिधरग्राम ...	६३	२६
शाकटायन ...	९०	२६
शाण्डिल्य ...	२४५	११
शान्त	१४१	४
शान्तिदेव ...	१३६	१
शारदातिलक ...	२२२	२७
शार्ङ्गधर ...	१५०	२७
	१९२	४
शार्दूल	७२	११
शालग्राम ...	१४८	७
शालिवाहन ...	२४७	९
शिखाभैरव ...	२	३४
शिव	७२	९
शिवदास्वधन ...	२२५	१०
शिववर्म्मा ...	२२६	२४
शिवा	७२	९
शिवाचार्य्य ...	८४	१८
शिष्ट	१८५	२६
शुकदेव	१४७	१६
शुभाकरगुप्त ...	४१	६
शैव	१३०	११
शोभनदेव ...	१४१	३
श्रीकण्ठ ...	१२८	४,७,१०
श्रीकण्ठ ...	३	१६
	४	५
श्रीकण्ठ ...	१८५	२६
श्रीकृष्ण ...	८३	२६
श्रीकृष्ण ...	१०७	९
श्रीक्रोध ...	१८५	२७
श्रीधन	२००	११
श्रीधर (शिवाचार्य्य)	८५	२०
श्रीनाथ ...	१७५	८,१५

	पृ०	पं०
श्रीनाथ (महामहोपाध्याय-परिव्राजकाचार्य्य)	१८८	३२
श्रीनाथसिंह ...	५०	२५
श्रीमाल वा भिल्लमाल	११३	१२

स

सङ्गगुप्त ...	२४६	१
सत्यकाम ...	१३०	११
सत्यधर	२२५	१९,२४
सत्यरूपा ...	२२५	२४
सनत्कुमार ...	२४८	२
समरसिंहकुमार ...	१४१	९
सरहपाद ...	२०४	३३
सर्वरक्षित ...	३०	२८
सहजविलास ...	२०३	१३
सायनाचार्य्य ...	१९०	३२
सारनाथ ...	७८	१२
सारसिंह ...	४	१६
साहसाङ्क ...	१०७	२
	१०८	१३
सिद्धापर्य्य ...	१५८	२९
सिमरामग्राम ...	४०	३
सिंहदलनराय ...	३९	२९
सिंहल	४८	३१
सुकेश	१३०	११
सुचन्द्र	३७	२३
	४५	१
	१६४	४,१०
सुजानसिंह ...	१९३	२४,२८
सुजानाम्बुधि ...	१९३	२५
सुपटादित्य ...	५१	२६
सुप्रिय	१३७	२१
सुभगनाथ ...	१४९	२१
सुभूति ...	२४२	२६

B 52

supposing that it is simply taken from an original tantra running over one hundred thousand ślokas. He thinks that the original tantra begins in the usual way, and, therefore, the supplementary work (uttara) need not so begin. A supplement embodies all the topics that are necessary, but not given in the original Tantra. He holds that Tantra and Buddha are one and the same. The subject of the Saṃgīti is the cult of Heruka and Vajravārāhī. It treats of mystic circles, secret ablutions, etc. There is a translation of Jayabhadra's commentary in the Bstau-hgyur, see p. 28, Catalogue Du Fonds Tibetain.

Caryācarya ṭīkā, p. 94, is defective at the end. Leaves 35-38 are also missing. It is a work of the Sahajayāna School. The text is a collection of songs in the Vernaculars of Eastern India, mostly in old Bengali, by various poets in the form of modern Kīrtana songs. The authors are mostly called Siddhācāryas. Luhi or Lui was the first Siddhācārya. Dārika seems to be one of his immediate followers. This collection of songs is throughout accompanied by a Sanskrit commentary, which explains each song according to the interpretation put upon it by the Sahajiya sect, but it is not a philological commentary. The manuscript is written in Bengali character much earlier than the manuscripts, in Bendhall's catalogue, dated A.D. 1198, 1199 and 1200. The work will be shortly published by me.

Subhāṣittasaṃgraha, p. 245, is a compilation of Sanskrit and Vernacular sayings of Siddhācāryas on Sahajayāna. The work has been published by Prof. Bendall. The work contains not songs but generally Dohā verses from Dohākoṣas by such men as Kṛṣṇācārya, Saroruha Vajra and others.

Daśatattvasaṅgraha, p. 22, by Kṣitigarbha, treats of the ten prominent topics in Tāntrika worship of the Buddhists. They are:—(1) Rakṣā—protection; (2) Acakra—not a circle; (3) Cakra—circle; (4) Japa—telling the beads; (5) Seka—ablutions; (6) Haṭha—a kind of yoga; (7) Vali—offerings; (8) Pratyaṅgirā—a mantra; (9) Puṭa; and (10) Udghāta. It

says that first of all one should realise his *Vīja mantra* in his heart as a luminary and in that *Vīja mantra* he should perceive Bhairava (Buddha and others) and should make obeisance to him, worship him; obtain his instructions as well as approval. Then he should take refuge in Buddha and others; and he should follow the path of Buddha. His mind should be fixed on Bodhi, thence he would comfortably proceed to Mukti.

Vajrayoginīsādhana, pp. 27, 28, by Ācārya Vijaya Vajra. Copied in A.D. 1154, treats of the propitiation of Vajrayoginī according to the process laid down by Indrabhūti, who was a king of Orissa. It is a work of the Sahajayāna School. It includes—

Kulikāpūjāvidhi, pp. 27, 28, which treats of a mode of attaining spiritual excellence by the manipulation of respiration.

Mahāsaṃvartana Kathā, page 30, by Sarva Rakṣita, is a work in six kāṇḍas, each divided into four Viśrāmas. The fourth Visrāma of the fourth kāṇḍa treats of both pleasure and pain, and speaks of men attaining longevity of 20,000 years or more in a state of bliss. There will exist no pain even in memory.

Kalyāṇakāmadhenuvivaraṇa, pp. 37 and 38, is a commentary on Kalyāṇakāmadhenu; the manuscript is dated A.D. 1114. It treats of the cure of diseases both by herbs and by *mantras*.

Parāmārthasatyāmelāyaka Saṃśayapariccheda (?), p. 40, is a fragment of a lost work of the Vajrayāna school, which is divided into ten paricchedas, and raises doubts about abstruse points of Buddhism and attempts to solve them in its own way. Its mode of Abhiṣeka is peculiar. The first Abhiṣeka is Mālā (rosary), (2) water, (3) Vajra—thunderbolt, (4) Gong, (5) mirror, (6) Nāma, (7) permission of the Ācārya.

Yogaratnamālā, p. 44, is a Pañjikā commentary on the Hevajra tantra. Prof. Bendall gives the opening lines of this Pañjikā in page 190 of his Cambridge catalogue. The

Hevajra Tantra seems to be a Saṅgīti written in the regular form and the commentator's name is Kṛṣṇācārya or Kāhnapāda. The manuscript described by Prof. Bendall is dated A.D. 1200, and is in Bengali character; while the present manuscript is written in much older transitional Gupta character. Prof. Bendall describes the Hevajra Tantra in p. 58 and 184.

Marmakaṇikā, p. 45, is a Pañjikā commentary by Mahāpaṇḍita Bhikṣu Vīryyaśrīmittra of Vikramśīla Vihāra, on Tattvajñāna Saṃsiddhi, the text of which has not yet been found.

Siddhaikavīramahātantra, p. 51, dated A.D. 1267, and in Bengali character, is a book on incantations. Mañju Vajra is said to have spoken this Tantra to Vīreśa. It teaches the doctrine that mantra is God. God has no other body, so the meditation of a deity is nothing but the meditation of the letters of a mantra.

Ḍākinījālasambara, p. 55, is attributed to Heruka whose another name is Cakrasambara, who taught this tantra about the worship of yogīnīs, in the left-handed process,—an extremely easy method for attaining supreme bliss. Vajravārāhī is nothing but the absence of all phenomenal attributes. She is Prajñā, pure and simple. She has many forms, but the form which has two hands and two faces is principally dealt with here. The present manuscript embodies a commentary on the Tantra by an unknown author, who follows Indrabhūti.

The manuscript marked III 373 C in page 64 of this work, contains five works by five great writers. The first is Yogāvatāra by Ārya Nāgārjuna, the second, Svādhiṣṭhānaprabheda by Ārya Deva, the third, Advayavivaraṇa Prajñopāyaviniścayasiddhi by Ācārya Padma Vajra, the fourth, is a work by Diṅnāga, and the fifth Prajñopāyaviniścasiddhi is by Anaṅga Vajra. The first, the second and the fourth are works of the Mahāyāna School. The third and the fifth belong to the Vajrayāna. From the third work we get an authoritative exposition of the nature of the union of Prajñā

with Upāya. A tentative translation of the extract, in page 65 of this work, is given here to explain the nature of that union.

Prajñopāya, the means with knowledge, i.e. the means produced by knowledge. What does Upāya or means signify? It signifies universal compassion, as the asset of Vajrasattva with a strong and stable form. Upāya signifies this form. Upāya is Vajrasattva, who is identified with the five elements and the five Tathāgatas, and who is endowed with the attributes of expansion and contraction. It is embraced by knowledge (Prajñā)—the thunderbolt entering the lotus. A devotee should think of knowledge as non-dual, this is Prajñopāya. What is the relation between the two? The five senses with five presiding deities pertain to the nature of the five elements, and they are all reduced to the form of void. The Upāya is also Vajrasattva, he stands for all entities strong and stable, he also is reduced to the form of void. The two letters Oṃ and Hūṃ represent non-duality. Vajrasattva is never two, but he has assumed the form of duality simply to illustrate the union of Prajñopāya. If he were really two, then void would be joined to void (which is absurd).

Ācāryakriyāsamuccaya, p. 170, by Mahāmaṇḍalācārya Paṇḍita Avadhūta Śrī Jagaddarpan, is a compilation of the duties of a Buddhist Ācārya from various sources with the object of attaining success in occult matters. It begins with an obeisance to Heruka. It defines a Vajrācārya and gives rules for the consecration of temples, etc.

Guhyasamādhi, p. 178, is a Saṅgīti. It purports to be the second half of the Guhya Samāja. It treats of the origin of Saṃpuṭa or union, of Heruka; of attaining success through Nairātmā (void); of the propitiation of Kaṭaputanā, Vajraḍākinī and others. It also treats of Vasantatilaka, Tilaka, Sarvajñajñāna, parārdha homa, etc.

Mañjujñāna tantra, p. 175, is a Saṅgīti and concerns itself chiefly with the great merits and miraculous powers of Mañjuśrī Kumārabhūta. But incidentally it treats of Tān-

trik success, such as Vāksiddhi, Mantrasiddhi, Putrasiddhi, Jñānasiddhi, etc.

Śaṃpuṭodbhava, p. 199, is a Saṅgīti and treats of the union of Prajñā and Upāya.

Vajravārāhīrahasyaṃ, p. 240, treats of the secret union of Heruka and Vajravārāhī. It is called Paramarahasya, i.e. very secret, and is said to be taken from Yogatantra.

Jñānodayatantra, p. 240, is a compilation of that special cult of Buddhism which attempts to find in the human body all that is found in the universe.

Yoginījālatantra, p. 241, is a compilation on the worship of Yoginīs, and begins with an obeisance to Vajravārāhī just after her union with Heruka, when she is in a mood to grant all sorts of boons.

MISCELLANEOUS MAHĀYĀNA WORKS.

Ādikarmavidhi, p. 41, by Tatakara Gupta. The author wrote it out of respect for Prajñākar Gupta. In this work he embodies the views of Śubhākara Gupta, who is known to be one of the scholars of the Vikramśīla Vihāra, and from the description of the author he appears to have been a great controversialist. The work treats of Ādikarma, i.e. the first five Pāramitās. It gives much valuable information about Buddhism in Bengal during the Pāla period. It says that any one who takes refuge in the three jewels is a Buddhist, but in initiating a Buddhist in Śīla, great discrimination is to be exercised; for the Śīlas are not to be given to men who live by habitual killing of animals. Kaivartas, kheṭas and khaṭikas, should never be initiated in the Śīlas, because they live on the slaughter of animals, but if they give up their caste occupation, and take to agriculture and other innocent occupations, then they might be initiated. The kaivartas are the fishermen of Bengal. The khaṭikas have blue kṣatriya blood in their veins. They used to slaughter animals in Brahmanical sacrifices, but as sacrifices came to be looked down in society, they became hunters and

lived by selling meat. The work speaks of Śrāvakayāna, Bodhisattvayāna and Mantrayāna. At the time when the author wrote, there were numerous Buddhist priests who led married lives; they were called Āryas, and they had a position below the Monastic Order. The Śīlas had lost their original importance and have become mere sacraments, even Bodhisattvahood was granted by priests as a sacrament. The sacraments were called Sambaras. Vajravrata was also a Sambara, but it was the tenth and the last Sambara. Mantrayāna had no special Sambara. It had all the nine Sambaras of the Mahāyāna School. The tenth Sambara therefore belonged to Vajrayāna, which, when the author wrote, was not dignified with the name 'Yāna.' It gives in detail the daily duties of a pious Buddhist and gives the mantras to be uttered on each occasion. The mantras are all monosyllabic. Kūṭākṣara mantras and long mantras are as a rule avoided. It speaks of the Sammatīya sect with great respect and quotes from such tantras as Abhidhānottarottara, Abhidhānottara, Herukābhyudaya, etc. It speaks of Sandhyā and Gayatrī of Vajravārāhī.

Devapratimālakṣaṇa, pp. 41 and 137, is in the form of a Saṅgīti. Śāriputtra asks the Lord how his followers are to conduct themselves after the Nirvāṇa of the Lord. The Lord says that they should erect stūpas. The words of the book are Nyagrodha-parimaṇḍalaṃ kāyaṃ, i.e. the body of the Buddha in the form of a peepul tree; its length and breadth should be equal. They should consecrate images for worship not only of Buddhas but also of Bodhisattvas. The images of Bodhisattva should be 120 aṅgulis and that of Buddha 125 aṅgulis. The headdress should be 4 aṅgulis, the hair 6 aṅgulis, and the face 13½ aṅgulis, and so forth.

Buddha Carita Kāvya, by Aśvaghoṣe, p. 42, has already been published by the late Professor Cowell. The present manuscript fills up some of the lacuniae in the printed work.

Antarvyāpti samarthana, p. 43, by Ratnākar Śānti, a scholar of the Vikramśīla Vihāra. It has been edited by me

in the "Six Nyāya Tracts of the Buddhists." It treats of syllogisms without Dṛṣṭānta (or examples).

Pākavidhi, by Divākara Candra, p. 43, treats of various kinds of medicinal preparations.

Stūpalakṣaṇakārikā Vivecanam, p. 58, by Bhadra Vyūha (?), is a commentary on Stūpalakṣaṇakārikā, attributed to Lokanātha. It is principally taken from the *Vinaya* of the Lokottaravādins.

Saundarānanda Kāvya, p. 98, by Aśvaghoṣa, has been published by me in the Bibl. Ind. series. It treats of Nanda, a step-brother of Buddha and of his wife Sundarī. They were living very happily as husband and wife at Kapilavāstu, when Buddha came there and compelled Nanda to renounce the world. Nanda wanted to go back to his wife, but Buddha and his followers held him back. After a few years' struggle Nanda became an Arhat and he made his wife his first convert.

Buddhokta Saṃsārāmaya, p. 162, treats of the creation of the world, its destruction, of pacification of mind, death, purgatory, sin, virtue, liberation of the soul, etc.

The "Pārājikās" are works on expiation. There are several Pārājikās among the paper manuscripts mentioned in this catalogue.

Vajrasattva pārājikā, p. 160, belongs to the Vajrayāna School. Saddharma pārājikā, p. 162, professes to be taken from the Tripitaka, though it makes use of mantras.

Mañjuśrīpārājikā, p. 163, is taken from the Vinaya Sūtras, and its extent is said to be 12,000 ślokas. The work is attributed to Mañjuśrī.

Tārā pārājikā, p. 165, attributed to Avalokiteśvara, treats of evil omens.

Subhāṣitaratnākar, p. 171, by Ācārya Sūra, is a Buddhist anthology.

Caitya pudgala bhaṭṭārakoddeśa, p. 174, is an interlocution between Vasubandhu and Mahārāja Indraprṣṭha about the consecration of stūpas, temples, etc.

Caityavratānuśaṃsā, p. 248, is an interlocution between Aśoka and Upagupta on the merits of consecrating Stūpas and Vihāras.

Dharma koṣa, p. 245, is a comparatively modern compilation of Buddhist Sanskrit words used in Nepal. It seems to have used the Dharma Saṃgraha of Nāgārjuna, the Vyutpatti and Mahāvyutpatti of the Tibetans and other works of similar nature.

BRAHMANIC TANTRAS.

The Buddhist Tantras are mostly in the form of Saṅgītis. In a few cases where they are not so, the commentators have tried to adduce reasons for such a change of form. The Hindu Tantras are generally in the form of interlocutions between Hara and Pārvatī in their various forms. But the interlocutors talked in secret at their abodes either in the Himālayas or in the Kailāsa. How could their conversations be published on earth? The reply is given, that they are avatārita or brought down on earth by nine Nāthas. [*Vide* p. 148 of the present catalogue]. Who the nine Nāthas are, is unknown. In page 149, the names of these nine Nāthas are given on the authority of the late Subbā Viṣṇu Prasāda Rājabhāṇḍārī, librarian, Durbar Library, Nepal. He was a Tantrika himself and passed his time in reading Tantras. But in the colophons of Tantras, these names do not appear, and instead of them, we have Matsyendra Nātha Avatārita, Adi Nātha Avatārita, Kaṇṭha Nātha Avatārita and others. The names of these Nāthas are known from the Haṭhayoga-pradīpikā of Gorakṣa Nātha. That the Nāthas were a great sect of the Śaivas (Śiva worshippers) is well known. Wassiljew places them about A.D. 800, and that appears to be their approximate age. Nathism or Nāthapantha is not so modern as is considered to be.

One of the original tantras entitled Mahākaulajñāna Vinirṇaya, p. 32, has been brought down by Matsyendra

Nátha, who is often called Macchaghnapāda or the lord of the killers of fish. The manuscript is written in transitional Gupta character, a character older than the oldest Newāri, nearly the same character in which the oldest dated manuscript in the Cambridge Catalogue is written. The date of that Cambridge manuscript is A.D. 859. The extent of the work, Mahākaulajñāna Vinirṇaya, is said to be 8000 ślokas. The work is said to be Candradvīpa Vinirgata. The meaning of this word is obscure; if it means coming from Candradvīpa in the district of Backerganj, which is still regarded as a seat of Tāntrikism, the Nāthas should be regarded as a sect having their origin in Bengal.

The third paṭala of this work treats of the worship of the phallic emblem of Śiva. It derives the word Liṅga from the dissolution of the Universe, i.e. that into which the world will ultimately be dissolved or submerged. Liṅga is the creator and destroyer of the Universe. It is pure, bright, infinite, shining like meteor and flashing like lightning. It is to be worshipped with scented flowers. The mental emblem is to be worshipped by mental flowers (virtues), viz.: (1) Abstinence from slaughter, (2) Restraint of senses, (3) Mercy, (4) Devotion, (5) Forbearance, (6) Absence of anger, (7) Meditation, (8) and Knowledge. But the worship of the physical emblem gives enjoyment in this world and liberation in the next. The physical emblem which is in human body is vested with miraculous power. The second paṭala describes the dissolution of the universe by the following process:—

Śakti dissolves herself into Śiva, Śiva into Kriyā, and Kriyā dissolves into Icchā (will), and the will (Icchā) disappears in the supreme Śiva.

Page 248 speaks of another work as brought down by Matsyendra Nātha. It is entitled Kāmākhyā Guhya.

Page 80 speaks of a work entitled Kuvjikā-pūjā-paddhati which is said to have been brought down by Ādya or Ādinātha. The word used here is Ādyāvatāre and not Ādyāvatārite;

this raises a doubt whether this work belongs to the Nāthas. The goddess Kuvjikā belongs to another cult, which is called Paścimāmnāya.

Kālajñāna, p. 29, a Hindu tantra, is an interlocution between Śiva and Ṣaṇmukha. The work appears to be of great antiquity. The Kālottara tantra in 700 verses may be a supplement to it. (*Vide* my Nepal Catalogue 1905, p. 96, and the preface to that Catalogue LIX.) The latter is also an interlocution between Śiva and Kārtikeya. The Kālajñana tantra is complete in 17 verses and its substance is given below:—

The spirit while clothed in flesh is subject to change (alteration) but when it is devoid of "fleshy nook" it is changeless. It exists everywhere as the pervading and the pervaded. And whoever utters (i.e. can speak out) "I am He, I am He", that "I am He" is called God Sadā Śiva; and He is realized through the teachings of Guru. He becomes an object of perception and omnipresent. As oil in linseed seeds mingles with the fragrance of flowers, so spirit both inside and outside mingles with the body. Just as a man with a torch in hand brings objects within his sight (then the torch is cast off), so after perceiving the nature of objects through knowledge, knowledge should be given up. The flower is changeful but its scent is changeless. The Vilva tree is changeful, but its shadow is not so. Thus everywhere there are two phases, changeful (phenomenal) and changeless (i.e. Absolute). The changeful is known through the changeful (the material through matter) and the Absolute through the Absolute. That which measures two is subtler than what measures three; that which measures one is more subtle still than what measures two, and what measures half is of the highest subtlety! There is another subtlety which is the highest of the high. Brahmā, Viṣṇu, Rudra, Maheśvara and Śiva signify these different stages of subtlety. The fifth among the five is changeful. Brahmā resides in the heart; Viṣṇu in the throat; Rudra in the palate; Maheśvara

between the eye-brows; Śiva at the lower end of Nāda and Parāpara (the highest of the high) is on the other end of it; and there is nothing higher than this, that is the dictum of the Śāstras. "How can that be subject to coming and going? And who leads? This is my doubt, O Mahādeva! Tell me the truth." "A living being is led by energy or force, and it rests after attaining power. I shall speak about its end, O Ṣaṇmukha, hear me truly. That is said to be independent of flesh and this is the twelfth wonder! And that is within you and the Lord residing in your body envelops it (in turn). The mind might be thrown away, the sight might be diverted, still the Yoga of the yogīs flows without interruption. This is the highest secret, this is the highest stage, this is the highest Brahmā, the highest Indestructible."

Ṣaṣṭhī-Vidyā-praśaṃsā, p. 23, was copied in A.D. 1359. The work is taken from the Rudra yāmala, which appears from the colophon to consist of 125,000 ślokas. Ṣaṣṭhī Vidyā is the last chapter of the last Ṣaṭka.

Siddhasantānasopānapadhati, p. 91, by Yaśorāja, who has the title of Bāla Vāgīśvara, belongs to Śrīmata, i.e. Kuvjikāmata of the western school. The manuscript was copied in La Saṃ 184, i.e. A.D. 1300. The father of Yaśorāja was Gopa. It is complete in 18 paṭalas.

Pārameśvara mata Tantra, p. 46, consists of 93 leaves of which 8 are missing. It runs from the 24th paṭala to the 89th paṭala, and appears to be the second volume of the original work. It is written in old Newari and therefore must belong either to the 11th or to the 12th century. Prof. Bendall in page 27 of his Cam. Cat. mentions a Pārameśvaramata Tantra written in transitional Gupta character and dated A.D. 859. It contains 62 leaves only, but they are the remnants of a very large work, one of its leaves being numbered 193. Only two of its paṭalas are numbered, viz. 41st and the 42nd. The Professor is fortunate however in having the last leaf, bringing the work to an end. My

manuscript, however, has the first leaf of the second volume. It gives in the form of a question, the subjects treated of in that volume. In the very first verse it appeals to tradition. It asks about the creation of "Meru" and its purification, of Santāna, the six Kulāmnāyas, six Nyāsas and of the great and mystic Union. It asks about the following deities:—

Vāgīśvarī, Mahāmāyā, Cāmuṇḍā Kulanāyikā, Mṛtyuñjayā, Mahākālī Śrītulā, Tripura-bhairavī, Samayavidyā, Kulākārā, Siddhamārtaṇḍabhairavī, Mahāsāmodbhavī, Nityā, Kṛṣṇāṅgī, Muktidā, Kulamālā.

Māyā is a secret Śakti, Janārdana is an adept in her worship. Vāgīśvarī is the highest Śakti. Sarasvatī is a great Śakti given to Ṣaṇmukha. Through the favour of this Śakti, Makaradhvaja is so successful (formidable). There are other Vidyās too, Vajraprasārikā, Brahmavidyā, Sañjīvanīvidyā and Kālīvidyā. The growth of the embryo, the birth of a son, the use of poison and its antidote, working of miracles also come within the purview of this tantra.

There is another manuscript of this work mentioned in page 115 of this catalogue, which comes up to the end of the 17th paṭala. It does not belong to the Durbar Library, but to a private owner, Aśvinīkumāra Rājopādhyāya, a descendant of the Gurus of the Newar Rājās of Bhātgāo, replaced by the present Gurkha dynasty.

Brahma Yāmala, pp. 60-62, is a manuscript in good preservation, though it was written so far back as A.D. 1052. The word Yāmala is derived from the word Yamala, which means union, so the various yāmalas seem to be designed to inculcate the worship of united deities, such as Brahmā and Sarasvatī; Viṣṇu and Lakṣmī; and Śiva and Tārā, etc.

Rudra Yāmala Tantra, p. 126, is an interlocution between Bhairavī and Bhairava. Here Bhairava is the interrogator and Bhairavī answers his questions. The present work is a supplement to other yāmalas of which the following are mentioned: Śrī Yāmala, Viṣṇu Yāmala, Śakti Yāmala, and Brahma Yāmala.

There is another Rudra Yāmala tantra in p. 124, which deals with one section of that tantra only, viz. Trikūṭārahasya.

Vijñāna Bhairavam, Rudra Yāmalīya, p. 123, is a short work taken from the Rudra Yāmala Tantra treating of Jñāna; articulate sounds, its nine divisions, etc.

Piṅgalāmata, p. 69, is an interlocution between Piṅgalā and Bhairava. It defines Āgama as that from which all orders proceed, they issue from the mouth of Śiva, and are transmitted through tradition in versified form. It defines Śāstra as that which rules or saves. Jñāna is that which leads (guides) and Tantra is that which spreads over (i.e. popularise) and saves.

Mahāguhya Tantra, p. 70, seems to inculcate the secret worship of Guhya Kālī, who has a famous shrine in Nepal. The whole tantra is of a mystic nature and is said to extend to 12,000 ślokas, but the most mystic portion of the mystic tantra extends over 1300 ślokas, which is the extent of the present work.

Vāmakeśvara Tantra begins "Ganeśa-Graha-Nakṣatra etc." [*Vide* p. 22]. A ṭippanī on this tantra is to be found in p. 75. Unlike other original tantras, Vāmakeśvara begins with a Maṅgalācaraṇa, and the commentator tries to explain this fact by saying that a disciple or a disciples' disciple of the Devī desirous of bringing down the tantra on earth, makes the Maṅgalācaraṇa, so here is a tantra not brought down by one of the Nāthas. The commentator makes his obiesance to the energy of the Mantras of Tripurā Sundarī, full of amorous sentiments.

Brahma Saṃhitā, p. 75, is a Vaiṣṇava Tantra. Like all Vaiṣṇava works it was current in Southern India; and it was brought to Bengal by Caitanya in the beginning of the 15th century. The present manuscript however is written in Newari character and dated A.D. 1195. Though the work is said to be an interlocution between Brahmā and Nārada, in the beginning it is an interlocution between Kapiñjala and Nārada. The chapters are called adhyāyas and not paṭalas.

The work is also known as Viṣṇurahasya or the secrets of the worship of Viṣṇu. It speaks of many vratas which are still current in India, and at the end it speaks of dedicating temples and consecrating images.

Kramadīpikā, p. 79, is also a Vaiṣṇava Tantra. It is a compilation by Keśavācārya, written for the benefit of all the four castes in all the four stages of life. It gives the process of worshipping Kṛṣṇa.

Kriyākālaguṇattara, p. 85, was copied in A.D. 1184 at Dhavalasrota, modern Dhankhel to the east of Kātmundu, which was then the capital of a feudatory Chief of Nepal. The work is an interlocution between Kārtikeya and Śiva. It treats of snakes, snake-charms, snake-poisoning and its cure; malignant influence of planets; Yakṣas; Piśācas; Śākinīs; troubles visiting children; removal of sterility of women; scorpions and other venomous worms and insects. It also treats of various kinds of fever, and prescribes cures by mantras.

Kiraṇa Tantra, p. 99, is the oldest dated manuscript in this catalogue. It was copied in A.D. 924. The character is older than the oldest Newari. It belonged to an inhabitant of Bhātgāo, who was a Bhaṭṭapaṇḍita and whose name was Udayapāla Soma. It is an original tantra, being an interlocution between Garuḍa and Bhagavān. The manuscript has a table of contents which has been copied so far as was possible from such an old and effaced manuscript. From this table it is apparent that this tantra attempted not only to traverse the grounds of other tantras, but also to regulate completely the lives of its votaries; for instance, it treats of purity and impurity, of expiation, of the regulation of diet, of seats (Āsana) and of the consecration of temples and images. It is, however, not a Vaiṣṇava tantra as it might appear from the interlocutors. Two entire chapters (10th and 11th) have been copied. The tenth chapter treats of the different forms assumed by Śiva; and the knowledge (which in reality is one) of Him, who is above the highest subtlety, becomes

tenfold by the meditation of the ten forms of Śiva in union with Śivā; and the tenfold knowledge is known as:—

(1) Kāmika.
(2) Yogaja.
(3) Avacinta.
(4) Kāraṇa.
(5) Arcita.
(6) Kīrtita.
(7) Sūkṣma.
(8) Sahasrākṣa.
(9) Suprabha.
(10) Aṃśumān.

And the Śivas corresponding to the above tenfold knowledge are:—

(1) Trikāloddhāra.
(2) Bhasmaprabhu.
(3) Gopati.
(4) Prajāpati.
(5) Acyuta.
(6) Hutāśana.
(7) Prabhañjana.
(8) Kāla.
(9) Śaśī.
(10) Ravi (the sun).

The work mentions eighteen Rudras and eighteen cults corresponding to them. The eighteen cults are:—

(1) Pārameśa.
(2) Śrīrūpabhāṣita.
(3) Niśvāsa.
(4) Śūliprokta.
(5) Mukhavimba.
(6) Vindusiddhi.
(7) Santāna.
(8) Siṃhasaumya.
(9) Candrahāsa.
(10) Sarvātmabhadra.
(11) Nidhana.
(12) Virasa.
(13) Raurava.
(14) Mārkutā (Mukuṭā).
(15) Kiraṇa
(16) Lalita.
(17) Āgneya.
(18) Śiva.

From the above eighteen, eighteen Rudras were conceived:—

(1) Parameśvara (?)
(2) Uśanāmuni.
(3) Śaivasambhava.
(4) Munisattama (?)
(5) Dadhīci.
(6) Caṇḍa asuragaṇa.
(7) Sāṃśayāpara (?)
(8) Nṛsiṃha.
(9) Purohita.
(10) Vīrabhadragaṇa.
(11) Padmasambhava.
(12) Prajñāpālakhageśvara.
(13) Nandikeśvar.
(14) Mahādeva.
(15) Sarvartukamuni.
(16) Rudrabhairava.
(17) Hutabhakṣaṇa.
(18) Saurabheda (?)

The eleventh chapter says that jñāna (knowledge) is one. It is the Nāda (inarticulate sound). It is laukika (physical) and supreme. It remains in the throat of Śiva in the form of 'Om.' It is the Lord, it is the Veda, it is the supreme Brahma. It is said to be the abode of Syllabic mantras, when it becomes articulate, it is Vāk (speech or logus). It is divided into nine parts: the vowels, the five sets of consonants, the semi-vowels, the sibilants and kṣa. These are fifty in number, and the force or energy of knowledge. They are called mātṛkās or mothers; they include numerical digits (one, two, three, etc.) They pervade the whole literature, philosophy, poetry and history. They are called servants because they serve Śiva under various names (in the form of mantras). They form both Sanskrit and the Vernaculars. From them are formed the Vīja mantras, Piṇḍas, Kalās, Kūṭas and Varṇa mantras.

Tattvasadbhāva Tantra, p. 113, is an interlocution between Bhairava and Devī and is one of the very few works of the Dakṣiṇāmnāya.

Meru Tantra, p. 115, belongs to Aśvinīkumāra Rājopādhyāya. It is an old palm-leaf manuscript written in Nāgara character. It is a short work, running from 91B to 127A. In the colophon it is described as Yoginī Ḍāmara and treats of asterisms.

Dattāttreya Tantra, p. 117, is a treatise on magic and Black Art. The interlocutors are Dattāttreya and Īśvara. It mentions the following tantras, viz.:—Ḍāmara, Ūrddhvasāmādi-Tantra, Kālacaṇḍīśvara, Rādhā Tantra, Ucchiṣṭa, Dhārā Tantra and Amṛteśvara.

Kālānala Tantra, p. 117, is an interlocution between Nārada and Nīlalohita.

Bhūtaḍāmara Tantra, p. 119, is a work on magic and mystic charms. Unmatta Bhairavī asks Unmatta Bhairava who is a "Krodha Bhairva," and how to help those who are sinners, criminals, liars and characterless. One of the siddhis is the attainment of heaps of Mahāpātakas (sins). The know-

ledge of this tantra should not be imparted to idlers, wicked people, devoid of all devotion to their gurus.

Ākāśa Bhairava Kalpa, p. 120, is an interlocution between Umā and Maheśvara, and treats of magic, Black Art as well of Sarvapakṣirājapūjā and the worship of seven Mātṛkās. The work is divided into 38 adhyāyas.

Vīra Tantra, p. 125, is an interlocution between Brahmā and Viṣṇu, and treats of the worship of Chinnamastā, one of the ten Mahāvidyās.

Karmasāra Mahātantra, p. 127, is a compilation by Mukhyaka, son of Śrīkaṇṭha. The name is variously spelt. Muñjaka is another form; see p. lxiv of the preface to my Nepal Catalogue (1905). Some of the verses are commom to this work, and to another by the same author entitled Nityāhnikatilaka. That work treats of the daily duties of a Tāntrika worshipper, but this of Karma (rituals) generally and according to it Śiva is the highest Principle. The work belongs to the Paścimāmnāya or the Western School.

Kulārṇava Tantra, p. 133, seems to belong to the Ūrddhvāmnāya School. It is complete in 17 ullāsas and treats of sundry Tāntrika rites, specially of the worship of Vaṭuka.

Tripurasundarīsahasranāmastotra, Vāmakeśvar Tantrokta, p. 134. The Vāmakeśvar Tantra is an interlocution between Mahādeva and Kārtikeya; the present work is a part of that tantra. It enumerates the thousand names of Tripurasundarī in imitation of the Viṣṇu Sahasranāma in the Mahābhārata.

Mantrarahasya Nārāyaṇīya, p. 135, treats of yantras (diagrams) and mantras, in imitation of Vaidika mantras; it gives the Ṛṣi, chaṇḍa, Devatā and Viniyoga of all mantras, also adds the Vīja, Śakti and Kīlakas too.

Ṣoḍaśa Nityā Tantra, p. 148, is an interlocution between Ganeśa and Śiva. It is complete in 36 adhyāyas of 100 ślokas each. These 3,600 ślokas with the colophons and the names of the interlocutors amount to four thousand ślokas, which is the present extent of the work. In one of the open-

ing verses, it defines the word Kādi. Because the word Kālī begins with "Ka" क, therefore all tantras which have Kali for their deity are known as Kādimata.

The following are the sixteen Nityās :—

(1) Nityā (3rd chapter).
(2) Lalitā (4th and 5th chapters).
(3) Kāmeśvarī (7th chapter).
(4) Bhagamālinī (8th chapter).
(5) Nityaklinnā (9th chapter).
(6) Bheruṇḍā (10th chapter).
(7) Vajreśvarī (11th chapter).
(8) Dūtī (13th chapter).
(9) Tvaritā (14th chapter).
(10) Kulasundarī (15th chapter).
(11) Nityānityā (16th chapter).
(12) Nīlapatākā (17th chapter).
(13) Vijayā (18th chapter).
(14) Citrā (21st chapter).
(15) Kurukullā (22nd chapter).
(16) Vārāhī (23rd chapter).

Matasāra Tantra, p. 74, is complete in 23 paṭalas, and in p. 154, complete in 19 paṭalas. Both seem to be different recensions of the same work. A third and a shorter recension has been described in my Nepal Catalogue of 1905 (p. 222). All these works belong to the Western School of Tāntrikism, and relate to the worship of Kuvjikā. In the recension of 17 paṭalas, there appear two obscure names, one in the first verse Yoganātha, and the other in the last verse Ādhyanātha.

Sammohana Tantra, p. 183, is an interlocution between Akṣobhya and Mahogratārā. In this work they are taken as Śiva and Devī; this is however very doubtful. Akṣobhya is one of the Dhyānī Buddhas and Tārā is his consort. How they came to be regarded as Śiva and Śakti is a problem for future scholars to solve. The work deals with the destruction of evil spirits by the charms of mystic mantras. It is

complete in 10 paṭalas and is called here Dvitīya Khaṇḍa, implying thereby that there are other Khaṇḍas too. [See Hpr. I. 400].

Kālīkulakramārccana, by Vimalabodha, p. 185, treats of the worship of Kālī. The author makes obeisance to his gurus in the second verse; they are Viśvāmitra, Śiṣṭa, Śrīkaṇṭha, Kuṇḍalīśvara, Śrīkrodha, Mīnāṅka and Tālāṅka.

Vārāhi Tantra, p. 186, belongs to the Southern School. It is complete in 36 paṭalas It is an interlocution between Guhyakālikā and Caṇḍabhairava. It treats of the modes of worshiping Vārāhī, Mahākāla and others. There is another work bearing the same name, mentioned by Rājā Rājendra Lal Mitter in p. 237 of Vol. VI of his Notices. That is a much larger work and is complete in 50 paṭalas. While the present work appears to have been written in Nepal, Rājendra Lal's work appears to have been written in Eastern India. It appears to be rather modern, because it mentions such shrines as Vaidyanātha, Hiṅgalāj, and so on. Vārāhī (in this catalogue) manifested herself for killing Viḍāla Rākṣasa in the Satya Yuga.

Śivatāṇḍava, p. 188, with a commentary by Nīlakaṇṭha, under the patronage of Anūpa Siṃha, Rājā of Bikaneer. (For a description of the commentary see Hpr. I. 360.) It is complete in 14 paṭalas. Anūpa Siṃha was a general under Aurangzeb and served him faithfully in his Deccan campaigns.

Purāścaraṇacandrikā, p. 190, by a disciple of Vibudhendrāśrama; the author's name seems to be Devendrāśram; see p. 72 Catalogus Catalogorum, vol. III.

Pārthivārccana Cūḍāmaṇi, p 190, by Navamī Siṃha during the reign of Bhūpalendra in Nepal. [It was composed in A.D. 1715]. It gives the process of worshipping Śiva's phallic emblem made of earth according to the Vedas; according to the tantras; according to the Kaula Śāstras, and according to the Vāmācāra Śāstras.

Pañca Rudraprakāra-kathanaṃ, p. 210, is an interlocution

between Śatānanda and Nandī. This work is more Vaidika than Tāntrika. The Rudra mentioned here appears to be one of the Rudras of the Vedas, specially of the Yuyur Veda; but the whole is put in the form of a tantra.

Puṣpamāhātmya, p. 211, is a treatise on flowers appropriate to and favourites of different deities. This work applies to the following Tāntrika schools, viz.:—the Western, the Northern, the Southern and the Ūrddhva (upper school).

Nigamasāranirṇaya, p. 216, by Ramāramaṇa Devaśarmā, is a Tantrika compilation on the worship of Kālī.

Hārāvali Tantra, p. 216, is an interlocution between Īśvara and Devī. It is complete in 15 paṭalas. The principal deities mentioned are:—Mahāmāyā and Mātṛkā.

Puṣparatnākara Tantra, p. 222, is by Navamī Siṃha, during the reign of Bhāskarendra of Nepal. It treats of the flowers appropriate to and favourite of different deities (both Tāntrika and non-Tāntrika), viz.:—Gaṇeśa, Śiva, Viṣṇu, Āditya, the Grahas, the Pitṛs, Bhavānī, Gāyatrī and Sarasvatī —the deities of the Southern, Northern, Western and the upper and lower schools.

Ṣaṭkrama, p. 18, is taken from Uḍḍīśa works and treats not only of the six cruel rites (of the tāntrikas), but also of Agnistambhana (quenching or preventing fire), Jalastambhana subsiding water or flood, of curing diseases, of walking over water, of dyeing hair, of causing abortion, of restorative drugs, of attaining kingdom, etc.

Jñāna Dīpaka, p. 15, or, in full, Jñānadīpavimarśinī, by Vidyānanda Nātha, is a Tāntrika compilation on the worship of Tripurasundarī. It is complete in 25 paṭalas. It speaks of six *Darśanas* and the mantras for worshipping them. The Darśanas are Bauddha Darśana, Vaidika Darśana, Śiva Darśana, Saura Darśana, Nārāyaṇa Darśana, and Śākta Darśana. The author Vidyānanda is credited with having a knowledge of all the six Āmnāyas of the Tāntrikas. He makes an obeisance to the Devī under the following appellations:—

(1) Tripura Sundarı.
(2) Kālāpahāriṇī.
(8) Pratibhāpārameśvarī.
(4) Jāmbukeyī.
(5) Kānamācikā.
(6) Śāmbhavī.

The work is mainly based upon Vāmakeśvara Tantra.

BRAHMANIC POETRY.

Mahīrāvaṇavadha nāṭaka, p. 25, by Jayaṭa, who flourished in the 14th century A.D. He wrote the drama at the request of Jaya Siṃha, who himself copied the present manuscript in the year A.D. 1337 during the reign of Jayārimalladeva. Jayārimalla was not actually a king, but a regent. The performance took place at Vyuṅmati, where there is a temple of Vyuṅgeśvara, at the request of the same Hari Siṃha who was the head of the Uttara Vihār.

Gītagopāla, p. 39, by Caturbhuja, was written under the patronage of Siṃhadamana Rāy of Akbar's Court.

Yaduvaṃśa Kāvya, p. 220, by Kāśīnātha, the son of Śaṃkara and Rohinī. It is a poem of the type of Bhaṭṭikāvya, written for imparting the knowledge of Sanskrit grammar.

Madhumaṇḍana mahākāvya, p. 226, by Vāla Kṛṣṇa. It treats of the adventures of the Boy-Kṛṣṇa. The manuscript is defective. The liberation of Yamalārjuna forms the subject of the 4th canto, and Vīraharaṇa that of the eleventh.

SMṚTI.

The oldest Smṛti work in this catalogue is entitled Yogīśvarasaṃgraha-Padmanābhasaṃgraha, pp. 19 and 90. The manuscript in p. 19 is dated 866th year of the Newar era, i.e. A.D. 1246. The compilation was made at Benares; the two parts by the two authors Yogīśvara and Padmanābha have been kept distinct. The quotations are, with a very few exceptions, from the Ṛṣis and the authors of Saṃhitās. Many works have been cited from, which are unknown at the present age, e.g. the smṛti of Śākaṭāyana, Kārṣṇājini

and such others. The joint work treats of the lunar days and of funeral rites, etc.

Pūjāpradīpa, by Mahāmahopādhyāya Govinda, p. 67, was written under the patronage of Bhavānanda, perhaps the founder of the Nadia family. Bhavānanda is described here as a poet and a conqueror. The author's father was Keśava. His object was to write a non-sectarian work.

Smṛtisāra, pp. 87 and 181, by Harināṭha, is an extensive compilation of Smṛti. The manuscript in p. 87 was copied in La. Saṃ 341, i.e. A.D. 1456. The present manuscript contains the Vyvahāra Ḳhaṇḍa only. There is another manuscript of the same work in p. 115, dated La. Saṃ 377, i.e. A.D. 1491, during the reign of Rūpa Nārāyaṇa of Tirhut (see *Notices of Sanskrit Manuscripts, Vol. V, pp. 232-33*, where Rajā Rājendra Lāl Mitra describes two parts of the same work, one on Vivāda and the other on Ācāra). Harilāla on Ācāra seems to be a misprint for Harināṭha. See also I.O. catalogue 1488.

Vāstu Śāstra, p. 88, is an original work in the form of a Tantra dealing with architecture, engineering devices (as town planning, building of palaces, etc.) as well as with such rites as house-warming, consecration of houses, etc.

Vratapaddhati, p. 91, by Rudradhara, copied in La. Saṃ 286.

Tirthavidhi, p. 95, by Vācaspati, treats of the rituals performed in holy places. Vācaspati makes obeisance to his guru Madhusūdana. It consults Kṛtyakalpadruma, Pārijāta, Rāṇaka and other authoritative works on the subject.

Kṛtyakalpatarau, Śrāddha Kāṇḍam, p. 106, by Lakṣmīdhara, son of Hṛdayadhara. The manuscript is written in Nāgrī and dated in the Saṃvat era and not in Nepala Saṃvat. The date is Saṃvat 1233, i.e. A.D. 1176. This is the oldest manuscript of Lakṣmīdhara's work as yet known.

Dānavākyāvali, p. 116, by Caṇḍeśvara. The manuscript is dated La. Saṃ 139, which is apparently a misprint for 189, for Caṇḍeśvara flourished about 1300 A.D.

Kāmyadīpadāna paddhati, p. 141, by Premanidhi Śarmā with the title of Bhārakulapantha. The authorities consulted are:—Sadāśiva Saṃhitā, Uḍḍāmara, Yāmāla, Meru, etc.

Nityaprayoga Ratnākara, p. 141, by Premanidhi Śarmā, son of Umāpati and Guṇavatī, born in Kumāyuna. He lived in Benares. He was an ardent worshipper of Kārttavīrya. The work treats of the daily duties of a Brāhmaṇa.

Caturvargacintāmaṇi, *Pariśeṣa Khanda*, p. 150, printed in the Bibl. Ind. series.

Madanaratnapradīpa prāyaścittoddyota, p. 178. Of the seven Uddyotas of this compilation by Madana Siṃha, the son of Śakti Siṃha, who attained political importance in the Province of Delhi in the fifteenth century, this is the second Uddyota that has come to light. See preface to my Nepal Catalogue, 1905, page xviii and 228.

Prāyaścittaprakaraṇa, p. 179, by Bhavadeva, with the title, Bāla Valabhī bhujaṅga. He is the same Bhavadeva, whose paddhati is the standard work of the Sāma Vedī Brāhmaṇas in Bengal. He was a minister to king Harivarma Deva, in the Coast country of Bengal, who flourished about the end of the tenth century. Bhavadeva's praśasti composed by Vācaspati Miśra is the text of an inscription in the temple of Ananta Vāsudeva at Bhuvaneśvara.

Dāna-ratnākara, p. 179, by Caṇḍeśvara, is a long work on religious gifts.

Mahādāna Vinirṇaya, p. 180, by Vācaspati.

Pūrttadinakaroddyota, p. 182, by Gāgā Bhaṭṭa, a contemporary of Śivāji. He wrote this work in the name of his father.

Indradhvajotsava Varṇanaṃ, p. 191, by Śaktivallabha Bhaṭṭācārya, is a ritual, dealing with Indra yātrā, the principal Hindu ceremony of Nepal. For another work of the same author, see pp. 256 and 257 of my Nepal Catalogue, 1905.

Saṃvatsara kṛtyaprakāśa, pp. 192-96, by Bhāskara Bhaṭṭa, is a comprehensive compilation of the duties of a

Hindu during the course of a year. It gives a complete genealogy of the Madhukara Sāhi kings of Bundelkhaṇḍ and also of the author himself.

Vyavahārāloka, by Gopāla Siddhāntavāgīśa Bhaṭṭacārya, p. 212, is a work on lawyer's law.

Kṛtyamahārṇava, p. 214, by Mahārājādhirāja Harināràyaṇa, who belonged to the Brāhmaṇa Dynasty of Mithilā. This is complete in eight taraṅgas, viz.:—Kṛtya, (2) Ācāra, (3) Vicāra, (4) Vyavahāra, (5) Ādāna, (6) Śuddhi, (7) Śrāddha and (8) miscellaneous.

Pitṛbhakti taraṅginī, p. 233, by Vācaspati Miśra of Mithilā, about the end of the fifteenth century, is a work on Śrāddha.

MISCELLANEOUS.

Viśvapradīpe Saṅgītāloka, p. 71, by Bhuvanānda Kavikaṇṭhābharaṇa. It treats of Hindu music. Viśvapradīpa professes to be an encyclopaedia of the eighteen Hindu Śāstras with all their ramifications. It was projected by Bhuvanānanda Kavikaṇṭhābharaṇa, the son of Rāma Khān, who appears to have been Rāma Candra Khān, well known in Vaiṣṇava literature of Bengal as the persecutor of Haridāsa, a Muhammadan, who became afterwards a Vaiṣṇava and a follower of Caitanya. The ruins of the fortress of Rāmacandra is still pointed out a few miles to the north of Bangă in the district of Jessore. Bhuvanānanda compiled his great work under the patronage of a Mahomedan Sultan of Bengal, who conquered Benares, Oudh and Delhi and appears to be no other than Sher Shāh.

The volume of the encyclopaedia treating of astronomy and of astrology has been described by Dr. Eggelling in the India Office catalogue, page 1082. The present manuscript treats of Hindu music.

The writer mentions the following authorities on Hindu music:—

(1) Brahmā.
(2) Śiva.
(3) Nandikeśvara.
(4) Śivā.
(5) Rambhā.
(6) Tumburu.
(7) Vāyu.
(8) Nārada.
(9) Kambala.
(10) Aśvatara.
(11) Viśvāvasu.
(12) Kaśyapa.
(13) Śārdūla.
(14) Paramardhī.
(15) Kuṇḍina.
(16) The wife of Bharadvāja.
(17) Kohala.
(18) Śaktṛ.
(19) Bharata.
(20) Jāṣṭika.
(21) Daśagrīva.
(22) Udbhaṭa.
(23) Lallaṭa.
(24) Śanku.
(25) Abhinavagupta.
(26) Viśākhila.
(27) Bhūvallabha.
(28) Anila.
(29) Jalāhaka.
(30) Matṛgupta.

The genealogy of the author given in page 1082 of I.O. catalogue runs thus—

Vagīśvara
|
Śāntidhara *alias* Rāma Khān
|
Kṛṣṇānanda — Bhuvanānanda

All the four appear to have been connected with the courts of the Sultans of Gauḍa.

Dharmārṇya, p. 227, is an encyclopaedic work on Hindu religious observances and other miscellaneous subjects of Indian interest complete in two big parts of which only a fragment of the second part is described in this catalogue. The fragment runs through 19,000 ślokas. It is written in Maithili character. The name of the author cannot be ascertained from the fragment.

PALMLEAF MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

III. 350 B. शुकसप्ततिः। $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 108, pierced by a hole towards the left. Lines, 4 and 5 on a page. Extent in ślokas, 1,500. Date N.S. 785 = 1665 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

The MS. is written on palmleaf up to 78th leaf, and up to the 40th tale. The rest has been restored on paper cut in the form of palmleaf, and the date refers to the restoration. There are 72 stories in this work, and they relate to female characters. The work has been noticed by Dr. Rajendralal, No. 1273.

III. 358 A. जयद्रथयामल। 12×2 inches. Folia, 393, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 6,000. Date? Character, Newári. Verse. Incorrect.

Jayadratha Yámala is said to be 24,000 ślokas in extent. It is divided into four parts of 6,000. Each of these parts is called a Ṣaṭka, *i.e.*, 6,000. The second Ṣaṭka has already been noticed in my previous Nepal catalogue. The present MS. contains the whole of the first Ṣaṭka. The date given at the end is unreliable, as it is written in a different ink and in a different and later hand. सम्वत् ८४७ कार्त्तिकशुक्लपूर्णमासी followed by a sentence in Newári language. The last colophon runs thus—

इति भैरवस्रोतसि विद्यापीठे शिरश्छेदे श्री जयद्रथयामले महातन्त्रे चतुर्विंशतिसाहस्रे प्रथमषट्के श्रीकालषङ्कूर्ध्वाम्नां विद्यासम्प्रदायषट्कुमाहात्म्यादिवर्णनं पञ्चाशत्तमः पटलः इति समाप्तम श्रीजयद्रथयामले प्रथमषट्कमिति शुभम।

खट्वाङ्गशीकरच्छन्नं चन्द्रलेखाविभूषितम्
यो विभर्त्ति जटाभारं नमस्तस्मै पिनाकिने॥

The long string of epithets given in the colophon are not without their significance.

It begins— ॐ नमो शिवादिगुरुभ्यः श्री श्रीपरमशिवशक्तिश्रीश्रीनाथ अशेषपारंपर्य्यक्रमस्थगुरुपादाम्बूजं यावत् प्रणौमि।

आक्रान्ता चन्द्रलेखा करहृततमसा सज्जटामण्डलेन
मन्त्रग्रामोग्रसर्वाग्रहितगुणगणा गोविशालालिमाला ।
वान्तश्चान्तप्रशान्तप्रभृतिगुणगणा वामवामेति वामा
वामां वामेति वामं वितरतु विविधं सिद्धयोगेश्वरी वः ॥
चन्द्रविम्बप्रतीकाशे हेमपाषाणमण्डितैः
स्रवन्निर्झरनाम्नौघक्षिप्तघटङ्कसमाकुले
× × × × ×
× × नाम्नाश्रमे वादरिके
विश्वतस्तपोधनावासैः शतैरलङ्कृतः
+ नस्यान्तरे + +
+ + कालिकागृहे
माहिष्यरक्तच्छटकर्दमाविले
+ + + +
वरप्रदाश्रित्य हिमाद्रिपुत्री
जयद्रथः सैन्धवदेशराजा
निकुम्भजः पन्नीलवीजजन्मा
महीगतं भोगमनित्यरूपम्
विविच्य राज्यं विपुलं विहाय
जगाम तं सिंहरयनिवासं
प्राग्वेयसानाववधारिताग्रम्

Jayadrathā, the husband of Duryodhana's sister, and the King of Sindh, renounced the world and settled at Vadarikāśrama in the Himalayas for the purpose of practising austerities. He propitiated the goddess Párvati, who introduced him to Śiva. The interlocution between these three is the substance of the Tantra. The first question asked was the nature of Mukti (salvation), which was explained according to the Sāṅkhya system. But Śiva said that the telling, on the rosary, the formula of Kālasaṁkarṣaṇī was the easiest and shortest way to salvation. The formula consists of 21 letters, and is as follows :—

ॐ नमः ऊर्द्धमनेश्वर्ये शुद्धेश्वर्ये परे कापिलिनि स्वाहा ।

Then follows in leaf 35A an enumeration of those who attained success by means of this formula :—

अग्राङ्कशेखर, कूटभैरव, आह्लादभैरव, क्रूरभैरव, अग्निकान्ति, विरूपाक्ष, यमन्त, दंष्ट्राकराल, महाकपाल, महाकाल, भङ्कार, फेत्कारी, महाफेत्कारी, शिखाभैरव, विनाशिख, मार्त्तण्डभैरव ।

एते वीराः समाख्याता कलसंख्यानमाश्रिता
रमन्तश्चम्बजमालायां सपत्नीका महाबलाः

Then follow the names of their wives :—

कङ्कालिनी, महाकुष्मा, हुङ्कारिणी, फट्कारिणी, वषट्कारा, स्वाहा, स्वधा, अमृतानन्दा, मोहनी स्तम्भनी, इन्दिरा, कादम्बरी, विशाला, कालरात्री, महाबला, अमृतानन्दी ।

In leaf 87A Mahādeva declares that the following are the emanations from himself :—

एकादश रुद्रा, द्वादश आदित्या, अष्टौ वसवः, सनकाद्या ऋषयः ।

In leaf 60B Śiva describes the Svádhiṣṭhāna Sthāna.

In leaf 66B he describes the sons of Priyabala.

102B. He says—

प्राणापानसमानानम् उदानव्यानसंज्ञिनाम्
पञ्चानाम् कोषः मरुताम् भेदानां पञ्चकर्ध्यितिः

103A. The following are the Siddhas :—

अजेशानन्त श्रीकण्ठस्थानवो भूतसद्भगा ।
मीमांसका भृता ह्येते वीरा वेदविदांवरा ॥

168B. The mode of the formation of altars and places of sacrifice

170A. मध्ये सद्वेदिका कार्य्या द्वादशाष्टाङ्गुलाथवा

In 318B. अथोच्यते सुविस्तीर्णं सिद्धयोगेश्वरीमतम्
नानकल्पगणाकीर्णं योगिनीसिद्धसेवितम्
पराख्यममरेन्द्रेण भीष्मेण च परापरम्
अवतारितुं तथा तन्त्रम् अपरं सिद्धयोगिनः
मालाधरेण मालिन्य मन्नाघोर्य्यं (?) करालिनः
खेचरी विजयं वापि गजकर्णेन कीर्त्तितम्
महाशङ्खं महातन्त्रं कथितं शङ्खधारिणः
फेत्कारिकाक्षरो मत्तं फेत्कारेणावतारितम्
विद्याधिपतिनाम्ना च विद्यालक्षमुदाहृतम्
विद्याप्रसूतिमङ्गल्य विद्योल्केन प्रकाशितम्
सीताघोरमघोरेण वक्त्राघोरेश्वरीभवेत्
घोरेश्वरेण वित्तुम्बं कृष्णकङ्कोटचक्षुषा
कृष्णघोरेश्वरी प्रोक्ता विदिता भैरवेच्छया

पीताम्बरी महामाया पञ्चरुद्रेण कीर्त्तिता
संहितात्रयमन्याया भद्रकाली करङ्किनी
निरञ्जनेच्छाज्ञाताभ्यैः त्रिभिः मद्रैः प्रकाशिता
× × × × ×
सिद्धयोगेश्वरीतन्त्रं श्रीकण्ठेनावतारितम् ।
विप्राच्छापि मया ज्ञातम् मया तुभ्यं प्रकाशितम् ॥

III. 358B. विराटपर्व्व । 12 × 2 inches. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2,400. Character, Newāri. Dated गतनेपालिकाब्देषुगजभृङ्गरसाङ्किते । in N.S. 628 = 1508 A.D. Appearance, old. Incorrect.

The MS. ends with the 67th chapter. Post-colophon statement.

समाप्तमिदं विराटपर्व्वनाम चतुर्थः पर्व्व समाप्तम् । अतःपरं उद्योगनाम पर्व्व भविष्यति । यत्राद्यः श्लोकः (quotes the Śloka).

गत नेपालिकाब्देषु गजभृङ्गरसाङ्किते ।
माधवे धवले पञ्चतिथे याते दिने रवौ ॥
चतुर्थं भारतं पर्व्व सारसिंहस्य सूनुना ।
लिखितं विष्णुसिंहेन स्वार्थः धर्म्मार्थमोक्षदम् ॥ शुभं भवान्यै नमः ।

III 359A. भगवत्याः खेदाया यथालब्धतन्त्रराजः । 21 × 2 inches. Folia. 56. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Character, Old Newāri. Date N.S. 149 = 1029 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमश्चण्डवज्रपाणये ॥

अथातो भगवतः विपुलप्रभासं नाम नगरे विहरति स्म ॥ इहता देवनागयक्षराक्षसासुरगरुड़किन्नरमहो(र)गैः मनुष्यामनुष्यैः महता रिषिभिः महता सत्त्वनिकायसमागते महाधर्म्मदेसनाकथामकार्षीत् ॥ अथ खलु तत्र पर्षदमध्ये विजयप्रभासो नाम खेट्टो धनकनकसमृद्धया(ता)बद्धैश्वर्यप्रतिस्पर्द्धिविदेहीसङ्कुतः महानुपासकः आढ्यः कल्यानाश्रय स च राजचक्रप्रद्योतेनोपद्रुत वधबो ज्ञप्तः सभीतस्तत्रा भगवत स्त्राकाय (?) मुपागतः । अथ विजयप्रभासः खेट्टोः उपासकाः उत्थायासनात् भगवतः पुरतः करुणाकरुणं परिदेवमाणः प्ररुदन्नेवमाह भगवन् मम राजरोषाभिभूतः वधबोद्य आज्ञप्त सेनाहं जीवितहेतोरतीवः भयामि । कथं मया भगवन् कर्त्तव्यं कथं प्रतिपत्तव्यम् । भगवन् मम त्राणो भवस्व परायणां । अथ खलु साक्यमुनिर्भगवान् विजयप्रभासं समा-

स्वाच्च महारश्मयः ऊर्णाकोषात् विनिर्गताः त्रि प्रदक्षिणीकृत्य भगवतो मुखद्वारे प्रविष्टः समनन्तरप्रविष्टाश्च भगवत ललाटादुदकं यया मुक्तफलं स्रवितुमारब्धः भगवान् दक्षिणं पाणि प्रसार्य्य ललाटं परिमार्ज धरणितलं ताड़यं समनन्तरं ताड़ितम् ।

Colophon ... विद्युज्जालाकरालो स्वेदाम्बुजं महाराक्षसीसूत्रान्तः समाप्तः ।

... ... महामण्डलपटलः तृतीयः ।

... समयपटलचतुर्थम् ।

... ... आर्य्यस्वेदाम्बुजभट्टारिकाया साधनपटलः समाप्तमिति ।

... भगवत्या विद्युज्जालाकरालो आर्य्यस्वेदाम्बुजमहाराक्षसीप्रथम-मण्डलं समाप्तः ।

... त्रयकुलामान्यदुदनेत्री शाक्यमुनिः चतुर्थमहाख्यं विद्यातमे महा-मन्त्रविद्युज्जालाकरालीस्वेदाम्बुजमहाराक्षसी चतुर्थ आज्ञापटल परिसमाप्तः ।

... शान्तिचक्र समाप्तः ।

... पौष्टिकभावनाचक्रं परिसमाप्तः ।

... महामन्त्रं च अङ्कुशसाधनविधि परिसमाप्तः ।

End. यदिनाकर्षयति मूलमुद्राबद्धाहस्ततलस्पर्शयेत् ततस्तस्यादागच्छति तमा-कर्षता भवति । गुरुणा यक्षिणीकर्म्म कर्त्तव्यः । यदि प्रकाशयति यक्षिणीपरागुणुखायास्यते मन्त्रधरः ॥ विद्युज्जालाकरालीस्वेदाम्बुज महाराक्षसप्रेतोत्कटमहामण्डले चतुर्थयक्षिण्या कल्पसमाप्तः ॥

Colophon. भगवत्या स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराजः समाप्तः ।

Post-colophon statement. संवत् अम्ब्र आवण शुक्लद्वितीयायां महाराजाधिराजपर-मेश्वर श्रीलक्ष्मीकामदेवपरमेश्वरस्य विजयराज ॥ श्रीगांकूटालांगाधि-वाधिनः कुरणाकरदत्तस्य पुस्तकोऽयं लिखितमिति ग्रन्थप्रमाणस्य अष्टसतार्धक सहस्रमेकम् ॥

The MS. was copied in N.S. 149=1029 A.D., when Lakṣmikāmadeva was reigning in Nepal. Prof. Bendal places this king's reign between 135 and 169 N.S.

The name of the work is not clear. The colophon makes it—

स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराज ।

At the top of the book it is—

भगवती स्वेदाम्बुजतन्त्रराज ।

The work has its origin in the perspiration of Buddha. Drops of perspiration thrown on earth by Buddha produced a Rākṣasī, bristling with the rays of lightning. By her means and by incantations Buddha saved the banker Bijayaprabhāsa from the ire of Caṇḍa Pradyotana. The book appears to have been composed by one who was perfectly innocent of Sanskrit Grammar, but who was a staunch follower of the Mantayāna School of Buddhism.

III. 359B. उष्णीषविजयधारणी। 18×2 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 120. Character, Old Newari and Transition Gupta. Date N.S. 88=968 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning ॐ नमो बुद्धाय नमो भगवते सर्व्वत्रैलोक्यप्रतिविशिष्टाय बुद्धाय भगवते नमः। तद्यथा तं शोधय शोधय परिशोधय विशोधय असमसमन्तावभासस्य रणागति गगनस्वभावविशुद्धे अभिषिञ्चन्तु मां। श्रीबोधिगुप्तस्य सर्व्वतथागता सुगतः वरः वचनामृताभिषेकैः महामुद्रामन्त्रपदैः। आहर आहर आयुसंधरेणी शोधय विशोधय विशोधय गगनस्वभावे उष्णीषविजयपरिशुद्धे सहस्ररश्मिसञ्जोदिति सर्व्वतथागतावलोकिनी सर्व्वतथागतमाषट्पारमितापरिपूरिणी दशभूमिप्रतिष्ठिते सर्व्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधिष्ठिते मुद्रे मुद्रे महामुद्रे वज्रकायसंहननपरिशुद्धसर्व्वकर्म्मविवरणविशुद्धप्रतिनिवर्त्तयायुर्विशुद्धे समयाधिष्ठानाधिष्ठिते तं मुनि मुनि महामुनि विमुनि विमुनि महाविमुनि मति मति महामति समति समति महासमति सुमति तथोता भूतकोटिपरिशुद्धे विस्फुट बुद्धिशुद्धे हे हे जये जये विजय विजय स्मर स्मर स्मर स्मर स्मारय स्मारय सर्व्वबुद्धाधिष्ठानाधिष्ठिते शुद्धे शुद्धे वज्रे वज्रे महावज्रे सुवज्रे वज्रगर्भे वज्रसम्भवे जयगर्भे विजयगर्भे वज्रे वज्रसम्भवे तु मम बोधिगुप्तस्य शरीरं सर्व्वसत्त्वानां च काय परिशुद्धे च भवतु मे सदासर्व्वगतपरिशुद्धिश्च तथागतसमाश्च। साधिष्ठिते सर्व्वतथागतश्च मां श्रीबोधिगुप्तस्य समाश्वासयन्तु बुध्य बुध्य सिध्य सिध्य बोधय बोधय विबोधय विबोधय मोचय मोचय विमोचय विमोचय शोधय शोधय विशोधय विशोधय समन्तात् मोचय मोचय समस्तरश्मिपरिशुद्धे सर्व्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधिष्ठिते महामुद्रे महामन्त्रपदे स्वाहा॥

End. अथ भगवान् सुवर्णवाहं प्रसार्य्य सुप्रतिष्ठितं देवपुत्रं समाश्वास्य धर्म्मदेशनामकरोत् यावत् बुद्धत्वे तं व्याकृतवानिति।

Colophon. सर्व्वगतिपरिशोधनी उष्णीषविजयनामधारणी समाप्ता।

Post-colophon statement. देय धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमाचार्य्य बोधिगुप्तस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु मातापितृगुरूपाध्याय पूर्व्वं गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानवाप्तये इति ये धन्ना से ...
संवत् ८८ वैशाख शुक्ल पञ्चम्यां लिखितमिति ।

This MS. begins at the 52nd leaf of a bundle, which also contains a complete MS. of the Ārya Kāraṇḍavyūha. The donor of the MS. is Bodhigupta. His name also appears in the Dhāraṇī itself. Hence it seems that the incantation of the Dhāraṇī was used in his favour. The first part of the work contains the Dhāraṇī, and the other part contains the process of using the Dhāraṇī and its laudations.

III. 359C. चतुष्पीठनिबन्धः । 22×2 inches. Folia, 10—53, with two leaves without page marks and another in a different hand marked 2 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2,000. Character, Old Newari. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. is defective both in the beginning and in the end. From the colophons of chapters the name has been ascertained to be Catuspiṭha nibandha. See leaves 18 and 32. Of the four pīṭhas, the names of three only are available from this defective MS., namely, Ātmapīṭha, Yogapīṭha, and Parapīṭha. The Yogāmbara Sādhana Tantra of the Buddhists speaks of a Chatuspīṭha Tantra in the second verse as चतुःपीठोक्तविधिना शिष्याभ्यर्थनया मया । सुखं साधनं संक्षिप्तं उदाराचनमुच्यते ।

The present MS. does not seem to be the original Chatuspīṭha Tantra, but either a commentary or a liturgy on it. Thus—

इति प्रकरणे आत्मपीठ इति वाग्यादितत्त्वस्य आत्मैव स्वशरीरमेव पीठं आसनं आधारः इत्युक्तक्रमेण वाग्वादितत्त्वं प्रक्रियते प्रस्तूयते अनेन वेति आत्मपीठं आत्मपीठमेव इति आत्मपीठे चतुष्पीठनिबन्धे प्रथमः पटलः । इदानीं कालज्ञानतद्भञ्जनादि पटलमाह । भगवन् श्रोतुमिच्छामि ज्ञानतत्त्वं विधाय (?) हरणादिकं वयं चिन्हमिदं अङ्क । इति मृत्युचिह्नं । कथं तत्त्वं समाश्रितमिति । मन्त्रतत्त्वम् । शृणु वज्र महाराज अङ्कचिह्नस्य दर्शितम् । निर्म्माणादिकाय्यै राजत इति राज । वज्र अक्षोभ्यत्रा महाराज यस्मात्तो वज्रमहाराज संबोधयते । अङ्कं चिन्हं दर्शयितव्यम् । अनन्तरं शृणु मृत्युकालमिव स्थितमिति । मृत्युकालानिततं ज्ञायत इति भावः । चिह्नमाह श्वासा इत्यादि ।

There is, however, one solitary leaf in a dilapidated copy of Aṣṭa Sāhasrikā with the following colophon—

चतुष्पीठसाधनसंक्षेपः समाप्तेति । संवत् १६५ श्रावण शुक्लदशम्यां शुक्र दिने राज्ये श्रीभाष्करदेवस्य श्रीगुणकामदेवकारितः श्रीपद्मचक्रमहाविहारे स्थित श्राक्यभिक्षुकुमारचन्द्रेन लिखितमिति । मातापितागुरोपाध्यायकल्याणमित्रसर्व्वसत्त्वमनुत्तराज्ञान-

फलग्राम्य इति। श्रीगाङ्गुलङ्गे कुलपुत्रः। (The word गाङ्गुलाङ्ग is a Newāri word, meaning "real.")

Leaf 8A of III 359 C. विसर्जयेत् तदनुपूर्व्वोक्तबलिविधानविधिमण्डलचक्रञ्च कृत्वा समस्तयथोक्तं मुद्रामन्त्रैः बलिं दद्यात् ओं कुरु कुरु महाबलिं हुं स्वाहेति। हस्तद्वयं प्रसार्य्य मध्यङ्गुष्ठयं चालयित्वा – होमकालबलिमन्त्रमुद्राहुताशनहोमवेलायां वह्नि परित्यागम्। यदि दुर्निमित्तं सूचयति तदा वज्र चक्र हुं स्वाहेति। यत्र प्रदेशे दुर्निमित्तं तत्र अष्टोत्तरशतं धृतिं (?) होमयेत् द्रव्यादप्रग्रमोदकेन त्रिष्वभ्युक्षणम् पूर्व्ववेन होमयित्वा मूलदेवताहोमः कार्य्यः पुर्व्वोक्तक्रमेणैव। श्वासेन आकृष्य स्वदेहे स्थापयित्वा विसर्ज्ज्य वसुत्तिष्ठेदिति होमविधिः। यागविधान × × ते विधानविततं नानावस्त्रप्रलम्बितं कृत्वा सितसुगन्धेन चतुरस्रं मण्डलकं कुर्य्यात्। घृतदूर्व्वेन कलसात्। मध्य भाण्डञ्चविलिप्य क्षीरोदकसुगन्धेन पूरयित्वा पल्लवादिना मण्डयित्वा दृष्टिपत्ररूपकालक्तकाङ्कं दत्वा हुं हुं सुं त्तुं युं हुं स्वां न्त्रां न्त्रां त्रां इति प्रणवादिस्वाहान्तेन प्रत्येकं अष्टोत्तरवारं जप्त्वा वस्त्रावेष्टेन मुखकलसान् स्थापयेत्। मध्ये च कृतं भाण्डं स्थापयित्वा पूर्व्वोक्तक्रमेण आत्मयोगमस्त्रं निवर्त्त्य आत्मानं पूजयित्वा ततो वास्त्रेसमाप्नुहि तं कमलाभे स्वाहेति पद्माकारेण करपुटं विकाशयेत्। तेन मध्यभाण्डपद्मं पश्येत। सचन्द्रमण्डलः। श्वेतकृत्यसंपन्नं। तत्र हुंकारेण वज्रहुङ्कारधिष्ठितं तेन ज्ञानभाविनीं भावयेत्। द्विभुजधवलवर्णां सत्त्वपर्य्यङ्केन प्रतिष्ठां वज्रं दण्डञ्च वाम दक्षिणयोर्भावयेत्। तत् पुर्व्वतो वज्री उत्तरे घोरी, पश्चिमे वेताली; दक्षिणे चण्डाली। ईशान्यां सिंहिनी आग्नेय्यां व्याघ्री। वायुव्यां उलूकी, पूर्व्वोक्तविद्याभरणा ध्यातव्या। येषाञ्च मुद्रामण्डलमयं कार्य्यं। तं समये तिष्ठ हुं फट्। वज्रबन्धं कृत्वा तर्ज्जनीहृदयं प्रसार्य्य चक्रञ्च ग्रन्थिं कृत्वा समयं दर्शयेत्। पूर्व्ववत् पूजयेत् ओं हुं स्वाहा वज्रमुष्टिहृदयं कृत्वा वामं हृदये दक्षिणं मूर्द्धतः स्थापयेदिति मूलमुद्रामन्त्रः। मूलमन्त्रस्तु यथाभिलषितं चोदकं दत्त्वा दुर्व्वाङ्कुरसंयोजितं कुन्दादिकुसुमानि सकृत् तदेकं मन्त्रमुच्चार्य्य भावनायुक्तं कृत्वा देव्याकिरेटि वज्रमाहनेत्। अयुतापूर्व्वं द्रव्यं होमयेत्। यथामनीषितसिद्धि रायुरारोग्यबर्द्धनञ्च भवति। होमान्ते च यथोक्तानुसारेण बलिं दद्यात्। सर्व्वत्र क्रियायां सात्त्विकं शुक्लविधानं। पूर्व्वाननं शान्तिं कुरु। सर्व्वापदमपनयेत्यादि चोदकं वतैकात्तमालातर्ज्जनीशान्तमना शान्तिं कुर्य्यात्॥ पौष्टिक च समस्तपौलोपचारेण उत्तराननं पुष्टिं कुरु सर्व्वसम्पदमावाहय इत्यादि चोदकं। अतैकात्तमाला अष्टोत्तरशतात्तमालायोः मध्यमाङ्गुलितया प्रमुदितमनाः पुष्टिं कुर्य्यात्। वश्ये सकलरक्तोपचारेण पश्चिमाननं मम आनय दिशामाकर्ष चेत्यादि चोदकं। विंशत्यक्षरमालामनामिकायां स्थापयित्वा संरक्तमना शान्तिं कुर्य्यात्। अभिचारे च समस्तमेव कोपचारेण याम्याननं मारय उच्चाटय इत्यादि चोदकं। षष्टीसंख्यातात्तमालया कनिष्ठया स्थितया क्रोधाधिष्ठमना अभिचारयेदिति। संक्षेपतः बलिहोमयागविषयः। श्रीचतुर्पीठतन्त्राम्नायेन लिखित इति॥

This Vidhāna or Liturgy was composed under the orders of Guṇakāmadeva, the fifth King in Bendall's list, who is named in the Svayambhū Purāṇa and who is credited with starting the car festival of मत्स्येन्द्रनाथ at Pátan. The MS. was copied in N.S. 164 when Bhāskaradeva was reigning.

III. 359 D. प्रज्ञापारमिता अष्टसाहस्रिका। $23\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 38, divided into three sections with two holes. Lines, 6 on a page. Extent, 1332 ślokas. Character, very old Newāri. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

This is completely fragmentary, 1332 ślokas only out of 8,000. In the leaf, marked in the letter numeral, the value of which is 145, we get the colophon of the 20th Parivarta. In the leaf 164, we get the colophon of the 26th Parivarta. In the leaf 114, we get the colophon of the 14th Parivarta. In 81, that of the 9th; in 69, that of the 6th. In a leaf, not being the first, without page mark, we get the beginning of the prose portion of P.P. 8,000. But before the prose commences there is a colophon कृतिराचार्य्यराहुलभद्रस्य preceded by नः सुनिर्वृता. From this it appears that the verses in praise of P.P. to be found at the beginning of all P.P. 8,000, were composed by Ráhulabhadra. The hymn is in 20 verses. But in all MSS. there is a 21st which gives only the फलश्रुति of reciting the hymn, which is wanting in this MS.

III. 359 E. समाधिराजः। $23\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 5 marked 121, 123, 124, 125, 126 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 180. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

These are five leaves of some work which it was at first difficult to identify, but subsequently identified with those of समाधिराजः। There is a colophon on 123 B. We get one colophon as मनः सम्वरपरिवर्त्तः। Another leaf found with these five can not be identified.

Leaf 123. मनःसम्वरपरिवर्त्तः। तत्र कतमा परिशुद्धिः। यदिदं स्वप्नोपमं विभवं दृष्ट्वा तत्र विरागमुत्पादयति। इयं उच्यते कुमारः कर्म्मपरिशुद्धिः। तत्र कतम आरम्भणसमतिक्रमः यदिदं मायोपेततां स्कन्धधात्वायतनानां बुद्ध्वा तेषां व्यवसर्गः। अयमुच्यते कुमारः आरम्भणसमतिक्रमः। तत्र कतमा स्कन्धपरिज्ञा; यदिदं मरीच्युपमतां स्कन्धानामवतरति। तत्र कतरा धातुसमता यदिदं निर्म्मितोपमानां धातूनां प्रतिनिसर्गः। तत्र कतर आयतनानामपकर्षः, यदिदं प्रतिभासोपमानामायतनानां प्रतिनिसर्गः। तत्र कतरत् तृष्णाप्रहाणं। यदिदं सर्व्वधर्म्माणां अनालम्बनता। तत्र कतरा

व्युत्पादसाक्षात्क्रिया यदिदं सर्व्वधर्म्माणामनुपलब्धिः। तत्र कतरः क्रियावतारः यदिदं वीर्य्यसमुत्थितस्य दुःखस्याविप्रणाशः। तत्र कतरो हेतुपरिदीपना यदिदं प्रतिश्रुत्कोपमानानां स्कन्धानामनभिनिर्वृत्तिः। तत्र कतरः फलविप्रणाशो यदिदं स्वप्नोपनस्य कर्म्मफलस्य विप्रणाशः। तत्र कतरः धर्म्मदर्शनम् यदिदं सर्व्वधर्म्माणाम् अपश्यना। तत्र कतरा मार्गभावना, यदिदं सर्व्वधर्म्माणामनुपलब्धिभावना। तत्र कतरत् तथागतसमवधानम् यदिदं सर्व्वबुद्धानाम् शिक्षाप्रतिपत्तिः। तत्र कतरा तीक्ष्णप्रज्ञा यदिदं सर्व्वधर्म्मानामनुत्पादक्षान्तिः। तत्र कतरत् सर्व्वधर्म्माणां प्रवेशज्ञानम् यदिदं इन्द्रियपरापरज्ञानाज्ञानम्॥

Leaf 121. तत्र भगवान् पुनरपि चन्द्रप्रभं कुमारभूतम् आमन्त्रयतेस्म। तस्मात् तर्हि कुमारः परिशुद्धमनःसमुदाचारः भविष्यामीत्येव त्वया कुमारः सदा शिक्षितव्यम्।

III. 359 F. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता। 21 × 2 inches. Folia 67, divided into three parts by two holes. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1900. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose correct. Incomplete.

The MS. has neither beginning nor end. Leaves are missing everywhere. The name has been gathered from several colophons.

III. 359 G. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता। $22\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 47, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1800. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose, Correct. Incomplete. There is another copy of the work, without number, of which the last leaf is dated N.S. 286 = 1166 A.D. in the reign of Ānanda-deva. The scribe's name is Jaśaścandra who wrote at the request of Dharmaratna. A portion of the right end of the leaf has been corroded, and a clumsy effort has been made to repair it.

III, 359. H. दिव्यावदानमाला। 22 × 2 inches. Folia 69, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2900. Character, old Newári. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The leaves are marked in letter numerals. The last leaf is marked 332. The first leaf is 12. Then follow the following leaves—13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 161, 163, 164, 165, 166 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 220, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 320, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332.

In 170 A. occurs the colophon सुप्रदानावदानं षड्विंशतिमः॥

In 185 A. occurs the colophon कुणालावदानं सप्तविंशतिमः ॥

In 237 A. occurs रूपवत्यवदानं द्वात्रिंशत्तमम् श्लोग ॥ 220.

In 221 or 225 A. occurs the name of an Avadána, the ink of which however is too feint to read. The B of this leaf is blank.

The arrangement of the Avadānus in this MS. does not agree with that given by Dr. Rājendralāla. But it agrees with that in a paper MS. in the collection.

III. 359 I. जातकमाला । 21×2 inches. Folia 65, divided into three parts by two holes. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 2700. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose and verse. Correct.

Leaves 60 and 89 are missing.

The MS. commences with the leaf 32. The Jātakas agree with Bendall's list.

34 B. Jātaka X. is Yakṣa Jātaka and not Makṣa as in Bendall. After the colophon occurs the verse.

व्याघ्री शिविः कोशलेयः श्रेष्ठिनो शश एव च ।
अगस्त्यमांसदो विश्वन्तरयत्तविदो तथा॥ (प्र+वर्गः) ।

35 B. शत्रुजातकं प्रथमम् ।
37 B. ब्राह्मणजातकं द्वितीयम् ।
40 B. उन्मादयन्तीजातकं तृतीयम् ।
46 A. सुपारगजातकं चतुर्थम् ।
45 A. मत्स्यजातकं पञ्चमम् ।
46 A. वर्त्तकापोतिजातकं षोढ़शम् ।
47 B. कुम्भजातकं सप्तदशम् ।
49 B. इभ्यपुत्रजातकमष्टादश ।
52 A. × जातकं एकोनविंशतितमम् ।
54 A. श्रेष्ठिजातकं विंशतितमम् ।
62 A. हंसजातकं द्वाविंशतितमम् ।
67 A. बोधिपरिव्राजजातकं त्रयोविंशतिमम् ।
69 B. महाकपिजातकं चतुर्विंशतिमम् ।
71 B. शरभजातकं पञ्चविंशतिमम् ।
74 B. रुरुजातकं षड़विंशतिमम् ।
77 A. वानरजातकं सप्तविंशतिमम् ।
81 A. क्षान्तिवादिजातकं अष्टविंशतिमम् ।

84 A. ब्रह्मजातकं एकोनत्रिंशत्तमम् ।

87 A. हस्तिजातकं त्रिंशत्तमम् ।

After the colophon of 54 A. occurs the following verse :—

अत्रहिजोन्मादयन्तीसुपारगजलोद्भवाः ।
पत्तिकुम्भेभ्यतनयास्तापसश्रेष्ठिनौ तथा— (द्वितीयवर्गः) ।

After that of 87 A. उद्दानम्—occurs.

बोधिर्हंसोमहाबोधि र्वानरः शरभो रुरुः ।
कपिराट् शान्तिवादी च ब्रह्मा हस्ती च ते दश ॥

93 A. सुसोमजातकं एकत्रिंशत्तमम् ।

96 A. अयोगृहजातकं द्वात्रिंशत्तमम् ।

97 A. महिषजातकम् त्रयत्रिंशत्तमम् ।

III. 359 J. दशभूमीश्वरः । 22×2 inches. Folia 41, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1400. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 21 B. प्रभाकरी नाम तृतीया बोधिसत्त्वभूमिः ।

25 A. अर्चिष्मती चतुर्थी बोधिसत्त्वभूमिः ।

29 A. सुदुर्जया नाम पञ्चमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

34 A. अभिमुखी नाम षष्ठी बोधिसत्त्वभूमिः ।

39 B. दूरङ्गमा नाम सप्तमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

53 B. साधुमती नाम नवमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

III. 360 A. चतुष्पीठालोक । 11×2 inches. Folia 45, with two holes. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 900. Character, old Newári. Date N.S. 132=1012 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The leaves are marked with letter numerals. It begins on the 45th leaf and ends on Leaf 1. It seems to be a commentary on Catuspitha Tantra which perhaps exists in Cambridge. See Bendall Catalogue, page 197. The following extracts will explain the character of the book :—

नमः सर्व्वभाविनीभ्यः ॥

विभ्राणं बुद्धविम्बं दिवसकरधरोल्लाघिबालेन्दुलेखं
मैत्रेयं चारुरूपम् शिरसि वरतनुं मञ्जुघोषञ्च गात्रौ । (?)
पद्मोत्थं दण्डरूपं कुटिलितवपुषं वज्रिणं भीमनादं
विज्ञानज्ञानरूपं निहतभवभयं पञ्चमूर्त्तिं प्रणम्य ॥

पञ्जिका लिख्यते येयं प्रार्थणात् सेनवर्म्मणः ।

एवं भाषितेत्यारभ्य यावदभ्यवन्दन्निति वचनात् विभक्तिलिङ्गवचनं समासादयः

गुरुलघुयतिच्छन्दादयश्चार्य्यादेश्चवशात् यथायोगं योजनीया। एवं भाषितसर्व्वज्ञम् इत्यादिना निर्दिष्टाः चत्वारोऽर्थाः देशकदेशनाप्रकारः देश्यर्थः स्थानमिति। तत्र सर्व्वज्ञ इति देशकः। एवमिति देशनाप्रकारः। ज्ञानम् इति देश्यार्थः। शुद्धावासकमित्येतत् स्थानम् तत्र यदार्थः दूषि × × मिति बुद्धानामित्यर्थः। दक्षिणामिति क्वचित् तत्रापि स एव अर्थः। योगिनीजालसम्वरमिति। योगिन्यः प्रज्ञापारमिताद्याः जालं समूहः सत् प्रागेव उक्तं। समपद इत्यादि पदं पराङ्गुष्ठांगुल्यां संश्लेषात्मसमपदं तस्य चैकपाद-सङ्कोचेनातिर्य्यक्स्थापनं वा वित्तपदं। हस्तद्वयमे(व)वाश्चरणाङ्गुलीयकं। तज्ज्ञानुद्वयं कुर्य्यात्। बाहुस्ताभ्यां हंसपक्षाकृतिः। मण्डलपददक्षिणपाद(ं)भूमौ संस्थाप्य वामपद त्रैलोक्यलङ्घनाकारेण सलिलमुत्क्षेपः इति त्रिविक्रमपदं। दक्षिणचरणेन वामचरण-माक्रमेत्। वामजङ्घं संकोच्य पञ्चवितस्ति आयाम प्रासारयेत् आलीढ स्यात्। प्रत्यालीढो अत्र दक्षिणमाकुञ्च्य वामं तथैव प्रासारयेदिति।

एकचरणमुत्क्षिप्यते। नैव परिभ्रमेत्। इत्येकः स्थानः। ललितात्तपादितया सुख-निषद्य विविधप्रकारेण पादस्य विक्षेप पादवित्तक्षेपेण आत्मभेदं विसृष्यादौ चेत् सर्व्वं सङ्कुच्य विपरीतोरुविन्यासप्रयोगाच्चापि तत्क्षयात् श्रमपूर्व्वं उत्पन्नानाश्रयेत्युभयोरपि। योगिनीपादहृयं। यावदर्द्धस्थापनं वा यूपकारः। आह च। एकत कुञ्चितन्यस्तस्तिनि-कुञ्चितजानुकं। आसीनपुरुषोपेतम् युग्मपादं प्रतिष्ठितम् अन्योन्यजानुभ्यां वा मा(?)-पार्श्वपीड़नं मुण्डताड़नं। वज्रसत्त्वबाहुपाशे प्रज्ञापारमिताकण्ठदृढ़मालिङ्गन देव्याजङ्घं तु परिविन्यस्य तत् सम्पुटः संयमीकृतं उक्तञ्च योषित्कण्ठविकल्पप्राणात् मोक्षः इत्युक्त-मार्य्यदेवेन इति। द्वन्द्वालिङ्गनमिति प्रज्ञोपायसम्मिलनम् कुतः इत्याह सकलसत्त्वधातोः संसारोत्तरकार्य्येण इत्यर्थः। योगिनीजालसम्वरम् मुक्ता नास्त्यन्यः संसारे सार इति। मोक्षे यस्तु प्रयोक्तव्यः इति परिक्रमः कर्त्तव्यः। यच्च विशेषतः इति विशेषशब्दोप-पादानात् द्वादशसाहस्रिकोक्तकक्षपुटे पादस्य संहारः तत्रेदं कक्षपुटम्।

नृपसङ्गशिखीधारी हस्तशोमासुकन्या।
जटनरकविभीतामोहनीन्द्राज्ञावज्रा।
कुरु चतुर चतुष्क पञ्चदेहायमिश्रं।
तृयुवतीवसयोग्या त्वञ्च तुष्टिं ददंखे॥

इति कक्षपुटपर्य्यन्त लिखनीयाम्।

It belongs to the Vajrayāna School and to a Guhya class.

III. 360 B. Collection of works by अद्वयवज्र। 12×2 inches. Folia 38, pierced on one side, 4 inches from the left-hand side. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 900. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose. Incorrect.

Beginning. नमः बुद्धाय।

वन्दे कुदृष्टिनिर्घातनादिकर्म्मविधानतः।
अनेनैव विहारेण यत्नेन लभते पदम्॥

इह हि द्विधा सत्त्वा शैक्ष्या अशैक्ष्याश्च तत्राश्रय अधिमुक्तिप्रयोगः। भूमिप्रपन्नप्रयोजकश्च अवसितास्तिपर्य्यन्तः शैक्षव्यवस्थितानां शैक्ष्यानाम् सुविशुद्धादिकर्म्मविधानेन संभारद्वयसंभृतसम्यक्कृतसम्बोधिसम्पल्लाभः। अशैक्ष्यानामपि निरस्तप्रतिपक्षकृतार्थफलविकल्पानां शाक्यमुनेरिव प्रणिधानावेशसामर्थ्यात् युगनद्धानां भोगयोगतः। सत्त्वार्थक्रिया-लक्षणमविच्छिन्नमादिकर्म्म प्रवर्त्तत इति स्थितं। तथा च।

न तेऽस्ति नान्यनानार्थमविकल्पनवेत्तया।
अनाभोगे न ते लोके बुद्धकृत्ये प्रवर्त्तते॥
परार्थसम्यद्बुद्धानाम् फलमुत्खातम × × च।
बुद्धत्वादि यदन्यत्तु तादर्थ्यात् फलमिष्यते॥
चिन्तामणिरिवाकल्पसर्व्वसंकल्पवायुभिः।
तथापि सर्व्वसत्त्वानाम् अशेषाशाप्रपूरकः॥
फलतत्त्वविवक्षाणाम् विधायाह विवर्ज्जनात्।
सम्बोधि बुध्यते धन्यो तत्पश्चात् बोधिकर्म्मणि॥

ननु शैक्ष्यानामादिकर्म्मविधानं युज्यते एव। कृतम अशैक्ष्यानामपि निःस्वभावभाविनां आदिकर्म्मारम्भः। अयमपि सुवर्णनिगड़वन्धन एव। सत्यम्। प्रज्ञापारमिताधिगमविरहात्। प्रज्ञापारमिता हि पञ्चपार-मितानां स्वभावः अतः एव – सर्व्वाकारवरोपेतशून्यतेति – निगद्यते। उक्तञ्च भगवता प्रज्ञापारमिताविरहिताः पञ्चपारमिताः पारमिता-नामधेयं न लभन्ते। आर्य्यविमलकीर्त्तिनिर्द्देशे चोक्तं; प्रज्ञारहितो उपायो बन्धः। उपायपराहतप्रज्ञा बन्धः। प्रज्ञासहितः उपायः मोक्षः उपायसहित प्रज्ञा मोक्षः। तादात्म्यञ्च तयोः। सद्गुरूपदेशतः प्रदीपालोकयोरिव सहजसिद्धमेव अधिगम्यते। अत एव आदिकर्म्म-मध्ये विशुद्धं कर्त्तव्यम् सर्व्वयोगिभिः।

शून्यताकरुणाभिन्नं आदिकर्म्म च यद्बोधौ ज्ञानमिष्यते।
पञ्चपारमितो प्रोक्तं आदिकर्म्मेति संज्ञया।
प्रज्ञापारमिताचासां स्वभावो नातिरिच्यते। तथाच।
दानं शीलं क्षमा वीर्य्यं ध्यानं प्रज्ञाञ्च सादरः।
सततं सेवयन् धीमान् सुखस्वर्गोपि लभ्यते॥
सम्भोगनिर्म्मिते हेतुदानशीलक्षमाश्रयं।
ध्यानप्रज्ञाभिधर्म्मस्थं वीर्य्यन्तत्तूभयोर्मतम्॥

तस्मात् बोधिसत्त्वेन सुविशुद्धादिकर्म्मविहारिणा भवितव्यम्। विपर्य्यये च नास्तिकवादप्रसङ्गः। तदुक्तम्—

शुभाशुभं यद्यपि निस्वभावकं
तथापि कुर्य्यात् शुभमेव नाशुभम् ।
जलेन्दुविम्बोऽयमलोकसम्वृतौ
सुखं प्रियं दुःखमजस्रमप्रियम् ॥

Leaf 9 A. (First Chapter—Colophon).

कुदृष्टिनिर्घातादि वाक्यानां टिप्पिनीकेयम् ।

12 B. मूलापत्तयः समाप्ता । स्थूलापत्तयः समाप्ता ; कुदृष्टिनिर्घातनम् समाप्तम् ।

9 B. षट्पारमितापरिपूरी दृष्टिः ।

14 A.B. तत्वरत्नावली समाप्तेति । कृतिरियम् पण्डितावधूत श्रीमद् अद्वैत-वज्रपादानामिति ।

17 A. पञ्चाशत्तथागतमुद्राविवरणम् ।

19 B. एकनिर्देशसमाप्तः ।

21 B. धर्म्ममुद्राविपाकदमनिर्देशं द्वितीयः समाप्तः । महामुद्राविमला निर्देश-स्तृतीयः ।

22 A. समयमुद्रापुरुषकारदलनिर्देशः चतुर्थः समाप्तः ।

25 B. समाप्तश्चायं षेकतात्पर्य्यसंग्रहः ।

(?) स्वप्ननिरुक्ति समाप्तेति ।

(?) तत्वप्रकाशः समाप्तः ।

(?) सप्रतिष्ठानप्रकाशः समाप्तः ।

(?) महासुखप्रकाशः समाप्तः ।

34 B. तत्वविंशिका समाप्ता ।

35 A. महायानविंशिका समाप्ता ।

35 B. निर्वेदपञ्चकं समाप्तम् ।

36 A. मध्यषट्कः समाप्तः ।

36 B. इति तत्वदशकः समाप्तः ।

38 B. अमनसीकारोधार समाप्तः ।

III. 360 C. ज्ञानदीपक । $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia 142, divided into three parts by two holes. Lines, 5 or 4 on a page. Extent in ślokas, 1700. Character, modern Newári. Appearance, fresh. Date ? Prose and verse. Incorrect.

Vidyānandanātha, a Bhairaya, wrote a long Tánkrik work, entitled Jñānadipavimarṣaṇī. The present work is a part of that work. It deals with the process of worshipping Tripurā Sundarī. The last colophon runs :

इति श्रीविद्यानन्दनाथदेवविरचितायां श्रीज्ञानदीपविमर्षिण्यां श्रीत्रिपुरसुन्दरी पद्धत्यां दीपाम्नायपद्धति पञ्चविंशतिः ।

षड़ाम्नायमहापद्मवनषण्डविहारिणा ।
श्रीविद्यानन्दनाथेन परहंसेन धीमता ॥

Beginning— ओं श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ओं सप्रकाशां विमर्षाख्यां वीजाङ्कुरलतां परां ।
शृङ्गाटपीठनिलयां वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम् ॥
विमर्षश्च रसां सारा माद्यावीजस्य गर्भसाम् । (?)
कला सप्तदशी वन्दे त्रिपुरा त्रिपुरातनी ॥
त्रिभिर्भेदैः त्रिनिलयां विन्दुस्फुटरसभवाम् ।
हकारार्द्धकलांवन्दे पूर्णा त्रिपुरसुन्दरीम् ॥
पूर्णादिप्रथमान्तं या त्रिपञ्चतिथिगामिनी ।
तां कलारूपिणीं नित्यां वन्दे कालापहारिणीम् ॥
दयूर्वा पाशाटवी सार्द्धन्वाम समर्पयेत् । (?)
यदाज्ञातामहं वन्दे गुरुकारुण्यवारिधिम् ॥
निहत्य विघ्नसंघात इष्ट मा(सं) तनोति यः ।
तमच्चंर्गा शाम्भविसूनुं वन्देऽहं गणनायकम् ॥
हैताहैतामहामोहविघ्नसंघातमर्द्दनी ।
गणनाथमयीं वन्दे प्रतिभापारमेश्वरीम् ॥
अपराचित् क्रियारूपामानन्दभरनिर्भराम ।
वषटकाख्यामहं वन्दे ज्ञाम्बिकेयीं पराकलाम् ॥
वेदतर्कमयीं देवीं रथाङ्गलीलया सदा ।
सर्वसंवित् विमुग्धो नौमि योगिनी कानमार्चिका ॥
शिवाद्यवनीपर्य्यन्तं क्षेत्रपाल यत् पलम् ।
क्षेत्रपालमयीं वन्दे प्रतिभां शाम्बवीमहम् ॥
श्रीवामकेश्वराम्नाय उन्नीयागमसागरात् ।
प्रपन्नजनतादुःखध्वान्तविच्छेदभानुना ॥
क्रियते पद्धतिः सम्यक् विद्यानन्देन धीमता ।
सद्भिः संसेवनीयेयं ज्ञानदीपविमर्षणी ॥

ब्राह्मे मुहूर्त्तसुषाय शिरसि श्वेतसहस्रारपद्मोमाम्बुजोदरगतपूर्णेन्दुबिम्बमध्ये शुद्ध-स्फटिकसङ्काशं श्वेतवस्त्रगन्धानुलेपनं वरदाभयपाणिनं द्विनेत्रं कारुण्यावलोकिनम् वामोरुगतया शक्त्या वामेनोत्पलधारिण्या दक्षिणेन पाणिनालिङ्गितम् परमानन्दानन्दितं मन्दस्मितयुक्तं ध्यात्वा अमुकानन्दनाथ-अमुकाशक्तियुक्त-श्रीपादुकां पूजयामि ।

Leaf 2 B. श्रीविद्यानन्दनाथविरचितायां श्रीत्रिपुरसुन्दरीपद्धत्यां ज्ञानदीपविमर्शिख्यां गुरुध्यानपद्धतिः प्रथमा ।

3 A. मन्त्रध्यानपद्धतिः द्वितीया ।

4 B. स्नानपद्धतिः तृतीया ।

7 A. सन्ध्यावन्दनपद्धतिः चतुर्थी ।

8 A. तर्पणपद्धतिः पञ्चमी ।

10 A. स्नानपद्धतिः षष्ठी ।

13 A. द्वारपालार्चनपद्धत्यां सप्तमी ।

15 A. चक्रोद्धारपद्धतिः अष्टमी ।

19 A. अर्कसाधनपद्धतिः नवमी ।

22 A. यागपद्धतिर्दशमी ।

39 A. मन्त्रोद्धारपद्धतिरेकादशी ।

53 B. न्यासपद्धतिः द्वादशी ।

54 A. आन्तरन्यासपद्धतिस्त्रयोदशी ।

55 B. पीठार्चनपद्धतिः चतुर्दशी ।

60 A. सामान्यार्घपात्रविधिः पञ्चदशी ।

67 A. ध्यानपद्धतिः षोड़शी ।

93 A. चक्रार्चनपूजाहोमजपपद्धतिः सप्तदशी ।

108 A. स्तोत्रपद्धतिरष्टादशी । [one hundred verses.]

113 B. परिवारोद्धारपद्धतिः विंशतितमी ।

118 B. दशनारोपणपद्धतिः एकविंशतितमी ।

120 A. काम्यसाधनपद्धतिः द्वाविंशतितमी ।

127 A. दीक्षापद्धतिः त्रयोविंशतिः ।

130 A. पारम्पर्यार्चर्य्यपद्धतिः चतुर्विंशतितमी ।

In leaf 83 A. षड्दर्शनमन्त्रा यथा

ओं तार त्रितार त्रिरे स्वाहा बौद्धदर्शनसमया देवी श्रीपादुकां पूजयामि इति तारामन्त्र ओं वैदिकदर्शनसमयश्रीपादुकां पूजायामि इति ब्रह्ममन्त्रः । हौं शिवाय हौं नमः शिवदर्शनपादुकां पूजयामि इति शिवमन्त्रः ह्रां ह्रीं स्वः सौरदर्शनपादुकां पूजयामि इति सौरमन्त्रः । ओं नमो नारायणाय नारायणदर्शनश्रीपादकां पूजयामि ह्रें शाक्तदर्शनश्रीपादुकां पूजयामि इति शाक्तमन्त्रः ।

III. 360 D. पञ्चरक्षा $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 136, divided into 3 parts by two holes. Lines 6 on a page. Extent in slokas 2,500. Newári. Appearance, very old. Date N.S. 494=1374 A.D. Prose. Incorrect.

This is a well-known work, described several times. The present MS. contains the usual Budhist Formula of faith at the end followed by the following :—

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमोपासकः श्रीललितापुरे महानगरवरे श्रीकारण्डविहारलिविगृहाधिवासितः परमसौगतदानपतिनाथभारोकस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपाध्यायमातापितृपुरङ्गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरफलप्राप्तिमिति। श्रेयोऽस्तु सं ४९४ चैत्रशुक्लचतुर्दश्यां तिथौ उत्तरफाल्गुनीपरहस्तनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोमवासरे। राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीजयार्ज्जुनदेवविजयराज्ये वज्राचार्य्य श्रीतुमश्रीनामनेन स्वहस्तेन लिखितमिदं यद्धर्म्मम्। यथा कथञ्चित् लिखितम् मयैतत् बालेन शास्त्रंधिषणः क्षमध्वम्। दशाङ्गुलिमेतत् अशुद्धमेतत्। संशोधनीयं गुणिभिः समस्तैः।

There is a palmleaf MS. of the same work dated N.S. 684 (1564 A.D.) copied at Kátmundu.

III. 360 E. षट्क्रम। 12×2 inches. Folia 37, pierced through by one hole. Lines 4 and 5 on a page. Extent in ślokas 500. Character, Newárí. Appearance, old. Date ? Verse. Incorrect. Incomplete.

The MS. begins with the 10th leaf. It treats of the Satkrama, *i.e.*, the six cruel incantations of the Tāntrikas—Killing, Stupefying, etc.

In leaf 10. इति उड्डीशमते गदागदयोगः द्वितीयपटलः।

11 B. ज्वरपटलः समाप्तः।

12 A. प्रत्यानयनग्रपटलः समाप्तः।

12 B. उच्चाटनपटलः समाप्तः।

14 A. विद्विषनपटलः समाप्तः।

14 B. उच्छादनपटलः समाप्तः।

16 A. जलस्तम्भनपटलः समाप्तः।

17 A. अग्निस्तम्भनपटलः समाप्तः।

18 B. अगदनपटलः समाप्तः।

19 B. अञ्जनप्रयोगपटलः समाप्तः।

20 A. साधनपटलः समाप्तः।

21 A. पादप्रचारपटलः समाप्तः।

22 A. उन्मादयनीकरणपटलः समाप्तः।

23 B. केशरञ्जनयोगा समाप्तः।

25 B. गर्भनाशनयोगा समाप्तः।

26 B. .. ..

30 B. रसायनाधिकृत समाप्तः ।

31 A. राज्यकरणयोगा समाप्तः ।

32 A. इति स्त्रीयोगमाला उड्डीश नाम शास्त्र समाप्तः ।

43 B. विषाक्रान्ता च सर्पाक्ति भावयेच्च पुनः पुनः
तेन कृत्वा तु तिलकं सुरासुरं वशं नयेत् ।
ओं त्रैलोक्यमोहिनी सर्व्वभूतवशीकरणी ह्रीं स्वाहा । अनेन अष्टोत्तर-
शतं पठित्वा खवयेत् ततो तिलकं कारयेत् सुरासुरमपि वशीकरोति ।

45 B. उड्डीशवशीकरणपटलः समाप्तः ।

III. 360 F. चण्डी । 121 × ½ inches. Folia 31, pierced through by one hole. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 700. Character, old Newári. Date N.S. 282=1162 A.D. Verse. Correct. Complete.

संवत् २८२ फाल्गुन शुक्लचतुर्थ्यां सोमवारे श्रीमन्महाराजाधिराजपरमेश्वर परम-
भट्टारकश्रीआनन्ददेवविजयराज्ये ।

III. 360 G. पद्मनाभसंग्रहः । 12 × 2 inches. Folia 29, pierced through by one hole towards the left-hand side. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 600. Character, Bengali. Prose. Correct. Incomplete. Date N.S. 366.

The MS. is defective, as it has not the following leaves—3-9, 13-17, and 20—21.

It begins नमस्कृत्य महादेवं गुरुं संसारतारणम् ।
तिथ्यादीनां विवेकार्थं मुनिवाक्यम् समुच्चितम् ॥
पक्षवृद्धौ तिथिद्वैधे ह्रासवृद्धिषु संशयः ।
सुधियामप्यनुष्ठानमतो मया विविच्यते ॥
त्रिंशद्दिनैः सावनो मासः ।
उक्तञ्च ब्रह्मसिद्धान्ते ॥
चान्द्रशुक्लादिदर्शान्तः सावनः त्रिंशता दिनैः ।
एकराशौ रवि र्यावत्कालं मासस्य भास्करः ॥

The End. दशाक्रियामुपक्रम्य श्रावसर्यं समापितम् ।
प्रेताशौचं तथाख्यातं मुनीनां दर्शनादिकं ॥
वन्देहानेकगम्भीरं श्लोककर्म्ममहार्णवम् ।
इति श्रीवाराणस्यां योगीश्वरसंग्रहपद्मनाभसंग्रहौ समाप्तौ । श्रीरस्तु
नयपालदेशीयाभिलिख्यमान सम्वत् ३६६ वैशाख शुक्ल ३ रवौ रम्ये
दिनोत्तमे ॥ पुस्तिका स्वस्तिकारिका ॥ राजश्रीअभयमल्लस्य राज्ये ॥
भार श्रीअमुकस्य ।

III. 360 H. सर्व्वबुद्धोदका। 11×2 inches. Folia 27, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 500. Date N.S. 179=1059 A.D. Prose. Character, old Newári. Appearance, old. Incomplete, out of 66 leaves only 27 remain.

The End. महातन्त्रराजादुद्धृता वज्रधातुमहामण्डलोपयिका सर्व्ववज्रोदका नाम समाप्तः। कृतेयं महावज्राचार्य्यानन्दगर्भपादैरिति॥ विलिख्य पुण्यं यत् प्राप्तं मया साधनसंस्कृते अशेषस्तेन लोकोऽयं भूयात् श्रीवज्रसम्भवः अशेषसकलसर्व्वसत्त्वपरमनिर्व्वाणप्रतिष्ठितार्थेन रत्नाकर्मेन लिखितमिति।

(N.B.—रत्नाकर्मे। is written in a different hand and in a different ink. Some one apparently attempted to re-ink these faded letters but without much success.)

संवत् १७९ फाल्गुन शुक्ल प्रतिप × × खितामिति॥

After this is written in a different hand in a different ink the Śatākṣarī mantra of Vajrasatva.

The first leaf is wanting. From a leaf without pagemarks which I suspect to be the 2nd leaf, I take the following extract as explaining the object of the book.

नापि रागविरागरहितमनुपचितधातो विरागभेदः उपचितधातोः पुनः रागसम्भवात् नापि निराकार × × × स्वस्थैव पुनः सुरताभिलाषात् चक्षुरादि-निमीलनेन प्रयत्नतो विकल्पपरिहारेण च भेदप्रतिभासोपगमे मुद्रोपयोगः निष्फलः स्यादिति। अन्येन च तत् सिद्धेः। न विना प्रज्ञारविन्दसंयोगं परमनिर्व्वृतिरूपा कृतकृत्या सम्पद्यते इति। चेत (?) धर्म्मभोजनाभ्यां स्नानादिभिरपि तादृक्कृतकृत्या × × नोत्पत्तेरलमिति विस्तरेणेति। आह च तत्साध्यं योगिनीतन्त्रे सहजाख्यं महासुखं। परमान्ते भवेल्लभ्यम् विरमादौ च यत्नतः॥ ननु श्रीसमाजादौ योगतन्त्रे वज्रादौ कियन्तः अभिषेका अभिप्रेता। तत्र केचिदाहुः श्रीसमाजे त्रयोऽभिषेकाः पठ्यन्ते॥

Colophon. अग्निदाहश्मनमभिधीयते।

III. 360 I } 361 G and 402 A. } वज्रावलीतन्त्र। 13×2 inches. Folia 91, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 3,000. Date N.S. 202. Character, Newári or Bengali. Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

No. 402 A is a complete MS. while No. 360 I is a dilapidated copy with many leaves missing. It is in Newári character later than No. 402, though it looks older. Prof. Bendall has described this work in Cambridge Catalogue, page 197.

No. 361 G. $8\frac{1}{2} \times 2$. Folia 149, pierced by one hole towards the left. Extent in ślokas, 2,500. Date? Appearance. Character, Newári. Prose. Incorrect.

श्रीवज्रासत्त्वाय ।

वन्दे श्रीकुलिशेश्वरं स्मरतारमारोभवारेः पदं
क्रोधाधःरतदित्तु मङ्गलगिरो गायन्तु वज्राङ्गनाः ।
श्रीमद्वज्रभृतो महिम्नि जगदाधातुं महामण्डले
निष्पत्यूहमिहाभयस्य सहसा वज्रावली मीलतु ।
अन्तर्बहिर्वज्रभृतेव वज्रपरम्पराभिर्द्विषतां हृदीयं
यज्योतिरन्तस्तिमिरं निरस्य श्रीवज्रभृत्मूर्त्तिमती विभर्त्ति ।
मण्डलादिविधिःशास्तुर्विस्तृतः कमनीद्वये ।
संक्षिप्य तामिहव्यक्तं ब्रूमः शक्यक्रियं क्रमात् ।
किञ्च आचार्य्यैर्ग्रन्थितप्रक्रियाख्यापूर्णत्वं न प्रस्तुतत्वं स्फुटोक्तिः ।
क्वापिक्वाप्याम्नाततायुक्ततावैयस्याभिस्तद्गुणैर्मण्डितेयम् ॥

इह हि दृष्ट्वा जनान् विद्यादिदामपरम्परावद्धबुद्धीन् दुर्व्वारकर्म्मोर्म्मिरयप्रेरणया प्रायशो अपायत्रयेषु अगतिद्वये च सुगभीरे संसारे सरिदावर्त्ते अतिदुस्तरे प्रतिशुद्ध-निमज्जनोन्मज्जनैरविभावसमस्वतन्त्रां स्तनुभृतः परमकृपाप्रणयात् समुद्धर्त्तुमुद्धुरैः प्रथमं अर्घ्यादिपुपकरणसन्निधापनादिक्रमतो मनोहरविहारादिक्रियाप्रतिष्ठापनादिषु अभिषेक श्रुतचित्तादौ च यथायोगं अनुष्ठानात् पुण्यसम्भारे ज्ञानसम्भारे च सम्यक्कृतत्शाक्याचार्य्य र्हद्भिः श्रुतमन्त्रनीतिनिपुणधीरैर्यामात्सर्य्योत्साहशालिभिः कृपालुभिर्यथाक्रमं विहाराद्यर्घ्यादिदानलक्षणं पूर्व्वसेवाप्रयोजनं शिष्यसमूहो भूखननसमूशोधन-भूपरिग्रहो विघ्नकीलनं वसुन्धराधिवासनं कलसाधिवासनं देवताधिवासनं मण्डल-सूत्रण रजःपातन कलसन्यासो मण्डलसाधनं देवताधिवासनं प्रतिमादिप्रतिष्ठा पुष्करिण्यादिप्रतिष्ठा आरामादिप्रतिष्ठा शिष्याधिवासनं आचार्य्यप्रवेशः शिष्य-प्रवेशो मालोदकमुकुटवज्रघण्टानां अभिषेका त्रिसमयदानं आचार्य्यसेकोमन्त्रसमर्पण-मङ्गनं दर्पणसेकशरत्तेपोगुह्याप्रज्ञाज्ञान चतुर्थसेकाः । विद्याव्रतं वज्रव्रतं चर्य्याव्रतं व्याकरण मनुज्ञा आश्वासः स्वसेको होममण्डलोपसंहारो मानसमण्डनं बलिविघ्न निवारणं वज्रघण्टालक्षणधारणज्ञेतिपञ्चाशद्विधयो विधेयाः तत्र शुभे अह्नि पूर्व्वाह्णे बलिदानपुरःसरं विहारादिभूमिः परीक्षणीया तत्र पूर्व्वस्यां अश्वत्थेन आग्नेय्यां मङ्गनं दक्षिणस्यां प्लक्षं नैर्ऋत्यां पलाशं पश्चिमायां न्यग्रोधं वायव्यां शाल्मलिः उदीच्यां वकुलं ऐशान्यां उदुम्बरं अतिकूर्म्मपृष्ठाञ्च भुवं वृत्योद्वर्त्तननाशश्च वाहेतोरिति उत्तरोन्नतां कुलक्षयभयात् पूर्व्वोन्नतां साधकनाशभयान्निम्नमध्याञ्च परित्यज्य या राज्यश्च विद्याधरत्वा-देर्व्वाहेतुरिति ईषदुन्नतमध्यासिताप्रदक्षिणश्रोता चतुरस्रे सदिक्क प्लवा वृद्धी वितस्ति

मात्रं तदगतं खात्वा तया मृदा प्रपूर्य्य सत्वरं गर्त्तं प्रभूता यदि मृत्तिका शुभा भूमिस्तदाज्ञेया पुनस्तद्गर्त्तस्थां मृदं कृत्वा वितस्तिमात्रेऽस्मिन् गर्त्ते वारिप्रपूरिते शीतलौ जीवमत्स्याभ्यां युक्ते इत्यपि कश्चन गत्वा पदशतं आगता च निरीक्षिता ।

पूर्णाम्भोभिः शुभा भूमिः न्यूना हेया हितेप्सुभिः ।
सशब्दमपि यत्तोयं नागेभ्योभयमादिशेत् ।

III. 361 A. आख्यातविचार । $8\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 14, pierced towards the left. Lines 5 and 6 on a page. Extent in ślokas 150. Date N.S. 540 = 1420 A.D. Appearance, old. Prose. Correct. Character, Newári.

Beginning. ओं नमो वागीश्वराय ॥

मङ्गघोषं प्रणम्यादौ बालानां बुद्धिवृद्धये ।
शब्दज्ञानमभिज्ञानिगमः (?) हेतुकथ्यते ॥
अत्र लड़ादीनाम् लस्थाने तिवादयः अष्टादश भवन्ति ।
के पुनस्ते लड़ादयः । लट् लिट्लुट्लृटलोट् इति पञ्चतेति ॥
लङ् लिङ लुङ् लृङ एते चत्वारः अभितः ।
तत्रेषां नवलकारस्थाने तिवादय आदेशा भवन्ति ॥

The last Colophon. इति तिङ् समाप्तः सम्वत् ५४० जेष्ठ १३ शुक्लपक्षे ।

III. 361 B. वामकेश्वरतन्त्र (?) $8\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ inches. Folia 40, pierced towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 400. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. ओं नम स्त्रिपुरसुन्दर्य्यै ।

गणेशग्रहनक्षत्रयोगिनी राशिरूपिणीं ।
देवीं मन्त्रमयीं नौमि मातृकापीठरूपिणीम् ॥
प्रणमामि महादेवीं मातृकां परमेश्वरीम् ।
कालहालाहलोल्लोलकलनाशमकारिणीम् ॥
यदक्षरैकमात्रेऽपि संसिद्धः स्यर्द्धते नरः ।
रवितार्क्ष्यैन्दुकन्दर्पाङ्कुरानलविष्णुभिः ॥
यदक्षरश्रिज्योत्स्नामण्डितं भुवनत्रयम् ।
वन्दे सर्व्वेश्वरीं देवीं महाश्रीसिद्धमातृकाम् ॥

The End. पूर्व्वपश्चिमयोर्द्वारो प्राग्वायामात्मको स्थितौ ।
कलामाकृतनुभूतानि नव चक्राण्यनुक्रमात् ॥ (śloka 322.)

It treats of the worship of Tripura Sundarī.

III. 361 C. दशतत्त्वसंग्रह by क्षितिगर्भ। 9×2 inches. Folia 42, pierced by one hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 400. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins ओं नमो वज्रसत्त्वाय।
वज्रसत्त्वं गुरुं नत्वा तद्धर्म्मसूनुसंहतिम्।
दशतत्त्वानि कथ्यन्ते ज्ञानपादक्रमेण तु॥
रत्नाचक्रञ्च चक्रञ्च जापषेकोहठौवलिः।
प्रत्यङ्गिरः पुटोद्घाततत्त्वानि क्रमशोदश॥
हृन्नरत्ननिजबीजञ्च प्रभाव्यूहै र्जलत्कृतिम् (?)।
कृत्वाभैरवबुद्धादीनाकृष्य पुरतो भिषक्॥
वन्दनाञ्च तथा पूजा देशनामामनुमोदनां।
बुद्धादीन् शरणं गत्वा मार्गमाश्रयते ततः।
बोधचित्तमथोत्पाद्य त्रिविमोक्षं सुखं स्मरेत्॥

The End. इति सप्तपुटोद्घातविधिः।
दशतत्त्वानि संहृत्य यन्मया सादितं गुणम्।
दशतत्त्वपरिज्ञाता सम्यक् तेनास्त्वधो जनः।
कृतिरियं दशतत्त्वसंग्रहः पण्डितक्षितिगर्भस्येति।

III. 361 D. रुद्रयामले षष्ठीविद्याप्रशंसा। 9×2 inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 125. Date N.S. 479=1359 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Incorrect. Verse.

Beginning. ओं नमस्त्रिपुरायै।
विद्युल्लुञ्जनिभां नमामि सततं प्राग्भारसूक्ष्माङ्गिराम्।
सूत्तर्गा भगसृणालतन्तुनिभया निर्भिद्य लिङ्गत्रयम्॥
प्राप्योर्द्ध्वञ्च विसर्गभागमुकुलं पीयूषधारारसम्।
पीत्वा विद्रुतविद्रुमद्रवमयीं शक्तिं परां कौलिकीम्॥
सुरासुरभुजङ्गाद्यैः मुनीन्द्रैः सिद्धकिन्नरैः
पादाक्रमार्चितं यस्या तां नित्यां सर्व्वदा नमः।

Colophon. इति षष्ठः पटलः।
इति रुद्रयामले षपादलक्षग्रन्थविद्यापीठावतारे उत्तरभागिनीयुक्तं न (व) प्रकरणे षष्ठीविद्या प्रशंसायाम् उत्तरषट्कं समाप्तमिति। लिखित-

मिदं तपोधनश्रीविश्वेश्वरेण युवराज श्रीजयार्ज्जुनस्यार्थेन लिखितम् ॥
ग्रन्थग्रन्था कारणविस्तरा ॥ सं ४७९ श्रावण कृष्णदशमी शिवं भवतु ॥

This contains only 125 verses out of a lakh and 25,000. It was copied by Viśveśvara for the use of Yuvarāja Jayārjuna Deva. The scribe says that a long work has been shortened.

III. 361 F. पावमानि। 8×2 inches. Folia 4, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas 60. Date? Appearance, Fresh. Character, Newári. Prose. Incorrect.

Beginning. ओं नमो ब्रह्मणे नमः।
अथ प्रक्षाल्य पाणिपादौ ॥ वह्निरिति। यज्ञोपवीती। आचम्य। तीर्थं आवाहन ॥

In the same MS. There are 14 leaves dealing with the process of Śráddha, dated N.S. 468=1348 A.D. The scribe's name is given as Harṣapāla.

There is another ritualistic work in 26 leaves, which is dated N.S. 567.

III. 362 A. दुर्गतिपरिशोधनम्। 12×2 inches. Folia 13, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 300. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

It begins ओं नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
विधूतसर्व्वसंकल्पं भावाभावविवर्ज्जितं।
शाक्यसिंहं नमष्कृत्य शुद्धं प्रकृतिनिर्म्मलम् ॥
तं शोधनं प्रवक्ष्यामि सर्व्वदुर्गतिशोधनम्।
गर्भपादानुसारेण समाधित्रयमुत्तमम् ॥
प्रथमं तावत् योगी विज्ञनमनोनुकूलप्रदेशे मृदुसुकुमारासननिषण्ण सुगन्धनमण्डलं कृत्वा पञ्चोपचारपूजा करणीया। ततः सर्व्वधर्म्म नैरात्म्य भावयित्वा आत्मात्मानं ओङ्कारेण वज्रज्वालामलार्क भावयेत्। तस्य कण्ठे ह्रींकारेण पद्मं तस्योपरिदलाग्रे अकारेण चन्द्रमण्डलम्। तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं वज्रं। तं वज्रजिह्वया लीनं भवति। वज्रजिह्वेति तेन वज्रजिह्वा भवति। मन्त्रजापपरो भवेत्। हस्त-हृदयस्य मध्ये सित अकारेण चन्द्रमण्डलम् तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं वज्रम्। तं वज्रं करमध्ये लीनं भवति। वज्रहस्ता भवति। सर्व्वमुद्रा-बद्धत्तम भवति। ततो रक्षा वज्रः प्रवक्षा कर्त्तव्या। ओं गृह्ण वज्रसमय

हुं वम् इति ब्रुवन् क्रोधतेरेन्तिरी वध्नियात्। क्रोधतेरेन्तरीं बद्ध्वा वज्रमालाभिषेकं गृह्णीयात्

Vajra Terentari means

वज्रवन्धं तले कृत्वा ह्रादयेत् क्रुद्धमानसः।
शाक्यसङ्घ्रुवज्रेण क्रोधतेरन्तरी स्मृतः॥

This appears to be a very different work from the work of the same name noticed by Dr. Rājendra Lāla Mitra. The present work appears to belong to the Vajrayána school.

In leaf 13 A. चतुर्बुद्धप्रसन्नात्मा दद्यात् संबुद्धपूजया
त्रिदिने च त्रिरात्रौ च वज्रसत्वप्रसिद्धये।
एवं भावयमानो वै सर्व्वदुर्गतिशोधनम् मण्डलराजश्रीनामसमाधिः।
शाक्यसिंहं पुरष्कृत्य माण्डलेयं तथागतम्
देवता बोधिसत्ताश्च द्वारपालचतुष्टयः।
सर्व्वदुर्गति उद्धृत्य सर्व्वावरण शोधयेत्
सर्व्व एकप्रयोगत्वात् प्रत्येकं तेन चोदितः। कर्म्मराज श्रीनामसमाधिः।

The work is not complete.

Vajracārya Kuvera informs me that there are three works of the name of Durgati-pariśodhana in Nepal. The present is a fragment of the largest work, which extends to 2,500 ślokas. There are copies of the book in Nepal, but the owners are charry in showing their books. The work in prose is 1,200 ślokas in extent and appears to be that noticed by Dr. R. Mitra. The smallest work is a Dhāraṇī, 200 ślokas in extent. It treats of the funeral rites of the Buddhist Bhikṣus.

III. 362 B. महीरावणवधनाटकम्। 13×2 inches. Folia 27, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in ślokas, 450. Date N.S. 457 = 1337 A.D. Character, old Newári. Appearance, old. Prose and verse. Sanskrit and Prakrit. Incorrect.

It ends पात्रश्रीजयशीहमल्लवर्म्मणाः कुतूहलपूरणाय॥ कविकमलभास्कर पण्डित श्रीजयतविरचितो महीरावणवधनामनाटकः परिसमाप्तः। सप्तपञ्चशतौऽधिकचतुरशत। श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४५७ श्रावणकृष्ण-द्वादश्यां पुष्यनक्षत्रे। परिधयोगे॥ शनैश्चरवासरे॥ पुस्तकमिदं समाप्तम् इति॥ परमभट्टारकपरमेश्वरपरमवैष्णवपरमदेवताधिदेवपरममहेश्वररघु-कुलतिलकभूपालपरम्परापरिनमितमौलिश्रिखाप्रसूनसंधूपितपदारविन्द-श्रीपशुपतिदेवतावरलब्धप्रसादैकमहाराजाधिराजसप्रक्रियराजराजेन्द्रश्री-श्रीजयारिमल्लदेवानां विजयराज्ये नेपालमण्डले॥

न चाहं शास्त्रकर्त्ता च न च शब्दार्थचिन्तकः ।
यादृशं स्थितमादर्शे तादृशं लिखितं मया ॥
उत्तरविहारकुटुम्बोद्भवश्रीह्लालविहारप्रधानाङ्गमहापात्रश्रीजयश्रीह-
मल्लवर्म्मनैः सत्त्वार्थहेतुना स्वहस्तेन लिखितम् ।
बालमूर्खविदेशस्यवारितैलाग्नितस्करात् ।
रक्षितव्य यथाशक्ति पुस्तिका स्वस्तिकारिणी ॥
भुग्नपृष्ठकटीग्रीवं स्तब्धदृष्टि रधोमुखं ।
दुःखेन लिखितं शास्त्रं पुत्रवत् प्रतिपालयेत् ॥
भ्राम्यद्गजङ्गागभीरप्रवलरयमिलल्लोलकल्लोलमाला-
श्रेणीगङ्गावदातो विजयति विलसत्कोटिपृष्ठाद्रिकूटः ।
नृत्यारम्भे प्रमोदालसदमलजटाजूटकोटीवसानो
काली शृङ्गारचेष्टाचयचकितवपुः पातु वः चन्द्रमौलिः ॥
शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

This dráma was composed by Jayata, a poet, at the request of Jaya Siṅha, a minister of Jayārimalla Deva of Nepal. It was copied by Jayasiṅha himself in the Nepal year 457 = 1337 A.D.

It begins ओं नमो नाटेश्वराय ।

स्वेच्छाचित्रमजृम्भमानमहिमागम्भीरभीमप्रभो-
र्लक्ष्मी मुग्धमुखेन्दुपानपटिमाश्लाघाचकोरापरः ।
विश्वव्यापिविशुद्धकीर्त्तिकुमुदीमालामलाडम्बरः
सानन्दं भगवान् त्रिलोकशरणम् नारायणः पातु वः ॥
अपि च ॥
स्फुर्ज्जत्भोगिकुलाग्रमिश्रजलधेः पातालमूलालयात्
गर्ज्जत्घोरकठोरघोणकुलिशप्रोत्तुङ्गदंष्ट्राङ्कुरैः ।
मज्जत्भूमितलं धृतं करुणया कालेन लीलायितम्
स्थित्यर्थं भुवनत्रयस्य शिरसा वन्दे मधूनो रिपुम् ॥
नाद्यन्ते सूत्रधारः ।
श्रीबुगडेश्वमहं नमे शतमुखं वैश्वानरं पावनं ।
पाथेशञ्च नमामि नक्रशिरसा प्रेताधिनाथं नमे ॥
नैर्ऋत्येशमतो वरञ्च पवनं × × × ।
अहं भवस्य शुभदं सर्व्वात्मनास्तौम्यहं ॥
× × × × ×

भगवतः श्रीबुगडेश्वरस्य प्रतिहतप्रतिसरत्यात्रोत्सवप्रसङ्गेनायातानां प्रमुदित-द्विजराजपुत्रादीनां समाजः ॥ इहहि ॥

श्रीमत्पात्रपवित्रसूर्य्यनिलयाः सत्कीर्त्तिभोजार्णवा
एते शास्त्रविशारदा द्विजगणा सत्यार्थगाढ़ाशयाः ।
एते साधुजनाः प्रदानसुमुखाः शीलाम्बरालङ्कृता
विद्वत्वर्गवराः श्रुतादिपटवो भान्ति ध्रुवं सुस्थिते ॥

आकाशे कर्णं दत्त्वा । किमादिशन्ति सन्तः ॥ सकलसीमन्तिनीकर्णावतंसस्फुटलार्थिसुखकमलकुट्मलप्रबोधभास्करविविधविवेकसागरावगाहनपण्डितप्रत्यर्थिपार्थिवमत्तकुञ्जरदमनांकुश उत्तरविहारमहापात्रपादे नः समादिष्टो गीतिसभाषभ्यसंज्ञनार्थम् ॥ स्मरणमभीनीय । अस्ति कवेः कविकमलभास्करस्य जयतस्य कृतिरभिनवमहीरावण वधो नाटकः प्रवर्त्तयितव्यः ॥

III. 362 C. नागरकसर्व्वस्व । 13×2 inches. Folia 37, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 487. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Already fully described in page 109 of my Nepal Catalogue. In the MS. the last leaf is wanting. The complete MS. is in the Durbar Library, No. 1648.

III. 362 D. वज्रयोगिनी साधनम् । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 6, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 108. Date N.S. 274 = 1154. Character, Newári. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The End. इन्द्रभूतिक्रमवज्रयोगिनीसाधनं समाप्तम् कृतिराचार्य्यविजयवज्रस्य । सम्वत् २७४ कार्त्तिक कृष्ण त्रयोदश्यां श्रीः ।

It begins ओं नमो वज्रवाराह्यै ।

मध्यमोत्तमश्वासेन गन्धोदकसहितेन तु
कुलिकां पूजयेन्नित्यं योगी कालविशेषतः ।

इति तन्त्रान्त × मध्यमोत्तमश्वासेनेत्यादि इह मध्यमा अवधूती । आलीकाल्योर्मध्ये अग्निरेखा प्रवाहिनी । तस्याश्वासा यच्छतादिके कवि × तिसहस्राणाम् मध्ये । अहोरात्रेण द्वादशलग्नसंक्रान्तिषु पञ्चसप्ताधिकषट्दशसंख्याशेषाय च सपादनवशताधिकम् विंशतिसहस्रसंख्या ललनारसनाप्रवाहिणः प्रत्येकम् वृषभादौ समलग्ने । तयोराद्यम् ते श्वासा प्रत्येकम् संक्रान्तिकाले समविषमलग्नयोर्मध्ये मध्यमाया अवधूत्याः सपादपञ्चाशत्संख्या अधमा प्राणिनां मृत्युदायका । कुलिकाकारसम्भूता खरस्वभावा । अरिष्टमरणवज्रका कालाग्निप्रवाहित्वात् । शेषा षट्पञ्चाशत् ध्रुवा ललना रसना पञ्चपञ्चमस्खलवाहिनः । अष्टादशशतश्वासाः तेषु प्रत्येकमस्खलवाहिनः

षष्ट्युत्तरशतत्रिंशत्संख्या सपादैकादशश्वासोना। अत्र मण्डलानि आकाशादीनि पञ्च ललनायाः पृथिव्यादीनि पञ्च रसनायाः। इह नाभिपद्मदले यथासंख्यं अधोपूर्ब्ववामे पश्चिमे दक्षिणे आकाशवायुवह्नि-तोयपृथिवीमण्डलानि। कर्णिकाया विषुवषष्ठं चन्द्रयो र्यथा मध्ये ऊर्द्ध मध्ये वामे अधो यथाक्रमेण वामे शून्यादिकं दक्षिणे भूम्यादिकम् षष्ठ नासारन्ध्रयोः यौगपद्येन सपादषट्पञ्चाशत् श्वासात्मकमिति।

Leaf 3 B. इति मध्यमोत्तमश्वासभेदेन कुलिकापूजाविधिः समाप्तः। लौकिक लोकोत्तरत्वेन भगवतोक्त इति।

नमः श्रीवज्रयोगिन्यै।

श्रीवज्रसम्भवं वन्दे सर्व्वसत्त्वात्मकं विभुम्।
शून्यताकरुणाभिन्नं सहजानन्दस्वरूपम्॥

आदौ तावत् उत्पादितबोधिचित्तयोगी मनोनुकूले देशे अवस्थितः पश्चिमाभि-मुखः ध्यानस्थाने उत्पादितो त्तियान (?) महाश्मशानादिमोक्षः नग्नो मुक्तकेशः अथवा रक्तवस्त्रपरिधायी रक्तमुकुटी सेवितपञ्चामृतः प्रथमतः चतुर्ब्रह्मविहार भाव-येत्। ततो झटिति वक्ष्यमाणदेव्यहंकारेण चतुश्चतुरहङ्कारान् चतुर्दिक्षूच्चार्य्य समन्ततो वज्रप्राकारवज्रपञ्जरं भावयेत्। अथवा शुम्भनिशुम्भादिचतुर्मुखमन्त्रेण रक्षां विद-ध्यात्। ततः सर्व्वधर्म्मनिरवलम्बनं शून्यतां विभाव्य मन्त्रमुच्चारयेत् ॐ शून्यताज्ञानवज्र-स्वभावात्मकोऽहमिति। ततः शुक्ल अकारात् क्षेतुवज्रपरस्वभावात् पृथिव्यादिचतु-र्महाभूतस्वभावः यं रं वं लं कार परिणतम् चतुरस्रमयं सप्तपर्व्वतसप्तपीताकल्पवृक्ष-ह्रादसद्वीपपरिकरितम् सुमेरुं भावयेत्। तन्मध्ये हरितहुङ्कारपरिणतम् पञ्चाङ्कुल-स्वभावम् विश्ववज्रं तन्मध्ये रक्तएकारपरिणतलोहितवर्णशरीरस्वरूपम् ऊर्द्ध-धर्म्मोदयं त्रिकोणम् वज्राङ्कितम् ज्वालामालासहितम् नवद्वारस्वभावाष्टदलपद्मसद्मो-परिस्थं दन्तं चतुर्नाड़ीस्वभावं चतुर्दलकमलोपरि चण्डांशुमण्डला अवधूतीस्वरूप-शूकतीपरिणतां वज्रयोगिनीं किंशुकपुष्पसन्निभां स्फुटतरपीतलोहितां शोभनार्थां सुकुमारयौवनां ललितक्रोधमुखीं पञ्चमुद्रामुद्रितां पञ्चाशतनरशिरोहारधरां आली-ढचरणाक्रान्तचतुर्भूशविशुद्धब्रह्मेन्द्रहरिहरां वैरोचनमुकुटिनीं प्रथमदक्षिणवामकरतल-कल्पितवज्रवज्रपाशे पादालिङ्गनाभिनया पुनर्दक्षिणकरे कपालवामाकरलितोर्द्धनभ-स्तलविलसत्कपालनिविष्टदृष्टिं वामाङ्गखट्वाङ्गसङ्गतां तदनु ज्वालामुद्रां वदुच्चां फेत्कार-शब्देन वीरवीरेश्वरीपरिवृत्तम् ज्ञानचक्रं पुरो दृष्ट्वा पारदेशनादिकं कृत्वा अमृतस्नादा-दिना सन्तर्प्य अङ्कुशमुद्रां बद्ध्वा अःकारन्यासेन प्रवेशयेत्।

III. 362 E. हरिश्चन्द्रोपाख्यानम्। 13 × 2 inches. Folia 24, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas 432. Date ? Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incorrect.

The story of Hariścandra is given in the form of a Purāṇa, in which Agastya and Vaiśampāyana are the first interlocutors, and Ráma and Hanumán are the second interlocutors. A Kuṭṭinī comes to tempt Hariścandrá's wife in her distress.

The MS. belonged to that Jayasiṃha, at whose instance Mahī-Rāvaṇa Nāṭaka was written. The date of copying is N.S. 495.

सम्वत् ४९५ माघकृष्णपञ्चम्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोमवासरे दिने समाप्तमिदं + + लिखित श्री नेपालदेशे श्री श्री श्री श्री पशुपतिपटनात् दक्षिणस्यां दिशि श्रीवाद्यमत्यायाः दक्षिणकुले श्री ललितपुरे श्रीमाणिगलोत्तरविहारे ।

as in Mahī-Rāvaṇa Badha Nāṭāka.

III. 362 F. कालज्ञान । 12×2 inches. Folia 3, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 4 on a page. Extent in ślokas 17. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins ओं नमः शिवाय ।

देहस्थः सकलो ज्ञेयो निष्कलो देहवर्ज्जितः ।
व्याप्यव्यापकरूपेण सर्व्वतः स्व व्यवस्थितः ॥
हंस हंस इति यो ब्रूयात् हंसोदेवः सदाशिवः ।
गुरुवक्त्रात्तु लभ्येत प्रत्यक्षं सर्व्वतोमुखं ॥
तिलानाञ्च यथा तैलं पुष्पगन्धसमाश्रितः ।
पुरुषश्च शरीरेऽस्मिन् सवाह्याभ्यन्तरे स्थितः ॥
उल्काहस्तो यथा कश्चित् द्रव्यमालोक्यतां व्रजेत् ।
ज्ञानेन ज्ञेयमालोक्य तथा ज्ञानं परित्यजेत् ॥
पुष्पं तु सकलं विद्यात् गन्धस्तस्यैव निष्कलः ।
विल्वं तु सकलं विद्यात् छाया तस्यैव निष्कला ॥
सकलनिष्कलभावेन सर्व्वत्रैवं व्यवस्थितः ।
सकलैः सकलं विद्यात् निष्कलैर्निकलं तथा ॥
त्रिमात्रश्च द्विमात्रश्च एकमात्रस्तथैव च ।
अर्द्धमात्रा परा सूक्ष्मा ज्ञामादूर्द्ध्वं परापरम ॥
ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च महेश्वरः शिव एव वा ।
पञ्चमः पञ्चदेवेभ्यः सकलः परिपठ्यते ॥
ब्रह्मा च हृदयस्थाने कण्ठे विष्णुः समाश्रितः ।
तालुमध्ये स्थितोरुद्रः ललाटस्थमहेश्वरम् ॥
नादाग्रन्तु शिवं विद्यात् तस्यान्तन्तु परापरम् ।
परात् परतरं नास्ति इति शास्त्रस्य निश्चयः ॥

गमागमं कथं तस्य केन वा नीयते तु सः ।
संशयो मे महादेव कथयस्व यथार्थतः ॥
नीयते शक्तिना जीव तस्मिन् प्राप्य निवर्त्तते ।
तस्यान्तं संप्रवक्ष्यामि शृणु षण्मुख तत्त्वतः ॥
देहातीतं तु तं विन्द्यात् इदं तद्द्वादशाङ्गुलम् ।
अन्तस्थं तं विजानीयात् तनुस्थो व्यापयेत् प्रभुः ॥
मनोप्यन्यत्र निक्षिप्तं दृष्टिप्यन्यत्र पातिता ।
तथापि योगिनां योगः अव्युच्छिन्नः प्रवर्तते ॥
एतत्तत् परमं गुह्यं एतत्तत् परमं पदं ।
एतत्तत् परमं ब्रह्म एतत्तत् परमाक्षरम् ॥

It ends इति कालज्ञानं श्रीमहेश्वरभाषितम् समाप्तम् ॥

For a larger work see Nepal Catalogue of 1905, p. 80, and the Preface lix.

III. 362 G. महासंवर्त्तनकथा By सर्व्वरक्षित। 12×2 inches. Folia 26 (first 2 leaves are missing), pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 534. Date N.S. 544=1424 A.D. Appearance, old. Character, old Newári. Correct.

It ends सूक्तं यदेव भवितात्र तदेव बौद्धम् ।
आचेत् द्विरुक्तमपि किञ्चन × × दोषः ॥
आलोकमेव विदधाति सदेव भानुः ।
चक्षुःप्रभावहरणन्न तमस्तदीयम् ॥
अभ्यासविधिना वचनेत्र बौद्धे ।
पुण्यविशुद्धिसुभगं यदुपार्ज्जितं मे ॥
तेनाधिगम्य निखिलान् स्वयमेव भावान् ।
कृत्वा नृणां करगतामिव देशयेयम् ॥
गुरुपर्व्वक्रमनाम चरमो विश्रामः
समाप्त इति
षष्ठञ्च विचित्रार्थकाण्डम् । समाप्ता महासंवर्त्तनकथा ।
कृतिराचार्य्यश्रीभदन्तसर्व्वरक्षितस्य महाकवेः । वृत्तानि दशोनानि चत्वारिंशतानि । अनुष्टुपकृन्दसा गण्यमानानि पञ्चशतानि चतुस्त्रिंशदधिकानि अग्र ५३४ । ये धर्म्मा etc., ... शुभमस्तु सर्व्व जगताम् । सम्वत् ५४४ आषाढ ।

Leaf 3 B. ओं कुमारोदयो नाम द्वितीयः विश्रामः ।

4 B. बुद्धत्वाधिगमोनाम तृतीयः विश्रामः ।

5 B. तीर्थ्यपराजयोनाम चतुर्थ विश्रामः ।

प्रथमञ्च निदानकाण्डम् ॥

6 B. द्वितीयकाण्डे आकाशस्थदेवोदयःनाम प्रथमः विश्रामः ।

7 B. द्वितीयकाण्डे पृथिवीनिवासो नाम द्वितीयः विश्रामः ।

8 B. द्वितीयकाण्डे नगेन्द्रवासिदेवोदयो नाम तृतीयः विश्रामः ।

9 A. मत्तर्षोदयोनाम चतुर्थः विश्रामः ।

द्वितीयञ्च विवर्त्तनानावस्थाकाण्डम् ।

10 B. तृतीयकाण्डे आहारोदयो नाम प्रथमः विश्रामः ।

12 A. तृतीयकाण्डे वर्त्तनोपायारम्भः नाम द्वितीयः विश्रामः ।

13 B. ,, वर्णविभागोनाम तृतीयः विश्रामः ।

14 B. ,, विविधोपकरणोदयो नाम चतुर्थो विश्रामः ।

तृतीयञ्च विवृत्तावस्थाया एकान्तसुखोपस्थानकाण्डम् ।

15 B. चतुर्थकाण्डे पर्य्येषणारम्भो नाम प्रथमो विश्रामः ।

16 B. ,, कलिप्रवेश नाम द्वितीयो विश्रामः ।

18 A. ,, अन्तरसंवर्त्तवृत्तान्तो नाम तृतीयो विश्रामः ।

18 B. ,, कल्पैकादशवृत्तान्तो नाम चतुर्थविश्रामः ।

चतुर्थञ्च विवृत्तावस्थायां सुखदुःखावस्थानकाण्डम् ।

19 B. पञ्चमकाण्डे सत्त्वसंवर्त्तोनाम प्रथमः विश्रामः ।

21 A. ,, सूर्य्योदयोनाम द्वितीयो विश्रामः ।

21 B. ,, धातुसंवर्त्तो नाम तृतीयो विश्रामः ।

22 B. ,, संसारोद्वेजना नाम चतुर्थविश्रामः ।

पञ्चमञ्च संवर्त्तमानावस्थान काण्डम् ।

23 A. षष्ठकाण्डे संवृत्तावस्थाननयो नाम प्रथमो विश्रामः ।

23 B. ,, द्विसंवर्त्तनानयो नाम द्वितीयो विश्रामः ।

24 A. ,, भद्रार्थद्योतनो नाम तृतीयो विश्रामः ।

25 A. ,, given above.

The following is the text of the 4th Viśrāma of the 4th kāṇḍa:

दृष्ट्वान्योन्यमथोमत्तर्षा प्रीता श्लिष्यन्ति मित्रवत् ।
संदधदृश्यमः कल्पक्षान् प्रतीतिः भविष्यति ॥
शुभमार्गञ्च यास्यन्ति शेषमत्तर्षा इवग्रहा ।
वीतदोषा भविष्यन्ति मुनेः शिष्या इवर्त्तवः ॥

वाङ्माधात्मिकभावेषु गतेष्वेवं समात्मतां ।
धर्म्मस्य भवितैश्वर्य्यं सुखस्येव निरत्ययम् ॥
भवितारोऽत्यमत्योथोत्तुङ्गा सुङ्गाश्च देहिनः ।
विंशत्यब्दसहस्रायुः तद्विताद्विगुणायुषः ॥
अप्रोत्कर्षवतां नृणां गृहलक्ष्मीरिवैधिता ।
पञ्चवर्षशता कन्या वरदेया भविष्यति ॥
आयुषानुगुणं तेषां भावि रूपादिसौष्ठवम् ।
समन्ततो सुखं पुष्यम् किमिष्टं न समाप्तिपेत् ॥
कुक्कुटाश्रयदेशस्थे जगत् भ्रमेन्निरन्तरम् ।
आकाशमिव नक्षत्रैः शोभां धास्यति भूयसीम् ॥
एकान्तशुद्धतां गन्तुं जानतेव वसुन्धरा ।
नीरा खिला मेध्या अल्पशः कृत्वा शमिष्यति ॥
सुखपक्षे वसुद्भूते सुपक्षेऽधो निमंस्यति ।
दुःखमेष्यति पञ्चत्वम् दुःसहो हि रिपूदयः ॥
सर्व्वसम्पत्सहायेन सुखेन वाभिराधिता ।
विप्रोषितस्य दुःखस्य स्मरिष्यन्त्यपि नो जनाः ॥
+ + + + +
सोऽयं विवृत्य इति तिष्ठति लोकधातुः ।
सूर्य्योदयात् प्रभृति विंशतिमेव कल्पान् ॥
एतावतोदयनखेदमिवोपनीय ।
प्रस्थास्यते प्रलयधातो इवोपरिष्टात् ॥

III. 362 H. महाकौलज्ञानविनिर्णयः By मत्स्येन्द्रपाद or मच्छन्द्रपादा। 12×2 inches. Folia 35 (first two leaves missing), pierced by two holes to the right and left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in ślokas 726. Date ? Character, Transition Gupta. Apppearance, old. Verse. Correct.

It ends

मांसपलं वलिं देया ताम्बूलं चन्द्रसंयुतम् ।
धूपञ्चन्दनसौरभ्यं अगुरुं मृगनाभिकम् ॥
रक्तपुष्पै र्विशेषेण सुगन्ध × ×।
उग्राणि यानि पुष्पानि गन्धहीनं न दापयेत् ॥
वहिस्थं पूजनं प्रोक्तं आध्यात्मं शृणु साम्प्रतम् ।
रक्ताम्बरधराः सर्व्वे रक्तगन्धसुलेपनाः ॥
षोड़शाकृतयः सर्व्वे + + विभूषिता ।
प्रसन्नवदनाश्चैव पिबन्तं मदिरासवम् ॥

इच्छारूपधराः सर्व्वे जरामरणवर्ज्जिताः ।
सृष्टिप्रवर्तकाः सर्व्वे वरदानैकतत्पराः ॥
× × ध्यायेत् अचिरात् तस्यो भवेत्

Colophon. इति ज्ञाननिर्णये महायोगिनीकौलश्रीमत्खेन्द्रपादावतारिते चन्द्रद्वीप-विनिर्गते चतुर्विंशतितमः पटलः ।

Post Colophon. गुह्यापदपरं प्रोक्तं दशकोटिसुनिश्चयः ।
सिद्धानां योगिनीनाञ्च हृदयं परमदुर्लभम् ॥
गुह्यात् गुह्यतरम् नाथैः सारात् सारतरं परम् ।
सम्यगेतत् मया भद्रे अप्रकाश्यं प्रकाशितम् ॥
महाकौलं महादेवी शते दशभिः समितम् ।
ज्ञानस्य निर्णये सारमाष्टासाहास्रिकं मतम् ॥
इति महाकौले ज्ञाननिर्णये सारम् श्रीमत्खेन्द्रपादा . . . .

Leaf 3 A. इति ज्ञानस्य निर्णीतियोगिनीकौलमहत् श्रीमच्छम्भुपादावतारिते चन्द्रद्वीपविनिर्गतः प्रथमः पटलः ।

3 B. × × × × द्वितीयः पटलः ।

देव्युवाच ।

पञ्चाग्नितापसन्तप्तवर्षकोटिरनेकधा ।
तपस्तप्तसे सम्यक् त्वत्प्रसादेन भैरव ।
सृष्टियोगं मया ज्ञातम् संहारं कथयस्व मे ।

भैरव उवाच ।

साधु त्वा कथयिष्यामि संहारन्तु यथा भवेत् ।
कालाग्निरुद्रसंज्ञातु नखाग्रे नित्यसंस्थितम् ॥
यदा प्रोज्झ(ल)ते ऊर्द्ध्वं संहारन्तु तदा भवेत् ।
वड़वामुख(मध्य)ञ्च पाताले सहसोत्थितम् ॥
सप्तपातालमुद्दिष्टे तस्योर्द्ध्वे स्वर्गसंस्थितम् ।
एतानि कथिता सर्व्वे भुवनानि चतुर्द्दश ॥
ज्ञातव्या देहमध्ये तु तत्त्वरूपा स्थिता प्रिये ।
सर्व्वज्ञा (नन) संलीनं लयञ्च शक्तिगोचरः ॥
शिवमध्ये गता शक्तिः क्रियामध्ये स्थितः शिवः ।
ज्ञानमध्ये क्रिया लीना क्रिया लीयति इच्छया ॥
इच्छा शक्तिः लयं याति यत्र तेजः परः शिवः ।
संहारन्तु इमं भद्रे कथितं तव शोभने ॥

संहारन्तु यदा न्यस्तम् क्रुद्ध संहरते जगत् ।
सृष्टियोगं यदा न्यस्तम् सृजत्येव चराचरम् ॥
अधस्तात् संस्थिता भूमि ऊर्द्ध मूर्त्ति वरानने ।
पूर्व्ववत् सूचितं देवि सृष्टियोगं मया तव ॥
सृष्टिसंहारन्यायेन कुलार्थमुपवर्णितम् ।
किमन्यं पृच्छसि नाथे सुगोप्यं प्रकटीकृतम् ॥
इति + + + + द्वितीयः पटलः ॥

देव्युवाच ।

कुललक्तम् महेशानि आत्मसम्वित्तिपूर्व्वकं ।
एतन्मे संशयो नाथ प्रसादी भव शङ्करः ॥

भैरव उवाच ।

शृणु मे एकाग्रचित्ता कुललक्तं निगद्यते ।
यत्तत्र दृष्टिः मनस्तत्र भूतेन्द्रिय सपुद्गलः ॥
स्वशक्तिजीवभूतानि दृष्टिलक्तलयं गता ।
स्थानं ध्यानञ्च वर्णञ्च लक्षणञ्चैव चतुष्टयम् ॥
पिठ (?) संज्ञा भवेत् स्थानं ध्यानं तत्पदमुच्यते ।
वर्णरूपं विनिर्द्दिष्टं लक्तम् वै रूपवर्ज्जितम् ॥
पिण्डञ्चोपपदं रूपं रूपातीतं वरानने ।
स्थाने स्थाने स्थितं देवी एकैकस्य चतुर्विधम् ॥
चतुष्पत्रञ्च अष्टारं द्वादशारम् वरानने ।

× × × ×
× × × ×

कर्णिकाकेशरैर्युक्तं दीप्यमानं नभस्तले ।
तस्यार्द्ध व्यापकं तत्र नित्योदितमखण्डितम् ॥
स्वातन्त्र्यमोक्षमचलम् सर्व्वव्यापी निरञ्जनम् ।
तस्येच्छया भवेत् सृष्टिः लयं तत्रैव गच्छति ॥
तेन लिङ्गन्तु विख्यातं यत्र लीनं चराचरम् ।
अखण्डमण्डलं रूपं निर्विकारं सनिष्कलम् ॥
अज्ञानाबन्धमुद्दिष्टं ज्ञात्वा बन्धैः प्रमुच्यते ।
उन्मनं मनोरहितम् ध्यानधारणवर्ज्जितम् ॥
प्रत्यक्षं सर्व्वदा नित्यं अतसीपुष्पसन्निभम् ।
सर्व्ववर्णमयं देवं सर्व्ववर्णैर्विवर्ज्जितम् ॥
ज्ञानगम्यं महादेवि पारम्पर्य्यक्रमागतम् ।

कथितं देवि सद्भावं कुलतत्त्वं यथास्थितम् ॥
न काष्ठं मृण्मयं लिङ्गं न शैलरत्नसम्भवम् ।
— — — — — ॥
अष्टादशलोकशास्त्राणि क्रूराण्याध्यात्मिकान्यथा ।
तैस्तु चेत् पूजितं देवि मनसापि न पूजयेत् ॥
— — — — — ।
ब्रह्माद्यास्तु सुराः सर्व्वे असुराश्च तपोधनाः ॥
यक्षगान्धर्वसिद्धाश्च तृणगुल्मपिपीलिकाः ।
ग्रहनक्षत्रतारादिजगत्स्थावरजङ्गमम् ॥
निष्क्रान्ता विन्दुमध्ये तु लोलीभूतं तु तत्समम् ।
सृष्टिसंहारकर्त्तारम् तल्लिङ्गं सिद्धपूजितम् ॥
स्फुरन्तं निर्म्मलं नित्यम् अप्रमेयं मनोदितम् ।
ज्वलन्तमुल्कसदृशं विद्युत्तेजो नभस्तले ॥
एतत् लिङ्गवरं ज्ञात्वा दृष्ट्वा मोक्षस्य भाजनम् ।
पाषाणवृष्टिसङ्घाते महामेघैः सुदारुणैः ॥
नमस्येत् अग्निना लिङ्गं न पातः वज्रताडितम् ।
एतत्तु पूजयेत् देवि कौलिकं सिद्धिमिच्छता ॥
अर्च्चयेन्मानसैः (पुष्पैः) सः सुगन्धैः धूपदीपितैः ।
अहिंसा प्रथमं पुष्पम् द्वितीयेन्द्रियनिग्रहम् ॥
तृतीयस्तु दया पुष्पं भावपुष्पं चतुर्थकम् ॥
पञ्चमन्तु क्षमापुष्पं षष्ठं क्रोधविनिर्ज्जितम् ।
सप्तमं ध्यानपुष्पन्तु ज्ञानपुष्पन्तु अष्टमम् ॥
एतत् पुष्पविधिं ज्ञात्वा अर्च्चयेत् लिङ्गमानसम् ।
भुक्तिमुक्तिमवाप्नोति देहलिङ्गार्च्चने स तु ॥
सिद्धलिङ्गमिदं देवि देहस्थं प्रत्ययान्वितम् ।
मनोलिङ्गं सदा ध्यायेत् यां यां फलमभीहते ॥
तां लभते न सन्देहो आत्मसम्वित्तिपूर्व्वकम् ।
एतत्तु कौलिकं देवि देहलिङ्गस्य लक्षणम् ॥

III. 363 A. $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 600. Character, Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. नमो बुद्धायः ।

हस्तिदन्तचूर्णं अमला अन्तर्धूमेन दग्ध्वा तैलं पचेत् । अभ्यङ्गात् खल्वटङ्कः कुञ्चितकेशो भवति ॥ करिदन्तचूर्णं अमलाचूर्णं भृङ्गराजरसेन

तेलं पचेत्। लेपात् कुञ्चितकेशो भवति ॥ रसाञ्जनकरिदन्तअजादुग्धेन सह लेपात् कुञ्चितकेशो भवति ॥ गुञ्जादलं त्वक्पटुकमांसी एषां पिष्ट्वा भृङ्गराजरसेनतैलं पचेत्। केशप्रचुरतर भवति ॥ भलातकवृहतीदल-मूलं वा मधुना सह लेपात् मलायिखट्टां नाशयति ॥ मन्दारपुष्पं कृष्ण-गाभीमूत्रेण लेपात् मलायिखट्टां नाशयति ॥ वृहतीफलरसेन गुञ्जामूलं वा लोहमलेन सह पचेत् मनायिखट्टां नाशयति ॥ अश्वगन्धामूलं नीलोत्पलपुष्पं त्रिफलावहेडादलमभी (?) मधूफल वल्कलम् प्रियङ्गु। एषां पिष्ट्वा लेपात् केशो नोत्पटति। अमलाकुटजः पलमांसी वच एषां पिष्ट्वा शिरसि लेपात् × घनकेशो भवति। अश्वबीज अमला समभागं कृत्वा स्नानकाले शिरसि लेपात् केशोनोत्पटति। नीलोत्पल-नागकेश यष्टीमधु अमला एषां पिष्ट्वा समभागं शिरसि लेपाद्दुष्टि नाशयति। माषचूर्णं अर्कदुग्धेन भाव्यम् ॥ एकविंशतिवारान् सुखावयित्वा सूत्रधूमेन दग्ध्वा कटुतैलेन लेपात् केशरोगान् नाशयति ॥

The End. कृतिरियम् आचार्य्य श्रीनागार्जुनपादानामिति।

After the end, begins another work, of which only five lines are to be found in this MS. as

नमो बुद्धाय।

नागार्ज्जुनं महाप्राज्ञं सर्व्वशास्त्रविशारदं।
सुसंचिन्त्यचिकित्सार्थं आर्य्यदेवो महातपाः ॥
कारुण्यात् सर्व्वसत्त्वानां दरिद्राणाम् तथा परम्।
प्रणम्य परया भक्त्या सारं सम्परिपृच्छति ॥
कथमल्पोपचारेण रोगोपशमनं भवेत्।
इत्याह भगवान् मञ्जु-कल्पं सर्व्वसुखावहम् ॥
क्षीरेण यः पिवेत् मञ्जं मासमात्रं निरन्तरं।
रसायनगुणस्तस्य भवत्येव न संशयः ॥
जीवेत् वर्षशतं पुर्णं सर्व्वरोगविवर्जितः।
दृष्टिपुष्टि यतः श्रीमान् वलिपलितवर्ज्जितः ॥
पिवेत् त्रिकटुचूर्णेन सद्योज्वरविनाशनम्।
पीत्वा विड़ङ्गचूर्णेन कृमिरोगं विनाशयेत् ॥
पीत्वा खरञ्चचूर्णेन हृदयशूलविनाशनम्।
गुडूचीमूलं गुडेनैव शर्करामिश्रितं पिवा ॥
जीवा अतिसारमुपशामयेत् ॥

गोमूत्रं मिश्रयित्वा सन्निपातविनाशनम् ।
कच्छकारिचूर्णेन सह कुक्षि..... ॥

Here ends the five lines of Maṇḍakalpa attributed to Nāgārjuna with whose name that of Āryadeva is associated. The main work in this MS. has no name. It appears to be the notes of an Āyurvedic Physician, who attributes them to Nāgārjuna. It is written in very small letters and the Sanskrit is not of the happiest kind.

III. 363 B. $10\frac{1}{2} \times 2$. Folia 13 and 8, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 per page. Extent in ślokas, 500. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

There are two works in this MS. One may be named **सेकादिकोद्देशपदम्** which runs from leaf 1 to leaf 13 without coming to an end, leaf 1 being written on both sides. The other work is entitled **कल्याणकामधेनुविवरणम्** and extends from leaf 3 to leaf 10. The first is written in a very old hand and has the look of Transitional Gupta, while the other is old Newári. It is dated N.S. 224.

The 1st MS. begins :—

नमः श्रीपरमादिबुद्धाय ।
नत्वादिबुद्धं त्रिभवैकनाथम्,
सम्बोधिसत्त्वं सह धर्म्मसङ्घं ।
श्रीमद्गुरोः पादकृतोपदेशात्
सेकादिकोद्देशपदं तनोमि ॥

अथ वज्रपाणिनिर्म्माणकायः सुचन्द्रोराजा परमादिबुद्धतन्त्रराजोत्सवार्थं भगवन्तं पृच्छति सुचन्द्र आहेति हे श्रोतः सेकः सप्तविधः उदकादिश्चनुज्ञावसाना । अपरः त्रिविधः कलसादिप्रज्ञाज्ञानान्तः अनुत्तरस्तथेति महामुद्राज्ञानलक्षणम् । लौकिकलोकोत्तरसिद्धयर्थमिति लौकिकसिद्धिराकनिष्ठभुवनपर्य्यन्तम् । लोकोत्तरञ्च बुद्धत्वम् महामुद्राज्ञानम् । एतदर्थसंक्षेपात् कथयस्व मे ममेति शृणित्वादि भगवतो वाक्यम् उद्देशसमाप्तिं यावत् । परमिति महामुद्राज्ञानम् । नाडीनाम् वामदक्षिणमध्यमादीनाम् षड्चारो वामदक्षिणमध्यरन्ध्रेषु गमनागमनम् । नाडीषड्चारम् आयाममिति प्राणायामम् । उद्देशात् ते तव कथयामि । इदानीम् उद्देशादेःप्रभेदमाह । उद्देशः त्रिविधः तन्त्रे सर्व्वत्रिन् । तथा निर्द्देशस्त्रिविधो भवेत् । तदुद्देशनिर्द्देशयोः प्रत्युद्देशमाह । प्रत्युद्देशो-महद्देशः इत्युद्देशस्य प्रभेदः । प्रतिनिर्द्देशकोऽपरः इति महानिर्द्देशः आत्तिप्रः । एतो च निर्द्देशस्य प्रभेदौ । एषां व्यापारमाह ।

उद्देश एव इत्यादि । × एवं उद्देशः स एव निर्द्देशः । स च तन्त्रषड्गीति

ऋच्यते । अत्र हि निर्द्देशशब्देन वृहत्तन्त्रमस्तीति उच्यते । वृहत्तन्त्रान्तःभूतश्चोद्देशः सं एव हि सङ्केतिकारकैः पृथक् क्रियते । तदा अन्यतन्त्रो भवति । यथा लक्ष्याभिधानात् नियतमन्यतन्त्राभिधानम् । इत्युद्देशश्चेति चकारात् प्रतिपद आक्षेपे प्रतिनिर्द्देश उच्यते । इदमेतत् यथाक्रमं अल्पपञ्जिका वृहत्पञ्जिका । सारपदमात्रभञ्जिका । न सर्व्वार्थसूचिका । यतश्चौका सर्व्वार्थसूचिकेति वक्ष्यते । महोद्देशश्चेति चकारात् महच्छ्(च्चः?)महच्छ्रक्षेपे महानिर्द्देश उच्यते । इदमेतत् यथासङ्ख्यम् अल्पटीका वृहट्टीका चोच्यते । एवमित्युक्तक्रमेण षट्कोटिभिः षड्विधैः अत्यतन्त्रवृहत्तन्त्रसङ्केत्यादिकैः शुद्धं परिशुद्धं आदिबुद्धं कालचक्राभिधानं स्यादिति वक्ष्यमानेन सम्बन्धः । एवं वज्रयोगैश्चतुर्विधैरिति मन्त्रसंख्यानाद्वयलक्षणैः चतुःसंबोधिरिति एकत्वाभिसंबोधिः । पञ्चाकार-विंशत्याकारमायाजालाभिसंबोधिलक्षणैः स्कन्धैः रूपवेदनासंज्ञासंस्कारलक्षणैः धर्म्मधातुभिः ... ... सत्याभ्यां लौकिकलोकोत्तराभ्यां कायवाक्चित्तसंशुद्धया अभिषेकहृदयं हृदयमिति । उदकमुकुटाभ्यां कायशुद्धिं पद्मवज्रघण्टाभ्यां वाक्शुद्धिं महाव्रतनामाभ्यां चित्तशुद्धम् अनुज्ञाया ज्ञानशुद्धिः अन्यैरपरायाः शुद्धिः । सा घात्वादिशुद्धितः ।

This appears to be a commentary of some work of the Kálcakrayána School. That it treats of secret worship, is apparent from the following :—

Leaf 5 A ऊर्द्ध्वाधोरक्तः शुक्रप्रवाहयोः । या अधः स्त्रीणाम् खगमुखा(त्)शुक्रवाहनः सैव यदा रजोवहति तदा चाण्डाली भवति । तस्मिन्नेव च ऋतुकाले स्त्रीणाम् ऊर्द्ध्वनाडी डोम्बीभवति । अत्र उभयथाऽपि स्त्रियोऽस्पृश्या पुरुषस्य तु काले शुक्रागमनकाले सैव डोम्बी अवधूती स्यात् ।

The other work is professedly a commentary. Here is an extract from leaf 4 A :—

तां हस्ते गृहीत्वा तद्योगेन स्वदेवतायोगेन वा एवं मन्त्रं लक्षं जपेत् । पश्चात् तां शिखायां वद्ध्वा द्युरोदरं द्यूतक्रीडां प्रतिभुञ्जानः भवति इत्यर्थः । केशा(षा)ज्ज्वालामालिनी । नराणाम् चरममवसानम् तस्यैव श्लोकस्य चतुर्थपादान्तात्तरम् अस्यायं मन्त्रः ॐ गः स्वाहा । अमरनिर्ज्जीवन्ति ये प्रणवेन स्वाहयाऽसंपुटितम् । जप्तं महामायूर्य्या हृदयमिदं सर्व्वकर्म्मकरं । मन्त्रः ॐ अमरनिर्जीवान्तये स्वाहा । स च मन्त्रराजः सुजप्तः सर्व्वकर्म्मकरः । निर्गुण्डिपिचुमर्द्दमलं शिखिपुच्छमेकतः संयोज्य तेन मन्त्रेण अष्टशतजपेन सर्व्वक्षरेषु धूपोदयः । ते सर्व्वे अपगच्छन्ति ।

It has a colophon कल्याणकामधेनुविवरणं समाप्तम् ।

Post Colophon. सम्वत् २२४ वैशाखशुक्ले पुस्तकमिदं लिखितमिति ॥

So the latter MS. is copied in 1104 A.D.

III. 363 C. योगाम्बरकल्पसाधनम् । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 550. Character, Newári. Date? Prose. Incorrect.

It begins ओं नमः ज्ञानडाकिन्यै ।
सत्त्वभावमलातीतां सहजानन्दरूपिणीं ।
महासुखरतां देवीं वन्देऽहं मोक्षदायिनीम् ॥
श्रीमद्ज्ञानेश्वरीं नत्वाग्रज्ञोपायात्मिकां पराम् ।
तत्साधनमहं वच्मि मूलतन्त्रानुसारतः ॥

Colophon. आर्य्ययोगाम्बरभट्टारकस्य कल्पसाधनं समाप्तम् ॥

The same pagination is not continued throughout the work, though the work is one and the same. The parts all relate to the secret worship of Yogámbara. On the top of a hill just behind the Residency there is a temple of Yógāmbara who is greatly worshipped at the present day.

III. 363 D. नागानन्द नाटक । 11×2 inches. Folia, 32 (first 3 leaves missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, Bengali. Date—N.S. 313=1193 (the year of the Mahomedan conquest of Delhi). Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

Post Colophon सम्वत् ३१३ कार्त्तिककृष्ण आदीतवारे राजाधिराजपरमेश्वर श्रीलक्ष्मीकामदेवस्य विजयराज्ये × × × समाप्तामिति ।

Then in a different and later hand

स्वस्ति श्रीललितपतनात् शुभ × × × ।

III. 363 E. गीतगोपालः by चतुर्भुज । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 700. Character, Bengali. Date La. Saṃ. 499. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The first leaf has peeled off in so many places, that it is difficult to read it.

The author is Caturbhuja, and his patron Siṃhadalan Rāya. The author's father obtained the title of Paṇḍit Rāj at the court of Akbar by defeating in argument Paṇḍits assembled in his court held at Medinīgaṛḍa. His patron obtained from Jahangir, the son of Akbar, the title of Siṃhadalana. Two more names have been given, that of Anūp Rāy and Vīr Nārāyana, who appear to be his ancestors. It is written in imitation of

Gita Govinda of Jayadeva. It is complete in 13 chapters. The post-Colophon statement runs thus :—

समाप्तमाम्नायं लसं ४९९ जैष्ठ कृष्णाष्टम्यां सिमरामग्राम × × × ।

This was copied at Simraon in A.D. 1611.

III. 363 F. गणेशस्तवराजः । 12×2 inches. Folia, 14 (first leaf missing), pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 4 on a page. Extent in ślokas, 125. Character, Newári. Date—N.S. 513=1393 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Colophon इति भविष्यपुराणे चतुर्थीकल्पे षष्ठांशे अष्टमोदशाध्यायः स्तवराजः समाप्तः । श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५१३ भाद्रपदशुक्लमङ्गल चतुर्थीप्रपञ्चम्यां स्वातियौ चित्रनक्षत्रे शुद्धियोगे मङ्गलदिने शुभमस्तु सर्व्वजगताम् । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोष न दीयते ॥

III. 363 G. 11½×2 inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left from the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 550. Character, Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a fragment of a large work in Vajrayána. The initiated asks his doubts to his preceptor.

In leaf marked 49 A परमार्थसत्यामेलायकसंशयपरिच्छेद सप्तमः समाप्तः ।

In leaf 55 त्रैधातुकाभिषेकेन शिष्यकृतनताञ्जलि ।
अनुज्ञातश्च तत्तस्य पदं धातुप्रचोदितः ॥
मालासलिलसम्बुध्य वज्रघण्टाय दर्पणम् ।
नामाचार्य्यमनुज्ञान अभिषेकक्रमोदयम् ॥
ततः समर्पयेत् तस्य वाज्ञातिसंबोधिलक्षणम् ।
सम्प्रदायपदावाप्तम् गुरूपर्व्वक्रमागतम् ॥ इति ।

69 B. निष्प्रपञ्चमेलावनसंशयपरिच्छेदः दशमः ।
अप्रतिष्ठितनिर्व्वाणधातुमेलावनसंशयपरिच्छेद अष्टमः ।

From the colophon the Librarian has named the work Saṃsaya pariçheda.

III. 363 H. वेणीसंहारनाटकम् । 12×2 inches. Folia 61, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 1000. Date? Character, Newari. Appearance, old. Prose and verse. The MS. is worn out in the end.

III. 363 I. आदिकर्म्मविधिः। 13×2 inches. Folia 29 (8 leaves missing, a work running over 37 leaves), pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date? Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Colophon. इत्यादिकर्म्मविधिः।

दिशति शुभाकरगुप्तः सन्मार्गं जगति ज्ञातकारुण्यः।
परमततिमिरनिराकृतिवीरः कोऽप्येष नरमिहिरः॥
ततकरगुप्तेन कृता लोकहृयसकलसुगतिसुखदात्री।
प्रज्ञाकरगुप्तचिरप्रणयवशात् आदिकर्म्मकृतिरचना॥

निर्जित।

Here the MS. ends. Apparently there were some more verses

This is a work written by a Bengali Vaidya at the request of another Bengali Vaidya, on the initiation into Budhism. The MS. is copied in Bengali character. The palm leaves, on which it is written, do not appear to be so well-seasoned as the palm leaves of ancient Newári MSS. In the leaves before us, there is not much of the secret worship; so the Bengal form of Budhism seems to have been much purer than the Budhism of Nepal.

III. 363 J. देवप्रतिमालक्षणम्। 11×2 inches. Folia 102, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 200. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

It begins. नमो बुद्धाय।

बुद्धो भगवान् जेतवने विचरति स्म। तुषितवरभवनात् सान्तर्धानादेशमवगत — कालसमये शाक्यिपुत्रो भगवन्तमेतदवोचत्। भगवन् भगवता गते परिनिवृते वा श्राद्धैः कुलपुत्रैः कथं प्रतिपत्तव्यम्।
भगवानाह शारिपुत्र मयि गते परिनिवृते वा न्यग्रोधपरिमण्डलं कायं कर्त्तव्यम्। यावद् कायं तावत् व्यामं। यावद् व्यामं तावत् कायम्। पूजासंस्कारार्थं प्रतिमा कर्त्तव्या। सर्व्वाङ्गोपाङ्गावयवव्यौल्लक्षावयवलक्षित्यसललितत्वम् छत्राकारशिरःकन्धांशस्थितोष्णीषेत्यादिसुसंख्यानात्। तत्र यत्रायामविस्तारोच्छ्रेदसन्निवन्धनिर्गमैः प्रमाणं बोधिसत्त्वानां सुगतानाञ्च प्रवक्ष्यामि। तच्छृणु। तत्र तावत् प्रमाणं बोधिसत्त्वानां स्वेन अङ्गुलिप्रमाणेन शतं विंशत्युत्तरम्। बुद्धानाम् पञ्चविंशत्युत्तरं।

चतुरङ्गुलमुष्णीषं केशस्थानं ततोऽधमम् ।
सार्द्धत्रियोदशीमात्रं सुखं भागवतं त्रयम् ॥
ललाटं नासिकाज्जाघः चिबुकान्तं तृतीयकम् ।
चतुरङ्गुललाटात् तुल्यनासिकाया भवेत् ।
स्वाधिकं चिबुकान्तन्तु चिबुकं द्व्यङ्गुलं भवेत् ॥
आयामनिर्गमाच्चैव चतुरङ्गुलमिष्यते ।
चतुरङ्गुलो कपोलो तु कर्णमूलात् विनिःसृतो ।
हनुः खात् व्यङ्गुलोच्छेदो विस्तारे द्व्यङ्गुलश्चसः ॥
स्वाधिकः परिपूर्णः स्यात् महासिंहहनुर्यथा ।
अधरो द्व्यङ्गुलायामो निर्गमोच्छेदमात्रकः ॥

III. 364 A. बुद्धचरित्रकाव्य by अश्वघोष। $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 55, 1, 2, 7, 8 leaves are missing, pierced through by a hole towards the left. Date? Character very ancient, when Bengali and Newári were mixed together. Appearance, old. Verse. Correct.

The MS. ends at the middle of the 14th canto. This MS. was not consulted by Amṛtānanda in preparing copies of the work for Europe. Cowell has edited the Buddhacarita in the Anecdota Oxoniansia series. The present MS. begins with the 3rd leaf and with the 46th śloka of Cowell. Each page consists of $8\frac{1}{2}$ couplets. Accordingly the 3 pages missing would have had 25 couplets. For these 25 Amṛtānanda substituted 45 of his own composition. The 45th verse of Cowell ends with the words विराजितज्वोभयपार्श्वतस्तत् । But in our MS. we have त्रैवचनो निरोधः । This is not found anywhere in Cowell.

In the 9th book of Cowell the lecuna commencing at 41st verse is thus supplied by this MS.

ग्राह्याकुलं चाप्यि (रमारविन्दम्-
राज्यं हि रम्यं व्यसनाश्रयञ्च ॥
इत्यञ्च राज्यं न सुखं न धर्म्म्यं पूर्व्वं तथा जातघृणा नरेन्द्राः ।
वयःप्रकर्षेऽपरिहार्य्यदुःखे राज्यानि मुक्त्वा वनमेव जग्मुः ॥
चिरं हि भुक्तानि तृणाग्ररख्ये त्रिषंकरो (?) रत्नमिवोपगुप्तः ।
सहोषितं श्रीसुलभैर्नचैव दोषैरदृश्यैरिव कृष्णसर्पैः ॥
साध्यं हि राज्यानि विहाय राज्ञामु धर्म्माभिलाषेण वनं प्रवेष्टुमु ।
भग्नप्रतिज्ञश्च ननूपपन्नमु वनं परित्यज्य गृहं प्रवेष्टुमु ॥
जातः कुले को हि नरः सत्त्वो धर्म्माभिलाषेण वनं प्रविष्टः ।

कामायमुत्सृज्य विमुक्तलक्ष्यः पुरन्दरस्यापि पुरं श्रयेत ॥
लोभात् विमोहादथवा भयेन यो वान्तमन्नं पुनरादद्दीत ।
लोभात् स मोहादथवा भयेन संत्यज्य कामान् पुनरादधीत ॥
यश्च प्रदीप्ताच्छरणात् कथञ्चित् निष्क्रम्य भूयः प्रविशेत्तदेव ।
गार्हस्थ्यमुत्सृज्य स दृष्टदोषो मोहेन भूयोऽभिलषेत् ग्रहीतुम् ॥
वह्नेश्च तोयस्य च नास्ति सन्धिः शठस्य सत्यस्य च नास्ति सन्धिः ।
आर्यस्य पापस्य च नास्ति सन्धिः सामस्य (?) दण्डस्य च नास्ति सन्धिः ॥
या च श्रुतिः मोक्षमवाप्नवन्तो नृपा गृहस्था इति नैतदस्ति ।
शमप्रधानः क्व च मोक्षधर्म्मः दण्डप्रधानः क्व च राजधर्म्मः ॥
शमे रतिश्चेत् त्रिविधस्य राज्ये राज्ये मतिश्चेत् शमविप्लवश्च ।
शमश्च तैरप्यज्ञ हि नोपपन्नम् शीतोष्णयोरैक्यमिवोदकाग्न्योः ॥
तन्निश्चयात् वा वसुधाधिपस्ते राज्यानि मुक्ता शममाप्नवन्तः ।
राज्यार्द्धिता वा निभृतैन्द्रियत्वात् अनैहिके मोक्षकृताभिमानाः ॥
तेषाञ्च राज्येऽस्तु शमो यथावत् प्राप्तो वनं मोहमनिश्चयेन ।
क्षित्वा हि पाशं गृहबन्धुसङ्गं मुक्तः पुन र्नं प्रविविक्षुरस्मि ॥

Though the Chinese Translation speaks of 16 verses here, our MS. has only eleven.

III. 364 B. अन्तर्व्याप्तिसमर्थन by रत्नाकरशान्ति । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 6, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 140. Date? Character, Newári and Gupta mixed. Appearance, old. Prose. Correct.

It begins ॐ नमो बुद्धाय ।
इह सत्त्वम् अर्थक्रियाकारित्वम् । तदितरस्मिन् लक्षणायोगात् ।
तच्च क्रमयौगपद्याभ्याम् व्याप्तम् ।
परस्परव्यवच्छेदलक्षणत्वादनयोः ॥

Colophon. अन्तर्व्याप्तिसमर्थनम् समाप्तमिति । कृतिरियं रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।

III. 364 C. पाकविधिः by श्रीदिवाकरचन्द्र । 11×2 inches. Folia 17, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 500. Date? Character, Newári in an uniformly slanting hand. Appearance, old. Black with age. Prose. Incorrect.

It begins ॐ नमो आर्य्यावलोकितेश्वराय ।
प्रणिपत्य लोकनाथं लोकोत्तरविराजमुक्तसत्त्वम् ।
नानाव्याधुपशमनं पाकविधिं संग्रहात् वक्ष्ये ॥

Colophons. इति गुडपाकविधिः। ... मधुपाकविधिः। ... काश्मरीपाकविधिः। ... आमलकीपाकविधिः। ... षाडवपाकविधिः। ... घृतपाकविधिः। ... तैलपाकविधिः। ... यमकस्नेहपाकविधिः। ... त्रिवृतस्नेहपाकविधिः। महास्नेहपाकविधिः। ...क्षीरपाकविधिः। ...विलेपीपाकविधिः। ...सुखानपाकविधिः। ...यवागुपाकविधिः। ...युषपाकविधि ...सूपरसपाकविधिः। ...रसोत्तमपाकविधिः। ...भल्लातकपाकविधिः। ...कुष्माण्डपाकविधिः। समाप्तोऽयं पाकविधिर्नाम अनेकरोगप्रशमनः। कृतिरियम् पण्डितदिवाकरचन्द्रस्य इति।

Post Col. लिखितमिदं श्रीराघवजीवेन स्वपरार्थहेतोः।

There is one prescription after this in a separate leaf, which ends with the words समाप्तः पाकविधिः॥

III. 364 D. योगरत्नमाला or हेवज्रपञ्जिका। $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 38, of which 1, 2, 6, 7, 8, 16, 17, 22, 26, 27, 33, 35, 36, 37 leaves are missing. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 500 (calculated without the missing leaves). Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Colophons:—

Leaf 9 A. इति योगरत्नमालायां हेवज्रपञ्जिकायां प्रथमः पटलः।

10 B. ,, ,, मन्त्रपटलः द्वितीयः।

13 A. ,, ,, चतुर्थः पटलः।

14 B. ,, ,, तत्त्वपटलः पञ्चमः।

18 B. ,, ,, अष्टमः पटलः।

21 B. ,, ,, क्ष्रोम्मापीठनिर्णयपटलः सप्त।

It is difficult to find why the paṭalas are so differently arranged in the ṭikā, while they are arranged in their proper order in the text, which is to be found in a paper MS. No. 249. But the text is divided into two parts, each subdivided into 11 paṭalas. The anomaly may be explained by the loss of leaves in the ṭikā as well as by the same number being used in both the parts. The 1st leaf of this MS. is missing, but the 1st leaf of another in the same character has been put in as the first leaf of this MS. It begins:—

ॐ नमः कालचक्राय।

सुचन्द्र आह। वेकः षड्विधः शास्त्रेष्विविधागुत्तरस्तथा।
लौकिकोत्तरसिद्ध्यर्थं संक्षेपात् कथयस्व मे॥

भगवानाह । शृणु सुचन्द्र सेकार्थं सप्तरात्रिविधं परम् ।
नाड़ीषड्वारमायामम् उद्देशात् कथयामि ते ॥
उद्देशस्त्रिविधस्तन्त्रः निर्देशस्त्रिविधो भवेत् ।
प्रत्युद्देश महोद्देश प्रतिनिर्देशको परः ॥
उद्देश एव निर्देशः तन्त्रसंगीतिरुच्यते ।
प्रत्युद्देशश्च निर्देशः पञ्जिकापदभञ्जिका ॥
महोद्देशश्च निर्देशः टीका सर्व्वार्थसूचिका ।
अभिज्ञालाभेभिः शुद्धं लोकधात्वान्वितैर्मतैः ॥
सत्याभ्यासादि शुद्ध स्यात् कालचक्रामेदानकम् ।
आदौ सप्ताभिषेको यो बालानामवतारणम् ॥
त्रिविधोलोकसम्वृत्या चतुर्थः परमार्थतः ।
सत्यद्वयेन धर्म्माणाम् देशनावज्रिनो मम ॥
लोकसंवृतिसत्येन सत्येन परमार्थतः ।
उदकमुकुटपद्मो वज्रघण्टा महाव्रतम् ॥
नानानुज्ञासमायुक्तः सेकः सप्तविधो नृप ।
कायवाक्चित्तसंशुद्धिरभिषेकहृयं हृयम् ॥
अनुज्ञा ज्ञानशुद्धिः स्यात् अन्या धात्वादिशुद्धितः ।
भेदकधातुसंशुद्धिः मौलीरूधा विशोधनम् ॥
पद्मः पारमिताशुद्धिः वज्रघण्टामहाक्षरम् ।
शुद्धभाषा न विच्छिन्ना अचेन्द्रूकत्व शोभनम् ॥
विषयेन्द्रियसंशुद्धिः × × × × ।

III. 364 E. मर्म्मैकखिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका। 12×2 inches. Folia 42 (1st leaf missing), pierced by a hole through the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1000. Date (in a later hand) N.S. 501=1381 A.D. But the writing is Newári and Bengali mixed, and it must be attributed at least one century earlier. Appearance, old. Prose. Correct.

Post Colophons. श्रीमत्विक्रमशीलदेवमहाविहारीयमहापण्डितभिक्षुवीर्य्य
श्रीमित्रविरचिता मर्म्मैकखिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका ॥

Post Colophon. अनेन यत् कृतं पुण्यं लिखता तत्त्वपञ्जिकाम् ।
तेनास्तु निखिलोलोकः क्रमसंसिद्धिभाजनः ॥
व्यलेखि पुस्तकराजं छात्रविजयरक्षितेन ।
दिनपञ्चकेन निष्पन्नोऽयं पुस्तकम् ॥

श्रज्ञाङ्कविन्दुविषयगतेऽदे माघे ऽसिते भूमिसुते
दश्यां श्राषाढपूर्व्वे निधानयोगे श्रुतं तदाश्रीरत्नमेघपालः ॥
श्रीमर्म्मकर्णिकासारां तत्त्वज्ञानस्य पञ्जिकाम् ।
श्रुतं पात्राधिराजेन मेघराजेन धीमता ॥

The present MS. appears to have been recited to Megharāja, who is styled Pūtrādhirāja, which may mean a highly-placed minister, or the King of Pātrā. The date N.S. 501 probably relates to the recital and not to the copying.

The 1st leaf of the MS. is missing, which may be restored from a paper MS. in the Library No. III. 592. That Number also contains a Ṭīká to the Tattvajñánasaṃsiddhi by Dhyānacandra, who describes himself as Mādhyamakaruc. The name of the Tīká is Mahásukhaprakáśikā. The text is not in the Library. But I am assured it may be found in Nepal.

III. 364 F. **स्वरोदयदश्रा** । $13\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 36, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 700. Date N.S. 482=1362 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Complete.

This MS. is written in Newári language profusely interspersed with Sanskrit. It relates to svarodaya sāstrā, *i.e.*, prognostication by means of breath. Ordinarily it is regarded as a part of Jyotiṣa or Astrology and fortune-telling. It has in places mathematical tables to calculate the length and force of the breath.

In the same MS. there is a short work written in shorter palm-leaves in beautifully bold Newári character entitled Samayavihára, which relates to the location of breath and similar topics. I suspect that this is the text which the Newári comments on and amplifies.

III. 364 G. **पारमेश्वरमततन्त्र** । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 93 (of which 13, 14, 17, 27, 29, 48, 53, 77 leaves are missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas 1500. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Verse. Correct. Incomplete.

Professor Bendall mentions of a mutilated copy of Pāramesvaratantra in page 27 of his Cambridge Catalogue, and I have mentioned of this Tantra in Nepal Catalogue. The present MS. begins :—

ओं नमो श्रीमहादेवाय । श्रीदेव्युवाच ।
श्रुतं देव मया सर्व्वं त्वत्प्रसादावधारितम् ।
अधुना श्रोतुमिच्छामि पारम्पर्य्यक्रमागतम् ॥
कथं मेरु समुपेन्नम् उद्धार तस्य कीदृशम् ।
सन्तानं कीदृशं देव यत्रोत्पन्नं चराचरम् ॥
षड्विधञ्च कुलाम्नायं षोढान्यासेन साम्प्रतम् ।
महामुद्राञ्च विद्याञ्च अनेकाकारविस्तरम् ॥
कथं केन प्रकारेण मेरुमध्ये व्यवस्थितम् ।
वागीश्वरी महामाया चामुण्डा कुलनायिका ॥
मृत्युञ्जया महाकाली श्रीतुला त्रिपुरभैरवी ।
समयविद्याकुलाकारां सिद्धमार्त्तण्डभैरवी ॥
महासामोद्भवी नित्या कृष्णाङ्गी मुक्तिदा परा ।
कुलमाता महादेव षट्प्रकारो यथा स्थितः ॥
मायाशक्ति गुह्या यया सिद्धो जनार्द्दनः ।
मायाजालञ्च कुरुते रूपाणि च बहूनि च ॥
वागेश्वरी नाम श्रेष्ठं सम्पादिता तु या ।
सरस्वती महाविद्या या दत्त सम्मुखस्य च ॥
कामनिर्नाशने चैव पुनस्तस्य प्रसाधने ।
समानञ्च धनुश्चैव मोहयन्ती चराचरम् ॥
यस्या प्रसादात् विद्याया सिद्धोऽसौ मकरध्वजः ।
वज्रप्रसारिका विद्या ब्रह्मविद्या तथैव च ॥
सञ्जीवनी महाविद्या यथाकालो वशीकृतः ।
गर्भयोग पुनर्देव पुत्रस्योत्पत्तिकारणम् ॥
विषसंक्रमणे विद्या पुनस्तस्य प्रणाशने ।
विद्या कामदुघा नाम सप्तपातालसाधनी ॥
पञ्चवृतीविधानञ्च कन्यानाञ्च सुरेश्वरः ।
मेरुमध्ये कथं देव समुत्पन्न चराचरम् ॥
एतत् सर्व्वं समासेन प्रसादं कुरु भैरवः ।

Leaf 6 A. इति श्री पारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां चतुरशीतिसाहस्रे मेरुद्धारः चतुर्विंशतिमः पटलः ।

9 A. अब्धराशिः पञ्चविंशतिमः पटलः ।

15 B. नवात्मा मालिनी नामोद्धारः सप्तविंशतिमः पटलः ।

20 B. विद्यात्रय अघोर्य्याष्टकोद्धारः अष्टविंशतिमः पटलः ।

25 A. द्वादशाङ्गषड्वाङ्गाम्बिकान्यास एकोनत्रिंशत्तमः पटलः ।

34 A. द्वादशश्लोक पञ्चरत्नोद्धारः नाम एकत्रिंशत्तिमः पटलः ।

45 B. क्रमपूजाविकारः द्वात्रिंशत्तमः पटलः ।

51 B. कालज्ञानकालसङ्कर्षणयोः निर्द्देशोनाम त्रयस्त्रिंशतिमः पटलः ।

59 A. आत्मसम्वृत्तिभेदः चतुस्त्रिंशत्तमः पटलः ।

66 B. मेरुमध्ये त्रिपुरोद्धारे पञ्चत्रिंशतिमः पटलः ।

78 A. सञ्जीवनीविद्योद्धारे षट्त्रिंशतिमः पटलः ।

86 B. त्वरितानिखिलोद्धारः नाम एकोनचत्वारिंशतिमः पटलः ।

III. 365 A. चक्रसम्वरतन्त्रटीका by जयभद्र । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 26, pierced by two holes to the right and left of the centre. Lines 8 on a page. Extent in ślokas, 700. Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends यद्यपि व्रतचारी न भवति वह्निः पुरिमानपि (?) न भवति परोऽप्यमेन विधिना वरमाल्योपयोगी अदिदृष्टेवतादेशात् सिद्धिमाप्नोति इत्यभिप्रायः । अधिकायुः अपरिमितायुः च भवन्ति ।

कुष्माण्डमित्यादि । कुष्माण्डवीज मुद्गमाषा सलवीजा निमच्छर्द्दि मधु सिगु वाजिका समीकृत यथा नाम्रा मन्त्रेण चोदयित्वा तद् गृहैकदेशे लेपयेत् । यथोक्तं भवति ।

गुरूपदेशात् सुमते विकाशात् ।
अकारि चेतोऽत्र मया समाधात् ॥
तत् शोध्य मार्य्यैर्यदि दुष्टमेतत् ।
लक्षन्ति सन्तः (च) खे अमेत्र ॥
यदत्र तात्रयस्त (?) साधनादौ
विवृत्तितदज्ञो विदधाति नैव ।
तथाहि ये ऽभिनयन्ति नयना पृथिव्यां
दिशन्ति हीनानि च कृष्णसूर्य्या ॥
अमेन पुण्येन न भवे भवेयम्
विचक्रवीराधिपतेः समानः ।
जनस्तथा तेन च सर्व्वपापात्
विमुक्त एवास्तु सदा समस्तः ॥

कृतिरियम् सिंहलावद्य श्रीलङ्कालब्ध सूरसूत् तद्य जयभद्राख्यः ख्यातः क्षान्तिं कुर्व्वन्तु वीरडाकिण्यः ।

प्रख्याते श्रीमहाविश्वे योगतानां समाश्रये
चैत्रकर्म च आधारे प्रातिहार्य्यानिरन्तरे
पञ्जीसंग्रहो लिखीतो बुधाधिपकीर्त्तिहेतौ ॥
+ + + + ।
सेता राजवने स्थितवतौ प्रवरे विहारे ग्रन्थः ॥
सप्त रचित स्तुतिसाधने च ।
तन्मण्डलधरणसुविस्तरज्ञ यत् ।
कृतिराचार्य्यजयभद्रस्य समाप्तः ।
इयं श्रीचक्रसम्वरपञ्जिका समाप्त ।
ग्रन्थप्रमाणम् सप्तशत अङ्केन (७००) ।

It begins

नमो श्रीहेरुकाय ।

सर्व्वभावस्वभावाग्रं सर्व्वभावभयावहम् ।
सर्व्वभावनिराभासम् सर्व्वभावविभाविनम् ॥
तं प्रणम्य महावीरं स्वसमार्थं स्वनिर्म्मलम् ।
चक्रसम्वरतन्त्रस्य लिख्यते प(ञ्जि)का मया ॥

अत्र तन्त्रादौ परम इत्यादिना सङ्गीतिकारेण कस्मात् श्रीपोद्घातेन कृत इति चोद्यमनूद्य । केचिदेवं परिहारार्थं व्याचक्षते भगवतो अप्रतिष्ठितनिर्वाणदर्शनार्थमिति एतदेव सर्व्वात्मनि सदाख्यित इति अन्ये तु शतसाहस्रिकाख्यसमानमूलतन्त्रात् उद्धृतत्वात् (त)त्रैवादौ । मूलतन्त्रे एवमित्यादिना निर्द्दिष्टत्वात् अत्र तदुत्तरतन्त्रे न कृतमिति । अत आह ।

अन्यतन्त्रावलीनामर्थानां वहिर्वचनम् उत्तरमिति ॥ अपरे इत्य-प्रकाश्यधर्म्मतादेश्यदेशकयोरेकता च सूचितेति । तन्त्रमूर्त्तयः हि बुद्धा भगवन्त इति वचनात् । प्रथमं तावत् अभिधानाभिधेयसम्बन्धप्रयो-जनान्यभिसमीक्ष्य धर्म्मानुसारिणोऽपि प्रेक्षावन्तः प्रवर्त्तन्ते । अत एव तान्यभिधीयन्ते । अथात इत्यारभ्य इति । श्रीहेरुकाभिधानमित्यादि पर्य्यन्तः ग्रन्थसन्दर्भः अभिधानम् । चक्रसम्वरमिति तेन यद्वाच्यम् श्रीहेरुकतन्त्रवज्रवाराह्याश्रितन्त्ररूपमभिधेयम् । अभिधानाभिधेयलक्षणः सम्बन्धः इत्येके उपायोपेयभावलक्षणः सम्बन्धः इत्यपरे । भगवतो विनेयजनावतारमण्डलप्रवेशादिगुह्याभिषेकपर्य्यन्तं प्रयोजनम् । उत्तर-कालन्तत्फलप्राप्तिप्रयोजनप्रयोजनमिति ।

अथेत्यादि ।

This is a commentary on Cakrasambara which is attributed to Heruka, which is another form of Akṣobhya Buddha, who is represented as the source of all secret and mystic worship among the Buddhists. The commentator Jayabhadra seems to have been an immigrant from Ceylon, though the verse in which he is described is very obscure, and many of the letters have been almost effaced The MS. of the commentary is very old.

III. 365 B. महाभारत महाप्रस्थानपर्व्व। 12×2 inches. Folia, 41 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 640. Date N.S. 545=1425 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It ends

रोगशोकविनिर्म्मुक्तं सर्व्वदुःखनिवारणम् ।
सर्व्वे(सौ)ख्यसमायुक्तं विष्णुलोके महीयते ॥

इति महाभारते वाच्यमाने स्वर्गारोहणमहापर्वे प्रस्थानम् समाप्तमिति
श्रीमन्नेपालवर्षे विशिखयुगशरे फाल्गुने मासकृष्णे
पञ्चम्याञ्चानुराधेऽसुरगुरुसुदिने वज्रयोगेति मुख्ये ॥
रामाणां जीवभूतः कुसुमशरसमा भाति शोभा यदीया ।
सोऽयं श्रीरामगुप्तो लिखितदृढमतिः शास्त्रस्वर्गावरोहः ॥
आदिष्टमिष्टपत्रेषु दृष्ट्वा तु त्वरितेन च ।
बुद्धिहीना त्रुटिं तत्र बहवः सन्ति पत्रके ॥
शोधितुं नैव शक्नोमि मेधावी चाक्षकेन च ।
शोध्यताम् विबुधैः सर्व्वैः यथा शुद्धं तथा कुरु ॥
शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

राजाधिराजश्रीमज्जयज्योतिर्मल्लस्य विजयराज्ये महापात्र श्रीराजसिंहदेवः महा मात्यश्रीनाथसिंहः एतयोः शिरोभूतप्रस्तावत्वात्ते लिखितम् सम्पूर्णकृतम् ।

नेपाल चान्तं कृतराजधानी-
नाम्नाप्रसिद्धा ललितापुरीति ।
यथा हि देवा विचरन्ति स्वर्गे
तथा नगर्य्यां स्थित सर्व्वपात्रान् ॥
हेमप्राणालां विचरन्ति रात्रौ
पानीया न तु युवतीजनाश्च ।
सत्कामुकादर्शनलोलदृष्टिः
सिन्दूरसीमान्तविराजते च ॥

सद् रामदास-कविनन्दनो यः
सो बालवागीश्वरधर्म्मगुप्तः ।
तस्यानुजः पण्डितराजगुप्तो
भ्राता सुतश्चास्ति च रामगुप्तः ॥
एतत् व्याख्यान कथितुसुभयानामशिष्टकम् ।
तेन त्वरया लिखितम् न दोष धियस्व बुधैः ॥
सुखी भवन्तु श्रीषण्डकुटुम्ब श्रीभयपात्रानाम् (?) ।

The copyist of this MS. was the son of Dharmagupta, the author of the four-act Rāmāyana mentioned in p. 246 of my Nepal Catalogue. But it is curious that he should copy this MS. in Bengali character. In comparing the present MS. with the two copies of Mahābhārata in the Durbar Library, I find that it differs greatly from them. It does not contain Adhyāya Colophons too.

III 365 C. सिद्धैकवीरमहातन्त्र । 13 × 2 inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 400. Date, Śaka 1189=1267 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends अयमस्य मन्त्रराजस्य उपचारविधिः गृहाङ्गनमध्ये गोमयेन उपलेपनं कृत्वा वेदीमालिख्य दर्भान् संस्तीर्य्य अग्निप्रज्वाल्य अष्टशतवर्णपुष्पाणाम् गृहीत्वा मन्त्रमावर्त्तयेन्नैकमेकं पुष्पं अग्नौ जुहुयात् ईप्सितां स्त्रियं पुरुषं वा आकर्षयति सिद्धमिति ज्ञात्वैववलादेव कुशलैः कार्य्यः । ५२ । इति सिद्धैकवीरमहातन्त्रराजे चतुर्थपटलः । ये धर्म्मा... ... ... देयः धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः श्राक्यभिक्षुस्थविरचन्दनभद्रस्य यदत्र पुण्यम् तद्भवत्याचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकल सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तये ॥ शकनरपतेरस्तीताब्दा ११८९ । फाल्गुणवदि १२ गुरौ । लिखितं का श्रीसुपटादित्येन इति ।

It is a book on incantations.

Beginning. ॐ नमो मञ्जुघोषाय ।
सिद्धैकवीरं वीरेशं प्रवरं वदतां वरम् ।
तन्त्रं प्रोवाच लोकाख्यं मञ्जुवज्रो जगत् गुरुः ॥
देवो वै मन्त्ररूपेण सर्व्वसिद्धिप्रदायकः ।
तमेव भावयेन्मन्त्री यस्मिन् सिद्धे समिष्यति ॥
क्षुद्रसिद्धिर्यदा सिद्धा क्षुद्रदेहस्य मन्त्रिणः ।
क्षेत्रीभूतशरीरस्य महासिद्धिः प्रजायते ॥

III. 365 D. **अमरकोषटीका**। $12\frac{1}{2} \times 2$. Folia, 99 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 7 and 8 on a page. Extent in ślokas, 3000. Date ? Character, Newari. Appearance, old. Prose. Correct.

It is a commentary on Amarkoṣa (Lexicon) having neither beginning nor end. It quotes Mágha, Kābyādarśa, Lokeśvarśataka Rudra, and Rabhasa, Pāṇini. The author's name is not found.

In leaf 50 B. **ब्रह्मवर्गः**।

पश्चात् वा क्षत्रियो जातः। राज्यारोपणसमये मूर्द्धभिषिक्तः प्रथमः क्षत्रियः। तत्प्रभवतया अनभिषिक्ताश्च मूर्द्धाभिषिक्ताः। यथा ब्रह्मबाहुजश्च वंश्याश्च बाहुजाः। अनेकाथसु क्षत्रियेऽपि राजा न वक्ष्यति तस्यापत्यं राज्ञो यतः॥

III. 365 E. **तिथिनिर्णयादिमुनिवाक्यसंक्षेपः**। by **महीधर**। 12×2 inches. First few leaves are missing. Pierced by a hole towards the left. Dated La Saṃ 208. Character, Maithili. Appearance, old. Prose. Correct.

It ends **इति भोजनविधिः समाप्तः। तिथिनिर्णयादिमुनिवाक्यसंक्षेपं श्रीमन्मिश्रमहीधरेण लिखितम्। लसं २०८ आश्विन वदि ९।**

This does not appear to be a work written by an author, but a series of notes by a Paṇḍit for his own use on subjects connected with Hindu Ritual.

III. 365 F. **सप्तकुमारिकावदानटीका** by **आचार्य्य गोपदत्त**। 12×2 inches. Folia, 62 (1st six leaves and 38th 42nd are missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 900. Date N.S. 508 = 1388 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a commentary on Saptakumārikāvadāna, for which see Dr. Rajendra Lal's Catalogue, p. 221.

The end. **कृतिराचार्य्यगोपदत्तस्य इति।**

III. 366 A. **योगाम्बरसाधनम्**। 12×2 inches. Folia, 15 pierced towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 400. Date ? Character, old Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect. Complete.

Beginning. **ओं नमः योगाम्बराय।**

सर्व्वभावात्मकं नत्वा योगिनीजालनायकं
योगाम्बरजगन्नाथं गुरुञ्चादरतः सदा।
चतुष्पीठोक्तविधिना शिष्याभ्यर्थनया मया
सुखसाधनसंक्षिप्तं तदारोपणमुच्यते॥

तत्र साधकः चतुष्पीठतन्त्रोक्तविधिना लब्धाभिषेको गुरुभक्तो गम्भीरधर्म्माधियुक्तो योगालङ्कारभूषितो विरागादि (?) मनोनुकूलप्रदेशे सुकुमारासननिषण्णो मण्डलचक्रमध्यासीनो योगाम्बराराधनं कुर्य्यात् तत्रादौ तावत् सूर्य्यकरतले व्यक्त अकारं विचिन्त्य श्वेतादिदक्षिणकराङ्गुलिषु क्रमेण न्यसेत्। खुं जूं हूं अः। वीज निर्य्यातौ पञ्चसूचिकं वज्रं विभावयेत्। तथा वामे चन्द्रकरतले शुक्लअर्करचन्द्रमण्डले रोचनादि न्यसेत्।

स्त्रग्धां स्त्रूं यस्त्रग्धां दस्त्रग्धां मः। तेनैव बीजनिर्म्मितरोचनादिबीजेन पद्मं विभावयेत्। करशोधनविधिः। ततः कण्ठे रक्त ह्रीःकारेण अष्टदलपद्मं जिह्वापद्मदले हूंकारेण वज्रं। तन्मध्ये ओं अः जिह्वा सवार्त्तनो हूं फडिति।

The end. वज्रमुष्टिहृयं वद्ध्वा श्वेतारोचनमूर्द्धितां कुज्यायेद्विभिरंग्रस्य मुखपार्श्वे निवेशयेद उच्छृष्टवलिधूमाङ्गारिमुद्रामन्त्रः॥ श्रीमद्ययोगाम्बर साधनं समाप्तमिति॥

The Yogámbara Sádhana is one of the secret cults of the Buddhists of Nepal. It belongs to the Vajrayāna School, and deals with Vajra and Padma. There is a small hill, just to the south of the Residency, on the top of which there is a small temple dedicated to Yogámbara. At the end of the present work begins another work of the same cult.

ओं नमो योगाम्बराय।

अनिश्चितः श्मशानभूमिनिश्चयम्।
आत्मनः स्मरणनिमित्तम् गुरुपूर्व्वं क्रमायातम् विवरिष्यामि etc.

In the same MS. there is another copy more correct and better written of the same work, but with slightly different name योगाम्बरसाधनोपयिका After the usual Buddhist formula of faith, the work has the following post-Colophon Statement.

येयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः आर्य्यातिसुः स्वयेखडयाभिकः विशुद्धिश्रीज्ञानस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वंगमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानफलावाप्तये इति।

परमेश्वरपरमभट्टारकपरमसौगतश्रीमद्विग्रहपालदेवकल्याणविजयराज्ये सम्वत् १३ वैशाख दिने २३।

The authorship of the work is given in the following words कृता अमृतवज्रेणेति । There is a verse between the last colophon and the formula of faith.

स परार्थोद्योगवता साधनमालिख्य यत्नतः ।
सुकृतं प्राप्तं यत्तेन आस्तां श्रीमद्योगाम्बराख्योकः ॥

But the most important information given in the MS. is to be found at the page 1 A, which generally remains blank, of the MS. of the 2nd Yogāmbara work. I will transcribe the whole of it.

ननिष्याद्य प्रतिमां स्थापयेत् ततः ।
चित्रकर्म्म वले पिण्डीगंण्डिकालक्षणं ततः ॥
एतेषाञ्च प्रतिष्ठानं प्रवक्ष्ये ग्रहणं तथा ।
लक्षणं धर्म्मधातूनां योजनमवरोपणम् ॥
जीर्णोद्धारोपसंहारो पूजयेत् गणमण्डनम् ।
श्रीक्रियासंग्रहकारिका समाप्ता ॥
कृतिरियं श्री नागार्जुनपादानाम् ।

सम्वत् २८४ द्विपौषकृष्णपञ्चम्यां लिखितमिति अभयगुप्तस्य पुस्तकोऽयं तेन लिखितम् । तेन पुण्येन शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

This seems to be the end of a work attributed to the great Nāgārjuna, who not only wrote the well-known Dharmasaṃgraha, but also wrote a work on Kriyá, in Kárikā form. This was copied in N.S. 284 in 1164 A.D. The MS. of the Yogāmbaropayikā was written in the 13th year of Vigraha pala.

After the endof the MS. of this second work, we get four lines, written in an inferior hand, the beginning of another work, named Cakrasambara.

III. 366 B. अमरकोषटीका । 14×2 inches. Folia, 107 pierced through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Character, Maithili. Date? Appearance, old. Correct. Complete.

The leaves of the MS. are in disorder.

Colophon. लिङ्गादिसंग्रहवर्गः तृतीयः काण्डः सम्पूर्णः शुभमस्तु ।

The last line has been corroded. The letters visible are वागीश्वर पाठार्थं लिखितमिदं पुस्तकम् ॥

III. 366 C. डाकिनीजालसम्बरम् (?)। 12 × $2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 11 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 220. Date? Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incomplete. Incorrect.

Beginning. नमो भगवत्यै वज्रवाराह्यै ।

दधात्युच्चैरस्राः स्मरशिविरशिखाश्लेषसखिना
मतौ सौरस्यार्द्रं भुवनवनितानन्दविवशा ।
स्फारक्रोधोद्भुतमदजलोप्यार्य्यचरित-
स्मृतेस्तद्वयोगाद्यो नरि(नारी)नरवरास्तां प्रणमत ॥ (?)

इह खलु अविद्यानिदाघमध्याह्नपञ्चगतिप्रपञ्चसञ्चिते संसारमहामरौ निस्तरणोपायप्रचारपरमरहस्य बीजकथाकथकविकलाकलिकालकलित-चित्तवृत्तयो दानादिपुण्यपाथेयसमाधिविश्वासपत्तनसुकृततरुदकमलभ-माना विषयचौरापणिकुशलक्लेशवशबोधिपथ्याश्रमहाग्रहावेशवशवर्त्तिनो निर्य्याणपन्थानमजानन्तः पुनः पुनः तत्रैव भ्रमन्तोभवसुखाभिलाष-पिशाचविप्रलब्धा ॥ दिदृक्षव इव दवीयःस्थितदयितावदनम्, शुश्रूषव इव प्रणयिनीवचनम्, जिघ्रासव इव कामिनीकेशवासपरिमलम्, सिस्वादयिषव इव प्रियाधररसम् । पिपूषव इव मकरध्वजायतनम् । बुभुत्सव इव स्त्रीचरितम् विवित्सव (इव) स्वायतनम् । दिधित्सव इव रिपुकुलेभ्यनम् । पिपातयिषव इव परवलशिखरिणम् । शिश्रम-यिषव इव दुःखानलम् । जिज्ञासव इव जन्मप्रबन्धम् । जिघृक्षव इव जगदाश्रवम् । इत्यनेकरसभावचोदनाकलितनटवत् परप्रत्ययाभिनय-प्रयोक्तारो अतत्त्वाभिनिवेशबहुलाः कदाचिदपि सुखलेशमप्राप्नुवन्तः दुःखमेव तीव्रमास्वादयन्ति । तत्त्वोपदेशविकलास्त्रिभवानुबन्धिनो लोका इति तेषु प्रणिहितः करुणादायिनी इव लोहितसुकृतशतानु-गृहीतषाम्बृतजन्मपरिग्रहो अपर्य्यन्तगुणाधारधरणीधरो निरुत्तरनिर्वाण-मार्गोपदेष्टा अनल्पकल्पार्जितपरोपकारकरणमहाव्रतधरो वज्रधरः परमसुभगो भगवान् श्रीचक्रसम्बराभिधानो हेरुकराजो यथा भव्यजन-विनयनोपायमादेशयन् षड्इन्द्रियाधिकारेण योगमार्गं एव ।

अतीवसुगमतया योगिनीनयान्वयं वामाचारसुभगं सर्व्वं योगिनी-रहस्यं निरुपमसुपायम् ॥

डाकिनीजालसम्बरमुवाच ।

शास्ता तत्र च सुखभोपायेनासुखभोपदेशं समेरन्निति । सर्व्वधर्म्मनिःस्वभावता-धूसा वज्रवाराहीति विग्रहवती प्रज्ञास्वभावतया भगवतोपदिष्टा । तस्याश्चानेकप्रकारा-

विनेयाशयकर्म्मप्रसरभेदेन दृश्यन्ते । मुख्यतयेह ते ते प्रकारा उच्यन्ते ग्रन्थगौरवभयात् । किन्तु द्विभुजद्विमुखैकिन्या महादेव्यासाधनकन्या अभिप्रेतः । स च विस्तरतन्त्रोपदिष्टाशेषतत्त्वप्रतिलम्भोपायविधिवेदिना लब्धयोगिनीमततया महामुद्रासिद्धिसाधनोपायेन महाराजाधिराजेन्द्रभूतिपादेन स्वाधिगतमार्गलक्षणडाकिनीरहस्यं अभिदधता प्रथमम् महार्थसिद्धिच्छेतुतया जगदावर्जनोपायां महादेवीसाधनतन्मन्त्रोद्धरणार्पविधिवक्ष्यिकर्म्मतिलकोद्वर्त्तनाञ्जनानि उक्तानि । परिशेषतश्च चर्य्यालक्षणञ्च । तच्च सद्गुरुपदेशोपदिष्टञ्च चर्य्यापरितुष्टेन अस्मद्गुरुणा स्वाधिष्ठानव्याख्यायां आज्ञालवेन तरलार्थं विधाय वय्यां प्रज्ञां अनाकुलकलामिव राजकन्यामिति प्रचर्च्यमाने पाठवशीकरणाख्यानप्रसङ्गरीतत्वेन तत् कथितमस्माकम् । मया तु परमप्रयोजनजगदावर्जनोपायपरार्थकृतामु प्रशंसामि ।

सर्व्वमेव साङ्गोपाङ्गै(र)र्पयित्वा धृतं यतः ।
अयो भाग्यात् परं लोके नास्ति सिद्धगर्घिनी रिपुः ॥

रिपुरेवार्थसाधुः स्यात् भाग्यात् अर्थसाधने इति ।
तदिहोच्यते । प्रथमम् ।

प्रसादप्रवणः योगी योगीश्वरीहृदयमन्त्राराधनकुशलो
लोकहितोत्साहवशवर्त्ती गुरुवरचरणानुग्रहगतमोहसिद्धिकौशीद्यमदः ।
त्रिविधसमार्थसाधनसाधक एकान्तमानसोमुदितः
त्यक्तासङ्गविकल्पप्रशमितसंसारवासनोपायः ।
सत्त्वहृदयपरिचर्य्यापरिकर्म्मितमानसो धीमान्
श्रुतिमान् अनेकगुरुको अकल्मासो डाकिनीप्रणतःपूजाकर्म्मणिनिरतः ॥
गुरुजिनकुलिशाङ्गनागुणिनः बद्ध (बहु) विशेषविधिना
निःशेषोद्दिश्यविधिवेत्ता सद्गुरुसङ्गमभव्योलब्धाङ्गः संयतो मन्त्री ।

स भवति सुजनो जिनैरभीष्टो
पभिश्चित्तविरुवार्थसंगतो गदितः (?) ।
त्रिभुवनगुरुभिः विशेष बुद्धगा-
रहसिष्यो स्थिर – दोषसम्भवोनुदिनम् ॥

Then comes the process of secret worship of Yoginīs. The following colophon is found in leaf 6 A. इति भगवत्याः महादेव्या सर्व्वडाकिनीरहस्य मन्त्रोद्धारणविधिः ।

In 9 A. ... ... इति तिलकविधानम् ।
In 9 B. ... ... इति उद्वर्त्तनविधानम् ।

This is a work on the secret worship of Vajra Várāhī. It is a Tāntrika work of the Vajrayána school. It has grandiloquent style of writing under which is cloaked a secret and mystic worship.

The writer says that it had its origin in a work written by Mahārājādhirāja Indrabhūti for making the attainment of Buddhahood easy, and that his own Guru contributed not a little towards the success of the school. The name of the work appears to be Dākinījālasambaram from the statement underlined.

III. 366 D. मितपदा पञ्जिका by दुर्ज्जयचन्द्र । 12×2 inches. Folia 63 (the 2nd and 3rd leaves are missing), pierced towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1100. Date N.S. 271=1141 A.D. Appearance, old. Character, old Newari. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीयोगाम्बराय ।
लोकोत्तरा षड़धिका दशलोकपाला
अष्टावभीष्टफलदा चतुरष्टदेव्यः ।
तच्छक्रमध्यमहिषीरतिसम्बराय
योगाम्बरं × × वे नमस्तु ॥

आत्मा योगिशरीरमुक्त इतरप्राणीपरः प्रोच्यते ।
योगोदैवतमूर्त्तिसम्यदुदितो, ज्ञानह्वये साधनम् ।
तच्चित्तापदमासनम् निगदितम् × × ।
क्षेत्रम् तद्वचसा नमामि शिरसा श्रद्धायुता चेतसा ॥
वर्षाकाशमिव प्रकाशसमितैरक्षरशब्दैरिदं ।
तन्त्रं मन्त्रविपश्चितामपि दूरालोक × × × ॥
किञ्चास्तद् गुरुसुरतीतनततिर्विद्योतनादीक्षितम् । (?)
यत् सन्देहपदं मितपदा तद्पञ्जिका लिख्यते ॥

तत्र कानि तानि पदानि यानि विवृत्य (पञ्जि)कयेयं मितपदेति वक्तव्येति चेदाह । एवं भाषितेत्यादि । श्रुतं मयेति कृतम् द्रष्टव्यं पुनरेवमेवं मयाश्रुतमिति पदद्वयम् ।

The End. अइपीत्यादि यतः एवा एतेन योगिनीमाद्यति ततोऽयम् नादिः अयमत्रार्थः योगिन्याराधनं नाम नाम × × यश्चरणपद्मः फलम् । तदनेन सिध्यतीति अनादिरलम् बहुना ।

Colophon. इति महामण्डलाचार्य्यदुर्ज्जयचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्जिकायां योगपीठः समाप्ता । सम्वत् २६१ चैत्रकृष्णा अङ्गारदिने श्रीनरेन्द्र-

देवविजयराज्ये दक्षिणवेहारिकभिक्षुराचार्य्यसुवर्णभद्रेण स्वपरार्थाय लिखिता इति ।

Leaf 12 A. इति महामण्डलाचार्य्यदुर्जयचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्जिकायां आत्मपीठे प्रथमः पटलः ।

22 A. ,, ,, आत्मपीठे द्वितीयः पटलः ।

25 B. ,, ,, आत्मपीठे तृतीयः पटलः ।

29 B. ,, ,, आत्मपीठे चतुर्थः पटलः ।

35 B. ,, ,, परपीठे प्रथमः पटलः ।

36 B. ,, ,, परपीठे द्वितीयः पटलः ।

47 B. ,, ,, परपीठे तृतीयः पटलः ।

52 B. ,, ,, परपीठे चतुर्थः पटल ।

54 B. ,, ,, योगपीठे प्रथमः पटलः ।

58 A. ,, ,, योगपीठे द्वितीयः पटलः ।

59 B. ,, ,, योगपीठे तृतीयः पटलः ।

65 A. ,, ,, योगपीठः समाप्तः ।

This appears to be a commentary on the Catuṣpīṭhā Tantra, one of the dirtiest Tantras of the Buddhists. The Yoga or the 3rd Pīṭhā (and I do not find the fourth) appears in the original to have been written in Prākṛit.

III. 366 E. वासवदत्ता । 12×2 inches. Folia 37, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Character, Maithili. Date? Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The right-hand end of the leaves has been destroyed.

III. 366 F. स्तूपलक्षणकारिकाविवेचनम् । 10½×2 inches. Folia 7, pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 150. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Verse. Incorrect.

The scribe who copied this book could not read his original in all places, and so he has left short blanks.

It begins— नमो बुद्धाय ।

प्रकीर्णका विनयेप्रोक्तां
यल्लोकोत्तरवादिना ।
यच्चान्येषां निकायानाम्
सूत्रादौ स्तूपलक्षणम् ॥
दर्शितं लोकनाथेन
श्लोकं श्लोकं क्वचित् क्वचित् ।

सर्व्वत्तुत् से × × ऽ-
भद्रव्यूहेन कथ्यते ॥
अभिगम्येद् शुवो भावो
स्तूपशुद्धेऽप्रतिष्ठिते ।
नखवद्धोन्नते स्निग्धे
स्थाने शुचिनि कारयेत् ॥
योजनोच्छ्रेकनिर्दिष्टा
परिक्षेपोर्द्ध योजनः ।
× × क्रोशविस्तारा
प्रकीर्णविनयोदितम् ॥
परिणाहेन कुम्भस्य
स्तूपशुच्चे प्रकीर्त्तितम् ।
तदंशेन तु नेष्यादि
यावद् यष्टिशिरं क्रमात् ॥

End. स्तूपलक्षणशास्त्रस्य वस्तुमात्रोपदर्शनात् ।
यन्मयोपार्जितं पुण्यम् तेनास्तु सुगतो जनः ॥
स्तूपलक्षणकारिकायां विवेचनं समाप्तम् ॥

After this there are two lines in the Newári language.

III. 367. चण्डी । $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia 39, pierced by a hole towards the left. Extent in ślokas, 700. Character, Newári. Date ? Appearance, old. Verse. Correct.

The scribe's name is Svarṇaráma. He writes a neat, fine Newári hand, which looks like Bengali.

III. 368. पञ्चरक्षा । 12 × 2 inches. Folia 130, pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date N.S. 367=1247 A.D. Character, old Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Though the palm leaves have grown discoloured with age, the ink is fresh, and the illustrations beautifully preserved.

Post Col. देयो धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः ।
परमोपासकदानपतिः श्रीब्रह्मसिंहस्य यदत्र पुण्यम ... ... सम्वत् ३६७
फाल्गुनशुक्लैकादश्यां आदित्यदिने राज्ञः श्री अभयमल्लदेवस्य विजयराज्ये
शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ॥

Leaf 2 A. Contains a picture of— महाबाहुचक्रमर्द्दिनी ।

With eight hands holding a sword, and discus in the first set, an arrow and a bow in the second, a battle-axe and a goad in the third, Vajra

and Pāśa in the fourth sitting in a Aliḍha posture on two corpses, lying foot to foot with faces upwards.

III. 369 A. द्वैतनिर्णय। by वाचस्पतिमिश्र। 14×2. Folia 100, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2200. Character, Maithili. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

The work was composed by Vácaspati Miśra at the request of the queen of Rájá Bhairavendra Deva of Mithila, and the mother of Puruṣottam Deva.

Post. Col. श्रीरत्नपालेन लिखितमिदं पुस्तकम्।

III. 369 B. 13×2 inches. Folia 124, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date? Character, Maithila. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

It begins:— ओं नमः कृष्णाय।

तत्र मनुः तेषामाद्यं ऋणादानम् इत्यादि। अथऋणादानम्। तत्र नारदः ऋणं देयदेयञ्च etc.

स्तानम् अवस्तुनि मूलधनस्य लाभः फलादिप्राप्तिः।

तेन मूलावस्थानमेव लाभनिमित्तम् धनप्रयोगरूपम्॥

Leaf 65 B. अथ व्यवहारपादानि।—

तत्र याज्ञवल्क्यः।

स्मृत्याचार व्यपेते मार्गेण etc.

नारदः। न राजा च वशित्वेन धनलोभेन etc.

III. 370. ब्रह्मयामल। 21×1½ inches. Folia 358, pierced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 12,000. Date N.S. 172=1052 A.D. Character, old hook-topped Newári. Verse. Correct.

Last Colophon. इति भैरवस्तोत्रादि महातन्त्रे विद्यापीठे ब्रह्मयामले नवाक्षर विधाने पिचुमते द्वादशसहस्रके एकोत्तरशततिमः पटलः।

Post Colophon. सम्वत् १७२ (letter numerals) माघशुक्लाष्टम्यां आदित्यदिने राजाधिराजपरमेश्वरश्रीबलदेवराज्ये श्रीपशुपतिवात्सव्ये ब्रह्मयामलं नाम शास्त्रं लिखितम्।

The MS. is marked with letter numerals on the left and with Newári figures on the right. They agree up to the 129th leaf, and from 130th the Newári figure make a mistake of 10, and the mistakes on the

right side continued to be added to and subtracted from till last leaf (358) becomes 364 in the Newári side.

The MS. is in very good preservation but a few leaves have been worn off on the right end, and a few on the left, and a few in the middle.

In the opinion of the Paṇḍits of Nepal the full texts of Brahma Yámala is a lakh and a quarter of ślokas, and that it belongs to all the six schools of Tantra. The present work, extending over 1200 ślokas, belongs, however, to the western school.

There are two other MSS. on paper, I-296 and I-143, in this Library, which run over the same portion of Brahma Yámala.

Colophons :—

L.	4 B.	इति महाभैरवतन्त्रे	द्वादशसहस्रिके	पिचुमते	नवाक्षर	विधानसम्बन्धपटलः	१म
	6 A.	,, मूलतन्त्रे	,,	,,	,,	,, मन्त्रोद्धार	२य
	11 B.	,,	,,	,,	,,	,, महायोग	३य
	38 B.	,,	,,	,,	प्रतिमालक्षण	,,	४र्थ
	42 B.	,,	,,	,,	यतुक	(?)	५म
	43 A.	,,	,,	,,	प्रतिमालक्षण	,,	६ष्ठ
	43 B.	,,	,,	,,	नवम पटलः	(?)	९म
	44 B.	,,	,,	,,	समाधियोजने	,,	८म
	45 A.	,,	,,	,,	लक्ष्यभेदे	,,	९म
	50 B.	,,	,,	,,	देवीनाम्	मन्त्रोद्धार ,,	१०म
	57 A.	,,	,,	,,	मन्त्रोद्धार	,,	११श
	63 B.	,,	,,	,,	त्रितत्वयोग	,,	१२श
	64 B.	,,	,,	,,	नवयाग	,,	१३श
	72 A.	,,	,,	,,			१४श
	73 B.	,,	,,	,,	वेताल साधन		१५श
	95 B.	,,	,,	,,	पुष्पाधिकार		१६श
	92 A.	,,	,,	,,	विद्याचक्र		१७श
	94 B.	,,	,,	,,	जयविधान		१८श
	97 B.	,,	,,	,,	भौतिक चक्रम		१९श
	98 A.	,,	,,	,,	अग्निकार्य्यविधि		२०श
	102 B.	,,	,,	,,	व्रत पटलः		२१श
	106 A.	,,	,,	,,	शुद्धाशुद्ध		२२श
	112 A.	,,	,,	,,	मन्त्रोद्धार		२३श

117 A.	इति	महाभैरवतन्त्रे	द्वादशसाहस्रिके	पिचुमते शुद्धाशुद्ध	२४अ
123 B.	,,	,,	,,	यागनिर्णय	२५अ
129 A.	,,	,,	,,	गूढ़ मन्त्रोद्धार	२६अ
130 B.	,,	,,	,,	शक्तित्रितययाग	२७अ
142 B.	,,	,,	,,	यामलविजयभैरव	२८अ
144 B.	,,	,,	,,	भौमाद्या	२९अ
149 B.	,,	,,	,,	यागविधि	३०अ
151 B.	,,	,,	,,	शिवरुद्रभेद	३१अ
156 A.	,,	,,	,,	प्रक्रियापटलः	३२अ
167 A.	,,	,,	,,	दीक्षापटलः	३३अ
178 A.	,,	,,	,,	अभिषेक	३४अ
194 B.	,,	,,	,,	आशययोग शृङ्खलन	३५अ
195 B.	,,	,,	,,	नाडीषज्जार	३६अ
197 A.	,,	,,	,,	तत्त्वदीक्षा	३७अ
190 A.	,,	,,	,,		३८अ
201 B.	,,	,,	,,	स्तोत्रनिर्णय	३९अ
202 B.	,,	,,	,,	अभिचारव्रत	४१अ
204 A.	,,	,,	,,	न्यास पटलः	४०अ
205 A.	,,	,,	,,	मुद्रा पटलः	४३अ
205 B.	,,	,,	,,	क्रीड़ा कर्म्म	४४अ
223 A.	,,	,,	,,	साधकाधिकारः	४५अ
227 B.	,,	,,	,,	महासंक्षार	४६अ
228 A.	,,	,,	,,	,,	४७अ
229 B.	,,	,,	,,	गर्त्तारोग	४८अ
230 B.	,,	,,	,,	चन्द्रोद्धार	४९अ
231 A.	,,	,,	,,	अष्टक कक्ष	५०अ
233 A.	,,	,,	,,	,,	५१अ
237 B.	,,	,,	,,	(?)	५२अ
238	,,	,,	,,	योगिनीवट्टदयोग	५१अ
243 B.	,,	,,	,,	मुद्रायोगाधिकार	५२अ
246 B.	,,	,,	,,	अधिकार	५३अ
249 B.	,,	,,	,,	,,	५४अ
251 B.	,,	,,	,,	,,	५५अ

III. 371 A. भागवतटीका (एकादश द्वादशस्कन्धौ) 4×2 inches. Folia 124, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date La Sam 393. Character, Maithili. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Post Colophon. लसं ३९३ माघ सुदि १४ शनौ दिनि पोयारिग्रामे श्रीरघुपतिना लिखितेयं पुस्ती ॥

It begins प्राग् विरुद्धोपसंहारो रूपितनेकदाबुधाः मुक्त एकादशेस्कन्धेऽध्यायैक त्रिंशतोच्यते ॥

ततः ज्ञानकर्म्मनिष्ठभेदात् प्रकरणद्वयं पञ्चाध्यायाः ।

तत्र अपि आद्येऽध्याये रूपोयदूनां युगगतत्वयः ॥

विष्णुगुप्ते यदुकुले विप्रशापात् विमुक्तये ॥

तत्रादौ तत् प्रसङ्गार्थं समनन्तस्कन्धार्थमथ वदति ॥

कृत्वेति यविष्ठ शेष भूभारहरणाय वेगवत्तरं कलिं कलहमनेषां जनयन् भूवोभारंनिरवहदिति ।

This appears to be an anonymous commentary on the 11th and 12th Skandhas of the Bhāgabata.

III. 371 B. 14×2 inches. Folia 147, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2200. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

This appears to be the commonplace book of a Bengali Ayurvedic Physician. It has no end. In the beginning there are some verses which are found in every medical work. The language, where it is not Sanskrit, is Bengali.

Among buffer leaves kept in the MS. for the purpose of protecting the first and last leaves, is the following document:—

लसं ४०१ आषाढ़ शुक्लैकादश्यां हुरे वङ्ग पक्षायने । शशिधर ग्रामे मेटक (?) श्रीरवि श्रीमित श्रीरामदास श्रीपाश्च श्रीरतन श्रीबुधे प्रभृतीनाम् अनोन्यां अन्योन्ये निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । पूर्वं श्रीरामठक्कुरैः निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । तत्र किञ्चित् विभक्तं स्त्रीयस्त्रीयद्रव्यं एकत्र स्थितमासीत् । किञ्चिच्च पितृचरणानां पुण्यार्थं धृतमासीत् । तेन च परेषां चतुर्भागिनाम् निसम्बन्ध ना भूत्—तदग्रे इदानीं तत् स्वभागमादाय श्रमीभिः परस्परं सहायगोवृषभभाजनादिद्रव्ये निसम्बन्धः दत्तः । इत्यत्रार्थे साक्षिणः ठक्कुर श्रीनरहरि । ठककुर श्रीमदन ... ... श्रीजगन्नाथ ... ... श्रीनन्दन । सविषयवज्रं श्रीभवनाथ महाशया कृता मूलाक्षेति श्रीहरपति शर्म्मणा-सकलानुमत्या लिखित मिति ।

The signatures of the parties are attached at the right and left of the document.

III. 372 A. कामन्दकीय नीतिसार। 12×2 inches. Folia 81, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1200. Date La Saṃ 433. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has been printed in the Bibliotheca Indica series. This MS. has already been briefly noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 372 B. नलचरित्रटीका। by हरीश्वर 12×2 inches. Folia 230, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 4000. Date Śáka 1184=1242 A.D. Appearance, old. Character, Maithil. Prose. Correct.

This MS. has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 373 B. प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्त्तिके। 12½×2 inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 700. Character, Bengali. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Pramáṇabháṣya is nothing else than the bháṣya on the Pramáṇa Sūtras of Gotama, and Pramáṇavártika means the vártika on these Sūtras by Udyōtakara. The Bháṣya has 2 leaves missing. The MS. has some leaves of the Vártika on the first Sūtra of Gotama.

III. 373 C. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि by अनङ्गवज्रपाद। 12×2½ inches. Folia, 17 (out of 24) pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 340. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The MS. is defective as leaves from 12 to 17, both inclusive, are missing.

It begins:— ओं नमस्काराय।

श्रुत्वा शास्त्रमुदारं निश्चित्य पारमार्थिकं तत्त्वं।
सद्गासनोपविष्टः सुश्राद्धः योगमारभते॥
ग्राह्यग्राहकमुभयम् नोभयमन्दमेघ निवृत्तिः स्वर्गः।
इति बहुविधविकल्पजालं प्रविधूय मनःसमाधानैः॥
क्षेयं विलोक्य सकलं मायागन्धर्व्वनगरनिर्भासं।
प्रविदार्य्य देहयन्त्रं तथताविज्ञानवज्रेण॥
सर्व्वाकारविराजितम् आद्यन्तविभागरहितमविकल्पम्।
निर्म्मलसहज दीधितिनिर्भिन्नमतिसरं गगनमिव॥

स्वाकारमात्रशेषं पश्यति चित्तं स्वमाद्यनुत्पन्नम्
येनापि पश्यतीदं तदपि तथैव अवलोकयति ॥
सोऽनुपलम्भोऽचिन्त्यतथतोक्ता भूतकोटिश्च एवं
क्रमशोऽभ्यासात् संज्ञावेदितनिरोधमाप्नोति ॥
अभियुक्तो योगी सत्त्वार्थमनेकधा कुरुतेऽस्मिन् ।
परिनिष्पन्ने तिष्ठति योगी सुदीर्घमध्वानम् ॥
वज्रवदभेद्यकायो निष्क्रम्य क्लेशमारात्रैः
प्रज्ञापारमिताख्येऽस्मिन् सर्व्वदा प्रवृत्तश्च
सिध्यन्ति अन्ये बहवः समाधयो गगनगञ्जाद्या ।
योगावतारः समाप्तः । कृतिरियम् आर्य्यनागार्জ্জুनपादानामिति ।

Leaf 5 A. स्वाधिष्ठानप्रभेदः समाप्तः । कृतिरार्य्यदेवपादानाम् ।

Leaf 9 B. अद्वयविवरणप्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिःसमाप्ता ।
कृतिरियमाचार्य्यपद्मवज्रपादानाम् ।

Leaf 10 B. ॥ दिग्नागः ॥

Leaf 24 A. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिः समाप्ताः कृतिरियम् अनङ्गवज्रपादानाम् ॥
प्रज्ञोपायशब्देन किमुच्यते ।

Leaf 8 A. प्रज्ञया उपायः प्रज्ञोपाय इति प्रज्ञाजनित उपाय इत्यर्थः । उपाय इत्यनेन शब्देन कोऽर्थः भन्यते । श्रीवज्रसत्त्वसंसारभूतः करुणास्वभावः स्थिरबल-स्वभावमूर्त्तिः उपायशब्देन आकृतिः उपायः श्रीवज्रसत्त्वः पञ्चकायात्मकं पञ्चतथागतात्मकञ्च स्फुरणसंहरणस्वभावेन व्यवस्थित इति । वज्रपद्मसमायोगेन प्रज्ञालिङ्गितः । एकाकारूपेण ज्ञानस्वभावं भावयेत् । इति प्रज्ञोपायः इति । अनयोर्द्वयो कः सम्बन्धः लोचनाद्देः पञ्चदेवत्यः भूतादिस्वभावेन शून्यताकारूपेन परिणता इति । उपायोऽपि श्रीवज्रसत्त्वः । सर्व्वभावस्वभावः स्थिरबलसर्व्वभावस्वभावा या शून्यता सा शून्यताकारयोगेन परिणता । ओं हूं अनेन अक्षरद्वयेन एकाकारूपमिति । प्रज्ञोपायस्थापनार्थं द्विधाकायं गतः न च वज्रसत्त्वो द्विभाव इति । तदा शून्येन शून्यं समाक्रान्तं भवति ॥

III. 373 B. 13×2 inches. Folia, 133 (1st few leaves are missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Extent in ślokas, 1700. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 8 A. 21. ब्राह्मण । अपःप्रणीय आग्निवैष्णवमेकादशकपालम् पुरोडाशम् निर्वपेत् अग्निर्वै सर्व्वा देवता अग्नौ हि सर्व्वाभ्यो देवताभ्यो जुह्वत्यग्निर्वैयज्ञस्य अपरार्द्धः

विष्णुः पराङ्मुखः तस्मात् चैवैतत् देवता परिदृश्य सर्व्वज्ञ यज्ञं परिदृश्य दिशो इति तस्माद् आग्नावैष्णवमेकादशकपालं पुरोडाशः भवति (१)।

III. 373 C. वृत्तसार by रमापति। 14×2 inches. Folia, 25 pierced by a hole through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 500. Date Śaka 1550=1628 A.D. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

Last Col. इति मैथिलश्रीमदुपाध्यायपदप्रसिद्धश्रीरमापतिविरचितः वृत्तसारः समाप्तः। शकनृपतिमते गुणिते चन्द्राधिकपवनतीर्थकैः लिखति स्म नभसि वृत्त एन्त (?) मन्त्रम् पूर्णशशिनि वंशमणिः॥

Then follow two ślokas by the scribe, Vaṅśamaṇi. The work begins with a salutation to Piṅgala and to Yaśodhara, the writer's guru, who had the title of Páñjikarája in the kingdom of Tīrabhukti.

III. 373 D. 14 × 2 inches. Folia, 58 pierced by a hole towards the left. Lines, 3, 4, 5 on a page. Extent in ślokas, 800. Date? Character, Maithil. Appearance, very old. Prose and Verse. Correct.

Some of the leaves of the MS. have been partially corroded. The size of the leaves is not uniform. It appears to be a notebook of some Brahmīn priest.

In leaf 8 A. इति कृष्णसम्वादे ईश्वरप्रोक्ते ज्ञानप्रदीपः समाप्तः।

Leaf 11 B. इति मृत्युञ्जयागमप्रोक्तकर्म्मेदम्।

16 A. इति योगशास्त्रे मृत्युञ्जयनामसूलसारं समाप्तम्।

19 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रे कर्म्मयोगः।

20 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रम् समाप्तम्।

24 B. इति गोरक्षचौतिषा समाप्ता।

28 A. इति गीतासारं समाप्तम्।

38 A. इति „ „ ।

47 B. इति महाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां वैयासिक्यां खिलेषु हरिवंशे वामनप्रादुर्भावः समाप्तः।

50 A. इति ब्रह्माण्डपुराणे धरणीशेषसंवादे कृष्णोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम्।

58 A. इति गोरक्षगानं समाप्तम्।

III. 374 A. योगमाला। 9×2 inches. Folia, 90 pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 1500. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 42 A. The following colophon occurs :—

अभिकृतायां योगमालायां कपालाध्यायो नवमः समाप्तः ।

This appears to be a notebook of some Tāntrika, in which there are several Tantras, several Mantras, and a few Stotras with very little system. It has interspersed in it a large number of Newári songs, explanations and comments.

III. 374 B. कालमाहेश्वरविधिः । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 23 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 400. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

In the MS. there is a collection of short liturgical works of Tantra.

In leaf 8 B ends the 49 Mahākāla-pūjās with the direction रुधिरमांसादिभिस्तर्पयेत्. Then come the Tantras and some of the Mantras. It also contains verses and sentences in Newári.

Leaf 10 B. इति कालज्ञाभिचारः ।

12 A. एवं शत्रोः प्राणः शुष्यति ।

इति आपाभिचारः ।

Leaf 11 B. इति होमाभिचारः ।

Leaf 13 B. इति उन्मत्तीकरणः ।

15 A. इति उन्मत्तीकरणसूत्र ।

III. 375. पूजाप्रदीप by गोविन्द । 13×2 inches. Folia, 147 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 3700. Character, Newári. Date? Appearance, fresh. Prose. Correct.

The work was written by Mahāmahopādhyāya Govinda at the request of Bhavānanda.

The last verse of the book runs thus :—

श्रीमद् भवानन्दनिदेशवर्त्ती गोविन्दशर्म्मा गुरुभक्तिभव्यः ।
उपासकानामुपकारहेतोः पूजाप्रदीपं कृतवान् विसृष्य ॥

Colophon. इति श्रीभवानन्दकारितमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दकृतपूजाप्रदीपः साङ्गः सम्पूर्णः ॥

After the usual Mangalācarana the writer says :—

नरलायन्ते त्रिदशगुरवो यस्य चि ... विद्मोल (?) ।
(नो) सेवन्ते जलधितनयां येन दृष्टाः कृपार्द्रम् ॥

नाकाङ्क्षन्ति क्वचिदपि सुधां यस्य काव्यं पिबन्तः ।
सन्तः सोऽयं जयति जगति श्रीभवानन्दरायः ॥

आकूतापि पदं ददाति न पुरो न प्रार्थितापीक्षते ।
साकूतं परिभाषितापि बहुशः किञ्चिन्नचाभाषते ॥
आश्लिष्टापि न सम्मुखानि रचयत्यङ्गानि गूढाशया ।
कोपोद्रेकवशंवदेव रमणीश्रेणी यदीर्ष्यद्विषाम् ॥
श्रीमत्कोशवतनयो गोविन्दस्तन्निदेशवर्त्ती ।
प्रकटयति धर्म्मपदवीं पूजाकर्म्मप्रदीपेन ॥
... ... ।
संप्रदायानुरोधेन प्राप्तमप्युज्झितं मया ।
किञ्चिदप्राप्तमप्येतत् पद्धतौ कथयिष्यते ॥

It is a liturgical work, for the benefit of the majority of ordinary Brāhmaṇas, who are called either Smārta or Pañcopásaka, *i.e.*, non-sectarian Brāhmaṇas.

May this Bhavānanda Rāja be the founder of the Nadia Raj family in Bengál?

III. 376 A. रत्नकरण्डिका or स्मृतिसमुच्चय by द्रोण । $10\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 210 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date N.S. 481=1361 A.D. Character, old Newári written in a bold clear hand. Appearance, old. Verse and Prose. Incorrect. Complete.

Post Colophon. श्रेयोऽस्तु श्रीमन्नेपालिकसम्वत् ४८१ माघकृष्णाष्टम्यां तिथौ अनुराधानक्षत्रे शनिश्चरवासरे पुस्तकमिदम् । श्रीललितापुरीनगर्य्यां श्रीमानिगलको नैर्ऋत्यदिशस्थ श्रीयंबुष्यानाधिपतिः विप्रवंशोद्भवः द्विजवरोत्तमः सा जयपतिः सोमशर्म्मणेन सर्व्वसत्त्वोपकारार्थं आयुष्कामार्थं सर्व्वदुरितोपशान्तार्थं महाकरण्डिका नाम महास्मृतिसमुच्चय लिखापितम् । तस्मिन्नेव नगर्य्यां श्रीमानिगलको दक्षिणस्य श्रीतालिङ्केश्वरस्थानाधिवासिनः देवज्ञः अनन्तरामनाम्ना मनसा वाचा कर्म्मणा त्रिशुद्धेन रत्नकरण्डिका नाम महास्मृतिसमुच्चय लिखितम् । शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ॥ राजाधिराजपरमेश्वरमभट्टारक श्रीश्रीजयराजमल्लदेवस्य विजयराज्यम् ॥

There is another copy of this work in this Library in No. 1633. That is very old and dilapidated. The present MS. has not got the invocation and begins with प्रायश्चित्ता ... ... विषयविभागः क्रियते । The older MS. too begins with the subject of Prāyaścitta. But his portion unfortunately is not found there owing to a rather long lecuna.

III. 376 B. पिङ्गलामतम् । $16\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 123 pierced by two holes at the two sides of the centre. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 4200. Date N.S. 294=1174 A.D. Character, old Newári (mixed Bhujimo). Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last colophon in leaf 123 A. runs thus :—

पिङ्गलामते सिद्धिसाधनाचार्य्यलक्षणम् ।

Then the work continues for a few lines more and terminates abruptly without a colophon, and the post-colophon statement begins :—

सम्वत् २९४ चैत्रशुक्लपूर्णमास्यां समदीन उत्तरफाल्गुननक्षत्रे श्री (प)रमेश्वर-परमभट्टारकमहाराजाधिराजश्रीमदुरुदेवस्य विजयराज्ये श्रीमद्भमहाविजयकरण्यायां श्रीचन्दनमण्डपीरण्यादिवासिना श्रीशिवाचार्य्यविजाधरब्रह्मेण लिखापितम् । लेखक पशुपतिना लिखितम् ॥

The wooden boards have six illustrations, Brahmá with four hands and one head on his Haṇsa ; Śiva, with four hands, embracing Pārvoti on his ox ; Viṣṇu with four hands, riding on Garuḍa, who is represented as half bird and half man with a beak ; Gaṇeśa, with four hands on his Mūṣika ; a Sivaliṅga with eyes on, worshipped by two votaries, one a Newár with his Newari cap, and an Indian with a Mukuṭa : both these worshippers have no upper garments. The sixth illustration is Kārtika with four hands riding on a Mayūra.

The MS. begins :— ॐ नमः शिवाय ।

पिङ्गला उवाच ।

सर्व्वेषां लक्षणं देव आगमात् प्रतिपद्यते ।
आगमलक्षणोपेतो नेति वा वद मे प्रभो ॥
आगमस्याश्च देवेश सम्बन्धः कथमुच्यते ।
साधकव्यक्तिहेत्वर्थं व्याख्याध्ययनकं वद ॥

श्रीभैरव उवाच ।

साधु साधु महाभागे युक्तं चोद्यं विकल्पितम् ।
कथयामि न सन्देहो लक्षणञ्चागमस्य तु ॥
आप्ता वक्तु समन्ताच्च गम्यते इत्यागमो मतः ।
आस्यते त्रायते यस्मात् तस्मात् आप्तमुदाहृतम् ॥
ज्ञायते नयते येन ज्ञानं तेनाभिधीयते ।
तनुते त्रायते नित्यं तन्त्रमित्यं विदुः बुधाः ॥

शब्दार्थैस्तु चितोवापि बुधैरागमकल्पितः ।
शिववक्त्राम्बुजायातम् पारम्पर्य्यक्रमेण तु ॥
छन्दोलक्षणसंचिह्नमागम इत्यभिधीयते ।

Col. 4 B. इति पिङ्गलामते जयद्रथाधिकारे व्याख्याप्रकरणं समाप्तम् ।

6 B. इति ब्रह्मयामले जयद्रथाधिकारे पिङ्गलामते प्रश्नप्रकरणो नाम प्रथमः ।
9 B. ,, ,, सामान्यलिङ्गप्रकरणो नाम द्वितीयः ।
13 A. ,, ,, साधनलिङ्गधिकार नाम प्रकरणं तृतीयः ।
27 B. ,, ,, प्रतिमाधिकारो नाम प्रकरण चतुर्थः ।
28 B. ,, ,, पीठाधिकारनाम प्रकरणं पञ्चमः ।
57 A. ,, ,, दाराधिकारनाम षष्ठमः ।
75 A. इत्याद्ये जयद्रथाधिकारे द्वादशसाहस्रे पिङ्गलामते वास्त्वधिकारनाम प्रकरणः ॥

This is a work belonging to the Western Amnáya and perhaps forms a supplement to Jayadratha Yámala. It is a part of Brahma Yámala, which treats of all the six systems.

III. 377 A. नित्याह्निकतिलक । 13×2 inches. Folia, 59 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1072. Character, Newári. Date N.S. 515=1395 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. has been fully described in my Nepal Catalogue, p. 111.

There is another complete work in this MS. entitled Guhyakātantra, 13×2 inches. Folia, 52 piereed by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1300. Date N.S. 525=1405 A.D. Character, bad Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last Colophon.

इति महागुह्यतन्त्राख्ये द्वा(दश)सहस्रे महागुह्यातिगुह्यत्रयोदशप्रतिकम्प्र(मा)ण श्रीगुह्यकाली नाम भट्टारिका गुह्यतन्त्रोद्भवा समाप्तः ॥

ॐ नमः सिद्धियोगेश्वरी नमः ।
सिद्धयोगेश्वराय नमोनमः ॥

इति गुह्यकातन्त्र सम्पूर्णमस्तु । सम्वत् ५२१ दुरावाढ़शुक्लपूर्णमास्यां तिथौ श्रवणनक्षत्रे प्रीतियोगे आदिवासरे । श्रीपिशरमचक्षानश्रीशक्तिसिंहरायस्य विजयराज्ये नमोऽस्तु ॥

One board of the MS. is beautifully illustrated with three images; in centre, Viṣṇu with four hands riding on Garuḍa; on the left, Lakṣmī sitting on a lotus with two hands and white in colour; on the right, Saraswātī, with four hands yellow in colour sitting on a lotus; with her right leg hanging down, and holding a book, and rosary in one set, and the Vīṇā in another set, of her hands.

III. 378 A. कादिमेदे कुब्जिकामतम्। 13×2 inches. Folia, 244 pierced at the ends. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 3500. Date N.S. 315=1195 A.D. Appearance, old. Character, Newári. Verse. Incorrect.

The MS. is written in a bold hand. It is smaller recension of the Kubjikāmata. The interlocutors are Kaulinī and Śrikaṇṭha. The last colophon describes the book.

इति श्रीकादिभेदे कुब्जिकामते पश्चिमाम्नाये श्री अम्बावतारिते महाभैरवविनिर्गते आगमोपदेशवर्णन नाम षड्विंशतिमानन्दः। सम्वत् ३१५ वैशाखशुक्लकृष्णैकादश्यां रविदिवसे रेवतीनक्षत्रे श्रीशेवाचार्य्यश्रीवच्छरुद्रस्य प्रसादेन पुस्तकं सम्पूर्णं भवति। श्रीराजपुत्रयशोवच्छकस्य लिखितमिति। लेखक।

(For a review of this school of Tantra, see the preface of my Nepal Cat.)

The Tantras are divided into three classes: Kādi, Hādi and Khādi. Kādi relates to Kāli, Hādi to Sundarī, and Khādi to other forms of the Devī. The present work belongs to the Kādi class. The Tantras are again divided into six classes, called the Ṣaḍāmnāya or the six Āmnāyās, North, South, East, West, up and down. This belongs to the western class, and it relates to Kulālikā or Kubjikā. It is the standard work of the Kaula sect of the Tāntrikas. The peculiar feature of this school is the awakening of the Kuṇḍalī Śakti which lies in the Perinium. The Kuṇḍalī Sakti is illustrated in the wooden boards of the MS. as two hooded serpents facing each other.

III. 378 B. विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोकः by भुवनानन्दकविकण्ठाभरण। 14×2 inches. Folia, 131 pierced by a hole in the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2600. Date? Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete at the end and leaves missing here and there.

The work has been described in I.O. Catalogue, p. 1082.

It begins :— नादश्च श्रुतपःश्रुतिस्मृतिमेदाग्रामत्रयीमूर्च्छना
वर्णालङ्कृति यातिरागरचनातालप्रबन्धादिभिः ।
भक्तानाराधयितुं गदाधरपदाम्भोजद्वयं तन्वती
वीणावादनमादरान्नटयति या तां भारतीं भावयेत् ॥
पुरेदं संसारव्यसनजलधौ मग्न मखिलम्
विलोक्यासीत् धाता गुरुकरुणयाक्रान्तहृदयः ।
रहस्यं वेदानाम् अथ स च समाकृष्य सकलम्
सुखेनोद्धर्तुं तत् व्यतनुत स्वगान्ववनिगमम् ॥
तच्छास्त्रं शिवनन्दिकेश्वरशिवारम्भास्तथा तुम्बुरुः
वायुर्नारदकम्बलाश्वतरवद् विश्वावसुः कश्यपः ।
आर्ष्टूलःपरमर्ष्टिकुण्डिन भरद्वाजाङ्गना कोहलः
शक्तिः श्रीभरतो याष्टिकदशग्रीवोद्भटोलोल्लटाः ॥
श्रीशङ्करभिनवगुप्तः विशाखिलः श्री-
मूवल्लभानीलजलाहकसातृगुप्ताः ।
अन्ये तथा निजानिज (?) शिक्षल संहिताभिः
प्रीत्याखिले जगति पल्लवयाम्बभूवुः ॥
तासां रहस्यमखिलं मुनिसंहितानाम्
विज्ञाय विज्ञपरिषत्परिशिक्षया च ।
वक्ष्यामि किञ्चन यदत्र कथामनीषाम्
तत्र प्रसादमधिकं सुधियो भजन्तु ॥
गीतं वाद्यञ्च नृत्तं त्रयमिदमुदितम् नाम सङ्गीतमेतत् ।
साङ्गोदेशीति भेदात् द्विविधमिहपुनः साङ्ग एवास्ति मार्गः ॥
देशे देशे जनानां रुचिकरमुदितम् नामदेश्यत्र नृत्तम् ।
वाद्यंवाद्यञ्च गीतात् प्रभवतु यदतो गीतमादौ वदामः ॥
गीतेनेतेन गङ्गाधरनरकरिपुसारदानारदाद्याः ।
सर्वे निर्वेदनिर्वेशित(?)मतयः संसदभ्नर्भको वा ॥
सर्पोदर्पोद्भटो ऽन्तः वनभुवि हरिणोप्यन्तरानन्दमग्ना-
किन्नां पुण्याभिषेकं विदधतु न तुलामस्य पश्यामि लोके ॥
चतुरङ्गमहादुर्गसोपानमिदमुत्तमम् ।
अतः सततमेतस्मिन् अन्तः संतन्वतां बुधाः ॥
तन्नामात्मकमेव नाट्यमुदितम् वाद्यं व्यनक्ति स्फुटम् ।
नृत्तन्तत् द्वितयानुगं त्रयमिदं तन्नादजीवातुकम् ॥
नाको वर्णमयं पुनः पदमिदं वाक्यं विधत्ते च तत् ।

लोकानां व्यवहारमेव मखिलं नादैकसिद्धं जगत् ॥
देवत्रयात्मकमिदं ब्रुवते मुनीन्द्राः तत् सेवयैव परितुष्यति सा त्रिदेवी ।
नादाय तत् भगवते नतयः सहस्रं तच्च द्विधा विदुरनाहतमाहतच्च ॥
उद्भासते द्विविध एव नरस्य देहे देहान्विता परिगते निखिलैरपूर्व्वम् ।
तन्त्रं निरूप्य बहुधाभिहिता चिकित्सा शास्त्रं तदत्र न विशिष्य निरूप-
किन्तत्र वपुषि नादोपयोगिता यस्य यस्यास्ति । [णीया ॥
क्रियते मुनिसद्मदात् उद्देशात् तस्य तस्यैव ॥

— — — — —

18 A. इति काविकरुछाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके नादादिविवेकः प्रथमाध्यायः ॥

23 A. इति द्वितीयो वङ्गालः ॥

33 A. इति काश्छाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके रागविवेकः नाम द्वितीयोऽध्यायः ।

44 A. तालविवेकः नाम तृतीयोऽध्यायः ॥

61 A. गीतविवेको नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥

65 A. पञ्चमोऽध्यायः ॥

82 B. चतुर्विधवाद्यनिरूपणम् नाम षष्ठोध्यायः ॥

The following are the names of the Rāgas given in the 2nd chapter :—

श्रीहाटी ललिता गौड़ी त्रिस्थान गमकोभटाः

— — — — —

श्रीरागस्तिलकोरेव गुप्तः पञ्चमषाड़भः ॥
कोकिला पञ्चमष्टका (?) शकादिः सैन्धवस्तथा ॥
गान्धारः पञ्चमो रागे रागोमध्यम षाड़भः ।
भवना पञ्चमोभाषो भैरवो नउ एवच ।
ध्वनिप्रसरोक्ता × × रक्तहंसाम्रपञ्चमा ।
कन्दर्पो मेघरागश्च तथा ककुभकैशिकः ॥
देशाख्यः सोमरागश्च नौं (नरो)नारायणस्तथा ।
द्वौ द्वौ कामोदवङ्गालौ त्रिंशदित्युपरागकाः ॥
सौविर उरक हिल्लोल ककुभा भिन्न पञ्चमः ।
गान्धारो पञ्चमस्तालः तथा वेशर (?) षाड़भः ॥
पञ्चमो भिन्न षड्जश्च भोटमालवपञ्चमौ ॥
कैशिकान्तौ तथा . . . . . षाड़भान्ततः ॥

\+ + + + +

साधारिता च शोरिरी, गान्धारी वेगमध्यमाः ।

\+ + + + +

वैरञ्जी वेगरञ्जी च सौराष्ट्री पञ्चमी तथा
गान्धारपञ्चमी कोला हला मालववेशरी ॥
मध्यमग्रामदेहा च कैवाटी सैन्धवी तथा ॥
वेशरी चेरिकादेशा माधवौशचिवाठिका ॥
तालकातालवनिता तथा पञ्चमलक्षिता ॥
ललिता गेतटर्कं स्यु र्भाषाणामेकविंशतिः ॥
चतस्रः स्युर्विभाषास्तु भावनी गुर्ज्जरी तथा ।
देवावर्द्धिनी चाम्बी पिञ्जरी चूतमञ्जरी ॥

× × × ×

भाषा हिल्लोलगा —

भिन्न पञ्चमी मधुरी तथा ।
रागन्ती मध्यमा ग्रामा काम्बोजी शकमिश्रिता ॥
ककुभे वडधूर्भाषा विभाषा भोगवर्द्धिनी ।
आभीरिका मधुकरी त्रिस्रोधान्तरभाषिका ॥
शालवाहनी कैकैव चतस्रो भिन्नपञ्चमे ।
शुद्धा भिन्ना च वाराटी भाषातत्त्वविशारिणी ॥
कौशल्येका विभाषापि भाषा गान्धारपञ्चमे ।

\+ + + +

तालोद्भवा गुर्ज्जरी च सौराष्ट्री कैशिकी तथा ।
आभीरी द्रावणी तालोद्भवाम्बी सैन्धवी तथा ॥
दाक्षिणात्येतु भाषाः स्युः पञ्चमे दश भाषिता ।

\+ + + + ॥

द्रवणा दाक्षिणात्या च कालिन्दी च पुलिन्दिका ।
वाङ्गालो ललिता श्रीकण्ठिका तद्वन्निषादिनी ॥

III. 379. मतसार । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia 161, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2400. Date ? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.
The last Colophon runs

इति लक्षपादाधिके महासंहितायां द्वादशसाहस्रे विद्यापीठे मतसारे त्रयोविंशतिमः पटलः ॥

The MS. begins as usual with Tántrika works, with the description of Kailása. The work entitled Matasára at p. 222 of my Nepal Catalogue seems to be an abstract of this. This work belongs to the western school of Tantras.

III. 380 A. वामकेश्वरटिप्पनम् । 13×2½ inches. Folia, 49 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose and Verse. Incorrect.

Begins. ॐ नमः शिवादिभ्यः गुरुभ्यः ।

जयति जितसुधाम्नःसम्भवद्वाग्भवश्रीः
रसरसमुद्यत्कामतत्त्वानुभावा ।
तदनुपरमधामध्यानसल्लक्ष्यमाणा
रवि-शशि-शिखिरूपा त्रैपुरीमन्त्रशक्तिः ॥

श्रीवामकेश्वरीमते × स्मरणार्थं विषमपदेषु टिप्पणकं लिख्यते ।
देवीशिष्यः प्रशिष्यो वाञ्छच्छ(?)सवतारयिषु ।
नमस्कारान् करोति गणेशग्रहनक्षत्रेत्यादिः ॥

इति वामकेश्वरे महातन्त्रे त्रिपुराहोमविधिर्नाम पञ्चमः पटलः समाप्तः ।

III. 380 B. ब्रह्मसंहिता । 12×2 inches. Folia, 87 (but the leaves 38, 49, 60 are missing), pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in ślokas, 1200. Character, old Newári. Date N.S. 315=1195 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

Begins :— विश्वेश्वरं विश्वसृजं वरेण्यम्
विश्वं विशुद्धं वरदं वरिष्ठम् ।
अनादिमरूपमलक्ष्यरूपं
विष्णुं विभुं विप्रजितम् नतोऽस्मि ॥

सृष्टिस्थितिसंहारबन्धमोक्षैककारणम् ।
नारायणमनियात्तम् (?) प्रणतोऽस्मि जगद्गुरुम् ॥
सुमेरोर्दक्षिणभूर्ध्नि सहस्रांशुसमप्रभे ।
वज्रेन्द्रनीलरुचिरं पद्महंसोपशोभिते ॥
मुक्तामलशिलाशङ्खचन्द्रांशुसमप्रभे ।
— — — — ॥
— — — — ।

आश्रमम् मुनिमुख्यस्य मार्कण्डेयस्य धीमतः ॥
तस्मिन् महाश्रमे दिव्ये तमाशीलं शुचिव्रतम् ।
महौजसं महाभोगं सुमुखं मुनिपुङ्गवम् ॥
— — — — ।
कपिञ्जलोऽञ्जलिं कृत्वा प्रश्नमेतत् अपृच्छतम् ॥

कपिञ्जल उवाच ।

श्रुतं मया मुनिश्रेष्ठ मानोदेव जनार्दनात् ।
ध्यातोपचार्चितो नृणां मुक्तिदो भवबन्धनात् ॥
— — — — ।
— — — — ॥
यज्ञैर्वा तुष्यते देवो वेदोक्तैर्वा महास्तवैः
तीर्थासवाकृतो सम्यक् पूजावावीक्षिता (?)
ध्यानयोगफलं तस्य क्रियायोगफलञ्च य(?)
विष्णोराराधनायालं वद मे वदताम्बर(?)
॥

Colophon. इति ब्रह्मोक्तसंहितायां ब्रह्मनारदसंवादे विष्णुरहस्य ...ष्ठाधिकार नाम अध्यायः समाप्तः ।

Other Colophons. 13 B. इति विष्णुप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये मार्कण्डेयनारदसंवादे क्रियायोगावताराध्यायः प्रथमः ।

16 A. इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये शारीरव्रतकल्पनोध्यायः द्वितीयः ।

21 B. इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये नवव्यूहावतारनामाध्यायः तृतीयः ।

26 A. इति ,, ,, पुष्पविधिनिर्णय नाम अध्यायः ।

28 A. इति ,, ,, चातुर्मास्य व्रतविधानानि ।

35 A. इति ,, ,, ब्रह्मनारदसंवादे पवित्रारोहणं नाम अध्यायः ।

37 A. इति ,, ,, जयन्ताष्टमीव्रतं नाम अध्यायः ।

37 B. इति ,, ,, युगावतारव्रतं नाम ।

Do. ,, ,, ,, श्रवणद्वादशीव्रतं नाम ।

40 A. इति ,, ,, अनन्तद्वादशीव्रतं नाम ।

40 B. ,, ,, ,, कौमुदव्रतकल्पः ।

42 A. ,, ,, ,, कार्त्तिकव्रतकल्पः ।

48 A. ,, ,, ,, मासोपवासव्रतकल्पः ।

50. ,, ,, ,, भीष्मपञ्चकाख्यव्रतम् ।

62 A. ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये यमपुरीमार्गयमभूतनरकयातनास्वरूप-वर्णन नाम अध्यायः ।

66. Colophon effaced.

79. ,, ,, ,, स्नानमहादशीव्रतकल्पः ।

71 B. ,, ,, ,, नरकल्पनाम अध्याय ।

73 B. ,, ,, ,, अत्रिविक्रमव्रतम् ।

74 A. ,, ,, ,, महाफलद्वादशीव्रतम् ।

75 A. ,, ,, ,, संग्रामद्वादशीव्रतम् ।

76 A. ,, ,, ,, गोविन्दद्वादशीव्रतकल्पः ।

78 A. ,, ,, ,, विष्णुव्रतकल्पः ।

79 A. ,, ,, ,, पापप्रशमनीव्रतकल्पः ।

81 A. ,, ,, ,, प्रासादकरणगुणानुकीर्त्तनं नाम ।

85 A. ,, ,, ,, प्रतिमालक्षणं नाम ।

Post Colophon Statement. संवत् ३१५ चैत्रशुक्लपूर्णमास्यां सोमवासरे चित्रानक्षत्रे हर्षणयोगे राजाधिराजपरमभट्टारकश्रीविजयकामदेवस्य विजयराज्ये विप्रश्रीजयब्रह्मशर्मणः लिखितमिदं पुस्तकम् ।

III. 380 C. In this MS. there are several small treatises written in different hands and at different periods of times. The treatises are generally liturgical and manuals of priests. The first is a treatise in 18 leaves on the ten Brahmanic sacraments. The second in 10 leaves describes the process of worshipping and offering ghee to Amṛtiṣa.

There is a leaf in 9th century character giving वाणमसे कीलकारोपण मन्त्रः ।

There is one leaf on Siddhi Vináyaka Dharma. Another treatise beginning with the 2nd and ending on the 15th leaf, gives Vija-Mantras.

There is another MS. in 56 leaves written in a bad scribbling hand, which is a priest's manual. It has no end. In the beginning occurs the following:

श्रीनाथश्चरण तेन गर्ज्जयति महामोहतिमिरहरण श्रीकृताविबुधवृन्दहृदयाम्भोरुहवनबोधान्तुष्टेन (?) ।

III. 381. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । $21 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 200 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 8000. Date? Character, Newári Ranjá. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The MS. is profusely and beautifully illustrated at the first and last pages. Some leaves were lost which have been replaced by writings on paper cut in the shape of palm-leaves.

Post Col.—After the usual Buddhist formula of faith, it runs thus :—

श्रीश्रीकण्वकुलाधिपत्यश्वपतिगजपतिनरपतिराजत्रयाधिपतिविविधविद्याविचार-वाचस्पतिश्रीमद्गोविन्दचन्द्रदेवस्य प्रतापवशतः राज्ञी श्रीप्रवरमहायानयायिन्याः परमोपासिका राज्ञी श्रीवासन्तदेव्या देयोधनोऽयं यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्य्यपितृ etc.

This was a gift of the wife of Govinda Candra, King of Kanauj, who reigned about the middle of the 12th century, A.D. Govinda Candra was a staunch Hindu. It was under his patronage that Lakṣmīdhara compiled a great work on Smṛti in seven parts. But one of his wives apparently was a Buddhist. It is now known from an inscription at Sārnāth deciphered by the Government Epigraphist, Dr. Sten Konow, that the king had another Buddhist wife, the grand-daughter of Piṭhipati, who helped Rāmapāla in quelling the Kaivarta rebellion in Northern Bengal. The marriages of Hindu Kings with Buddhist Queens seem to have been common.

III. 382 A. योगशतक by नागार्जुन। 12×2 inches. Folia, 28 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date N.S. 452=1332 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Post Col. सम्वत् ४५२ माघकृष्णद्वादश्यां तिथौ लिखित श्रीजीवदेवलिखितमिति।

The verses are generally accompanied with a commentary by Paṇḍita Dhruvapáda. The commentary is entitled Candrakalá.

The following statement is made in leaf 28. शुश्रुतादिसंहितायासुत्तरतन्त्रदर्शनात्। इहाप्यष्टमायुर्वेदकथन कृतमिति। संहतत्वे मन्यमानोत्कृत्यमानसुत्तरतन्त्रमनेन श्लोकेन सूचितवानिति॥

III. 382 B. पञ्चरक्षा। 21½×2 inches. Folia, 91 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Date N.S. 507=1387 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Post Colophon Statement. After the usual Buddhist article of faith. श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५०७ कार्त्तिकशुक्लप्रतिपद्यायां तिथौ बुद्धवासरे वैशाख

नक्षत्रे शोभनयोगे नेपालमण्डलद्विराज्ये श्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजय्य विजयराज्ये सर्वेष्ठकाख्यो विक्रुनिच्छ्रां गृहनामख्यनयः श्रं दानपतेर्नायकः खेणामनकस्य ।

There are some illustrations on the boards and one only on the palm-leaves.

III. 383 A. क्रमदीपिका । by केशवाचार्य्य $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1,000. Date N.S. 676, 1556 A.D. Character, Newári. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It begins :— कला तु मायालवकान्तमूर्त्तिः ।
कलत्कृणत्वेणु निनादरम्यः ॥
श्रितो हृदि व्याकुलयन् त्रिलोकीं ।
श्रेयोस्तु गोपीजनवल्लभो वः ॥
गुरुचरणसरोरुहद्वयोत्थानमहीतरजःकणकान् प्रणम्य मूर्ध्ना ।
गदितमिह नारदाद्यैः यजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाणेः ॥
क्षितिसुरनृपविट्तुरीयजानां सुनिवनवासिगृहस्थवर्णिनाञ्च ।
जयहुते यजनादिभिः मैनूनां फलति हि कश्चन कस्यचित् कथञ्चित् ॥

It ends :— संशयतिमिराच्छन्नवासेषा क्रमदीपिकाकरेण महद्भिः ।
करदीपिकेव धार्य्या सखेहमहर्निशं समस्तसुखावाप्त्यै ॥
जगादिदमनुविद्धं येन यस्मिन प्रसूते ।
यदनु ततमजस्रं याति वाधिस्थितोयं ॥
यहुरु महदुदर्धं यं विधत्ते च गोपी ।
तमसृतसुखबोधं ज्योतिषं नौमि कृष्णम् ॥
यश्चक्रं निजकेलिसाधनमधिष्ठानस्थितोयं प्रभुः ।
दत्तं मन्मथशत्रुणा वलकृते व्यावृत्तलोकातिकं ॥
धत्ते दीप्तनखेन्दुभासमनघोपेतान्तमायं ध्रुवम् (?)
वन्दे कायविमर्द्दनम् वधकृतां भुक्तं (त्युकं) यादवम् ॥
इति श्रीकेशवाचार्य्यविरचिता क्रमदीपिका समाप्ता
सम्वत् ६७६ आषाढ़शुक्लप्रतिपत् करणवंशोद्भवः श्रीभावसिंहात्मज श्रीविष्णुसिंहेन स्वार्थं लिखितम् ॥

The MS. is full of marginal notes of a very valuable kind, and with rubrics to indicate the beginnings of ślokas and also of topics. It is divided into Paṭals.

III. 383 B. कुब्जिकापूजाप्रद्धतिः ॥ $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 153 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 2500. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

This is a priest's manual,—a priest of the Kubjikāmata. It contains a number of stotras to Śiva and Śakti. It has a number of Kūṭākṣara Mantras, by joining together a number of consonants with a single vowel (an example, Shklmbrum). The work is unfortunately not complete. This is also a work of the Paścima or western school of Tantra, its votaries being called Kaulas.

The names of the 64 Yoginis are given as follows: Leaf 51 and 52.

१ श्रीजयादेवी, २ विजया, ३ जयन्ती, ४ अपराजितां, ५ नन्दा, ६ भद्रा, ७ भीमा, ८ दिव्ययोगी, ९ महासिद्धयोगी, १० गणेश्वरी, ११ प्रेताकिनी, १२ कालरात्री, १३ ऊर्द्धकेशी, १४ निशाकरी, १५ गम्भीरा, १६ धूम्रवर्णी, १७ स्फुलाङ्गी, १८ पवगी, १९ कल्लोला, २० विमला, २१ महानन्दा, २२ ज्वालामुखी, २३ विद्या, २४ पद्मणी, २५ विषभक्षणी, २६ महासिद्धिप्रदा, २८ तुष्टिदा, २९ इच्छासिद्धि ३० कुवर्णिका, ३१ भासुरा, ३२ भीमाक्षी, ३३ दीर्घाङ्गा, ३४ कलहप्रिया, ३५ त्रिपुरान्तकी, ३६ राक्षसी, ३७ घोरा, ३८ रक्ताक्षी, ३९ विश्वरूपा, ४० भयङ्करी, ४१ फेत्कारी, ४२ रौद्री, ४३ वेताली, ४४ शुष्काङ्गा, ४५ नरभोजिनी, ४६ वीरभद्रा, ४७ महाकाली, ४८ कराली, ४९ विकृताननना, ५० कोटराक्षी, ५१ भीमा, ५२ भीमभद्रा, ५३ सुभद्रा, ५४ वायुवेगा, ५५ हयानना, ५६ ब्रह्माणी, ५७ वैष्णवी, ५८ रौद्री ५९ मातङ्गी, ६० चर्च्चिकेश्वरी, ६१ ईश्वरी, ६२ वाराही, ६३ सुवड़ी, ६४ अम्बा ॥

एभिर्मन्त्राक्षरैः देव पदविद्या समर्चिता ।
पूजितव्या प्रयत्नेन अष्टाष्टकक्रमागतम् ॥
न देयं दुष्टसन्तानां पारम्पर्य्यविवर्जिता ।
आज्ञाभ्रष्टविमुक्तानां क्रूरसत्त्वा न दापयेत् ॥
अथ दत्तं प्रमादेन ज्ञानकोशन्तु निष्फलम् ।
दातारो नरकं यान्ति यावदिन्द्राश्चतुर्दश ॥

इति चतुःषष्टीभेदक्रमम् । इत्याद्यावतारे चतुर्विंशतिसाहस्रे त्रैपुरोक्रमत्रयं समाप्तम् ॥

III. 383 C. दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः । 13 × 2 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 400. Date N.S. 545=1425 A.D. Character, Bengali, with a tendency to Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

It begins :— ओं नमः सर्व्वज्ञाय ।

प्रणम्य सदसद्वादध्वान्तविध्वंसभास्करम् ।
वाङ्नाथं परिभाषार्थं वक्ष्ये बालावबोधये ॥

इहहि: । सूत्रेष्वेव हि तत् सर्व्वं यद्वृत्तौ यच्च वार्त्तिके ।
सूत्रं योनिरिहार्थानां सर्व्वं सूत्रे प्रतिष्ठितम् ॥

येन केनचित् व्याख्यातुकामेन अवश्यमेव अभ्युपगन्तव्यम् । तथा च धात्वर्थः अर्थात् सूत्रयति इति सूत्रे, सूत्रयति इति वा सूत्रम् । तथा सूत्रकारयोः सर्व्ववर्म्मकात्यायनयोः चतुःशत्यां पञ्चाशदधिकायां परिभाषा नोक्ताः । अथ वृत्तिटीकयोः तत्र तत्र प्रत्युक्ताः । क्वापि च दृश्यन्ते । तासां युक्तितर्कसंसिद्धिरुच्यते । यास्तु शास्त्रीयास्तास्तावद्-विधा लिङ्लक्षणे (?) विधयङ्गशेषभूताश्चेति । तत्र लिङ्विशेषाणामित्येव-मादयः । विधयङ्गशेषभूतास्तु विधीनामङ्गं तत्र शेषः तत्र भवन्तीत्येति विधयङ्गशेषभूता उच्यन्ते । नियमद्वारेण विधिसूत्रैः सह एकवाक्यता-मापद्यमाना लाघवोक्तये विधयङ्गशेषभूताः प्रतिसूत्रमुपतिष्ठन्ते । यथा कर्त्तरि कृत् इत्यादयः । परितः सर्व्वतो भाष्यन्ते अर्था आभिरिति परिभाषाः । ननु तर्हि युक्तितः सिद्धानामपि टीकाकृता तत्र तत्र प्रस्तावात् सयुक्तिकम् प्रयोजनम् उक्तमेव ॥ किं यत्नेन इति ॥

It ends. इति दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रेयोऽस्तु । सम्वत् ५४५ आषाढ़ शुक्लपूर्णमास्यां तिथौ पूर्वफाल्गुनीनक्षत्रे वैधृति-योगे अनिन्दिने विप्रश्रीगयापतिना लिखितेयम् । यथा दृष्टमिति तथा लिखिता । न दोषं लेखकस्य ॥

This appears to be a commentary on the technical rules of the Kātantra school of Grammar. These technical rules are not to be found in the Sūtras, either of Sarvavarmā or of Kātyāyāna. The rules were gleaned from the Vṛtti and the Ṭīkā, and this is a commentary on these rules. The author seems to be Buddhist. But his name does not appear in the MS. under notice.

III. 383 D. काव्यालोकलोचन by अभिनवगुप्त । 13×2 inches. Folia, 292 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Date ? Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

Page 81 B. इति महामात्याभिनवगुप्तविरचिते काव्यालोकलोचने तृतीय उद्योतः ॥

This is a commentary on Ānanda Vardhana's rhetorical work named Sahṛdayahṛdayāvaloka or Kāvyālankāra. The work with its commentary has been published in the Kavyamālā series. The text, already noticed in my Nepal Catalogue No. 400, is copied in La. Saṃ 91. The writing of the commentary seems to be by the same hand.

III. 384. **नित्याह्निकतिलक**। 12×2 inches. Folia, 90 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1300. Date N.S. 573=1453 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The work has already been fully described in my Nepal Catalogue, page 111.

The post colophon statement in this MS. runs thus :—

श्रीमन्नेपालिक श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५७३ आषाढ़कृष्णचतुर्दश्यां वृहस्पतिवासरे लिखितमिदं नित्याह्निकतिलकपुस्तकं समाप्तम्। श्रीमू ब्रह्मपुर्य्याधिपतिद्विजकुलोत्तम श्रीद्विजब्रह्म सोमशर्म्मनोऽर्थे श्रीश्रीजययक्षमल्लस्य विजयराज्ये धार्तुसिकोपरि वाचित देवज्ञ अभयसिंहेन लिखितमिति।

This MS. was copied during the reign of Yakṣa Malla in the year N.S. 573 by Abhaya Siṃha for Soma Śarmā, a Brahmin, who was lord of Brahmapura, which is a quarter inhabited by Brahmins at Bhátgaon.

III. 385. **गीताभाष्य** by **शङ्कराचार्य**। $13\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 133 pierced through the middle. Lines, 9 on a page. Extent in ślokas, 4500. Character, Maithil with first 11 leaves in Newári. Date La. Saṃ 422. Prose. Appearance, fresh. Correct.

From the post col. statement, which has been very nearly effaced, it has been gathered that the MS. was copied under the orders of the Minister of Amaramalla Deva, by Mukunda Pāṭhaka Śarmā at Kāṭhmundu.

III. 386 A. **कृत्यमहार्णव**। $14\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 178 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3500. Date La. Saṃ 433. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in Dr. Rajendralal's Nos. L. 1000 and 1886. The scribe's name is Śrī Rūpanātha Śarmá.

Post Col. **लसं ४३३ चैत्र सुदि प्रतिपदि तिथौ सोमौलिग्रामे लिखितं श्रीरूपनाथ शर्म्मणा।**

The MS. contains illustrations of the 12 months of the year with their presiding deities Keśava, Viṣṇu, etc. The MS. also contains another work entitled Mṛtyumaṅgala, by Virūpākṣa, which treats of the last rites of a Hindu. This work runs over 18 pages and comes abruptly to an end. The 2nd verse gives the necessary information on the subject.

नानापुराणागमतन्त्रसंग्रहान्
आलोक्य भूयिष्ठपठिष्ठसंसदा ।
श्रीमान् विरूपाक्षकृती हितेच्छया
चक्रे जनानामिह मृत्युमङ्गलम् ॥

III. 386 B. वाजसनेयसंहिता or the white Yajurveda. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 172 pierced by a hole through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Ślokas, 2,700. Date ? Character, Newári. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct. Complete.

There are no diacritical marks except in the first few leaves.

III. 387. साधनमाला । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 112+146=258 in 2 parts pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 7000. Character, ornamental Newári. Date ? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. contains the ritual for worshipping almost all the Buddhist Deities.

I 8 A. कुमुदाकरमतिपादानाम् ।
9 A. रत्नाकरगुप्तपादानाम् ।
20 A. पद्माकरपादानाम् ।
43 A. हरिहरस्य ।
91 A. रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।
115 A. श्रीकृष्णपादानाम् ।
120 A. कर्त्तव्याभिधानस्य ।
II 30 A. प्रभाकरकीर्त्तेः ।
66 A. अद्वयवज्रपादानाम् ।
95 A. कुक्कुरीपादानाम् ।
104 A. मध्यमकरुचिधर्म्मकीरमतेः ।
112 B. कर्त्तव्याभिधानस्य ।

In this MS. there is another work called संक्षिप्ताभिषेकविधिः सामाजिकः which was copied in the reign of Rudra Deva, who is put down by Prof. Bendall in 135 (N.S.). It is measured by 170 ślokas and written in Transitional Gupta, mixed with hooked-top Newári. The name of the author has been rubbed out at the end. But from the 2nd śloka at the beginning we know that his name was Bāgīśvara Kirtti.

III. 388. लक्षहोमविधि by श्रीवाचार्य्य तेजब्रह्म। $8\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 27 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date N.S. 531. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Post Col. श्रेयोऽस्तु सम्वत् ५३१ वैशाखस्य सितनवम्यां तिथौ लिखितमिदं श्रीकाष्ठमन्तपनगरे श्रीभीमदत्तसोमशर्म्मणोऽलिखित्।

It begins आदौ तु कर्णिका कार्य्या कोशरान् द्वितीयके
चतुर्विंशतिपत्राणि तदग्रेवावृते सकृत्
तदाऽष्टदलं कृत्वा तदग्रे वर्त्तुलावृते
चतुरस्रे ततोवाह्ये योन्द (?) वप्राम्बुजानि च ॥
तन्मध्ये संस्थिता देवी सुरासुरसदार्चिता ॥

In this MS. there is another work on Lakṣa Homa by one Śivācārya. But it begins with Purascaraṇa.

III. 390. ब्राह्मणसर्व्वस्व by हलायुध। 14×2 inches. Folia, 142 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Date La. Saṃ 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The book has already been noticed L. 652 and published by the late Ānandarām Baḍuá of the Indian Civil Service at Calcutta.

The Post Colophon Statement runs thus:—

लसं ३४१ मुडियारग्रामे सप्रक्रियसदुपाध्यायनिजकुलकुमुदिनीचन्द्रवादिमत्तेभसिंहपरमसच्चरित्रपवित्रश्रीविद्यापतिमहाशयेभ्यः पठि(ठ)ता छात्रश्रीरूपधरेण लिखितमदः पुस्तकम् ॥

पक्षे सितेऽसौ शशिवेदराम
युक्ते नवम्यां नृपलक्ष्मणाब्दे।
श्रीपूर्व्वयोगेश्वरसद्द्विजेन
पुस्तौ विशुद्धा लिखिता च भाद्रे ॥

In one of the buffer leaves at the end of the MS. is recorded the birth of one Haladhar.

III. 391. विवाहखण्ड by वराहमिहिर; उत्पलकृतटीकासम्बलित। 13×2 inches. Folia, 120 (1st leaf is missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1,800. Character, Newári. Date 521 (N.S.)=1401 A.D. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Varāha Mihira's work on marriage has been described by me in pp. 26-27 of the Nepal Catalogue. The present MS. contains a commentary on it by Utpala. The Commentary is entitled Cintāmaṇi. The commentary comes to an end apparently on the 73rd leaf of the MS. The rest of the MS. contains other topics connected with marriage, by Varāha Mihira.

III. 392. क्रियाकालगुणोत्तर। 12×2 inches. Folia, 144 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2100. Date N.S. 304=1184 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

Post Colophon Statement. नेपालदेशीय सं ३०४ जेष्ठ सुदि १३ गुरौ धवलक्षोत-पुरे महासामन्तश्रीरत्नदेवराज्ये मङ्गलं महा श्रीः। हृकग्रडन्वय शिवाचार्य्यश्रीश्रीधरराजगुरूणाम् लिखापितम् लिखितं धर्म्मादित्येन। शुभं भवतु।

The place Dhabal-Srota is now known as Dhankhel, about 8 kos from Kathmundu, to the east.

The work is divided into Paṭalas.

It begins:— ॐ नमः शिवाय।

प्रणम्य शिरसा देवं श्रीकण्ठं उमया सह।
कलयाकलितं कान्तं अमितौजसं शुभप्रदम्॥

कार्त्तिकेय उवाच।

श्रुतास्तथा विविधा मन्त्रा लोकश्रार्य्यकारकम्।
विद्वेषोच्चाटप्रदं सर्व्वं त्वयोक्तं परमेश्वर॥
न श्रुतं गारुडं किञ्चित् सद्यःप्रत्युपकारकम्।
तमाचक्ष्व सुरश्रेष्ठ मम भक्तश्च शङ्करः॥
लक्षणं नागजातीनाम् गर्भोत्पत्तिमशेषतः।
रूपकं सर्व्वनागानां व्यन्तराणाञ्च जातकम्॥

ग्रहयक्षपिशाचानां शाकिनीनाञ्च लक्षणम् ।
बालग्रहाश्च ये क्रूराः पीड्यन्ते वृत्यनिर्घृणा ॥
नारीगर्भकरा ये तु तेषां कथय दीपकम् ।
गोनशानान्तु देवेश वृश्चिकानान्तु लक्षणम् ॥
अन्येऽपि विविधा दुष्टा राक्षसा कीटलूतयः ।
जराश्च कैतिचित् प्रोक्ता असाध्याः साध्यमेव च ॥
ज्ञानयोगक्रियादीक्षा मन्त्राश्चर्य्यलक्षणम् ।
दीक्षितानाञ्च समायातः सिद्धिसाधनसाधकौ ॥
गारुडं भूततं वचः मन्त्रवादं तथैव च ।
तत् सर्व्वं मम देवेश श्रोतुमिच्छं भवतः पुरा ॥
स्वयं वद महादेव दीनानामभयङ्कर ।

Col.

61 B. इति क्रौधेश्वरस्य कल्पं समाप्तम् ।

63 B. इति अघोरस्य कल्पं समाप्तम् ।

65 A. स्वरेश्वर अष्टगणपरिवृतस्य कल्पं समाप्तम् ।

III. 393. शिवधर्म्म (?) । 22½ × 2 inches. Folia, 285 leaves peirced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas 9000. Date 189 (N.S.) = 1069 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Leaves 41. I इति शिवधर्म्म समाप्तः (12 chapters).

Leaves 52. II इति शिवधर्म्मोत्तरः समाप्तः (12 chapters).

Leaves 59. III शिवधर्म्मसंग्रहः समाप्तः (12 chapters).

Leaves 32. IV भगवतो गीतपुराणे धर्म्मगुह्ये राजेन्द्रमोक्षं उमामहेश्वरसंवादे एकविंशतिमोध्यायः । Having 21 chapters, yet the book is not complete.

Leaves 24. V उत्तरोत्तरः (9 chapters).

Leaves 19. VI इति शिवोपनिषत् (7 chapters).

Leaves 46. VII वृषसारसंग्रहः समाप्तः (24 chapters).

Leaves 12. VIII पद्मपुत्रिका (16 chapters).

There are eight parts in this work. The whole goes under the name of Śiva Dharma Śāstra or simply Śiva Dharma, which is pre-eminently the name of the first part. The eight parts together are given in one MS., but each is separately paged. At the end of the work we have the following post colophon statement :—

नवोत्तराशीतियुते शतेऽब्दे
आषाढशुक्लस्य तिथौ तृतीये ।
श्रीशङ्कराख्ये जयति क्षितीन्द्रे
श्रीजज्वलल्लोत्तरठोलुकेयः ॥
धर्म्माग्रयः सद्कुलसम्भवन्मा
गुणप्रियो राघवसिंहनामा ।
ज्ञानप्रकाशं शिवधर्म्मशास्त्रम्
शुभप्रतिष्ठं कृतवान् समग्रम् ॥
कर्त्तुरेतेन पुण्येन भूयात् लक्ष्मीरनुत्तरा ।
त्रैलोक्यपूजितं शैवं वाक्यं जयति सर्व्वदा ॥

Below this in another hand.

पादमात्रमिदं शास्त्रं योऽधिर्द्वेत जितेन्द्रियः ।
तेनाधीतं सर्व्वधर्म्मम् इति नास्त्यत्र संशयः ॥
अर्थशास्त्रमिदं पुण्यं धर्म्मशास्त्रमिदं परम् ।
मोक्षशास्त्रमिदं प्रोक्तं शिवेनामिततेजसा ॥

III. 394. खण्डखाद्यम् । 12×2 inches. Folia, 15 pierced through the middle. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Appearance, fresh. Date N.S. 470=1350 A.D. Character, Newári. Verse. Correct.

It has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 89.

III. 395. स्मृतिसार by हरिनाथ । 13½×2 inches. Folia, 200 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date La. Saṃ 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The last Col. इति महामहोपाध्यायश्रीहरिनाथविरचिते स्मृतिसारे व्यवहारखण्डः समाप्तः ।

Post Col. Statement.

दौलिकग्रामवास्तव्यः सोलेकोऽलिखदर्जुनः ।
स्मृतेः सारमिमं दीक्ष्य चत्वारिंशत् समा वयः ॥
लक्ष्मणसमापतेरब्दे चन्द्रवेदाब्धिसङ्गिते ।
फाल्गुनीशु शनेर्वारे सुवं धीरे रतिप्रभौ ॥

III. 396. विष्णुपूजाकल्पलता । 15×2 inches. Folia, 115 pierced through the middle. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1800. Date Śaka 1552. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. was copied at the instance of Jagajjyotirmalla of Bhātgāon. The work was composed by Bhairava Siṃha of Mithilā. It treats of the worship of Viṣṇu and it is an athoritative work.

श्रीमद्भैरवसिंहस्य तीरभुक्तिमहीभृतः ।
कृपाकल्पलतो विष्णुपूजाकल्पलताकृतिः ॥

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानमहाराजाधिराजश्रीनरसिंहात्मजसमस्तप्रक्रियोपेत-श्रीमहाधिराजाधिराजश्रीमद्रुद्रनारायणानुजसमस्तप्रक्रियालङ्कृतिमहाराजाधिराजहरि-नरायणश्रीमद्भैरवसिंहदेवकृतौ विष्णुपूजाकल्पलतापरिपूर्णमिति ।

It is a book as yet unknown.

III. 397 A. वास्तुशास्त्र । 11×2 inches. Folia, 61 pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 1200. Date? Character, Newári. Appearance, old and worm-eaten in places. Verse. Incorrect.

It begins in the form of a Tántrik work with the description of a hermitage on the Ganges in the Himálayas. The interlocutors are Vriddha Garga and Jákṣuki.

Leaf 4 B.		युगमाध्याये प्रथमाध्यायः ॥
6 A.		वास्तुविद्यायां भूमिपरीक्षा द्वितीयोऽध्यायः ॥
8 A.	,,	द्विग्रहणं तृतीयः ॥
10 A.	,,	नगरसन्निवेशः चतुर्थः ॥
11 B.	,,	राजकुलनिवेश पञ्चम अध्यायः ॥
13 A.	,,	देवताविभाग षष्ठः ॥
15 A.	,,	द्वारदैवत सप्तमः ॥
16 A.	,,	द्वारदैवतको नाम अष्टमः ॥
17 B.	,,	द्वारगुणदोषा नाम नवमः ॥
18 A.	,,	द्वारदोषो नाम दशमः ॥
19 B.	,,	वास्तुशान्तिक द्वादशमः ॥
20 B.	,,	गृहप्रवेशकर्म्म नाम त्रयोदशमः ॥
21 B.	,,	नवकर्म्मिको नाम चतुर्दशमः ॥
23 A.	,,	वास्तुवेष्टतिको नाम पञ्चदशमः ॥
25 A.	,,	वास्तुमध्ये निर्देशः नाम षोड़शोध्यायः ॥
26 B.	,,	कूपषण्मस्थानो सप्तादशमः ॥
27 A.	,,	ब्रह्मस्थापिनो नाम अष्टादशमः ॥

29 A. वास्तुविद्यायां वास्तुच्छेदिका नामः एकोनविंशतिमः ॥
30 A. ,, ,, ,, विंशतिमः ॥
32 A. ,, शालानिर्म्माणिको नाम एकविंशतिमः ॥
34 A. ,, स्थानिवेशो नाम द्वाविंशतिमः ॥
35 B. ,, द्वारच्छेदो नाम त्रयोविंशतिमः ॥
36 A. ,, क्षायालक्षणं नाम चतुर्विंशतिमः ॥
38 B. ,, नवग्रहविकर्म्म पञ्चविंशतिमः ॥
40 B. ,, उच्छ्रयनिको नाम षड्विंशतिमः ॥
43 B. ,, ,, ,, सप्ताविंशतिमः ॥
45 B. ,, प्रासादविभागो नामः अष्टाविंशतिमः ॥
52 A. ,, प्रासादसूत्र ऊनत्रिंशतिमः अध्यायः ॥
53 B. ,, नक्षत्रयोगं नाम त्रिंशतिमः ॥
54 B. ,, बलिकर्म्म नाम एकत्रिंशतिमः ॥
55 B. ,, बलिकर्म्मिका नामः द्वात्रिंशतिमोऽध्यायः ॥
59 B. ,, प्रतोलीसूत्र चत(?)त्रिंशमः अध्यायः ॥
61 B. ,, द्वारनिर्द्देशिका नाम चतुस्त्रिंशतिमः ॥

This MS. is not complete. The works, which begin in this way, are generally long, and it is in this form that most of the Śilpa, Jyotiṣa and other works were written, as would be apparent from the large number of works quoted in Bhaṭṭotpala's commentary on the Bṛhat Saṃhitā. The MS. here contains only a fragment of Vástu Śāstra.

III. 397 B. कातन्त्रवृत्तिविवरणपञ्जिका by त्रिलोचन दास। 13×2 inches. Folia, 79 pierced by a hole through the middle. Lines, 4 on a page. Extent in ślokas, 950. Date. La. Saṃ. 156=1273 A.D. Character, Nāgari. Appearance, old. Prose. Correct.

Trilocana Dāsa's work has been published in Calcutta and at Noākhālī. The present MS. contains only the chapters on Kṛt.

It ends इति श्रीत्रिलोचनदासविरचितायां कातन्त्रवृत्तिविवरणपञ्जिकायां कृत्सु चतुर्थपादः समाप्तः ॥ लसं १५६ फाल्गुणवदि २ नयौ ॥ ठक्कुरश्रीप्रजापतिना लिखितम् ।

Then come the usual apologies of the scribe.

III. 397 C. भोजदेवसंग्रह। 11×1½ inches. Folia, 99 pierced by a hole towards the left. Lines, 4 and 5 on a page. Extent in ślokas, 1200. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

The leaves of the MS. are in disorder.

See p. 120 of my Nepal Catalogue.

III. 397 D. **योगीश्वरपद्मनाभसंग्रहौ** । $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 63 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 930. Date ? N.S. 540=1420 A.D. Character, Newári. Appearance, fresh. Prose and Verse. Incorrect.

There is a colophon in leaf 24 A which runs thus :—

श्रीवाराणस्यां उपाध्यायश्रीपद्मनाभेन कथितम् इति सर्व्वसूतिनिर्णये योगीश्वर-संग्रहप्रेतकृत्यनिर्णयपद्मनाभसंग्रहयोः समुच्चयः समाप्तः ॥

This shows that Yogīśvara and Padmanābha jointly compiled a Smṛti-work. Yogīsvara seems to have done the Tithyādi Nirṇaya, see col. in p. 185 of my Nepal Catalogue.

The chapter on Pretakṛtya is attributed to Padmanābha. The present colophon says that Yogīśvara is responsible for the chapter on Sūtaka, *i.e.*, impurity for the birth of a son. The present MS. contains the Pretakṛtya Section and not the Tithyādi Nirṇaya. From leaf 24 to the end, it contains another work on Śráddha with the following introduction :—

अथ श्राद्धविधिं वक्ष्ये यथा च मनुभाषितम् ।
येन सम्पूर्णतां यान्ति हव्यकव्यानि यानि च ॥

This portion may be taken as a part of the work and attributed to Padmanābha.

An examination of the three MSS. of this work, III. 360 G., copied in N.S. 366, and the present MS., and the paper MS. No. 1294 A., shows that the work is a very ancient one. It quotes from such works as Pracetāh, Vṛddha Pracetāh, Garga, Kārṣṇājini, Bhrgu, Marici, Pulasta, Śākaṭāyana, Vārtikakára, not to speak of the 20 well-known authors of Smṛti.

III. 398. **वैष्णवामृतसारोद्धारः** । 13×2 inches. Folia, 137 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2700. Date La. Saṃ. 416. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The last Colophon reads : **इति वैष्णवामृतसारोद्धारे स्कन्दपुराणीये दीर्घनाथ-वाणीये कार्त्तिकमाहात्म्यं समाप्तम् ।**

The MS. was copied by Śrī Maṇḍala Śarmā.

Leaf 2 A. फलं वैष्णवधर्मस्य कथयस्व सुविस्तरम्
येनाहं तत्प्रसादेन + + पदं परं हरेः।
कार्त्तिकस्य तु मासस्य माहात्म्यं वक्तुमर्हसि
दीपदानस्य माहात्म्यं व्रतानां नियमस्तथा॥
गोपीचन्दनमाहात्म्यं तुलसी × × ×।

III. 399. व्रतपद्धतिः by रुद्रधरः। $14\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 63 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1400. Date, La. Saṃ. 286. Character, Maithil. Appearance, old and worm-eaten on both sides. Prose. Correct.

Post Colophon. लसं २८६ ज्येष्ठस्य कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां।
बुधवासरे रविणालिखितापुस्ती बन्धुपल्लुग्रामवस्थिते॥

III. 400. 25×2 inches. Folia, 45 pierced by 3 holes. Lines, 5, 6, 7 on a page. Extent in ślokas, 2000. Date? Character, Newári. Appearance, fresh. Prose. Correct.

It contains the declensions of roots of the Adādi class in all the hundred and eighty Vibhaktis.

III. 401. सिद्धसन्तानसोपानपद्धति by यशोराज। $8\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 58 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 700. Date La. Saṃ. 184. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in my Nepal Catalogue, p. 67. That was defective both at the beginning and at the end. It had only 15 Paṭalas. But the present MS. has 18 and is complete.

Its Colophon:— इति गोपात्मजश्रीयशोराजविरचितायां सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्यभिधानायां सिद्धमार्गप्रकाशिकायां दृष्टिविज्ञानविनिर्णयो नाम अष्टादशमः पटलः। इति सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्यभिधाना श्रीमतपद्धतिः समाप्ता॥

बालवागीश्वराख्यश्च बालवागीश्वरश्च च।
श्रीयशोराजचन्द्रश्च कृतिरेषामहात्मनः॥
शुभमस्तु लसं १८४ आषाढ़सुदि रविवारे।

For 402A see 360 F.

III. 402 B. चण्डमहारोषणतन्त्रपञ्जिका। $10 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 34 pierced through by one hole towards the left. Lines, 8, 9, 10 on a page. Extent in ślokas, 1000. Date N.S. 417. Character, Newári. Prose. Appearance, old. Correct.

The last Colophon is **इत्येकलुम्बवीरचण्डमहारोषणतन्त्रस्य पञ्जावती नाम पञ्जिका समाप्ता।**

The original Tantra is divided into 25 Paṭalas. The MS., which is a commentary on it, is also divided into 25 Paṭalas.

It begins:— **ॐ नमश्चण्डमहारोषणाय।**

मग्नं येन जगच्चराचरमिदं मोहान्धकारोदरे।
प्रज्ञोपायविभागभाक्करकरैः व्यक्तं समुद्दीपितम्॥
× × × माधिषाङ्गं पुरुषः श्रवणसाङ्ग स्वयं।
सोऽयं मत्सुखसाधनाय जगति व्यक्तप्रभस्तिष्ठतु॥

एवं मया इत्यादि संगीतिकारः। निदानवाक्यमेतत्। यस्मात् संगीतिकारेण सूत्रतन्त्रादौ। अवश्यं वक्तव्यम्। भगवतो वचनात्। तथा च।

एवं मया श्रुतमिति कृत्वा भिक्षव मम वचनम्।

संगीतव्यमित्यादि। एवं सति॥

श्रद्धावतां प्रवृत्तयङ्गं शास्तापर्षच्च सान्तिके।
देशकालौ च निर्दिष्टौ स्वप्रामाण्यप्रसिद्धये॥

इति प्रतिपादितं भवति। तत्र। एवमिति यथा संगास्यामि। मयेत्यनेन विपरीतश्रुतपरम्पराश्रुतयोर्निरासः। एतेन आत्मनासम्बन्धात् श्रुतमविपरीतञ्च प्रतिपादयति। श्रुतमिति श्रोत्रज्ञानेन अधिगतमिति। एकस्मिन् समये इति। एकस्मिन् काले। अन्यस्मिन् काले अन्यदपि श्रुतमित्यर्थः। एतेन आत्मनो बाहुश्रुत्यं एतत्तन्त्रस्य आदौ लभ्यञ्च प्रतिपादयति। भगवानिति। भगा ऐश्वर्यादयः। तथा च।

ऐश्वर्यस्य समग्रस्य दानस्य यशसः श्रियः।
कायस्यापि प्रयत्नस्य षण्णां भगः इति श्रुतिः॥

तानि विद्यन्ते अस्य इति। रागादिक्लेशभञ्जनाद्वा। वज्रसत्त्व इति। वज्रं अभेद्यं सत्त्वं अर्थक्रियाकारित्वमस्य इति। अथवा वज्र इव वज्र स चासौ सत्त्वप्राणीवेति। सर्व्वेत्यादि सर्व्वे च ते तथागताश्च तेषां काय वाक्चित्तज्ञानात् शरीरतत्त्वम् तस्य हृदयमत्यन्तमभिलषणीयत्वात्। तथैव वज्रधात्वीश्वरीभगं वज्रोलिङ्गं तस्य धातुः साम्बृतविवृतत्वादि-

लक्षणं बोधिचित्तं तत् × × वा प्रज्ञावज्रधातुनासेवितत्वात् तस्याः । तत् वराङ्गे भगे विजहारेति । विहृतवान् वज्रपद्मसंयोगेन सम्पुटयोगेन स्थितवान् इत्यर्थः । अयञ्च विहारः प्राकृतजनस्य अत्यन्त गुप्तः भवति किं पुनः भगवतो वज्रसत्त्वस्य । ततश्च अर्थादुक्तं भवति । सुमेरुगिरिमूर्ध्निवज्रसत्त्वभूमौ वज्रमणिश्रिखरकूटागारे विहरतीक्षेति । एतेन श्रास्ताकालो देशश्चोक्तः । पर्षदलोकमाह अनेकैश्चेत्यादि । वज्र-योगिनः । श्वेताचलादयः । वज्रयोगिन्योमोहवज्रगादयः । तेषां तासां च गणाः समूहाः । एकरूपास्तैः । बहुवचनन्लोकवचनस्यापि पञ्चतथा-गतत्वात् । तद्वयर्थेति । उपदर्शने । श्वेताचलेति भगवान् भगवती देहगतरूपज्ञानेन एवं पीताचलेनेति भगवती देहगतगन्धज्ञानेन । रक्ताचलेनेति भगवतीदेहगतरसज्ञानेनेति । श्रितिमाचलेनेति भगवती देहगतस्पर्शज्ञाने । मोहवज्रगाचेति भगवत्याभगवद्देहगतरूपज्ञानेन । पिशुनवज्रगाचेति भगवद्देहगतगन्धज्ञानेनेति । रागवज्रगाचेति भगव-द्देहगतरसज्ञानेनेति । ईर्षावज्रगाचेति भगवद्देहगतस्पर्शज्ञानेन । स्वयन्तु भगवान् भगवतीदेहशब्दज्ञानरूपः । भगवती तु भगवद्देहगतशब्द-ज्ञानरूपा । अतो नैतत्प्रभेदः कुतः ॥ एवं प्रमुखैरिति । एवं प्रकारैः । चक्षुषा घ्राणेन रसनया कायेन श्रोत्रेण रूपेण वेदनया संज्ञया संस्कारेण विज्ञानेन पृथिव्या जलेन तेजसा आकाशेन इत्यादिभिरित्यर्थः । एते नैवंविधे विहारे पर्षद्देव्योन्येतादृश्यो बोधिचित्ते तु कथितं भवति । अतिगुप्तत्वात् ननु तदा त्वया कथं श्रुतमिति चेत् । अथेत्यादि अयमर्थः । तेन विहारेण यदा चतुरानन्दसुखमनुभूय तदनन्तरं सर्व्व-पुरुषेषु महाकरुणामासुखीकृत्यात् । एवं कृष्णावलसमाधिं समापद्य इदं वक्ष्यमाणम् उदाजहार उदाहृतवान् । तदाश्रुता मया इत्यर्थः । संगीत-कारस्य मम वज्रपाणेः श्रोत्रेन्द्रियरूपत्वात् भगवद्भगवतीदेह एव स्थित्या मया श्रुतमिति भावः । किमुदाहृतवान् भावाभावेत्यादि । भावः श्रानन्दपरमानन्दविकल्पः । श्रभावे विरमानन्दविकल्पः । ताभ्यां विनि-र्मुक्तः त्यक्तः । चत्वार श्रानन्दाः । सूत्रप्रज्ञोपायाभ्यां अन्योन्यानुराग-लक्षणम् श्रलिङ्गनचुम्बनस्तनमर्द्दननखदानादिना यन्त्रारुढबन्धेन वज्र-पद्मसंयोगं यावदानन्दः । एतेन किञ्चित् सुखमुत्पद्यते ।

The End :— योगिनीहन्दः योगिनीसंयोगः । तत्र नन्दितमुत्पन्नम् । प्रस्फुटताकारण-मेव सिद्धेः कारणमिति । पूर्व्वव्याख्यातमेव । महामुद्राविद्धिस्तु पूर्व्वं व्याख्यातैवेति देवताराधनं पटलः । इति पञ्चविंशतिपटलव्याख्या ।

इदमित्यादि संगीतिकारवचनम् । इदमुक्तलक्षणं सकलं तन्त्रम् भगवानवोचत् कथितवान् । अभ्यनन्दन् अनुमोदितवन्तः इति । समाप्तम् इति निष्पन्नम् । ये धर्म्मा इत्यादि । ये धर्म्माः सप्त । विज्ञाननामरूपषड़ायतनस्पर्शवेदनाजातिजरामरणाख्या । ते हेतुभ्यः पञ्चभ्यः अविद्यासंस्कार तृष्णोपादानभवाख्येभ्यः भवन्ति । हेतुः कारणं तेषां यथागदनात् तथागतः । अवदत् उक्तवान् । कार्य्यकारणयोर्योनिरोधः उपशमः निर्वाणः एवं स्यादितुं शीलमस्य इति महाश्रमणः इति ।

विद्वान् शूरस्तपस्वी च महोत्साहश्चवीर्य्यवान् ।
अक्लेशस्य च कर्त्ता हि महानित्यभिधीयते ॥

शमितपापत्वात् संश्रमणः । क्लेशोपक्लेशशमनात् वेति ।

कृत्या व्यक्ततरां मया पुनरिमां पञ्जीं गुरोराज्ञया ।
श्रीतन्त्ररहस्यसारररचितां नाम्ना च पञ्चावतीं ।
प्रायं पुण्यमनन्तविस्तरतरं यत्तेन लोकः कलौ ।
प्रज्ञोपायसमागमैकरसिकश्चण्डाचलोस्तु द्रुतम् ॥

Post Colophon Statement. कृतिरियं महापण्डितमहासुखवज्रपादानाम् इति । सम्वत् ४१७ फाल्गुनकृष्णदशम्यां मङ्गलवासरे लिखनं समाप्तमिदमिति राजे श्रीमत् अनन्तमल्लदेवेषति शुभमस्तु सर्व्वजना ।

After this there are two verses in two different hands.

III. 402 C. चर्य्याचर्य्यटीका । $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 69 pierced through by one hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1300. Date? Character, Bengali. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Begins :— ॐ नमः श्रीवज्रयोगिन्यै ।

श्रीमत् सद्गुरुवक्त्रपङ्कजरसास्वादस्फुरद्बोधयो-
नत्वा श्रीकुलिशेशमह्वयधियं श्रद्धाप्रसन्नाननः ।
श्रीलूयीचरणादिसिद्धरचितेष्वाश्चर्य्यचर्य्याचये
सद्धर्म्मावगमाय निर्म्मलधियां टीकां विधास्ये स्फुटं ॥

काया तरुवर पञ्च वि डाल । चञ्चलचिए पइठो काल । ध्रु ।
दिटि करिय महासुखपरिमाण । लुइ भनइ गुरु पुच्छिअ जान । ध्रु ।
सअल सहिय काहि करि अइ । सुखदुखतें निचित मरिअइ ।
एड़िएउ छान्दक बान्ध करक पाटेर आश । सुनुपाखभिति लाहुरे पास । ध्रु ।
भवइ लुइया मे साले दिना धमनचमन वेवि पाखिअवइना । ध्रु ।

III. 403 A. माघकाव्यटीका । (वल्लभा नाम) । 14×2 inches. Folia, 349 pierced through by one hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 8400. Character, Maithil. Date, La. Saṃ. 428. Appearance, old Prose. Correct.

This is a commentary on Māgha Kāvya by Vallabhācārya.

It begins :— ॐ नमश्चण्डिकायै श्रियः पतिरित्यादि—
श्रियः लक्ष्म्याः पतिः स्वामी हरिः नारायणः ।

The End. श्रिया । अथ शिरश्छेदानान्तरं वैद्यस्य शिशुपालस्य वपुषः शरीरात् निरीय निर्गत्य औपेन्द्रं कृष्णसम्बन्धि वपुषि गतं धाम तेजः विस्मिताक्षैः प्रफुल्लनयनैः नरेन्द्रैः राजभिः ईक्षाम्बभूवे अवलोकयामासे । किं भूतं भगवत्या श्रिया लक्ष्म्या जुष्टं सेवितं तथा दिवौकाश्चपतितैः पुष्पवर्षैः सह पटहरवैः दुन्दुभिध्वनिघातैः अन्वितम् अनुगतम् । ऋषिगणैः नारद-प्रभृतिभिः स्तूयमानम् । प्रकाशेन देहोद्योतेन आकाशे दिनकरकरान् निक्षिपत् तिरस्कुर्वत् वपुषः पञ्चम्यास्तसिल् । हृस्वान्तादौ तद्धितः इति घत्वम् । उपेन्द्रस्य इदमिति औपेन्द्रं तस्येदम् इति अण् । ईक्षाम्ब-भूव इति कर्म्मणि लकारः । श्रीशब्दलक्षणत्वात् काव्यस्य प्रतिसर्ग-समाप्तौ श्रीशब्दप्रयोग इति सर्व्वोरसनीय इति । इति वल्लभानाम माघटीका समाप्ता । इति लसं ४२८ माघशुक्लपूर्णिमायां गुरौ ककवौर ग्रामे श्रीपरमानन्देन उत्तमपुरग्रामीयेन लिखितमिदं वल्लभाचार्य्यकृतं माघटीकमिति ।

III. 404 A. तीर्थविधिः । $14\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 138 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 2500. Character, Maithil. Date? Appearance, fresh. Prose. Correct.

It begins :— कनकनलिनलक्ष्मीर्य्यद्भिराधाकुचाग्र-
ग्रथितनयनभृङ्गस्मेरवक्त्राम्बुजश्रीः ।
नवगगनतमालश्यामलामन्द्रगात्रः
क्षपयतु मम कर्म्मक्रूरमक्रूरमित्रः ॥
श्रीकृत्यकल्पद्रुमपारिजात-
रणोकरादीन् अवलोक्य यत्नात् ।
प्रणम्य मूर्द्धा मधुसूदनाय
वाचस्पतिः तीर्थविधिं तनोति ॥

It treats of पुरुषोत्तम, भुवनेश्वर कोणार्क, विरजाक्षेत्र, गङ्गा, प्रयाग and the confluence of the Ganges and the Gaṇḍakī. The work is not complete. It is a liturgical work on holy places.

III. 404 B. प्रबोधचन्द्रोदयटीका। 15×2 inches. Folia, 86 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1500. Character, Maithil. Date N.S. 768. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो महागणेशाय।

चन्द्रार्कवायुवह्न्यम्बुनभोभूहोतृमूर्त्तिभिः।
येन व्याप्तमिदं विश्वं तं नौमि परमेश्वरम्॥
प्रणम्य विज्ञान् बुधबालवंश्यः
श्रीमान् रुचिर्भानुकरस्य पुत्रः।
करोति टीकां सुधियां सुखाय
प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य॥

तत्रादौ तावत् सर्व्वविद्याभिज्ञः सकलशास्त्रविशारदः सकलवेदान्ततत्त्वज्ञः संसारदुःखविमुखः महाकारुणिकः श्रीकृष्णमिश्रः सकलविद्यास्वरूपं निरूपयन् दुःखमयसंसारसागरनिमग्नसकललोकान् उज्जिहीर्षन् नाटककौतुकव्याजेन भङ्गारादिव सोपदर्शनेन रसमुत्पादयन् सकललोकान् प्रत्यक्षीकृत्य वेदान्तसिद्धान्तम् बोधयितुं शान्तरसप्रधानं प्रबोधचन्द्राभिधानम् नाटकमारभमानः नान्दीश्लोकमवतारयति॥
मध्याङ्केत्यादि।

Leaf 4 B. सहजसुहृदः स्वभावतोमित्रस्य राज्ञः प्रभोः क्षेत्रज्ञस्य कीर्त्तिवर्म्मणः कीर्त्तिः (रक्तावती क्षीतिः शरीं) ख्यातिः वर्म्म वक्षेति देवस्य द्युतिमतः दिग्विजयव्यापारो अहङ्कार पूर्व्वकाविषयप्रवृत्तिः विपक्षाः कामक्रोधाद्याः प्रबोधप्रातिकूल्यात् रक्तावती संयत्वती क्षितिः शरीरं भोगायतनत्वात् अमात्या यमनियमादयः साम्राज्यं स्नातन्त्र्यम् अर्चितं इन्द्रियोपरतिपूजितं शान्तिरसप्रयोगाभिनयः।
उपनिषन्निरूपणं।
आत्मोपासनं वा आत्मा वा श्रोतव्य इति वचनात्।

The End. श्रीचन्द्रसिंहस्य नृपस्य वाक्यैः।
प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य।

ग्रन्यानने कानुपजीव्य यत्नात्
टीकाकृतेयं रुचिनात्मबुद्ध्या ॥
नमस्काराञ्जलिर्मौलौ निधायाम्यर्थये सतः ।
मनागालोचनेनायं सफलः क्रियतां श्रमः ॥
संदृश्यते सज्जनदृष्टिपूतं सर्व्वं भवेल्लोकपरिग्रहाय ।
टीका तदेषा मदनुग्रहेण सद्भिर्मनागप्यवलोकनीया ।

इति श्रीरुचिकरविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयटीकायां षष्ठोऽङ्कः । नेपाल-सम्बत् ७६८ श्रावण वदि दशम्यां तिथौ लिखितैषा प्रबोधचन्द्रोदय-टीका । श्रीधर्म्मपतिशर्म्मणेति ।

III. 404 C. रत्नावली । 13 × 2 inches. Folia, 40 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, Bengali. Appearance, old. Date, La. sam. 458. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement.

अब्दे लक्ष्मणसेनस्य वसुवाणाब्धिलक्षिते
ज्येष्ठशुक्लदशम्यां तु ग्रामे भौआरनामके ।
बहुवाड़िकुलोद्भूतः नानाविद्याकरः सुधीः
जीवनाथसुतः राहुः लिखितं पुस्तकं तेन ॥

III. 404 D. कर्पूरमञ्जरीनाटिका । 15 × 2 inches. Folia, 35 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 700. Character, Maithil. Date, La. Sam. 507. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement. इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे ।

चौठंग जवणि अन्तरं समाप्तम् ॐ

दिट्ठ जेव मइक्खे दिवि उग्गो जक्खिं पराणं उग्गो ।
जायाओ जणणिव्वजेण गणिआ लद्धं जसं निम्मलं ॥

तत्थत्तो कइसेहरत्ति भणिओ मत्तमो कईनज्ज जो ।
जाओ सो गुणसागरो रहरई भूदेओचूड़ामणि ॥

अज्ज विओन्तुक्काण अणिका दक्कउतु णं जस्स ।
तिहुअनरभिजनाणं कालं णो विम्भअं कुणइ ॥

तस्स मज्झिमसुदो दिअहे हिन्तिति हिज्जपढ़िदढ़बुद्धि ।

सुहु यदमविलम्बिदहत्योपोत्थिअं धणवअइ खिहइम्म ओं ।
लसं ५०७ आश्विन शुक्लैकादश्यां शुक्रे विषयिग्रामे श्रीनारायणशर्म्म
लिखति सत् पुस्तकमिदमिति ।

I. 1585 C. सौन्दरानन्दकाव्यम् । 22×2 inches. Folia, 35 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1400. Date N.S. 396=1276 A.D. Character, Newári (ornamental). Appearance, very old, and in a very miserable and dilapidated condition. All the leaves have been half-destroyed lengthwise : still we have gleaned the following information from what remains.

(सुव)र्णाक्षीपुत्रस्य साकेतस्यस्य भिक्षोराचार्य्यस्य ।
भदन्ताश्वघोषस्य महाकवेः महावादिनः ॥
सहस्रमेकं शतानि चत्वारि श्लोक ... ... ।
... ... सम्वत् ३९६ पौष सुदि ॥
... ... ।

Fortunately among the paper MSS. newly collected, there is a copy of this work, which has saved from oblivion a great work by Aśvaghoṣa, the celebrated author of Buddhacarita Mahákávya, who has been described as the son of Suvarṇākṣī, and belonging to Sāketa. He is also described as a great poet and a great orator.

PALM LEAF MANUSCRIPT

IN

PRIVATE COLLECTIONS, NEPAL.

किरणतन्त्र | Place of deposit, Puṇḍit Sūrya Caraṇa Rájopādhyāya (of Bengali extraction). 12 x 2 inches. Folia, 99 but leaves 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 are missing and many leaves have lost their page marks, pierced by 2 holes towards the left and right. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2700 (calculating the whole). Character, Tenth Century Transitional character. Date N.S. 44=924 A.D. Verse. Incorrect. Appearance, old. Incomplete.

Last Col. इति किरणाख्यमहातन्त्रे चतुःषष्टिपटलः ॥ ० ॥
समाप्तञ्चेदं किरणाख्यं महातन्त्रम् सप्तत्यधिकद्विसाहस्रमिति (?) ॥ ० ॥
सम्वत् ४४ (जैष्ठ) मासे लिखितमिदमिति ॥ शुभमस्तु ॥

Post Col. श्रीभक्तपुराधिवासिनो भट्टपण्डिताचार्य्य श्रीउदयपालसोमस्य पुस्तकमिदम् । ग्रन्थप्रमाण सहस्र २ शत ७ ॥

The following is the table of contents :—

(The obverse page of this table has been effaced so that the entries cannot be fully read.)

Subjects.				Number of Paṭal.
पशुविचारणापटलः	...	...	...	×
आहारविहारपटलः	...	...	...	×
शिवविचारपटलः	...	...	...	×
शक्तिविचारपटलः	...	...	...	×
दीक्षाविचारपटलः	...	...	...	6.
मन्त्रशिवशक्तिविचारपटलः		...	...	×
तत्त्वविचारपटलः	...	...	...	× 9
शिवशक्तिविचारपटलः	...	...	...	10
ज्ञानभेदविचारपटलः	...	...	...	11
मन्त्रोद्धारविचारपटलः	...	...	...	12
लिङ्गार्च्चनविचारपटलः	...	...	...	14

Subjects.	Number of Paṭal.
अग्निकार्य्यविधिः	×(15)
अग्निकुण्डविचारः	(16)
गृहलक्षणद्वारलक्षणं	19
रजोमण्डलविधिः	20.
अङ्कुरलक्षणपटलः	×
अङ्कुरयागः	25
गणपतियागः	26
नवग्रहयागः	29
अंशभेदविचारः	30
नित्याचारविधिः	31
योगीश्व(र)	×
भिक्षाटनं	33
मृत्युञ्जययागः	34
अनध्यायपटलः	35
पवित्रारोहणविधिः	36
शिवा	36
गुरुपरीक्षा	38
शिवा	
शिवशिलाज्योतिसावित्रेति चतुष्कविचारः ...	39
... ...	(40)
व्रतेश्वरयागः × चारविचारः	41
शुद्धशुद्धिविचारः	42
महापञ्चपातकादिप्रायश्चित्तविधिः	43
× × × ग प्रायश्चित्त पटलः	44
भोजनासनविधिः	45
पात्रशुद्धिः	46
नित्यहान्यादि प्रायश्चित्यः	×(47)
× × × ग विधिः	48
समयी (?) पुत्रकसाधकाचार्य्यवृत्तिः	49
साधनविधानपटलः	50
अव्यक्तलिङ्ग (लक्षणम्)	× (51)
व्यक्तलिङ्गलक्षणम्	52

Subjects.				Number of Paṭal.
व्यक्ताव्यक्तलिङ्गलक्षणम् पीठलक्षणञ्च	...	...		53
मूपरीक्षाशल्योद्धारश्च	...	...	...	54
न × × × क लक्षयोगपटलः		...	...	55
देवाधिवासनदेवप्रतिष्ठाविधिपटलः		...	...	56
वृषभप्रतिष्ठा ...	...	...	...	×
× × × नाड्डारपटलः	...	...	...	57
योगाभ्यासपटलः	...	...	...	58
उत्क्रान्तिपटल (?)	...	...	...	59
अग्न्येष्टिपटलः	...	...	...	60
× × × × विधिः	...	...	...	61
पञ्चब्रह्मोद्धारपटलः	...	...	...	62
लिङ्गोद्धारपटलः	...	...	...	63
मातृकायागपटलः	...	...	...	× (64)

इति किरणाख्य महातन्त्रस्य पटलपरिपाटिकालिखितम् किरणार्थं समाप्तम् ।

This is an interlocution between Garuḍa and Bhagaván Tripureśvara.

The 10th Paṭala begins :— गरुड़ उवाच,—

किमर्थं तानि वक्तीश कथं तेषां कियन्ति वा ।
के ते येषां महादेव सर्व्वमेतत् ब्रवीषि मे ॥

भगवान् उवाच,—

तानि वक्ति स मुक्त्यर्थं न मुक्तिः साधनादृते ।
साधनं तत्र संक्षिप्तम् तदर्थं तानि सोऽब्रवीत् ॥
सूक्ष्मानन्तरमेवेशम् शिवां चिन्त्य दशात्मकम् ।
ज्ञानमेकम् विभिद्यान्तु तेषां संख्यां ब्रवीम्यहम् ॥
कामिकं प्रणवाख्यञ्च तदुवाक्यञ्च योगजाम् ।
दीप्ताख्यञ्चापचिन्त्या यत् कारणाख्यञ्च कारणम् ॥
अर्च्चितं स शिवाख्यञ्च दीप्तदीपञ्च कीर्त्तितम् ।
सूक्ष्मं सूक्ष्मञ्च कालञ्च सहस्राख्यं मतम् मतम् ॥
सुप्रभम् पद्ममेश्च अंशसंज्ञाश्च (?) वांसया ।
एवम् प्राणमिकः प्रोक्तः पुनरन्यगुरुक्रमा ॥
प्रणवाख्यं तृकलप्राप्तम् कामिकं त्रिकलोद्धरः ।
सुधा स्यात् योगजं तन्त्रम् भस्मसंज्ञं तव प्रभुः ॥

सौम्यरुद्रावचिन्त्यन्तु गोपतिश्च ततोऽम्बिका ।
कारणात् कारणं सर्व्वं भवप्राप्तात् प्रजापतिः ॥
अर्जितं सुशिवात् प्राप्त उमेश अच्युतः स्मृतः ।
ईषाः सौम्यः त्रिमूर्त्तिस्तु × × समाहुताशनः ॥
सूक्ष्मसूक्ष्मोद्भवः प्राप्तः तस्मात् प्राप्तः प्रभञ्जनः ।
कालसंज्ञासहस्राख्यं सौमोधर्म्मः ततः पुनः ॥
दशेषां सुप्रभम् तत्र विग्रहोऽस्तनः शशी ।
अंशुमाचाम्बुसंज्ञन्तु प्राप्तोऽसुप्रततो रविः ॥
एवमेतत् समाख्याता शिवभेदादशादृते ।
दशाप्तसंख्ययाप्यन्यो रुद्रभेदः परोमतः ॥
दशाप्तसंख्ययारुद्रान् पूर्व्वमुत्पाद्य बुद्धिमान् ।
शिवः तत्संख्यया चैव पुनः वक्ति मतानि तु ॥
रुद्रस्थानादिसंज्ञस्य बीजं यत् तेन भाषितम् ।
पारमेशम् महामन्त्रम् श्रीरूपेण प्रभाषितम् ॥
निश्वासं यत् दाशार्णस्य प्रोद्गीतं नाम शूलिना ।
मुखबिम्बम् प्रशान्तस्य विन्दुसिद्धिमतम् मतम् ॥
शिवनिष्ठस्य सन्तानं सिंहसौम्यस्य चोदितान् ।
चन्द्रकाश्यमनन्तस्य भद्रं सर्व्वात्मनो मतः ॥
निधनस्य स्वयम्भूस्तान् विवसं तेजसःस्मृतम् ॥
रौरवम् ब्राह्मणो यस्य शिवाख्यस्य च मार्कुट ॥
इदं देव-पितृख्यातम् ललितं चलयस्य तु ।
अग्रियान् यच्च तद्व्योम्न शिवस्यापि पुनः परः ॥
एते ज्ञाता महाज्ञानैः शिवदेहात् पुनः शृणु ।
प्राप्ता स्थानादिसंज्ञा तु विजयं परमेश्वरः ॥
श्रीरूपात् परमेशस्तु समाप्तोऽसुषणा मुनिः ।
दशसराच्च निश्वासं संप्राप्तशेवसभवा ॥
प्रोद्गीतं रुद्रसंज्ञस्य क चाक्षोमुनिसत्तमः ।
प्रशान्तात्मुखबिम्बन्तु दधीचिर्नाम यो मुनिः ॥
विन्दुसंज्ञा च यत् सिद्धम् प्राप्तं चक्षोऽसुरगणः ।
शिवनिष्ठाच सन्तानं संप्राप्तः सांख्ययोपरः ॥
नारसिंहम् ततः सौम्या(त्) नृसिंहं प्राप्तवान् मतम् ।
अनन्ता(त्) चन्द्रहासन्तु प्राप्त देवः प्ररोहितः ॥
रुद्रसर्व्वात्मदेवात्तु वीरभद्रगणो महान् ।

स्वायम्भुवं तु निधनम् सः प्राप्तो पद्मसम्भवः ॥
विरञ्चम् तेजसः प्राप्तः प्रज्ञापालखगेश्वरः ।
रौरवम् ब्राह्मणेशानं (नात्) संप्राप्तोनन्दीकेश्वरः ॥
ईशानात् मुकुटां प्राप्तो महादेवो शिलाश्रयम् ।
किरणं देव पितृतः प्राप्तः सर्व्वर्त्तुको मुनिः ॥
आलयात् ललितं प्राप्तो रुद्रो भैरवरूपधृक् ।
आग्नेयाख्यमसङ्गात्तु संप्राप्तो भूतभक्षणः ॥
शिवाख्या स महाकालात् सौरभेदम् पराभयम् ।
रुद्रभेदा मया ख्यातम् विविधः क्षिप्रलक्षणाः ॥
रुद्रभेद शिवभेद भेदान्योयस्तदुद्भवः ।
अतिसंक्षिप्तः विस्तीर्णो ऋषिदेवगणात्मजः ॥
कस्मात् ख्यातोऽत्र भेदश्च भेदोऽयं चित्तभेदनः ।
सर्व्वमेतत् प्रवृत्यर्थं श्रोतृणां विभेदतः ॥
अर्थभेदात् विभेदोयः तूपचारात् प्रकल्प्यते ।
फलभेदामकल्यात्र कल्पस्थेदं यथायथम् ॥

इति किरणाख्ये तन्त्रे दशमः पटलः ।

गरुड़ उवाच,—

ज्ञानमेकं कथम् भिन्नम् न ज्ञातं तत् स्फुटं मया ।
एतत् ब्रूहि महादेव ज्ञानमूलम् यतोऽखिलम् ॥

भगवान् उवाच,—

एकं नादात्मकं ज्ञानं लौकिकैर्व्यस्थितं परम् ।
शशिनो विन्दुवक्त्रस्थ गलाङ्गस्थोमिति स्थितम् ॥
प्रभु श्रुतम् परम् ब्रह्म प्रोक्तो मन्त्राक्षरालयः ।
स्थितो व्यक्तः स वाग्रूपः पुनर्भिन्नस्तु खण्डशः ॥
नवखण्डात् ततश्चान्यम् षोड़शः स्वरसंज्ञकः ।
पञ्चाक्षराख्यान्यत्र तु पञ्च पञ्चस्थितानि तु ॥
खण्डद्वयञ्च तु वर्णं शेषन्तु ज्ञात्मकम् परम् ।
एवम् ज्ञाय शताद्धत्मा सनादो ज्ञानशक्तिमः ॥
मासेव मातृका सैव संख्याज्ञानादिभेदतः ।
तर्ककाव्येतिहासस्था सर्व्वं व्याप्य व्यवस्थिता ॥
शिवज्ञानप्रभेदाच्च सेवका नामभेदतः ।
सिद्धिनी च यथा भिन्ना रुद्रभेदा परा सती ॥

तद्भेदा ज्ञानभेदाश्च सज्ज्ञनैर्वार्थतः स्थितः ।
गद्यपद्यादिकथ्या ये ज्ञेया देशानुगाश्च ये ॥
बीजपिण्डकलाकूटावर्णमन्त्रात्र निर्गता ।
एवमस्य विभेदोऽयम् ज्ञानस्य ज्ञामया तव ॥
स सुतस्य तयाख्येया नाख्येया वृत्तिभेदनैः ।

इति किरणाख्ये तन्त्र एकादशमः पटलः ।

कोदण्डशास्त्र by दिलीप । Place of deposit, the same. 9 × 2 inches. Folia, 28. Lines, 5 on a page. Ślokas, 320. Character, Newári. Date ? Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Complete.

It ends परविषयप्रयाणभूपतिर्यदि तु लाभ करोति दैवयोगतः ।
न हि हर(ति स) द्रव्य देवविप्रकुलजस्त्रीगुरुपण्डितेन चेत् ॥
हृदयनिहितदिक्पतिप्रयाणहितासङ्गजयतावाप्यम् ।
हृदयनियुक्तमन्तृजापबुद्धिविजयमाप्नोत्यचिरेण सत्ययोगात् ॥
यथोक्तमार्ज्जनिखिलप्रयोक्तृप्रयाण सर्व्वान् प्रकरोति हृद्धे ।
अनेकशास्त्राण्यवलोक्य लेख्यशास्त्रेदमायुर्यशोबर्द्धनीयो ॥
संग्रामस्त्रप्राशुभसूचकः शुभो अनिष्टदोषयहराशुभाश्च ।
शास्त्रावलोकं कुरुते नृपः सदा प्रयाणकाले परिचिन्तनीया ॥

इति श्रीभूभृत्दिलीपविरचिते कोदण्डशास्त्रे दिक्पालवंशपूजात्रयोदश अध्यायः षष्ठपरिच्छेदः समाप्त इति ।

It begins :— नमस्ते देवदेवेश शशाङ्ककृतशेखर ।
धनुःशास्त्रम् प्रवक्ष्यामि वाणवारणवेधने ॥
पुरा विद्याग्निवेनोक्तं तत्प्रसादेन लभ्यते ।
नारायणः देवदेवेशः देवेशेन्द्रादिगणकिन्नरैः ॥
आदौ वाणगतिर्ज्ञेया द्वितीयं चापलक्षणम् ।
सन्धानञ्च तृतीयन्तु वेधनं तु चतुर्थकम् ॥
धनुसुछेदनम् पञ्च धनुषम् पञ्चलक्षणम् ।
पराङ्गस्फोटनञ्चैव स्याङ्गवाणनिवारणम् ॥
मन्त्रविद्या दृष्टिमुष्टिपांशुविक्षेपणं तथा ।
भस्मरेखात्ततोदृच्यँ तु रणदीक्षामतः परम् ॥
अञ्जनं स्वात्मनेत्रात्तु द्रव्यमन्त्रसमायुतम् ।
शरवर्च्चस धनुषम् ध्वजागुणप्रकल्पयेत् ॥

Greater reliance is placed in this work on mantras and incantations, than in the skill in archery.

चाणक्यश्लोका। Place of deposit, the same. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 23. Lines, 5 on a page. Ślokas, 400. Character, Newari. Date N.S. 484=1864 A.D. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct. Complete.

It ends:—**माता शत्रु पिता वैरी**

The book is divided into two parts, Vála-Caṇakya and Bṛddha-Cánakya. Both begins with an invocation. Vála-Caṇakya has eight chapters and the Briddha-Caṇakya has six.

Bṛddha-Cánakya begins:—

प्रणम्य शङ्करं देवम् ब्रह्माणञ्च जगद्गुरुम् ।
विष्णुं प्रणम्य शिरसा वक्ष्यामि शास्त्रमुत्तमम् ॥
चाणक्येन स्वयं प्रोक्तम् नीतिसारसमुच्चयम् ।
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणाम् बुद्धिवर्द्धनम् ॥

Vála-Cánakya begins:—

प्रणम्य शिरसा विष्णुं त्रैलोक्याधिपतिं प्रभुम् ।
नानाशास्त्रोद्धृतम् वक्ष्ये राजनीतिसमुच्चयम् ॥
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणाम् हितकाम्यया ।
येन विज्ञातमात्रेण मातेव हितकारिणी ॥
मूलसूत्रं प्रवक्ष्यामि चाणक्येन तु भाषितम् ।
येन विज्ञानमात्रेण सर्व्वज्ञत्वं हि जायते ॥

Post Col. **श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४८४ जैष्ठशुक्लद्वादश्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे वरीयान्-योगे, सोमवासरे सम्पूर्णं कृतम्। महाराजाधिराजपरमेश्वरपरम-भट्टारकविराजमानः अनेकप्रक्रियः श्रीश्रीश्रीजयार्जुनदेवस्य कल्याण-विजयराज्ये तदा महामहत्तकश्रीजयशिवरामस्य वर्त्तमाने यादृशं पुस्तकम् ॥**

बृहज्जातक उपसंहाराध्याय। Place of deposit, the same. $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 49. Lines, 5 on a page. Ślokas, 900. Character, Newári. Date N.S. 473=1353 A.D. Appearance, old. Incorrect.

Col. **इति कृतिराचार्य्यरचिते प्रश्नज्ञानं समाप्तः। श्रेयोऽस्तु सम्वत् ४७३ जैष्ठशुक्लषष्ठ्यां आदित्यवारे लिखितमिदम् पुस्तकम् समाप्तम् राजाधि ... ... श्रीश्रीजयराजदेवस्य विजयराज्ये, कृतिरियं विप्रश्रीविष्टि-दासस्य अत्यन्तभक्तियुक्तेन लिखितम्। लेखकः वज्राचार्य्यभिक्षुश्रीजय-भद्रस्य लिखितः।**

The last chapter is Varāha Mihira's Prasnajñána. It contains 70 verses.

In leaf 44 A occurs the following Col.:—

इत्यवन्तिकाचार्य्यश्रीवराहमिरकृतो वृहज्जातक उपसंहाराध्याय षड्विंशतितमः । समाप्तश्चेदम् वृहज्जातकम् ।

कृत्यकल्पतरौ श्राद्धकाण्डम् । Place of deposit, the same. $11\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 145 pierced by a hole. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Character, Nágarí. Date V.=1133 Col. 1176 A.D. Appearance, old. Prose. Correct.

इति हृदयधरात्मजविरचिते कृत्यकल्पतरौ श्राद्धकाण्डम् समाप्तम् । इति शुभम् मङ्गलमहाश्रीः यादृशम् सम्वत् १२३३ वैशाखवदि समदिने लिखितम् ॥

The 1st leaf has corroded to the extent of nearly a half. But it contains :—

स श्रीलक्ष्मीधरोऽयं विरचयति सुधीः श्राद्धकाण्डम् चतुर्थं ।

The author is well known as the minister of Govinda Candra Deva of Kanauj. He made an extensive compilation of Smṛti, of which the Kṛtyakalpataru is a part, and the present one is a part of Kṛtya-kalpataru, called Śrāddha-kāṇḍā.

विश्वप्रकाशकोषः by महेश्वरः । Place of deposit, the same. $16\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ inches. Folia, 81 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, mixed Bengali, and Newári. Date of composition Śaka 1033=1111 A.D. Date of copying N.S. 319, 1199 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

It begins :— ॐ नमः सर्व्वज्ञाय ।

स्तवीमहि महामोहध्वान्तेशातङ्कभिषग्वरम् ।
त्रैधातुकविधानज्ञं सर्व्वज्ञं दुःखहानये ॥
फलाविलासान् मकरन्दविन्दु
मुद्रां विनिद्रे हृदयारविन्दे ।
या कल्पयन्ति रमते कवीनाम्
देवीं नमस्यामि सरस्वतीं ताम् ॥
कवीन्द्रकुमुदानन्दकन्दोद्गमसुधाकरम् ।
वाचस्पतिमतिस्पर्द्धिशेमुषीचन्द्रिकोज्ज्वलम् ॥
क्षुभ्यत्क्षीराब्धिकल्लोलमालोल्लसियशःश्रियम् ।

गुरुं वन्दे जगद्वन्द्यम् गुणरत्नैकरोहणम् ॥
श्रीसाहसाङ्कनृपते रनवद्यवैद्य
वैद्यान्तरङ्गपदमद्वयमेव बिभ्रत् ।
यश्चन्द्रचारुचरितो हरिचन्द्रनामा
स्वव्याख्यया चरकतन्त्रमलंचकार ॥
आसीदसीमवसुधाधिपवन्दनीये
तस्यान्वये सकलवैद्यकुलावतंसः ।
शक्रस्य दक्ष इव गाधिपुराधिपस्य
श्रीकृष्ण इत्यमलकीर्त्तिलताविताने ॥
संकल्पसम्भिलदनल्पविकल्पजाल्पः
कल्पानलाकुलितवादिसहस्रसिन्धुः ।
तर्कत्रयत्रिनयनस्तनयो यदीयो
दामोदरः समभवत् भिषजाम् वरेण्यः ॥
तस्याभवत् सूनुरुदारवाचो
वाचस्पतिः श्रीललनाभिलाषी ।
सद्वैद्यवन्द्य(?)नलिनीदिनेशः
श्रीमल्हनः सत्कुमुदाकरेन्दुः ॥
यद् भ्रातृजः (स)कलवैद्यकतत्त्वरत्न
रत्नाकरश्रियमवाप्य च केशवोऽभूत् ।
कीर्त्तेर्निकेतनमनिन्द्यपदप्रमाणः
वाक्यप्रपञ्चरचनाचतुराननश्रीः ॥
कृष्णस्य तस्य वसतः सितपुण्डरीक-
षण्डातपत्रपरभागयशःपताकः ।
श्रीब्रह्म इत्यविकलात्मसुखारविन्दः
सोल्लासरसितरसार्द्धसरस्वतीकः (?) ॥
तस्यात्मजः सरसकैरवकान्तकीर्त्तिः
श्रीमान् महेश्वर इति प्रथितः कवीन्द्रः ।
निःशेषवाङ्मयमहार्णवपारदृश्वा
शब्दागमाम्बुरुहषण्डरविर्बभूव ॥
यः साहसाङ्कचरितादिमहाप्रबन्ध
निर्म्माणनैपुणगुणागतगौरवश्रीः ।
यो वैद्यकत्रयसरोजसरोजबन्धुः
बन्धुः सतान्च कविकैवरकाननेन्दुः ॥

इयं कृतिस्तस्य महेश्वरस्य
विदग्धसिन्धोः पुरुषोत्तमानाम् ।
देदीप्यतां हृत्कमलेषु नित्यम्
आकल्पमाकल्पितकौस्तुभश्रीः ॥
लब्धैः कथञ्चिदभिजातसुवर्णकार-
लीलेन कोषशतरत्नधिशब्दरत्नैः ।
विश्वप्रकाश इति काञ्चनबन्धशोभाम्
बिभ्रत् मयात्र घटितो मुखखण्ड एषः ॥
फणीश्वरोदीरितशब्दकोष
रत्नाकरालोड़नलालितानाम् ।
सेव्यः कथं नैष सुवर्णशैलो
विश्वप्रकाशो विबुधाधिपानाम् ॥
भोगीन्द्रकात्यायनसाहसाङ्क-
वाचस्पतिव्याड़िपुरःसराणाम् ।
स विश्वरूपामलमङ्गलानाम्
शुभास्तु वोपलिभागुरीणाम् ॥
कोषावकाशत्प्रकटप्रभावः
सम्भावितानर्घगुणः स एषः ।
सम्पादयन्नैष्यति वाञ्छितार्थान्
कथं न चिन्तामणितां कवीनाम् ॥
अमित्रशैलचरमाचलमेकलाद्रि
कैलाशभूमिवलयात् यदिहास्ति किञ्चित् ।
एकत्र सम्भृतमशेषचरशब्दरत्न
मालोक्यतामू तदखिलमू सुधियः कवीन्द्राः ॥
यद्यस्ति वाङ्मयमहार्णवमन्थनेच्छा
प्राप्तुं पदं फणिपतेः यदि कौतुकं वः ।
विश्वप्रकाशमनिशं तदिदं निषेव्य
सम्भाव्यतामू परमशाब्दिकशेखरश्रीः ॥
सतामू पुस्तकसम्भारभारमोक्षः कृतोमया ।
नामानुशासनमिदं सम्पूर्णं रचिताद्भुतम् ॥

It ends:— यदा पूर्व्वतया किञ्चित् नामात्र प्रतिभाति च ।
तत्तदन्विष्यतामू सद्भिः नामपारायणादिषु ॥

एतत् कवीन्द्रैरथ पण्डितेन्द्रैः
प्रयोगसम्बोधफलद्वयार्थी ।
येनाम कण्ठाभरणं कृतं तैः
सर्व्वज्ञता सुप्रणयीकृतैव ॥
स्थिरप्रचारैः परिकल्पितार्थैः
शब्दार्थसम्बोधकथाप्रथाभिः ।
व्याख्याभिरप्राप्तमुदां प्रमोद-
माधातुमत्रैव परिश्रमो नः ॥
एतां कृतिं कृतधियः कृतकृत्यभाव-
मापादयन्तु सदयं मदयन्तु चेतः ।
नित्यं महेश्वरकवेः परिभावयन्तः
सन्तः परोन्नतिरता हि भवन्ति लोके ॥

इति सकलवैद्यराजचक्रमुकुटशेख(र)स्य कविराजपरमेश्वरस्य गद्य-विद्यानिधेः श्रीमहेश्वरस्य कृतौ विश्वप्रकाशाभिधाने नानान्वयपरिच्छेदः द्वितीयः समाप्तः ।

रामानलव्योमरूपे शकाब्दालेऽभिलक्षिते ।
कोषं विश्वप्रकाशाख्यं निरमात महेश्वरः ॥

After this some writing has been rubbed out in rubric and the following entry is made :—

सम्वत् ३१९ वैशाखशुक्लचतुर्द्दश्यां लिखितम् ।

After this there is written in bad ink and in a bad later hand the verse **षड्गुणाश्चत्य** and another verse of a similar nature.

In the same MS. there is a supplementary work called **विश्वप्रकाशे शब्दभेदप्रकाशः** by the same author in 13 leaves, which begins :—

प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानाम्
कृपामुपेत्यापि सतां कवीनाम् ।
कृतो मया रूप्यमवाप्य शब्द
वेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयाब्धेः ॥
प्रायो भवेत् यः प्रचुरः प्रयोगः
प्रमाणकोदाहरणप्रतीतः ।
रूपादिभेदेषु विलक्षणेषु
विचक्षणो निश्चिनुयात् तमेव ॥

जागर्त्ति यस्येष मनःसरोजे
स एव शब्दार्थविगर्त्तनेषा ।
यः स्वप्रयोगार्पितकामचारः
परप्रयोगप्रसराङ्कुशश्च ॥
क्वचित् मात्राकृतो भेदः
क्वचित् वर्णकृतोऽत्र यः ।
क्वचिदर्थान्तरोल्लेखात्
शब्दानाम् रुचितः क्वचित् ॥
विद्यादगारमागारः
मया मापगामपि ॥

There is a 3rd MS. dated N.S. 262 in letter numerals. उत्तरामिनादित्य 1142 A.D. running through four leaves which ends with the words इति संग्रहश्लोका ।

The work is divided into Sections :—स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्ग – त्रिलिङ्ग-प्रकरणः The boards are illustrated with figures of Hindu Gods and Goddesses, 10 in number.

अष्टाङ्गसंहिता by वाभट । Place of deposit? 22½×2 inches. Folia, 162 pierced by 2 holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 6800. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Col. 111 B. इति वैद्यप्रतिसंघगुप्तस्य सूनोर्वाभटस्य कृतावष्टाङ्गसंहितायां कल्पस्थाने पञ्चमम् समाप्तम् ।

The leaves are marked on the left with letter numerals and on the right with Newári figures.

It begins:— रागादियोगात् सततानुषङ्गान्
अशेषकायप्रसृतानशेषान् ।
औत्सुक्यमोहारतिदान्तभावः
यो पूर्व्ववैद्याय नमस्तु तस्मै ॥
अथात आयुष्कामीयमध्यां व्याख्यास्यामः ।
इतिह आहुः आत्रेयादय महर्षयः
आयुष्कामयमानेन सर्व्वसुखसाधनम् ।
आयुर्विदोपदेशेषु विशेषः परमादरः
बुद्ध्वान्मृत्वायुषां वेदम् प्रजापतिमजिग्रहन् ॥

हरमेखलाटीका। Subbā Viṣṇun Prasād. Rājabhaṇḍari (Librarian). $12\frac{1}{2} \times 2$ inches. Folia, 297 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect. Date effaced.

It begins :— **ॐ गणपतये नमः ।**

निरवधि जगत् भावाभावोदय व्यपविश्रमक्रम निरुपम क्रीड़ाशौण्डोप्य-
खण्डसंस्थितिः ।
सततमपृथक्कृभोग्यभोगापराधरसात्मकम् कमपि दिशतादानम् देवो
नरेन्दुविभूषणः ॥

व्यक्तार्थतः विदधतो हरमेखलायाः
बुद्धे स्वभावचलतो हरमेखलायाः ।
सन्तो यथा हरविराधभियोगतान्ताः
स्युः संशया विरहादपूरय गतान्ताः ॥
विद्यानिधेर्जगति सर्व्वगुरोर्द्विजेन्द्र-
चूड़ामणेः स्वयमनुग्रहतोधिगम्य ।
तद्वस्तु सुन्दरधियां स्मृतयो विकोषा
श्रव्यानिविघ्नमथ कोऽत्र ममाभिमानः ॥
पशुवदणो शैलसुताकबोललावण्यविड़निग्न क्षाया ।
पशुपतेः शैलसुताकपोललावण्यद्विगुणितच्छाया ॥
वित्तइअपमइ पुणरुत्तपुलइआं जअइ सहिलेहा ।
विस्मितप्रमथपुनरुक्तविलोकिता जयति शशिलेखा ॥

स्पष्टार्थः ।

Last Colophon :—**महामायाप्रभावश्च निर्घण्टश्च पृथक् स्थितः ।**
विषयाः सप्तमस्यैते परिच्छेदस्य कीर्त्तिताः ॥ १ ॥
हरमेखलाटीकासप्तमपरिच्छेदः ॥
कृत्वा सर्व्वसत्त्वानाम् प्रबोधार्थं शिष्याणाम् हितकाम्यया ।
पञ्चशतार्धिकसहस्राण्युज्ज ग्रन्थस्य परिसंख्यया ॥
हरमेखलाटीका परिसमाप्तमिति ॥
यादृशं स्थितमादर्शे तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा ममदोषो न दीयते ॥

यदक्षरं परिभ्रष्ट etc **श्रेयोऽस्तु सम्वत्? जैष्ठकृष्णा द्वितीया × × उत्तराषाढ़नक्षत्रे ब्रह्मयोगे आदित्यवासरे श्रीमदूराजाधिराज परमेश्वरपरमभट्टारकपरोपकारजीमोहनः सकलरिपुराजकुमारामात्यसाम-**

न्तादिरिपुजनमनोहारिणीकामिनीवैधव्यदीक्षागुरुः विपक्षराजसेनापतियोषिताश्रुजलप्रवाहप्रक्षालितपादपङ्कजो संशोभितसकलविद्यानिधानविदग्धवनितारतिविलासिनीकामिनीकन्दर्पमालतिमधुकरः दुःखितजनकल्पतरुः परमधार्म्मिकः मर्य्यादामहोदधिः सकलभूपालपरम्परापरिणमितशिखाप्रसूनसनूधूपितपादारविन्द अरिमत्तकुञ्जरदमनगजाङ्कुशः अतुलबलभुजविक्रमरिपुदलदलनप्रतिज्ञापुरणीकभीमः नयविनयधैर्य्यवीर्य्योदारविविधगुणालङ्कृतसमस्तप्रक्रियाविराजमान स्वपनः ।

कुमान्ततः स महीपतिःकृतयुगालङ्कारभूतोगतो
उत्क्षिप्तम् सह कौशिकस्य पुलकैरुद्यामितं मस्तकं ।
भूपानाम् जनकस्य संशयधिया सार्द्धं ततोस्खालितम् ॥
सेतुर्यन महोदधौ विरचितः क्वासौ दशास्यान्तकः
वेदे हि वचसा समज्ज सहसा कृष्टं ततो भार्गवः ॥
प्रोदाहं कृतिकल्करेण च समं तद्भग्नमीशं धनुः ।
अन्ये चापि युधिस्थितप्रभृतयो यावत् भवान भूपतिः ॥
माहेश्वरो दशग्रीवः क्षुद्राश्चान्ये महीभूजः ।
पिनाकारोपणं शुल्कम् हा सीते किमु × × ॥
× × × × × × × ।

स्वस्ति शास्त्राशास्त्रसङ्गीतादिसकलविद्यापारङ्गममहाराजाधिराजनेपालेश्वरः विदग्धचूड़ामणि सकलराजचक्राधिपति × × श्रीश्रीराजराजेन्द्रकवीन्द्रजयप्रतापमल्लभट्टारकदेवस्य हरमेखलापुस्तकमिति । शुभम् ॥

The MS. was written under the order of Pratāpa Malla Deva of Katmundu, who reigned by the middle of the 17th century. Since then it changed hands, and now it belongs to the Librarian, who bought it about 15 years ago. It struck him at the time of purchase that the date on leaf 296A had been obliterated. In examining the MS. I found that the last two leaves of the MS. were glued together and 296 appeared as the last leaf. When the leaves were separated, Jaya Pratāpa's prasasti was made visible as given in the Post Col. Statement. Somebody seems to have stolen the Royal MS., obliterated the date and glued together the Prashasti to escape detection.

The wooden boards of the MS. are covered in the Nepalese fashion with beautiful workmanship on copper gilt.

The work Haramekhalā was written entirely in Prākrita verse. It was composed at Bhillamāla in Gujerát.

Leaf 2 B. तस्य निरूप्यादि । तस्य निजजीवदयितशिष्यः श्रीभिल्लमालपुरनिलयः । माघम ... ... ज्वरकुलकलहोमाघको नाम । तस्य शिष्यः माहुको नाम निजजीवितप्रियत्वेन गुरुवल्लभप्रतिपादनपरेण आत्मना शिष्यगुणसम्पत्तिः प्रतिपादिता । उत्कृष्टदेशवत्त्वेन अभिजनशुद्धिः माघमहाकविकुञ्जरस्य कुलकलभत्वेन कवित्वान्वयः । (९) ते पानुहुअ इत्यादि । तेन अनुभूतप्रत्ययप्रसन्नबहुयोगरत्ननिर्म्मितं हरमेखलेति नाम्ना योगमाला निशामयता ॥

The author's Guru belonged to the Mūla Śrī Vaṃśa, and his name was Durjaybhaṭa.

The author devotes five verses to the glorification of his Guru. The author belonged to the same family as Māgha, the great poet, and to the same city, which is named either Śrīmāla or Bhilla Māla.

In the present MS. the Pratīkas only of the Prākṛt verses are given with a Chāyā (or Sanskrit translation) of it, and a commentary explaining the salient points.

The work is complete in 7 Paricchedas. It is a work on Hindu Medicine.

तत्त्वसद्भावतन्त्र. Proprietor अश्विनीकुमार राजोपाध्याय of भक्तग्राम। 22 x 2 inches. Folia, 186 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Slokas, 6500. Character, Newári. Date N.S. 217 = 1097 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It ends:— परीक्षा यत्नतः कृत्वा अनेकैस्तु प्रकारकम् ।
अभिषेकं ततो दत्त्वा श्रावयेत् दापयेदथ ॥
अन्यथा भवभेदाय इति शास्त्रस्य निश्चयः ।
एतच्छास्त्रवरं देवि न देयं यस्य कस्यचित् ॥

इति भैरवस्रोतसि महातन्त्रे विद्यापीठे सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसद्भावे आत्माचाराधि[का]रोनामाष्टविंशतिमः पटल ॥ इति भैरवस्रोतसि ... ... सर्व्वतत्त्वशास्त्रविनिर्णये सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसद्भावे पुस्तकं समाप्तम् ॥ इति ।

शेयोऽस्तु । द्विशते सम्वत्सरे तीते सप्तदशप्रपूरितः ।
फाल्गुणस्य शुक्लस्य उत्तमेषु त्रयोदशी ॥
तारका पूर्व्वफल्गुण्यां शुक्रग्रहसुशोभने ।
सुमुहूर्त्ते पूज्यसत्कारे सिद्धिहेतुवरार्चिना ॥

श्रीनेपालस्य विजयराज्ये महा श्रीहर्षदेवराजेषु । लेखकः श्रीपशुपतिस्थानासन्नो गोवर्द्धनाङ्कितः ।

एतत् संयोगयुक्तं तु श्रीमान् तत्त्वमहद्भुतम् ।
अप्रचारमहातन्त्रम् गुणाढ्यम् सारमुत्तमम् ॥
रहस्यम् गोपनीयञ्च दक्षिणवक्त्रनिर्गतम् ।
अतिगुह्यमिदं तन्त्रम् श्रीमान् तत्त्वसद्भावमुत्तमम् ॥

चूड़ामणिविधयग्रेष्टुः फणाङ्कनामम् श्रीलम्बृतगुणगणेन विभूतिलोकम् तस्यापि यः गुण अनेक अलङ्कृतनुं । चिरपुनर्ज्जन्मनिवर्त्तहेतुकम् आचार्य्यमूर्त्तिगुणअलङ्कृतम् श्रीजयाकरनामलब्धम् सर्व्वसगोत्रसकलसत्त्व उत्तारणार्थम् कारणम् । × × × ॥

It begins :— ज्योतिष्कशिखरे रम्ये नानाधातुविचित्रिते ।
नानाद्रुमलताकीर्णे नानाऋषि समाकुले ॥
सिद्धविद्याधराकीर्णे गणप्रमथसेविते ।

The interlocutors are **भैरव** and **देवी**. The tantra belongs to the Dakṣiṇāmnāya, *i.e.*, according to the Tāntrika ideas, it was pronounced by Śiva, from that mouth of his, which faces the south.

It is called Bhairava Srotas, because Bhairava is the speaker and his speech began after he had snatched away the topmost head of Brahmā and put it above his four heads. It is called Vidypāṭṭha because it treats of the goddess Sundarī. It is called **सप्तकोटीप्रमाण**, because it is supposed to contain 70 millions of ślokas or syllables. Mahadeva says (leaf 2 A) :—

I have told you all about the Tantras, sacrifices, worship, the different Rudras, etc., in other Tantras, as Vāma, Dakṣiṇa, Jāmalas. Now I will tell you about Jnāna.

न तेषां कथितं ज्ञानं चित्तवृत्तिरपेक्षया ।
ये चास्य चार्थिनो देवि तत्तथा कथितं मया ॥
सुद्रमण्डलमन्त्रैश्च कर्म्मयोगास्तथा परे ।
रेचकैः पूरकैः ध्यानैः सोपायैः बहुभिः प्रिये ॥
यामिता कर्णविस्तारैः न ज्ञानं कथितं मया ।
सर्व्वोपायकरं ज्ञानं सद्यः प्रत्ययसंयुतम् ॥
योगिनीहृदयानन्दं पारम्पर्य्यक्रमागतम् ।
कथयामि समासीनं त्वत्प्रीत्यासुरनायिके ॥

बोधिसत्त्वभूमिः | Proprietor Ratnavilása Gubhāju of Kāṭmāndu. 22 × 2½ inches. Folia, 174 with many leaves missing and many burnt, pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 6000. Character, ornamental Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

बोधिसत्त्वभूमौ आधारनिष्ठयोगस्थाने प्रतिष्ठापटलः समाप्तम् । समाप्ता बोधिसत्त्वभूमिः ।

One of the boards is illustrated with 9 figures, 5 Bodhisatvas, and 4 Tārās. It is one of the Vaipulya Sūtras of the Mahāyāna school.

भावार्थदीपनीनाम्नी श्रीमद्भागवतटीका Proprietor. नन्दिकेश्वरस्य पौत्र (हाड़िगां) Maithila character.

2 हरिवंश. Proprietor the same, in Newári character.

3 Smṛti Sāra by M. M. Harināṭha (Proprietor अश्विनीकुमार राजोपाध्याय) विवादपदानाम् व्यवहारपदानाञ्च विवेचनं समाप्तम् सम्वत् ३७७ फाल्गुण सुदि । अष्टम्यां चन्द्रे रत्नपुरतपासन्नगु रेहियारिग्रामे महाराजाधिराज श्रीमद् रूपनारायण भुज्यमानायां तीरभूक्तौ ठाकुर श्रीप्राणपतिना लिखितमिदं पुस्तकमिति ॥

4 कतिपयधातवः in Maithila character, very dilapidated. Proprietor the same.

It begins:— विदधातुपदं पुसां श्रोतुकामाय सदा
मानसे हितलाभाय शुद्धवर्णा सरस्वती ।
शिशूनामल्पबुद्धीनाम् झटिति × × ×
क्रियते शब्दमालैषा गङ्गाधरेणधीमता
यथैव मालतीमाला ध्रियते शिरसासदा तथैव × × ।

पारमेश्वरीमततन्त्र । The same Proprietor. 12×2 inches. Folia, 122 pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Ślokas 1800. Character, Nāgara. Date? Appearance, old, worm-eaten, dilapidated. Verse. Correct.

It contains 2 works, one ending in leaf 91 A, and the other in 127 A, the last Col. of the first is :—

इति श्रीपारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां अघोरानिर्णयः नाम पटलः १७ ।

And the last Col. of the second is :—

इति सप्तकोटिप्रमाणे महातन्त्रे गतिनीद्यासम्वरे योगिनिडामरे भैरवे नक्षत्रमेलापके त्रिपुरापटलः । इति सम्पूर्णं मेरुभट्टारकम् ॥

It is suspected that this is the original Merutantra, to which much has been subsequently added.

Post Col. सत्पुरुषमुकुटरत्नो श्रीरिमल्लकार्य्यकृतयत्न खा × × खलप्रवेशो निजकुलचूड़ामणि जयतिः ॥

दानवाक्यावली by चण्डेश्वर The same Prop. Maithila character. लसं 139 कर्त्तिकवदि [दि] न कुजे। इति सप्रक्रियः सन्धिविग्रहिकः ठक्कुर श्रीवीरेश्वरात्मज सान्धिविग्रहिकः ठक्कुर श्रीचण्डेश्वरकृता दानवाक्यावली समाप्ता।

द्रव्यविनिर्णयो नाम निघण्टुः in Newári Character. (The same Prop.)

इति श्रीनामसंग्रहे द्रव्यविनिर्णयो नाम निर्घण्टः समाप्तमिति।

विभाति राजा रघुवंश श्रीश्री जयप्राणमल्लदेवस्य विजयराज्ये। सम्वत् ६५८ प्रथममास शुक्लएकादशी शुभम्॥

The Sanskrit is accompanied with a Newári Commentary.

कुब्जिकामतलघुटिप्पनी। In Newári. Prop. the same.

Last Col. इति श्रीकुब्जिकामते लघुटिप्पन्यां पञ्चविंशतिपटलः समाप्तः।
इति श्रीआगमावतार समाप्तः। सम्वत् ५०५।

A राघवपाण्डवीय। Newári character. Dated N.S. 677. Prop. the same.

Post Col. इति श्रीहलधरसूनुप्रसूतकादम्बकुलतिलकचक्रवर्त्ती वीरश्रीकामदेव-प्रोत्साहितकविराजपण्डितविरचिते राघवपाण्डवीये महाकाव्ये रावण-दुर्य्योधनोल्लाघितरामचन्द्रयुधिष्ठिराभिषेकः नाम त्रयोदशः सर्गः समाप्तश्चायं राघवपाण्डवीयम्।

B. प्रबोधचन्द्रोदय Newári Character N.S. 677.

A श्रीमद्भागवतम् – (चतुर्थस्कन्ध) in Maithil. Dated लसं ३०६ जैष्ठसुदि पञ्चम्यां शुक्रे २तद्दिने लिखितमिदम्।

B. ,, दशमस्कन्ध in Maithil.

A palm-leaf MS. of Śiva Śāstra without a name.

विष्णुपूजाकल्पलता Already noticed.

Date लसं 347. चित्रसुदि।

शारदातिलक Prop. the same, old, dilapidated, worm-eaten. Character, Newári. Date?

It has neither beginning, nor end.

PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

III. 233. कालानलतन्त्र । $14\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 71. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. is written in many different hands. The interlocutors are generally Nārada and Nīlalohita.

Last Col. इति नेललोहितीये कालानलतन्त्रे श्रीविद्धिलस्याः सहस्रनामस्तोत्र-कथनं नाम पञ्चविंशतितमपटलं समाप्तम् ॥

In leaf 52 A. After the end of the 2nd Col. the date is given as N.S. 857, but has been scored through.

III. 246 A. दत्तात्रेयतन्त्रम् । 14 × 7 inches. Folia, 19. Lines, 11 on a page. Ślokas, 310. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीदत्तात्रेय उवाच ।
कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।
दत्तात्रेय परिपृच्छत् शङ्करं लोकशङ्करम् ॥
कृताञ्जलिपुटो भूत्वा पृच्छते भक्तिवत्स × ।
भक्तानाञ्च हितार्थाय कल्पतन्त्रञ्च कथ्यते ॥
कलौ सिद्धिमहाकल्पे तन्त्रविद्याविधानकम् ।
कथयन्ती महादेव देवदेवो महेश्वरः ॥
सन्ति नानाविधा लोके यन्त्रमन्त्राभिचारिका ।
आगमोक्ता पुराणोक्ता वेदोक्ता डामरे तथा ॥
ऊर्द्धशामादितन्त्रे च कालचक्रीश्वरे मते ।
राधातन्त्रे च उच्छिष्टे धारातन्त्रेऽमृतेश्वरे ॥ इत्यादि ।

End. गृहीत्वा पुष्यनक्षत्रे श्वेतमूलकं हरेत् ।
तन्मूलं धारयेत् कण्ठे सर्पबाधाभयं न हि ॥

अथ व्याघ्रभयनिवारणम् ॥

गृहीत्वा शुभनक्षत्रे धत्तूरमूलकं तथा ।
धारयेद्दक्षिणे बाहौ व्याघ्रबाधाभयं न हि ॥
गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकं ।
धारयेद्दक्षिणे कर्णे वृश्चिकभयनाशनम् ॥

अथाग्निभयनिवारणम् ।

उत्तरस्यां च दिग्भागे मरीचो नाम राक्षसः ।
तस्य मूत्रपुरीषाभ्यां हतस्त्वं भो भव स्वाहा ॥

अनेन मन्त्रेण सप्तजलाञ्जलि अग्निमध्ये जलं निक्षिपेत् अग्निः शाम्यति ।

गृहीत्वा रविवारे तु श्वेतकर्त्तरिमूलकम् ।
धारयेद्दक्षिणं हस्ते अग्निबाधाभयं न हि ॥

Colophon. इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम द्वाविंशतिमः पटलः ॥

विषयः । इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे प्रथमः पटलः ।

,, ,, मारणं नाम (२ यः)
,, ,, मोहनं नाम (३ यः)
,, ,, स्तम्भनं नाम (४ र्थः)
,, ,, विद्वेषणं नाम (५ मः)
,, ,, उच्चाटनं नाम (६)
,, ,, वशीकरणं नाम (७)
,, ,, स्त्रीवशीकरणं नाम (८)
,, ,, राज्यवश्यं नाम (९)
,, ,, आकर्षणं नाम (१०)
,, ,, इन्द्रजालकौतुकदर्शनं (११)
,, ,, यक्षिणीसाधनं नाम (१२)
,, ,, रसायनं नाम त्रयोदशः (१३)
,, ,, कालज्ञानम् (१४)
,, ,, अनाहारं नाम (१५)
,, ,, अहारं नाम षोड़शः (१६)
,, ,, निधिदर्शनं नाम (१७)
,, ,, वन्ध्यापुत्रकरणं नाम (१८)
,, ,, एकोनविंशतिकः पटलः । (१९)

The Colophons to Chapters 20 and 21 are missing.

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम द्वाविंशतिमः पटलः ॥

III. 246 B. भूतडामरतन्त्रम् । $14\frac{1}{2}$ × 7 inches. Folia, 39. Lines, 9 on a page. Ślokas, 460. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः शिवाय ।

क्रोधाधिपं नमस्कृत्य व्योमवक्त्रं सुरान्तकम् ।
अभेद्यभेदकं स्तौमि भूतडामरनामकम् ॥
त्रैलोक्याधिपतिं चैव सुरलोकनमस्कृतम् ।
उन्मत्तभैरवं नत्वा पृच्छत्युन्मत्तभैरवी ॥

उन्मत्तभैरव्युवाच ।

कथं यक्षाप्सरोनागाः किन्नराः प्रमथादयः ।
जम्बुद्वीपे कलौ सिद्धिं यदीच्छेद्वा धराङ्गनाः ॥
ये तु पापरता मिथ्यावादिनः शीलवर्ज्जिताः ।
दाम्भिका ये नरास्तेभ्यः साहाय्यं कुरु सुस्थानि ॥
केनोपायेन नश्यन्ति कलौ दुष्टा धराधयः ॥ ?
लभ्यन्ते सिद्धयः सर्व्वा मोक्षपद्धतयः शुभा ।
सिद्धयोऽप्यणिमाद्याश्च महापातकराशयः ॥ इत्यादि ॥

End. न मृतेऽपि त्वया देयो मृते स्त्रीयाद्वरीयसे ।
+ + + + + ।
सालसे दुर्ज्जने दुष्टे गुरुभक्तिविवर्जिते ॥
अन्यथावादिने ज्ञानं यत्सुरैरपि दुर्लभम् ।
अन्यथा क्रोधवज्रेण विनाशो भविता तव ॥
उन्मत्तभैरवः प्राह भैरवं सिद्धिपद्धतिं ।
तन्त्रचूड़ामणौ दिव्यतन्त्रेऽस्मिन् भूतडामरे ॥

Colophon. इति भूतडामरे महातन्त्रे यक्षसिद्धिसाधनविधिः पञ्चदशः पटलः समाप्तः । शुभमस्तु ।

श्रीउन्मत्तभैरवेश्वराय नमः ॥

विषयः । इति भूतडामरे महातन्त्रराजे प्रथमः पटलः । (१)
,, ,, द्वितीयः पटलः । (२)
,, ,, सुन्दरीसाधनविधिः । (३)
,, ,, पिशाचिनीचेटिकामन्त्रसाधनविधिः । (४)
,, ,, कात्यायनीसाधनविधिः । (५)
,, ,, षष्ठः पटलः । (६)
,, ,, देवतासाधनविधिः । (७)
,, ,, भूतिनीसाधनविधिः । (८)
,, ,, स्वर्णवत्याः साधनम् । (९)
,, ,, अप्सरःसाधनम् । (१०)
,, ,, यक्षिणीसाधनविधिः । (११)
,, ,, नागिनीसाधनविधिः । (१२)
,, ,, किन्नरीसाधनविधिः । (१३)
,, ,, मण्डलविधिः । (१४)
,, ,, यक्षसिद्धिसाधनविधिः । (१५)

III. 246 C. आकाशभैरवकल्पः । 15 × 7 inches. Folia, 84. Lines, 11 on a page. Ślokas, 2000. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Correct. Verse.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । हरिः ॐ ।
गुरुं गणपतिं देवीं भैरवं शरभेश्वरम् ।
नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि मन्त्रशास्त्रं विभूतये ॥
साङ्गं सलक्षणं सर्व्वं वेदसारमभीष्टदं ।
ज्ञानदं जीवजन्तूनां साधकानां सुखावहं ॥
श्री देव्युवाच ।
श्रीशिवेशानन्तदेवेश श्रीनाथ जगतां पते ।
श्रीकालगलचिद्रूप श्रीमते भवते नमः ॥
अनाथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ।
तस्मात् कारुण्यभावेन रक्ष रक्ष महेश्वर ॥
यद्गुह्यं परमं लोके यच्छास्त्रमखिलप्रदम् ।
यद्धितं साधकेन्द्राणां तद्दस्व दयानिधे ॥ इत्यादि ।

End. आदिक्षान्तार्णमन्त्रप्रभवबहुकुलाकारशास्त्रोक्तमार्गं ।
शर्व्वाग्न्यादिश्चतत्त्वप्रसवलयकरं भैरवं ब्रह्मकल्पम् ॥

रम्यं मैत्री समीक्षा स्वमतिविभवतो निर्णयं त्वात्मबोधं ।
कर्त्रे शिष्यस्य कस्यापि च दृढ़मनसोऽल्पबुद्धे रहस्यम् ॥

Colophon. इति श्रीआकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसंवादे ब्रह्मकल्प भैरवं समाप्तम् ॥ शुभम् ।

विषयः । इत्याकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसंवादे उत्साहप्रक्रमो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ (१)

,, ,, यजनविधिर्नाम । (२)
,, ,, उत्साहयजनं । (३)
,, ,, उत्साहाभिषेकविधिः । (४)
,, ,, मन्त्रप्रन्त्रयक्रमो नाम । (५)
,, ,, चित्रमालामन्त्रं नाम । (६)
,, ,, वश्याकर्षणप्रयोगो नाम । (७)
,, ,, मोहनद्रावकप्रयोगो नाम । (८)
,, ,, स्तम्भविद्वेषप्रयोगो नाम । (९)
,, ,, उच्चाटननिग्रहप्रयोगो नाम । (१०)
,, ,, भोगप्रदो नाम । (११)
,, ,, आशुतार्क्षविधिः । (१२)
,, ,, आशुगारुड़प्रयोगो नाम । (१३)
,, ,, आशुगारुड़प्रयोगो नाम । (१४)
,, ,, शिष्याचारविधिर्नाम । (१५)
,, ,, शरभसालुवपक्षिराजकल्पम् । (१६)
,, ,, शरभेशाष्टकस्तोत्रं नाम । (१७)
,, ,, ,, अष्टादशोऽध्यायः । (१८)
,, ,, ,, एकोनविंशोऽध्यायः । (१९)
,, ,, ,, विंशोऽध्यायः । (२०)
,, ,, ,, एकविंशोऽध्यायः । (२१)
,, ,, रक्षाभिषेकविधिर्नाम । (२२)
,, ,, बलिविधानं नाम । (२३)
,, ,, ,, चतुर्विंशोऽध्यायः । (२४)
,, ,, मायाप्रयोगविधिः । (२५)
,, ,, आचारविधिर्नाम । (२६)
,, ,, मातृकावर्णनं नाम । (२७)

इत्याकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसंवादे भद्रकालीविधिः । (२८)
,, ,, औषधविधिः । (२९)
,, ,, शूलिनीदुर्गाकल्पनं । (३०)
,, ,, शूलिनीविधिर्नाम । (३१)
,, ,, वीरभद्रकल्पः । (३२)
,, ,, जगत्क्षोभणमालामन्त्रं नाम ।(३३)
,, ,, ,, चतुस्त्रिंशोऽध्यायः । (३४)
,, ,, बलिविधिर्नाम । (३५)
,, ,, त्रपाविधिर्नाम । (३६)
,, ,, भैरवविधिः । (३७)
,, ,, दिक्पालविधिर्नाम । (३८)
,, ,, व्याधिकल्पनं नाम । (३९)
,, ,, मृत्युविधिर्नाम । (४०)
,, ,, शरभकवचं नाम । (४१)
,, ,, मन्मथविधिः । (४२)
,, ,, चामुण्डाविधिः । (४३)
,, ,, मोहिनीविधिः । (४४)
,, ,, द्राविणीविधिः । (४५)
,, ,, शब्दाकर्षणीप्रयोगो नाम । (४६)
,, ,, भाषासरस्वतीप्रयोगो नाम । (४७)
,, ,, महालक्ष्मीप्रयोगो नाम । (४८)
,, ,, मायाविधिर्नाम । (४९)
,, ,, पुलिन्दीनिविधिर्नाम । (५०)
,, ,, महाशान्तविधिर्नाम । (५१)
,, ,, संक्षोभिणीविधिर्नाम । (५२)
,, ,, धूमवतीविधिर्नाम । (५३)
,, ,, धूमावतीप्रयोगो नाम । (५४)
,, ,, ,, (६५)
,, ,, चित्रविद्याविधिर्नाम । (५६)
,, ,, देशिकस्तोत्रं नाम । (५७)
,, ,, दुःस्वप्ननाशनमन्त्रविधिः । (५८)
,, ,, पाशविमोचनं नाम । (५९)
,, ,, गणपतिविधिर्नाम । (६०)

इत्याकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसंवादे औषधमन्त्रविधिर्नाम । (६१)

" " शूलिनीविधिर्नाम । (६२)

" " कालमन्त्रविधिर्नाम । (६३)

" " षण्मुखमन्त्रविधिर्नाम । (६४)

" " भैरवविधिर्नाम । (६५)

" " त्वरितविधिर्नाम । (६६)

" " वीरभद्रविधिर्नाम । (६७)

" " वड़वानलभैरवविधिः । (६८)

" " ब्राह्मीविधिर्नाम । (६९)

" " माहेश्वरीविधिर्नाम । (७०)

" " कौमारीविधिर्नाम । (७१)

" " वैष्णवीमन्त्रविधिः । (७२)

" " वाराहीमन्त्रविधिः । (७३)

" " नारसिंहीविधिः । (७४)

" " इन्द्राणीविधिः । (७५)

" " चामुण्डाविधिः । (७६)

" " भुजङ्गप्रयातनाम । (७७)

" " द्वारभट्टहृदयं नाम । (७८)

" " शरभाष्टोत्तरशतं नाम । (७८)

III. 246 D. विज्ञानभैरवम् रुद्रयामलीयम् । $14 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Ślokas, 180. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ श्रीदेव्युवाच ॥

श्रुतं देव मया सर्व्वं रुद्रयामलसम्भवं ।
त्रिकभेदमशेषेण सारासारविभागज्ञः ॥
अद्यापि न निवृत्तो मे संशयः परमेश्वर ।
किं रूपं तत्त्वतो देव शब्दराशिकलामयं ॥
किं नवात्मकमेवेन भैरवे भैरवाकृतौ ।
त्रिशिरोभेदभिन्नं वा किंवा शक्तित्रयात्मकम् ॥
नादविन्दुमयं वापि किं चन्द्रार्द्धनिरोधिकाः ।
चक्रारूढ़मनर्च्चं वा किंवा शक्तित्रयात्मकं ॥
परापरायाः सकलमपरायाश्च वा पुनः । इत्यादि ।

End. सर्व्वशक्तिप्रभेदानां हृदयं ज्ञातमद्य च ।
इत्युक्त्वा नन्दिता देवी कण्ठे लग्ना शिवस्य तु ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले ज्ञानभैरवं सम्पूर्णम् ॥

III. 246 E. रुद्रयामलतन्त्रम् । 15×7 inches. Folia, 33. The first two leaves are missing. Lines, 9 on a page. Ślokas, 800. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीभैरव उवाच ।
इदानीं शृणु देवेशि पुरश्चर्य्याविधिक्रमः ।
यं विधाय महादेव्या मन्त्रः सिद्धिमुपैष्यति ॥
शुभेऽह्नि गत्वादौ श्मशानं साधकोत्तमः ।
गुरुं ध्यात्वा हृदम्भोजे देवीं ध्यात्वा च तन्मयीं ॥
जप्त्वा बीजत्रयं कूटं विधिवत् साधकेश्वरि ।
गुरवे चैव देव्यै च समर्प्य जपमादरात् ॥ इत्यादि ।

End. अदातव्यमभक्ताय कुचेलाय दुरात्मने ।
धूर्त्ताय बुद्धिहीनाय दीक्षाहीनाय पार्व्वति ॥
अकुलाय निन्दकाय हीनाय गुरुश्रद्धया ।
स्वपुत्रायापि तन्त्रेशं दत्त्वा कुष्ठी भवेत्कलौ ॥
इदं रहस्यं परमं भक्त्या तव मयोदितं ।
सर्व्वस्वं मे शिवे तन्त्रं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥

Colophon. इति श्रीरुद्रयामलतन्त्रे त्रिकूटारहस्ये मुक्तिसाधनकवचाख्यानं नाम द्वात्रिंशः पटलः ।

समाप्तोऽयं श्रीत्रिकूटारहस्याख्यस्तन्त्रराजकः ।
श्रीषोढाषाक्तस्यां महात्रिपुरसुन्दर्य्या इति शिवम् ।

विषयः । इति श्रीरुद्रयामलतन्त्रे त्रिकूटारहस्ये पुरश्चर्य्याविधिर्नाम तृतीयः पटलः (३) ।
,, त्रिकूटारहस्ये (४) ।
,, त्रिकूटारहस्ये (५) ।
,, षष्ठः पटलः (६) ।
,, सप्तमः पटलः (७) ।
,, अष्टमः पटलः (८) ।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये पुरश्चर्याविधिर्नाम नवमः पटलः (९)।

,, दशमः पटलः (१०)।

,, एकादशः पटलः (११)।

,, द्वादशपटलः (१२)।

,, (त्रयोदशपटलोऽत्र नास्ति)।

,, चतुर्दशः पटलः (१४)।

,, पञ्चदशः पटलः (१५)।

,, त्रिकूटरहस्ये षोडशः पटलः (१६)।

,, सप्तदशः पटलः (१७)।

,, अष्टादशः पटलः (१८)।

,, ऊनविंशः पटलः (१९)।

,, विंशतितमः पटलः (२०)।

,, एकविंशतितमः पटलः (२१)।

,, द्वाविंशः पटलः (२२)।

,, त्रयोविंशः पटलः (२३)।

,, चतुर्विंशः पटलः (२४)।

,, पञ्चविंशः पटलः (२५)।

,, षड्विंशः पटलः (२६)।

,, सप्तविंशतितमः पटलः (२७)।

,, अष्टविंशतितमः पटलः (२९)।

,, एकोनत्रिंशः पटलः (२९)।

,, त्रिंशः पटलः (३०)।

,, एकत्रिंशः पटलः (३१)।

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये मुक्तिसाधनकवचाख्यानं नाम द्वात्रिंशःपटलः (३२)।

III. 246 F. वीरतन्त्रम्। 15×7 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 150. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः। ॐ नमश्चिक्कुन्नाथै।

नत्वा देवीं भुवनजननीं च्छिन्नमस्तां प्रशस्तां।
तस्याः पूजाविधिमहमधुना संलिखामीह तन्त्रे॥
येन प्राप्यं भुवनजनितापूजनं भूमिखण्डे।
पश्चान्मोक्षत्वयदमपि तं योगिगम्यं दुरापं॥

अथ मन्त्राः कपालिमते भैरवतन्त्रे ।
मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि ध्यानमावाहनन्तथा ।
विशेषव्यापनज्ञाप्याः वक्ष्ये × × × × ॥ इत्यादि ।

End. अनेकजन्मभोग्येन विष्णुभक्तिः प्रजायते ।
तत्राप्यनेकभाग्येन दुर्गाभक्तिः प्रजायते ॥
तत्राप्यनेकभाग्येन श्यामाभक्तिः सुदुर्लभा ।

Colophon. इति श्रीब्रह्मविष्णुसंवादे वीरतन्त्रे छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

विषयः । मन्त्रमाहात्म्यकथनम् ।
कराङ्गादिन्यासकथनम् ॥ षोढान्यासः ।
छिन्नमस्तायाः पूजाजपादिकथनम् ।
इति श्रीछिन्नमस्तापटलं समाप्तम् ।
इति श्रीब्रह्मणा भाषितं छिन्नमस्तास्तोत्रं समाप्तम् ।
छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

III. 246 G. रुद्रयामलतन्त्रम् । 15 × 7 inches. Folia, 288. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7500. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct. Date?

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीभैरव उवाच ।
पराश्रीपरमेशानीवदनाम्भोजनिःसृतं ।
श्रीयामलं महातन्त्रं स्वतन्त्रं विष्णुयामलं ॥
शक्तियामलमाख्यातं ब्रह्मणा सृष्टिहेतुना ।
ब्रह्मयामलवेदाङ्गं सर्व्वज्ञ कथितं प्रिये ॥
इदानीमुत्तराकाण्डं वद श्री रुद्रयामलम् ।
यदि भाग्यवशाद्देवि तव श्रीमुखपङ्कजे ॥
यानि यानि स्वतन्त्राणि सन्दत्तानि महीतले ।
प्रकाशय महातन्त्रं नान्यतन्त्रेषु तृप्तिमान् ॥
सर्व्ववेदान्तवेदेषु कथितव्यं ततः परं ।
तदा ते भक्तवर्गाणां विद्विषः सज्वरते ध्रुवम् ॥ इत्यादि ।

End. आकाशगामिनीं देवीं कालरूपां दिगम्बरीं ।
आत्मशक्तिं मनःशक्तिं दक्षिणावर्त्तयोगतः ॥
लिखित्वा स्व सुबीजाढ्यं भावयेत् कुलवर्त्मना ।

Colophon. इति श्रीरुद्रयामले उत्तरतन्त्रे महातन्त्रोद्दीपने सिद्धमन्त्रप्रकरणे षट्चक्रप्रकाशे भैरवीभैरवसंवादे वाराणसीपञ्चपीठप्रकाशो नाम त्रिनवतितमः पटलः ।

विषयः । इति श्रीरुद्रयामले उत्तरपटले महातन्त्रोद्दीपने सर्व्वविद्यानुष्ठाने सिद्ध-मन्त्रप्रकरणे भैरवभैरवीसंवादे प्रथमः पटलः । (१)

,, सर्व्वचक्रानुष्ठाने महागुरुप्रकरणे ,, (२) ।

There are 93 paṭalas.

III. 247. कृष्णयजुर्व्वेदसंहिता । $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Character, Nāgara. Appearance, new. Date ?

III. 248. कर्म्मसारमहातन्त्र । $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 380. Lines, 8 on a page. Ślokas, 9500. Character, Newāri. Date, N.S. 710 = 1590 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The work is divided into 28 ullāsas. It is not an original Tantra ; for it begins with a maṅgalācaraṇa. The boards are illustrated inside with figures of नृत्येश्वर and नृत्येश्वरी and outside with serpents, to be coupled together representing the lightning.

ब्रह्मस्तम्बपर्य्यन्तं संसारार्णवगोचरम् ।
निष्पञ्चं निराधारम् वन्दे व्योम्नि परापरम् ॥
यस्तं शिवं केवलचित्स्वरूपम् सूर्य्येन्दुवैश्वानरमण्डलस्थं ।
गुरुप्रसादाग्निमलक्षयित्वा ज्ञात्वा यजेन्मोक्षसुखं स याति ॥
श्रीनाथं ब्रह्मरुद्रं दिनकरकिरणं चन्द्रविम्बं ललाटे ।
आनन्दं व्योमपीठं बहुविधिरचितम् सर्व्वमन्त्राधिकारम् ॥
नाथम् प्रत्यक्षयोगं ग्रहगणनिलयं पारकं क्रूरदंष्ट्रम् ।
नानारुद्रावतारम् त्रिभुवनरचितम् भैरवं तं नमामि ॥
... ...
श्रीमद् गुरुप्रसादेन तत्त्वं ज्ञात्वा शिवात्मकम् ॥
सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां कर्म्मसारसमुच्चयम्
कर्म्मसारं महातन्त्रं सर्व्वदेवानुसारिणम् ॥
कर्म्मतत्त्वविदां श्रेष्ठ शिष्यवर्गाभिहितवे
मन्यानादि महातन्त्रं नानातन्त्रोद्धृतं स्मृतम् ॥
कर्मणोदीरितं ज्ञानं ज्ञानेन शिवतां व्रजेत्
शिवैक एव मुक्तिः स्यात् अतः कर्म्म समारभेत् ॥
सृष्टो यया परावित्य हंसवर्त्तिद्वीपं कृत्वा
सा जनेशी कलौ काली संस्थिता पश्चिमे गृहे ॥

वेदान्तात् परमं शैवं शैवात् दक्षिणमुत्तमम्
दक्षिणात् पश्चिमं श्रेष्ठमतः परतरं न हि ॥
ज्ञानार्णवमगाधोऽयं श्रीशम्भुशासनो महान्
तत्र पारं परम् गच्छन् वीचिश्रीकण्ठसंज्ञकम् ॥
तच्छरणैः यथादृष्टं श्रीमत्पश्चिमशासने
पारम्पर्यक्रमायातं सुगोप्यमनुलिख्यते ॥
सुगोत्राणाम् हितार्थाय श्रीमत्श्रीकण्ठसूनुना
मुख्यकेन वियद्गुरुम् सोपदेशदयेन तु ॥
आधारादिसुसूक्ष्मान्तम् परान्तं परनिर्णयम्
कथितं येन सुस्पष्टं तं श्रीकण्ठं गुरुं नमे ॥

The author appears to be the same as that of the **नित्याह्निकतिलक** ।

III. 249. **शाकलसंहिता** । 8×5 inches. Folia, 728. Lines, 8 and 9 on a page. Extent in slokas, 1800. Character, Nāgara. Date, Sam. 1855=1799 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. अग्नीमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं ॥
होतारं रत्नधातमं ॥ इत्यादि ।

End. समानी व आकुतिः समाना हृदयानि वः ।
समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहासति ॥

Colophon. इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके ऽष्टमोऽध्यायः ॥

Post Colophon. संवत् १८५५ । शके १७२० ।

83 A. इति प्रथमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५४ । शाके १७१९ ।

93 A. इति द्वितीयाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । सं १९५४ । शाके १७१९ ।

88 A. इति तृतीयाष्टके अष्टमोध्यायः । संवत् १८५४ । शाके १७१९ फाल्गुनवद्य ११ तद्दिने इन्द्रप्रस्थमध्ये लिखितं ।

95 A. इति चतुर्थाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । संवत् १८५४ ।

92 A. इति पञ्चमाष्टके अष्टमाध्यायः । संवत् । १८५५ । शाके १७२० ।

98 A. इति षष्ठाष्टके अष्टमाध्यायः । समाप्तः ।

83 B. इति सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५५ । शाके १७२० ।

95 A. इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके अष्टमोध्यायः ।

III. 250. ऐतरेयब्राह्मणपञ्जिका । 9×5 inches. Folia, 216. Lines, 9 and 10 on a page. Extent in ślokas, 3800. Character, Nāgari. Date, S.K. 1715=1793 A.D. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. अग्निर्वै देवानामवमो इत्यादि ।

End. वृद्धोद्दिषन् भवति क्षिप्रं हैवैनं स्तृणुते स्तृणुते ।

Colophon. इति ब्राह्मणा अष्टमपञ्जिका पञ्चमोऽध्यायः ॥

Post Colophon. शाके १७१५ ।

25 B. इति प्रथमपञ्जिका समाप्ता ।

28 A. इति द्वितीयपञ्जिकायां द्वितीयोऽध्यायः । शाके १७१४ । परिधापाटनकरोपनामक लक्षण ।

31 A. इति तृतीयपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शाके १७१५ । प्रमादीनाम संवत्सर श्रावण शु १ बुधवार तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

23 A. इति ब्राह्मणचतुर्थपञ्जिका स० ।

32 B. इत्यैतरेयब्राह्मणपञ्चमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः शाके । १७१६ । आनन्दिनामाब्दे श्रावणशुक्लचतुर्दश्यामन्दवारतद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

पाटनकरोपनामकलक्षणेन लिखितं स्वार्थं परोपकारार्थञ्च ।

28 A. इति षष्ठपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शके १७२१ । संवत् १८५६ । प्रमोदनामसंवत्सरे तद्दिने समाप्तः ।

25 A. इति सप्तमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

23 A. इति ब्राह्मणाष्टमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

III. 253 A. A collection of Upanishads. 9×4½ inches. Folia, 148. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, Nāgara. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct.

In this MS. there are 27 upaniṣadas as Muṇḍaka, Praśna, Brahma-Vidyā, etc.

Beginning. अथाथर्ववेदीये उपनिषदस्तथा शाखान्तरीयाश्च लिख्यन्ते ।

1 B. मुण्डकोपनिषत् ।

ॐ ब्रह्मा देवानां प्रथमः सम्बभूव ॥ विश्वस्य कर्त्ता भुवनस्य गोप्ता ।
ब्रह्मविद्यां सर्व्वविद्याप्रतिष्ठा इत्यादि ।

End. तदेतत् सत्यमृषिरङ्गिराः पुरोवाच नैतदचीर्णं ।
व्रतोधीते नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः ॥

14 B Colophon. षष्ठं मुण्डकं ॥ इति श्री अथर्ववेदे मुण्डकोपनिषत् समाप्ता ॥

3 A. प्रथमं मुण्डकम् ।
6 A. द्वितीयं मुण्डकम् ।
7 B. तृतीयं मुण्डकम् ।
10 B. चतुर्थं मुण्डकम् ।
12 B. पञ्चमं मुण्डकम् ।
14 B. षष्ठं मुण्डकम् ।

14 B. प्रश्नोपनिषत् ।

Beginning. ॐ सुकेशश्च भरद्वाजः शैव्यश्च सत्यकामः सौर्य्यायणीच गार्ग्यः कौसल्यश्चाश्वलायनो भार्गवो वैदर्भिः कबन्धी कात्यायनस्तेऽते ब्रह्मपरब्रह्मनिष्ठाः परब्रह्मान्वेषमाण एष वोऽवै तत्सर्वं वक्ष्यतीति ॥

29 B. End. परमस्तीति ते तमर्चयन्तस्त्वं हि नः पिता योऽस्माकमविद्यायाः पारं पारं तारयसीति नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः । ६ षट् प्रश्नः ।

29 B. Colophon. इत्यथर्ववेदे प्रश्नोपनिषत् समाप्ता द्वितीया ।

29 B. ब्रह्मविद्योपनिषत् ।

Beginning. ॐ ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि सर्वज्ञानमनुत्तमं ।
यत्रोत्पत्तिं लयञ्चैव ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ इत्यादि ।

31 B. End. यस्मिन् संलीयते शब्दस्तत्परं ब्रह्म गीयते ।
ध्रुवं हि चिन्तयेद्ब्रह्म सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥
सोऽमृतत्वाय कल्पते इति ।

31 B. Colophon. इत्यथर्ववेदे ब्रह्मविद्योपनिषत् समाप्ता तृतीया । ३ ।

31 B. क्षुरिकोपनिषत् ।

31 B. Beginning. ॐ क्षुरिकां संप्रवक्ष्यामि धारणां योगसिद्धये इत्यादि ।

35 A. End. सर्वैषणाविनिर्मुक्तो क्लिश्यात्यन्तं न बध्यते क्लिश्यात्यंतं न बध्यते इति ।

,, Colophon. इत्यथर्ववेदे क्षुरिकोपनिषत् समाप्ता चतुर्थी ।

35 A. चुलिकोपनिषत् ।

Beginning. अष्टपादं शुचिहंसं त्रिसूत्रं मणिमव्ययं ।
द्विवर्त्तमानतेजस्कं सर्व्वः पश्यन्नपश्यतीत्यादि ।

38 A. End. ते लयं यान्ति तत्रैव लीनाः खुर्ब्रह्मशायिने इति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे चुलिकोपनिषत् समाप्ता पञ्चमी ।

38 A. शिरोपनिषत् ।

Beginning. ॐ देवाह वै स्वर्गं लोकमायंस्ते रुद्र इत्यादि ।

52 B. End. द्वितीयं जपत्वा गणाधिपत्यमवाप्नोति तृतीयं जपत्वैवमेवानुपश्यन्त्योँ सत्यं ।

,, ,, Colophon. अथर्व्ववेदे शिरोपनिषत् समाप्ता षष्ठी ॥

52 B. अथर्व्वशिखोपनिषत् ।

Beginning. पिप्पलादोँगिराः सनत्कुमारश्चाथर्व्वणं भगवन्तं पप्रच्छ किमादौ प्रयुक्तमित्यादि ।

55 B. सर्व्वमन्यत् परित्यज्यैतामधीत्य द्विजो गर्भवासान्मुच्यते गर्भवासान्मुच्यते इति ॥ २ ॥

,, ,, Colophon. अथर्व्ववेदे अथर्व्वशिखोपनिषत् समाप्ता ।

55 B. गर्भोपनिषत् ।

Beginning. पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्त्तमानं षड़ाश्रयं षड्गुणयोगमुक्तमित्यादि ।

61 B. End. परिमाणात् पैप्पलादं मोक्षशास्त्रं पैप्पलादं मोक्षशास्त्रमिति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे गर्भोपनिषत् समाप्ता ।

61 B. महोपनिषत् ।

Beginning. अथातो महोपनिषदमेव तदाहुरेकोह वै नारायण आसीन्न ब्रह्मा, ईशान इत्यादि ।

65 A. End. हिरण्यगर्भो जपेनामृतत्वं गच्छत्यमृतत्वं गच्छति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्व्ववेदे महोपनिषत् समाप्ता ।

65 A. ब्रह्मोपनिषत् ।

,, ,, Beginning. ॐ अथास्य पुरुषस्य चत्वारि स्थानानि भवन्ति इत्यादि ।

72 A End. आत्मविद्यातपोमूलं तद्ब्रह्म चोपनिषत् परं ।
तद्ब्रह्म चोपनिषत् परमिति ।

,, ,, Colophon. इत्यथर्ववेदे ब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ।

72 A. प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् ।

,, ,, Beginning. ॐ अथातः सर्वोपनिषत्सारं संसारज्ञानमधीतमत्र सूत्रं शारीरयज्ञं व्याख्यास्यामः इत्यादि ।

77 B End. वाराणस्यां मृतोवापि इदं ब्रह्म यदा पठेत् ।
एकेन जन्मना जन्तुर्मोक्षञ्च प्राप्नुयात्तदेति ॥

78 A. Colophon. अथर्ववेदे प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् समाप्ता एकादश ॥

78 A. माण्डूक्योपनिषत् ।

Beginning ॐ ॐ ॐ इत्येतदक्षरमिदं सर्वं तस्योपव्याख्यानं भूतं भवं भविष्यदिति सर्वमोंकार एव इत्यादि ।

85 A. Colophon. इत्यथर्ववेदे माण्डूक्योपनिषत् समाप्ता प्रथमं प्रकरणं समाप्तम् ।

90 B. इत्यथर्ववेदे द्वितीयं वैतथ्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ।

97 A. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अद्वैताख्यं प्रकरणम् तृतीयं ।

110 B. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अलातशान्त्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ॥
अथर्ववेदे पञ्चदशोपनिषत् समाप्ता ।

110 B. नीलरुद्रोपनिषत् ।

Beginning. ॐ अपश्यं चावरोहं तं दिवितः पृथिवीमयः ।
अपश्यं तं नीलग्रीवं शिखण्डिनमित्यादि ।

114 A. End. तस्मै नीलशिखाय नमः सभाग्रपादिने नमः ।
सभाग्रपादिने इति ।

114 A. इति नीलरुद्रोपनिषत् समाप्ता ।

,, ,, नादबिन्दूपनिषत् ।

Beginning. अकारो दक्षिणः पक्षः उकारश्चोत्तरः स्मृतः ।
मकारस्तस्य पुच्छं वा अर्द्धमात्रा शिरस्तथा ॥ इत्यादि ।

116 B. End. ते दैवब्रह्मभावेन परमानन्दमश्नुते ।
परमानन्दमश्नुते ।

117 A. इत्यथर्ववेदे नादबिन्दूपनिषत् समाप्ता ।

130 A. इत्यथर्ववेदे ब्रह्मबिन्दूपनिषत् समाप्ता ।

125 A. इत्यथर्ववेदे अमृतबिन्दूपनिषत् समाप्ता एकोनविंशतिः

128 B. इत्यथर्ववेदे ध्यानबिन्दूपनिषत् समाप्ता । विंशति २०

130 B. इत्यथर्ववेदे तेजोबिन्दूपनिषत् समाप्ता एकविंशतिः ।

132 A. इत्यथर्ववेदे योगशिखोपनिषत् समाप्ता द्वाविंशतिः । २२ ॥

134 A. इत्यथर्ववेदे योगतत्त्वोपनिषत् समाप्ता त्रयोविंशतिः । २३ ॥

138 B. इत्यथर्ववेदे संन्यासोपनिषत् समाप्ता । चतुर्विंशतिः । २४ ॥

141 B. इत्यथर्ववेदे आरुणेयोपनिषत् समाप्ता पञ्चविंशतिः । २५ ॥

147 B. इत्यथर्ववेदे कण्ठश्रुत्युपनिषत् समाप्ता । २६ ।

148 B. इति अथर्ववेदे पिण्डोपनिषत् समाप्ता सप्तविंशतिः । २७ ॥

III. 253 B. कुलार्णवतन्त्रम् । 11×5 inches, Folia, 139. Lines, 9 on a page. Extent in ślokas, 2500. Character, Nāgara. Date? Appearance, tolerable. Verse. Correct. Complete.

Beginning. श्रीगुरुं गणपदुर्गां वटुकं शिवमच्युतम् ।
ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वन्दे विभूतये ॥
अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने ।
अरूपाय सुरूपाय शिवाय गुरवे नमः ॥ इत्यादि

9 A. इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये सर्व्वागमोत्तमे जीवस्थितिकथनं नाम प्रथमोल्लासः।

" " कुलमाहात्म्यकथनम्। २ य।
" " ऊर्द्धाम्नायमन्त्रवर्णनं। ३ य।
" " मन्त्रोद्धारन्यासकथनम्। ४ र्थ।
" " कुलद्रव्यादिकथनम्। ५ मः।
" " द्रव्यसंस्कारादिकथनम्। ६ षष्ठः।
" " वटुकादिपूजाविधानं। ७ मः।
" " तत्त्वत्रयादिकथनम्। ८ मः।
" " योगादिकथनम्। ९ मः।
" " विशेषदिनपूजाकथनम्। १० मः।
" " आचारविधिः। ११।
" " पादुकादिकथनम्। १२।
" " शिष्यलक्षणकथनम्। १३।
" " दीक्षाभेदकथनम्। १४।
" " पुरश्चरणविधिः। १५।
" " काम्यकर्म्मकथनम्। १६।
" " नामवासनाकथनम्। १७।

III. 253 C. त्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्रम्। वामकेश्वरतन्त्रोक्तम्। 11 ×4 inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 180. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते।
कल्पपादपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते॥
मणिमण्डपमध्यस्थे मुनिगन्धर्व्वसेविते।
तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं जगद्गुरुं॥
+ + + + +
गिरिजार्द्धाङ्गभूषणं + + +।
+ + + प्राह तं शिखिवाहनः॥
स्कन्द उवाच। इत्यादि।

End. देहान्ते परमं स्थानं यः सुरैरपि सुदुर्ल्लभं।
+ + + स्तवस्यास्य च कीर्त्तनात्॥

Colophon. इति श्रीवामकेश्वरतन्त्रे महादेवकार्त्तिकेयसंवादे श्रीत्रिपुरसुन्दरीसहस्र-नामस्तोत्रराजः समाप्तः ॥

III. 253 D. मन्त्ररहस्यम् नारायणीयम् । 10×4½ inches. Folia, 31. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 420. Character, Nāgari. Date? Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अस्य श्रीसुदर्शनद्वादशाक्षरमहामन्त्रस्य अहिर्बुध्नो भगवान् ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः श्रीसुदर्शनमहाविष्णुर्देवता रं बीजं हुं शक्तिः फट्कीलकं मम सर्व्वाभीष्टसिध्यर्थे जपे विनियोगः ।

ॐ चक्राय स्वाहा अङ्गुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि ।

End. स्पृष्ट्वा सुमनसः पुष्पैः मन्त्रेणानेन मन्त्रितः ।
मुखं ग्रहगृहीतस्य तच्छीघ्रं तु विमुच्यते ॥

Colophon. इति श्रीमन्त्ररहस्यं नारायणीयं समाप्तम् ।

9 A. अथ यन्त्रलक्षणं ।

12 A. इति यन्त्रं समाप्तं ।

20 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये नवमः ।

26 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये दशमः ।

III. 255. ललितविस्तरम् । 19×9½ inches. Folia, 225. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas 6600. Character, Newāri. Date, S.M. 960. Appearance, fresh. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो दशदिगन्तापर्य्यन्तलोकधातुप्रतिष्ठितसर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वार्य्य-श्रावकप्रत्येकबुद्धस्यातीतानागतप्रत्युत्पन्नेभ्यः । एवं मयाश्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरतिस्मेत्यादि ।

Colophon. श्रीसर्व्वबोधिसत्त्वचर्य्याप्रस्थानो ललितविस्तरो नाम महायानसूत्र रत्नराजमिति समाप्तम् । संवत् ९६० ।

R. Mitra, p. 113.

III. 256. दशभूमीश्वरः । 16×5 inches. Folia, 270. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2600. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Generally correct.

Colophon. इति श्रीबोधिसत्त्वचर्य्याप्रस्थानो दशभूमीश्वरो नाम महायानसूत्र-रत्नराजः समाप्तः । संवत् ९६० ।

III. 257 A. **बोधिचर्य्यावतारः** by **शान्तिदेव**। 7 × 3 inches. Folia, 126. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

The work has been published several times by Prof. Minaeve at St. Petersburg, by myself at Buddhist Text Society's journal, and in Bibl. Ind. by Prof. Poussen with notes.

III. 257 B. **लोकेश्वरपाराजिका**। $7\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Ślokas, 180. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose.

This is Newāri version of Lokeśvarapārājikā-[illegible]यनम्। and it treats of the averting of evil omens.

[illegible]नपूजाकथनम्

III. 258. **गण्डव्यूहः**। 20 × 7 inches. Folia, 39[illegible]. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 13929. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Generally correct. Prose.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
गण्डव्यूहमहार्थवस्तोत्रनिनादि भो जिनसुतानां पद्मन्मण्डलसागरनाम्ना-
व्यूहादिकं प्रोक्तं। सुगतसमाधवतारणा अचिन्त्यबुद्धनिदर्शनज्ञेत्यादि।

R. Mitra, No. A. 9. p. 90.

III. 259 A. **सद्धर्म्मपुण्डरीकम्**। 19 × $7\frac{1}{2}$ inches. Folia, 69. Extent in ślokas, 2800. Character, Newāri. Lines, 9 on a page. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
वैपुल्यसूत्रराजं परमावतारनिर्देशं सद्धर्म्मपुण्डरीकं सत्त्वाय महापथं
वक्ष्ये। एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् राजगृहे विहरति स्म।
गृध्रकूटपर्व्वते महता भिक्षुसङ्घेन सार्द्धं द्वादशभिर्भिक्षुशतैः सर्व्वैरर्हद्भिः
क्षीणाश्रवैरित्यादि।

End. गृङ्गारकगृह्यादित्वादाद्यस्य खलु सम्भवं (?)।
गन्तव्यं कुलपुत्रेण यत्र सूत्रमिदं भवेत्॥

Colophon. समाप्तं सद्धर्म्मपुण्डरीकं धर्म्मपर्य्यायंसूत्रान्तं।
\+ + + + + ॥
सर्व्वोपायकौशल्यमेकयाननिर्देशं परमार्थविहारनिर्देशमिति।

R. Mitra, B 7. p. 203.

III. 259 B. देवप्रतिमालक्षणम् । 12×4 inches. Folia, 28. Lines, 6 on a page. Ślokas, 330. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Date NS. 763=1643 A.D. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो बुद्धाय ।

बुद्धो भगवान् जेतवने विहरति स्म ।
तुषितवरभवनात् मातुर्धानादश्वनावगतकालसमये + शारिपुत्रो भगवन्तमेतदवोचत् ।
भगवानाह ।
शारिपुत्र मयि गते परिनिर्वृते वा ।
न्यग्रोधपरिमण्डलं कार्यं कर्त्तव्यं यावत् कायं तावत् व्यामं यावत् व्यामं तावत् कार्यं पूजासत्कारार्थं प्रतिमा कर्त्तव्या । इत्यादि । संवत् ७६३ ।

III. 259 C. जातकावदानमाला । 18×5 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent in ślokas, 880. Character, Newāri. Date? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. नमो बुद्धाय ।

यः परदुःखदुःखी तद्विच्छित्तेय कृतप्रतिज्ञश्च ।
जगदर्थमहिमानः स एव सहते स्वदुःखानि ॥
तत्रयानुभूयते विबुधगणाश्रमभूतापारप्रतापविजितसर्व्वसामन्तेन ब्रह्मदत्तेन सङ्गाधिष्ठितायां वाराणस्यां राजधान्यां । उपचितविपुलगुण उच्चाकरोऽनेकशास्त्रकलाकौशलप्रख्यातकीर्त्तिः । + + + +
+ + + सुप्रियो नाम बोधिसत्त्वः ।
+ + + सार्थवाहोऽभूवेत्यादि ॥

End. इत्याह भगवान् बुद्धो ननन्दुर्भिक्षवो वचः ।
श्रुत्वा सर्व्वे प्रमोदाढ्या जग्मुः स्वं स्वमालयं ॥

Colophon. इति बोधि+ +जातकावदानमाला समाप्ता । शुभं ।

III. 260 A. तद्धितकोषः । by भवदेवपण्डित । 11×5 inches. Folia, 61. Lines, 8 on a page. Ślokas, 970. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्री गणेशाय नमः ।
श्रीराघवं गणाध्यक्षं वाग्देवीं त्रीन् मुनीन् गुरुं ।
पितृव्यौ च नमस्कृत्य ब्राह्मणान् सगुणानपि ॥ १ ॥

प्रसादं प्रेक्ष्य सिद्धान्तकौमुदीज्ञ यथार्मति ।
भवदेवेन लिख्यन्ते प्रयोगाः कोऽपि तद्धिते ॥ २ ॥
आप्राग्दिशं समर्थानां प्रथमा हे सविक्रिया । इत्यादि ।

End. प्रियाकरोति च सुखाकरोतीत्यनुलोमने ।
पदं दुःखाकरोतीति प्रातिलोम्ये प्रकीर्त्तितम् ॥
पाके शूलाकरोतीति कृते सत्याकरोति च ।
भद्राकरोत्यघोभद्राकरोति परिवापणे ॥ ७१५ ॥

Colophon. शाके चाषग्रतिथिभि र्भूपे वाजवहादुरे ।
प्रयोगाः कतिचित् प्रोक्ता भवदेवेन तद्धिते ॥
इति भवदेवपण्डितकृतस्तद्धितकोषः ॥

Post Colophon. संवत् १८४४ । शुभमस्तु ।

The work was composed in Śaka 1571 = AD. 1649 while Bāj Bahadur was king. This may be second Bāj Bahadur, of what principality it is not known.

III. 260 B. युद्धजयार्णवतन्त्रम् । 11 × 5 inches. Folia, 46. Lines, 9 on a page. Ślokas, 920. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
मोहान्धकारमग्नानां जनानां ज्ञानरश्मिभिः ।
कृतमुद्धरणं येन तं नौमि शिवभास्करम् ॥ १ ॥
कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।
गणसिद्धसमाकीर्णं मुनिसङ्घनिषेवितम् ॥ २ ॥
तदुत्सङ्गगता देवी पार्व्वती पतिवल्लभा ।
अनुग्रहार्थं लोकानां पप्रच्छ परमेश्वरम् ॥ ३ ॥
+ + + + +
+ + + + +
स्वरोदयं परं गुह्यं मुनीनामपि किं पुनः ।
मर्त्यानां स्वल्पबुद्धीनां पूर्व्वमुक्तं त्वया विभो ।
विस्पष्टं तच्च संक्षेपाद्ब्रूहि मे परमेश्वर ॥
+ + + +
लाभालाभं सुखं दुःखं जीवितं मरणन्तथा ।
जयं पराजयञ्चैव गमनागमनं प्रभो ॥

\+ + + +
\+ + + +

महेश्वर उवाच ।

पुरा देवासुराणाञ्च संग्रामे रोमहर्षणे ।
जयाजयार्थं देवेन्द्राः पृष्टोऽहं वीरवन्दिते ॥
शास्त्रमेतन्महागुह्यं तन्त्रं युद्धजयार्णवं । इत्यादि ।

End. अनास्तिकाय भक्ताय साधुदृष्टिकराय च ।
\+ + + +
दातव्यमेतद्देवेशि शास्त्रं परमदुर्लभम् ॥
\+ + + +
सिद्धः कुवलयाख्योऽयं भक्तिमान् वृषभध्वजे ।
तेन स्वरोदयं शास्त्रं मर्त्यलोके ऽवतारितम् ॥

Colophon. इति युद्धजयार्णवतन्त्रे प्रकीर्णाधिकारो नाम दशमः पटलः ॥ १० ॥

Post Colophon. शुभं भूयात् । समाप्तमिदं भटोत्पलविरचितमिति ॥
संवत् १८९१ । कार्त्तिक शुदि ७ रोज ६ लिखितं प्रयागदत्तशर्म्मणा ॥

विषयः । इति युद्धजयार्णवतन्त्रे पञ्चपञ्चकस्वरोदयविधानो नाम प्रथमः पटलः । १ ।
,, राशिग्रहषट्पदार्थप्रविभागो नाम । २ यः ।
,, विविधप्रश्नकथनम् । ३ यः ।
,, सप्तशलाकाचक्रकथनम् । ४ र्थः ।
,, एकाशीतिपदचक्रयोगो नाम । ५ मः ।
,, जातकविधानं नाम । ६ ष्ठः ।
,, पद्मचक्रं नाम । ७ मः ।
,, कोटचक्राधिकारो नाम ८ मः ।
,, राहुचक्राधिकारो नाम ९ मः ।
,, प्रकीर्णाधिकारो नाम । १० मः

III. 260 C. मुकुन्दविजयः । 11 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 10 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgari. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीभवानीशङ्कराभ्यां नमः । श्रीसूर्य्याय नमः ।
अविद्यातिमिरोच्छेदि विद्याकरसहस्रकं ।
जगदानन्दकन्दं तं मुकुन्दमिहिरं नमः ॥

कमलकुमुदबन्धूलोचने धारयन् यो
रहसि जलधिपुत्र्याश्लिङ्गिताङ्गः सलज्जं।
हृतवसनमुपीनोत्तुङ्गवक्षोजदीक्षा-
क्षुधित + + + दिशत्वानन्दवृन्दं मुकुन्दः ॥ इत्यादि।

2 B. नक्षत्र स्वरः।

4 B. गर्भप्रश्नः। श्रोजोयुग्मः पुरुषवनितासंज्ञकोऽयं स्वरः स्यात्।
पुत्रः कन्या भवति नियतं स्वस्वरस्योदये तु ॥

End. शत्रुवैरभयं मध्यं त्रिकधार्य्योऽथ वेश्मनि।
तद्बहिर्गृहवाह्ये च ग्रामवाह्ये ततो न हि ॥
इतो नास्ति।

III. 260 D. मनुष्यजातकम्। 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 10 on a page. Ślokas, 600. Character, Nāgari. Date, Sam 1897 āj 1841 A.D. Appearance, new. Verse. Correct. Jit

Beginning. श्रीमन्मङ्गलमूर्त्तिर्जयति।

नत्वा गिरं गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं
तं कर्म्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुरुञ्च।
श्रीखिन्दिकोक्तगुरुताजकतन्त्रदीपात्।
कर्म्मप्रकाशमनुदीपकमुद्धरामि ॥
श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं सच्छास्त्रिभिः कीर्त्तितं।
शास्त्रं जातकशास्त्रमद्यवनैर्यद्रोमकाद्यैः कृतं ॥
तद्घोराजलधेरदस्य परमं नत्वा पदाब्जं गुरोः।
+ + भोगरसादितस्तनुभृतां नित्यं चमत्कारिकम् ॥ २ ॥
+ + + + +
+ + + + +
श्रीर्षग्रीवां सावुरस्तुन्दपृष्ठपार्श्वं गुह्याज्वोरुजानुद्वयञ्च। (?)
(?) जङ्घे पादौ लग्नपुंसो + जाद्या देहात्मानो राशयो द्वादश स्युः ॥
इत्यादि।

End. हीनाविलानेशदिनेशचन्द्रास्तत्कोन्द्रसौम्यैश्च तदीशयोगः।
सौम्याश्च ते चेत् पतितेश्वराः स्यू राजा भवेन्नीचकुलेऽपि जातः ॥
+ + + + +
+ + + + +

त्रैलोक्यक्षितिपालमौलिविकलव्यापारपारङ्गमः ।
प्राग्वाटान्वयभूषणैः श्रीचन्द्रसिंहात्मजः ॥
श्रीमान् शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवत् सज्जनः ।
श्रीशान्तश्चतिसुप्रशान्तसुमतिस्तस्मादभूदर्गभूः ॥
तस्यात्मजः समजनिष्ट कुमारसिंह
नामा गुरु र्गणितगौष्मतिरग्रगण्यः ।
तत् सूनुना गणकभट्टसुदे + + +
ग्रन्थोऽभ्युद्रियत ताजिकपद्मकोषात् ॥

Colophon. इति कुमारसिंहात्मजसमरसिंहकुमारविरचिते ताजिकतन्त्रसारे कर्म्मप्रकाशनाम्नि मनुष्यजातके मनुष्यजातकाध्यायो विंशतितमः २० समाप्तोऽयं मनुष्यजातकः ।

Post Colophon. १८९७ आश्विन शुदि ६ रोज शुभम् ॥

III. 260 E. काम्यदीपदानपद्धतिः by प्रेमनिधि । 10×5 inches. Folia, 43. Lines, 10 and 11 on a page. Ślokas, 675. Character, Nāgari. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अहो राजराजेश्वरस्य प्रसादादसावेवकल्पद्रुमः काम्यप्रदीपः ।
स्वचेतोदरीशायिनां सत्फलानामवाप्त्यै सुदुःखाभितप्तैश्च सेव्यः ॥
+ + + + + +
अथ जगदेव स्वस्वोपार्जितकर्म्मप्रभावदुःखपङ्कनिमग्नधृहिधीर्धुः + + +
श्रीसदाशिवसंहितोड्डामरयामलमे र्व्यदितःत्रेषु भगवतो महाविष्णोः
कार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनस्य साक्षात् परम्परया वानुष्ठेयं दीपदानाख्यं कर्म्मविशेषं
प्रकाशितवान् इत्यादि ॥

Colophon. इति श्रीभारकुलपंथोपनामक प्रेमनिधिशर्म्मनिर्म्मिता काम्यदीपदानपद्धतिः समाप्ता । शुभम् ।

III. 260 F. नित्यप्रयोगरत्नाकरः । 10×5 inches. Folia, 68. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1600. Date ? Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकार्त्तवीर्य्यार्ज्जुनाय नमः ।
ईदृशमानुषमानमपि
मतियुक्तं विधातुमिष्टेयः ।
वन्दे वन्दे चरणावमुष्य तु कस्यापि ॥

+ + + +
+ + + +

नत्वा नत्वा राजराजेशभक्तान्
भूयोभूयः प्राञ्जलिः प्रार्थयामि ।
अत्राक्ते यत् प्राच्य वाचो विरुद्धं
तत् क्षन्तव्यं युक्तिमुद्गाहि सन्तः ॥

+ + + +

ततश्च दक्षिणकर्णे यज्ञोपवीतं संस्थाप्य ।
"गच्छन्तु पितरो देवा गन्धर्व्वा यक्षराक्षसाः ।
ऋषयस्तप्यतां स्थानं करिष्ये मलमोचनमित्यादि ।

End. इति नित्यप्रयोगानां पूर्णो रत्नाकरस्त्वयं ।
श्रीकार्त्तवीर्य्यकरुणाव्याधिसंसर्गवैभवात् ॥
न जाने तन्त्रार्थं न च गुरुपदाम्भोरुहमहो
न सिद्धिर्मन्त्राणां न हि च मम सिद्धौषधिकथा ।
तथाप्यर्घार्घेयं यदिह उदितापद्धतिरसौ
प्रभावोद्रेकः श्रीस्वजनगतिकृद्धेहयपतेः ।
यस्योद्गातमती सती गुणवती माता पितोमापति-
र्नाम प्रेमनिधीति चन्द्रगदितः कूर्म्माचलो जन्मभूः ।
+ + + कृतवीर्यजाच्युतपदं वाराणसीवासभू-
स्तस्मान्नित्यविधिप्रयोगविलसद्रत्नाकरः प्रोद्गतः ॥

Colophon. इति श्रीनित्यप्रयोगरत्नाकरः समपूर्णः ॥

विषयः । मूत्रपुरीषादित्यागाद्यवस्था ।
आप्रातः सायं यावत् अनुष्ठेयकर्म्मादिकथनम् ।

III. 260 G. सङ्गीतसारार्णवः । 11×5 inches. Folia, 127. Lines, 7 on a page. Ślokas, 1800. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. ॐ भवान्यै नमः ।

प्रणौमि तां भूधरराजनन्दिनीं
जगत्प्रसूतिस्थितिनाशकारिणीं ।
यदङ्घ्रिपाथोजयुगप्रसादतो
भवेज्जड़ात्मापि कवीश्वरः सद्यात् ॥

+ + + +
+ + + +
+ + + +

नेपाले जयति स्म पूर्व्वमवनीनाथोघचूड़ामणि-
र्भास्वद्दंशसहस्रपत्रतरणिस्त्रैलोक्य + + त्मजः ।
शास्ता शास्त्रागमसर्व्वशास्त्रनिपुणो विष्ण्वुपमः श्रीजग-
ज्ज्योतिर्मल्लवसुन्धराहरिहरः सङ्गीतविद्याकरः ॥

+ + + + +
+ + + + +
+ + + + +

तदबला सुषुवे किल रुक्मिणीं
दुहितृरत्नसुमामिव मेनका ।
विनयशीलविवेकविशारदा
भवदसौ सधवा समयान्तरात् ॥

ततः सासूत सुसुतमनन्तसिंहनामकं ।
यथा जयन्तमौड़ानी सुमतिं धर्म्मशीलिनम् ॥

मातामहाद्यः समधीत्य यत्नात्
सङ्गीतशास्त्रार्णवपारगोऽभूत् ।
तस्मादभूत् सन्मतिपूर्णसिंहः
क्षीराम्बुराशेरिव पूर्णचन्द्रः ॥

योऽसौ नन्दिसमो मृदङ्गकलने गाने यथा किन्नरः ।
सङ्गीते सकले भवच्च निपुणस्तातप्रशिक्षाबलात् ॥
प्रज्ञाशौर्य्यविवेकधैर्य्यविनयाचारादिसाराकरो
दान्तोदारमना सुमागुरुमहीदेवादिसेवापरः ॥
तस्यानुमत्या वरनाट्यशास्त्रसाराणि संगृह्य शिवाङ्घ्रिसेवी
गौरीपतेः सूनुरसुं प्रयत्नात् सङ्गीतसारार्णवमातनोति ॥
विना बीजेन वृक्षस्य न हि शाखादिकं यतः ।
अतोऽत्र तावच्चोत्पत्तिर्नाट्यवेदस्य लिख्यते ।

अथ नाट्योत्पत्तिरित्यादि ।

End. सर्व्वासामेव जातीनां त्रिविधं वृत्तमिष्यते ।
गुरुप्रायं लघुप्रायं गुरुलघ्वक्षरं तथा ॥
गुरुप्रायाच्च कृष्टा स्यात्लघुप्रायाद्भुता तथा ।
गुरुलघ्वक्षरप्रायाः शेषाः कार्य्या ध्रुवास्तथा ॥

वृन्तान्योजकृतानि स्युर्मुखे यानि भवन्ति हि ।
तानि द्यूतेषु योज्यानि लघुवर्णकृतानि तु ॥
तानि स्थिता च कृष्णासु कर्त्तव्यानि प्रयोक्तृभिः ।
लघुप्रायोद्धताकार्य्या गुरुप्रायो विलम्बिता ? ॥
अयमेव विधिर्ज्ञेयं शुद्धताशुद्धतासु च ।
लघ्वादिर्लघुर्युग्मापद्युतादित्तेपकौ तु सा ? ॥
गुरु युक्ता तु सा तु स्योच्छ्रिता ॥

विषयः । सङ्गीत-ताल-लय-नृत्य-मृदङ्ग-वाद्यादिशिक्षाकौशलप्रदर्शनम् ।

III. 261 A. ज्ञातकार्णवः by ढुण्ढिराजः । 10 × 5 inches. Folia, 93. Lines, 13. Slokas, 3500. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

III. 261 B. परिभाषेन्दुशेखरः by नागोजिभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 12 on a page. Ślokas, 900. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

III. 261 C. विभक्त्यर्थनिर्णयः by कृष्णभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 68. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1800. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीनीलकण्ठाय नमः ।

कारुण्यवर्षजलदं फलदं तपसां सतां ।
नीलोत्पलदलच्छायं निर्व्वाणधाम कामये ॥ १ ॥
तर्कव्याकृतमीमांसापरिशीलनशालिना ।
मौनिश्रीकृष्णभट्टेन विभक्त्यर्थो विविच्यते ॥ २ ॥
अथ सुप्विभक्तीनामर्थो विविच्यते । इत्यादि ।

End. कर्म्मप्रवचनीययोगे षष्ठी विधाय + + + + अधिभूविरामः अधिरामे भू इत्यादौ षष्ठी बोधः । ?

Colophon. इति श्रीमन्मौनिकुलतिलकायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजरघुनाथभट्टसुत-श्रीकृष्णभट्टविरचितो विभक्त्यर्थनिर्णयः समाप्तम् ।

III. 261 D. अद्भुतार्णवः । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Ślokas, 2600. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीकालमूर्त्तिर्जयति ।

योऽन्तर्बहिस्त्रिजगतां व्याप्य तिष्ठति चिन्मयः ।
आविर्भावस्तिरोभावस्तस्य सन्ध्यात्रयच्छलात् ॥
महान्तो ब्रह्मविष्ण्वीशा यातायातं व्रजन्त्यतः ।
नमस्तस्मै महेशाय प्रभवे कालरूपिणे ॥
सन्ध्यात्रयकुलादित्यस्य विवरणं यथेत्यादि ।

5 A. अथेन्द्रायुधरूपस्य लक्षणं कथ्यतेऽधुना ।
सूर्य्यस्य विविधा वर्णाः पवनेन विघट्टिताः ॥
साभ्रे वियति दृश्यन्ते भूमेरिन्द्रधनुःप्रभाः ॥
आकाशे वाथभूमौ वा तृणादौ वा समुत्थिताः ।
तत्तद्वर्णान्विताः साक्षान्नानावर्णा + + + + ॥

End. जनवादस्य पाकस्तु जायते मासमात्रतः ।
कुत्सचामरघण्टानां नाशे पाकस्तु मासतः ॥
यज्ञोपयोगिद्रव्याणां विकारे सार्द्धपक्षतः ।
चितिधूपजनाश्चोत्थफलं पक्षैस्तु षड्भिः ॥
+ + + + +
इत्यद्भुतप्रकरणं मुनिवाक्यानुसारतः ।
संगृहीतं मया यत्नात् रत्नमीयं सुबुद्धिभिः ॥
+ + + + +
दुर्ज्जनाग्निशिखातप्तं काव्यस्वर्णं न दुष्यति ।
परं सुवर्णतां याति क्षतिः क्वापि न सिध्यति ॥
इति कृष्णसुतेनोक्तं प्रद्युम्नप्रतिमेन च ।
पठनीयं प्रयत्नेन स्वयशोऽभिवृद्धये ॥

Colophon. इत्यद्भुतशुभाशुभज्ञानप्रकरणम् । शुभम् ॥

III. 262 A. सारावली । 11 × 5 inches. Folia, 140. Lines, 9 on a page. Ślokas, 3,000. Character, Nāgari. Date? Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

From leaf 30, the leaf marks have been changed for correcting a mistake. Leaf 30 was formerly marked 45. All subsequent leaves bear two paginations, one correct and the other incorrect.

The work has been noticed: see Cat. Cat., p. 714.

III. 262 B. सम्वत्सरचिन्तामणिः by रामदैवज्ञ। 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 11 on a page. Ślokas, 200. Character, Nāgari. Date, Śaka 1754=1834 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

It begins:— यो निर्गुणो गुणमयो वितनोति विश्वम्।
तापत्रयं हरति यत्तपनोप्यजस्रं॥
कालात्मको जगति जीवयते च जन्तुम्।
ब्रह्माब्जसम्पुटमुनिः द्युमुनिः (मणिः) तमीड़े॥

III. 262 C. वर्षफलपद्धतिः by केशव। with its commentary by विश्वनाथ son of दिवाकर। 10½ × 4 inches. Folia, 13. Character Nāgara. Appearance, new. Prose and verse. Correct. Date, Śaka 1574=1652 A.D.

The text begins:—

यस्याब्जिकोक्तं फलं हायनोक्तक्रमाद्वोक्तमन्यैरेवमेतत्।
क्रमात् वच्मि तत्पद्धतिं प्रस्फुटोक्त्या गणेशं नमस्कृत्य बालावबोधाय॥

The Tīká begins:—

तुण्डिलमिन्दुकलाधरम् अघरीकृतविघ्नसंघातम्।
दुण्डिं ढौकितकामं कामरिपोरर्भकं भजत॥
दिवाकराद्दैवविदां वरिष्ठात् यो विश्वनाथोऽजनि जागरूकः।
स केशवस्याब्दफलस्य टीकां करोति सोदाहरणं प्रसन्नाम्॥

The Tīkā ends:—

गोदातीरवरे समस्तविबुधैः संकीर्त्तितस्थानिजम्।
सत्पुत्रेण दिवाकरस्य विदुषः श्रीविश्वनाथेन यत्॥
गोखग्रामनिवासिना विरचितम् तत् पूर्णतामागमत्।
सम्यक् वर्षफलस्य केशवकृतः सोदाहृतेष्विप्पनम्॥
उदधिशैलशरेन्दुमिते शके दिनमणावजगे यमलीलिखत्।
झटिति हायनपद्धतिटिप्पनम् गणकवर्य्यसृहस्यतिभूसुरः॥

III. 262 C. गुप्तसाधनतन्त्रं। 12½ × 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgara. Date, Sam. 1856=1800 A.D. Appearance, new. Verse. Incorrect.

There are 12 paṭals in this MS. The interlocutors are as usual Śiva and Pārvatī. It begins in the usual way कैलासशिखरे रम्ये etc.—

Then we have in :—

Leaf 2 B. कुलं शक्तिः समाख्याता अकुलं शिव उच्यते ।
तयां लीनो भवेत् यस्तु स कुलीनः प्रकीर्त्तितः ॥

III. 262 D. तारिणीपारिजात by शुकदेव उपाध्याय । 11 × 4 inches. Folia, 72. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1700. Date ? Character, Nāgara. Verse and prose. Incorrect.

At the end there are a number of ślokas :—

नानाजातिष्वधीना विश्वं विश्वस्य मानसाधारा(रा) ।
मम दयितां हरदयिता भवसङ्कटं तारिणी तारा (?) ॥
संशयसागरमग्नः को न हि नग्नस्य शासने लग्नः ।
यस्य भवेत् गुरुचरणम् तरणाय न स पुनर्भग्नः ॥
गहरवारकुलकमलिनीबोधिनि राजनि भाति ।
विक्रममणिनामनि क्षितिकतिथमपि याति (?) ॥
पारिजातानन्दनाम्नो मैथिलस्य द्विजन्मनः ।
कृते तद्गुरुणा तारा-पारिजातः प्रकाशितः ॥
शुकदेवनामधेयः विख्यातः कान्यकुब्जजातीयः ॥
कृतवान् तारापूजा-मन्दारम् सत्फलाधारम् ।
मूलं यस्यास्ति शूलायुधविषमवचः संप्रदायप्रभेदाः ॥
शाखाः स्थूलालवालायिततिततजपः पत्रितो न्यासजालैः ।
चेतोभृङ्गार्थहारिक्रमयजिकुसुमो जापनापारिजातः ।
नन्दस्यानन्ददायी विपुलसुखफलस्तारिणीपारिजातः ॥

The work treats of the method of worshipping Tārā or Tāriṇī.

III. 262 E. शारीरयोगपटलः । from the Mahākāla Saṃhitā. $12\frac{1}{2} \times 4$ inches. Lines, 10, 12 on a page. Ślokas, 800. Date ? Character, Nāgara. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It contains the 11th pāṭala of Mahākāla Saṃhitā.

III. 262 F. पञ्चाक्षरीभाष्यतात्पर्य्यसंग्रहः by कश्चित् यतिः । 12 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 9 on a page. Ślokas, 750 from a statement in the MS. Character, Nāgara. Date ? Prose and verse. Correct.

Padmapādācārya, a celebrated disciple of Saṃkarācārya, wrote 23 verses, beginning with त्यागो हि as a commentary to the mantra, containing five letters. These 23 verses are known as Pañcākṣarī Bhāṣya. The

present work explains the import of the 23 verses. The author does not give his name but describes himself as **कश्चित् यतिः ।**

The Pañcākṣarī mantra is **नमः शिवाय ।**

At the end of the book there are five verses, of which the first is :—

श्रीमद्रामो दयाधारः रामाधीननृपार्पणात् ।
व्याख्यामेतां यतिः कश्चित् कृतवान् तत्त्वबुद्धये ॥

The MS. is copied by Śālagrāma at Gauḍa Deśa, which means Paśupati.

III. 263. **षोड़शनित्यातन्त्र ।** 11 × 5½ inches. Folia, 142. Lines, 12, 13 on a page. Ślokas, 4000 by a statement in the MS. and 3550 by calculation. Date, Śaka 1659 = A.D. 1737. Character, Nāgara. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Last Col. **इति षोड़शनित्यातन्त्रेषु श्रीकादिमते तन्त्रराजे स्वात्मकथनं नाम षड़त्रिंशः पटलः (सहस्रचतुष्टयं ग्रन्थसंख्या तन्त्रराजनामायं समाप्तः ?) शाके १६५९ समयनाममार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तमीतिथौ ।**

देवेन्द्रो दैवज्ञजातस्य मन्दभागालिखेत्तव ।
गुरुभक्तनृपभीम तस्य राज्ञा लिखेत् मम ॥
यादृशं पुस्तकम्

From the fourth verse the work runs thus :—

शृणु कादिमतं तन्त्रं पूर्णमज्ञानपेक्षया ।
गोप्यं सर्व्वप्रयत्नेन गोपनं तन्त्रचोदितम् ॥
कथं कादिमतं नाम्ना तन्मे ब्रूहि गणेश्वर ।
काली कादीति शक्तीशः पुरोक्ता तन्मतान्मया ॥
प्रोक्ते तन्त्रे कादि काली मतान्येतेन नामतः ।
शृणु तत् सर्व्वतन्त्राणां राजानम् सर्व्वसिद्धिदम् ॥
कादिसंज्ञा भवेत् भूपा सा शक्तिः सर्व्वसिद्धये ।
तन्त्रं मयुक्तं सुभगे नवनाथैरकल्पयत् ॥
त्वया ते भुवने तन्त्रं कल्पे कल्पे विजृम्भते ।
अवसाने तु कल्पानाम् सा तैः सार्द्धं व्रजेच्छमाम् ? ॥
आद्ये तन्त्रावतारादि द्वितीये नाथमण्डलम् ।
त्रिपोद्धारं तृतीये स्यात् लक्षितार्थो तथा दृयोः ॥

नैमित्तिकं तथाकाम्यं अर्च्चनं षष्ठके भवेत् ।
कामेश्वरी सप्तमके परतो भगमालिनी ॥
नित्यक्लिन्ना(किन्ना)नवमे भेरुण्डा दशमे स्मृता ।
एकादशे विह्नवासि सा (न) च वज्रेश्वरी मता ॥
त्रयोदशे भवेद्दूती त्वरिता सा चतुर्द्दशे ।
कुलसौन्दर्य्यथोऽन्यस्मिन् नित्यानित्या तु षोड़शे ॥
ततो नीलपताका स्यात् विजयाष्टादशे परे ।
सर्व्वमङ्गलनित्यातो ज्वालामालिनी संज्ञिता ॥
एकविंशतिमे चित्रा कुरुकुल्लात्ततोऽन्तरे ।
त्रयोविंशतिवाराहीध्यानानि तदनन्तरम् ॥
पञ्चविंशे मातृकोक्ता षड्विंशे मन्त्रवैभवा ।
सप्तविंशे श्वासरूपा अष्टविंशे भूलोकता ॥
तदन्तरे कुण्डक्लिप्तिस्तदर्थं होमकर्म्म च ।
एकत्रिंशे तदूर्द्धे च होमा काम्यफलोदयः ॥
त्रयस्त्रिंशे तु पटले मन्त्राणि फलभेदतः ।
चतुस्त्रिंशे तु नामानि पञ्चत्रिंशे श्रवासना ॥
षड्त्रिंशे सान्तकथनं अध्यायाः स्तवविग्रहाः ।
प्रत्यध्यायं शतं श्लोकाः स्यादेवं तन्त्रसंग्रहः ॥

The nine nāthas who brought down the teaching of Śiva from Kailāsa are the following:—Prakāsā Nātha, Vimarṣa, N., Ānanda, N., Jñāna N., Salya N., Pūrṇa N., Svabhā N., Pratibhā N., Subhaga Nātha.

III. 264 A. ब्रह्मसूत्रवृत्ति, विद्वज्जनमनोरमा by रङ्गनाथ। 11 × 4½ inches. Folia, 229. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

The fourth chapter is incomplete. It begins with a separate pagination. The first three chapters are included in one set of page marks.

The work begins:—

प्रत्यग्ज्योतिःस्वरूपं तं अवाङ्मनसगोचरम् ।
श्रीवासुदेवं साष्टाङ्गं प्रणम्य सकलेष्टदम् ॥
विद्यारण्यकृतैः श्लोकैः नृसिंहाश्रमसूक्तिभिः ।
संदिग्धव्याससूत्राणाम् वृत्तिर्भाष्यानुसारिणी ॥
आनन्दाश्रमपादाब्जपरागाणां कृपाबलात् ।
लिख्यते रङ्गनाथेन विद्वज्जनमनोहरा ॥

तेषु श्लोकेषु मध्ये
एको विषयसन्देहः पूर्वपक्षावभासकः ।
श्लोकोऽपरस्तु सिद्धान्तवादी षड्ङ्गतयः स्फुटाः ॥
शास्त्रेऽध्याये तदा पादे न्यायषड्ङ्गतयस्त्रिधा ।
शास्त्रादिविषयज्ञाने तत्तत्षड्ङ्गतिरुच्यते ॥

III. 264 B. कुमारीतन्त्र । $7\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Ślokas, 250. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Col. Leaf 15 A. इति श्रीकुमारीतन्त्रे परमरहस्ये कलियुगावतारे – कालीकल्पः समाप्तः ॥

It contains 10 pāṭalas.

III. 265 A. चतुवर्गचिन्तामणि, परिशेषखण्ड, कालनिर्णय by हेमाद्रि । $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 160. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3800. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is an incomplete MS. of the Pariśeṣa Khaṇḍa of Hemādri, treating of Kāla Nirṇaya. Both the parts of this Khaṇḍa have been printed in the Bibliotheca Indica.

III. 266. Contains four MSS., being parts of a veterinary work known as गजायुर्व्वेद by पालकाप्य, a Ṛṣi inhabiting the Aṅga country.

A. 14×7 inches. Written in large Deva Nāgarī character, contains the 2nd part, treating of minor diseases.

B. 11×5 inches. Written in Deva Nāgarī character, contains the 3rd part of the same.

C. 12×5 inches. Written in Deva Nāgarī, contains fragments of the chapter on गजप्रशंसा ।

D. 11×5 inches. Written in Nāgarī character, is a chapter on गजप्रशंसा by शार्ङ्गधर ।

The work of Pālakāpya has been printed in the Ānandāśram series.

III. 267 A. सङ्कीतनारायण । $15 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 64. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1,200. Character, Nāgara. Date V. Sam. 1857 = 1801 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
श्रीविष्णुः कमलोद्भवो + + + + ।
दैवाविभाव्यं परं + + + + + ॥

नानामार्ङ्ग + + + + + + ।
तालनिरूपणकृतं सतां मोदर्थं + + ॥
+ + + + ।
+ + + + ॥
द्रुतादिरूपकालेन तालं नेतुं न शक्यते ।
तालं विना न शोभन्ति यथा प्राणगतं वपुः ॥ इत्यादि ।

End. यावत् + + + + शरीर + + + जगद्गुरोः + + ।
तावत् क्षितीन्द्रस्य नारायणस्य श्रीमान् मुदे तु लोके ॥ १ ।

Colophon. इति श्रीमन्निखिलान्वयोत्तुङ्ग + + + वंशावतंसाखिलगुण + + पद्मनाभभूमिपति-तनुजन्मनो महाराजसाहित्यसङ्गीतार्णवकर्णधारक-मगेर्गजपतिवीरश्रीनारायणदेवस्य कृतौ सङ्गीतनारायणे क्षुद्रप्रबन्धोदाहरणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ॥ श्रीः

कदापि मे पापहृदानलीन
महोमहो दूषण चापि चापि ।
दोर्म्मूलकूलगे + शातकुम्भं ?
+ + + चारु कुचापि चापि ॥

श्रीजगन्नाथाय नमः ।
श्रीकविरत्नपुरुषोत्तममिश्रकृतिः सङ्गीतनारायणनामा ग्रन्थः समाप्तः ॥

Post Colophon. संवत् १८५७ ।

विषयः । सङ्गीतताललयादिनिरूपणम् ।

267. B. सङ्गीतपारिजातः । 15×6 inches. Folia, 23. Lines, 10 on a page. Ślokas, 460. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अवधर्षणविख्यातं तथाख्यातं विकर्षणं ।
पुनः स्वरस्थानगोऽपि + स्वरस्थानमध्यितः ॥
कर्त्तरी च स्फुटो नैरन्याढालुः सुढालुसंज्ञकः ।
मुद्रयेति प्रसिद्धास्ते त्रयोविंशतिरीरिताः ॥
स्वरोहुं शब्दसादृश्यात् गुम्फितः परिकीर्त्तितः ।
फालगुनस्थानविज्ञानमध्यगतः स्वरः ॥
पुनरग्रे समुद्भूतोऽप्येकास्फालनसम्भवः ।
शारीरोऽपि हुं शब्दो + + + चुवक्षे भवेत् ॥ इत्यादि ।

End. अज्ञात्वा गीतमर्थं यो गायेदसौ तु श्रावकः।
इति गायनगुणदोषाः।

Colophon. इति श्रीकृष्णपण्डितसुतश्रहोवलपण्डितविरचिते सङ्गीतपारिजाते गीतकाण्डः प्रथमः समाप्तः।

III. 271. कुब्जिकामत। 11×5 inches. Folia, 160. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date, Śaka 1488=1566 A.D. Character, Nāgarī. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has 56 paṭalas. It has been noticed in the preface to my Nepal Catalogue, LXXXI.

III. 272 A. शैवसर्व्वस्वसार। 12×4½ inches. Folia, 157. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2100. Date? Character, Newāri, Verse. Incorrect.

See Rāj. Mitra 1983.

III. 272 B. बालबोधक by मुञ्जादित्य। 13×3½ inches. Folia, 96. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1,400. Date? Character, Newāri. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वज्ञाय॥
अथातो ज्वरचिकित्सां व्याख्यास्यामः।
इत्याद्युर्भगवदात्रेयादयो महर्षयः।
स्वेदावरोधः सन्तापः सर्व्वाङ्गग्रहणन्तथा।
युगपद्यत्र रोगे तु स ज्वरो व्यपदिश्यते॥ इत्यादि।

End. कुजमन्दार्कवारेषु अश्विनीचां × षु तथा। ?
एतैः शुभदिनैः स्नात्वा रोगान् पापान् विमुञ्चति॥
मुञ्जादित्यादिमुनिना ध्रुवं यस्य न संशयः।
श्रीरामकृष्णभवान्ये नमः॥

III. 274. रससारः by गोविन्दाचार्य्य। 10×3 inches. Folia, 55. Lines, 7 on a page. Ślokas, 1150. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

It begins:— ॐ नमश्चिपुराये।
हेरम्बञ्च नमस्कृत्य विश्वरूपं विलोचनम्
ब्रह्मा[विष्णु]स्तथा शक्तः शब्दरूपा सरस्वती।

स्वरसंख्यागणाः सर्व्वे अनिलः सूर्य्यचन्द्रमाः
पृथिव्यां पञ्चतत्त्वानि सुरान् महिषमर्द्दिनी ॥
सप्तार्द्धपीठदेव्याश्च चतुःषष्टिस्तु योगिनी
नमस्कृत्य मया सर्व्वं दर्शनात् गुरुवन्दितम् ।
यामलं ब्रह्मरुद्रस्य विष्णोर्यामलमेव च
उमया यामलज्ञानं पञ्चमं बुधयामलम् ॥
आदिचूड़ामणेः सारं स्वयं जिनेन्द्रभाषितम्
तच्च दृष्टं मया ज्ञानं ग्रन्थभेदमनेकधा ।
सारात्सारतरं सारं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितम्
समुद्रस्य यथा रत्नम् पुष्पमध्ये यथा मधु ॥
पाषाणान्निःसृतं सर्व्वं हिरण्यादि यथाक्रमम्
तथा च सर्व्वशास्त्राणां सारभूतं मयोद्धृतम् ।
दृष्ट्वा चक्रान्येनेकानि कोटिभेदशतानि च
तेन दृष्टेन मार्गेण विरचितम् चन्द्रोन्मीलनम् ॥ (?)
अतीतानागतज्ञानम् वर्त्तमानं शुभाशुभम्
लाभो हानिर्जयं युद्धे अल्पमृत्युधनागमम् ।
मनोमध्ये तु या चिन्ता मुष्टिभेदमनेकधा
लूकाद्रव्यं च शल्यं च ग्रामं नाम च तस्करम् ॥
ॐ गँ गँ गँ श्रीगणेशाय स्वाहा ।

Leaf 2 B. इति श्रीगोविन्दाचार्य्यविरचिते रसरूपजात्युत्पत्यधिकारे प्रथमपटलः ।
3 A. ,, द्रव्यसंग्रहाधिकारे द्वितीयः ।
4 B. ,, अनुक्रमणिकाधिकारे तृतीयः ।
5 A. ,, अष्टचत्वारिंशत् संस्कारो नाम चतुर्थः ।
8 B. ,, रसशोधनसंस्कारो नाम पञ्चमः ।
11 A. ,, रसोपरमलोभसिद्धिसत्त्वपातनविधिः षष्ठः ।
13 B. ,, सत्यादिशरीरकरणं नाम सप्तमः ।
15 A. ,, द्रुतिपाततैललवणरसापित्तरक्तगणस्वर्णक्षार-
लवणाधिकारो नाम अष्टमः ।
16 B. ,, रसकर्म्म नवमः पटलः ।
19 A. ,, रससारे तत्तद्गुणमेलापकाधिकारो नाम दशमः ।
22 A. ,, वी[ज]जारणाधिकारे एकादशः ।
27 A. ,, महाजारणावेधाधिपर्य्यन्तो द्वादशः ।

28 B. इति श्रीगोविन्दाचार्य्यविरचिते रससारे शतादिक्रमवेधनो नाम त्रयोदशः।

30 A. ,, द्वन्द्वसारपिष्टीस्तम्भ निगलबन्धनसङ्कलिकायोग-दुतिकर्म्माधिकारो नाम चतुर्दशः।

32 A. ,, रसोपरसलोहानकर्म्माधिकारः पञ्चदशः।

33 A. ,, रत्नप्रयोगाधिकारः षोड़शः।

35 B. ,, अने[क]कलकभेदाधिकारो नाम सप्तदशः।

37 A. ,, मणिसुखाकर्म्मदलाधिकारे अष्टादशः।

40 A. ,, अनेकगुटिकाप्रयोगो नाम ऊनविंशतिः।

43. ,, क्रौञ्चयोगपत्तिकर्म्मादिव्यौषध्यधिकारो नाम विंशतिः।

45 A. ,, सर्व्वव्याधिहरो नाम एकविंशतितमः।

46 B. ,, धातुमारणप्रयोगाधिकारः २२ शः।

48 B. ,, महारससेवाधिकारो नाम २३ शः।

After this there are descriptions of other Rasas, but we do not get the 24th paṭala. So it seems that the work is incomplete. It contains the descriptions of many Drāvakas.

III. 275. मतसारः। 18×5 inches. Folia, 83. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2000. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः।

येनेदं भुवनत्रयं विरचितं विश्वात्मना मूर्त्तिभिः।
दिव्यादिव्यकुलं कुलावलिकुलं शक्तित्रयालङ्कृतम्॥
नानायोगगृहस्थितिं सुविमलं श्रीज्ञानकोलावृतं।
तं वन्दे युगनाथनिर्म्मलतनुं त्रैलोक्यलोकार्च्चितम्॥
त्रिकूटशिखरे रम्ये भैरवं कुलनायकं।
× × × ×
× × × ×
देवी नमितकन्धरा × × × × ।
प्रणिपत्य वदेत् वाक्यं जगदानन्दकारकम्॥

श्रीदेव्युवाच।

× × × ×
श्रुतं देव मया सर्व्वं श्रीमतादिकुलार्णवं।

अद्यापि संशयोऽस्माकं मन्त्राणां कुलनायक ॥
समयाख्या महाविद्या पञ्चत्रिंशात्तरा परा ।
पञ्चात्तरा नववर्णा त्रयत्तरा च नवात्तरा ॥
अष्टात्तरप्रभेदेन पञ्चप्रणवसंयुता ।
कन्यसं मध्यमं ज्येष्ठं त्रिप्रकारक्रमन्तथा ॥
सुद्रामखड्परत्ता च मन्त्रकोषमशेषतः ।
सिद्धवृन्दसमायुक्तं षट्चक्रौघसमन्वितम् ॥
ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्रदेवाद्यैः × × × × ।
गुप्तनामानि सिद्धानां सुगुप्तानि यथाक्रमं ।
सप्तविंशतिभेदैश्च यथा जानामि भैरव ॥

श्रीभैरव उवाच ।

शृणुष्व कमला भद्रे गुह्याद्गुह्यतरं परमित्यादि ।

End. श्रीमतसारं सारं निस्तारं सारवर्ज्जितं सर्व्वं ।
× × × × ×
परबुद्धिशुद्धिकरणं चन्द्रगुणगर्हनिभाशं ॥
× × × × × ।
× × × × × ॥
तस्मात् श्रीमतसारं भण्डारं श्रीमदाद्यनाथस्य ।
वन्द्यं पूज्यं × × × कुसुमवरधूपैः ॥

Colophon. इति श्रीमतसारे सप्तदशमः पटलः ।

Post Colophon. संवत् ८४० । पौष कृष्णाष्टतीयापूर्व्वफल्गुनीनक्षत्रे आदित्यवारे ।
श्रीकृष्णराजपुत्र श्रीलक्ष्मीराजः × × × × × ।
स्वपरार्थहेतोः परापरफलप्राप्ताय श्रेयः ॥

विषयः । इति श्रीमतसारे श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गतश्रीमहाभैरवावतारे युगसिद्धावतारे
आद्याप्रसादः प्रथमः पटलः ।
,, ,, ब्रह्मविष्णुदीक्षा २ यः ।
,, ,, इन्द्रानुग्रहो नाम ३ यः ।
,, ,, इति श्रीमतसारे चतुर्थः पटलः ।
,, ,, न्यासक्रमो नाम ५ मः पटलः ।
,, शब्दराशिमालिनी उद्धार आद्याप्रसादो नाम ६ ष्ठः पटलः ।
,, ,, इति श्रीमतसारे सप्तमः पटलः ।

इति श्रीमतसारे श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गतविद्याप्रकाशोद्धारो नाम ८ ।
" " इति श्रीमतसारे नवमः पटलः ९ ।
" " इति श्रीमतसारे दशमः पटलः १० ।
" " शङ्करविन्यासो × × × नाम ११ ।
" " युगनाथनामोद्धारो नाम १२ ।
" " इति श्रीमतसारे त्रयोदशः पटलः ।
" " चतुर्दशः पटलः ।
" " पञ्चदशः पटलः ।
" " षोडशः पटलः ।
" " सप्तदशः पटलः ।

III. 277. लङ्कावतारः । $17 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 218. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 966 = 1846 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Teitaro Suzuki in a note in page 51 of his "Awakening of Faith" speaks of Laṅkāvatāra as one of the earliest works on Mahayāna along with Ghannvyūha and Srīmāla, older than even Aśvaghoṣa. See Raj. Mitra Nep. Budh. Lit., p. 112. Printed in part by the Budhist Text Society.

III. 278. ललितविस्तर । $16 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 273. Lines, 7 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newāri. Date, N.S. 964 = 1844 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by me under No. III. 255 and by Dr. Rājendralala, see p. 113.

Printed in the Bibliotheca Indica.

III. 279. समाधिराज । $16 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 255. Lines, 7 on a page. Ślokas, 5300. Character, Newāri. Date, N.S. 964 = 1844 A.D. Prose and verse. Appearance, new. Incorrect. See Rājendralala's Catalogue, p. 207.

Described by Raj. Mitra in p. 207 *sqq.* of Nep. Bud. Lit.

III. 280. तथागतगुह्य (उत्तरार्द्ध) । $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 142. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Described in the same, p. 261.

III. 281. दशभूमीश्वर । $15\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 215, with 12 blank spaces in imitation of palm leaf MSS. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date, N.S. 967 = 1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This work has been noticed by Dr. Rājendralala in page 81 of his Nepal Buddhist Literature.

III. 282. **सुवर्णप्रभास** । $14\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 141. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 251.

III. 276. **अष्टसाहस्रिका** । $19 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 312. Lines, 7 on a page. Ślokas, 8000. Date, N.S. 963=1843 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 188. Published in the Bibl. Ind.

III. 283. **तथागतगुह्यक (पूर्व्वार्द्ध)** । $14 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 146. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Verse. Correct.

See Nep. Bud. Cat., p. 261.

III. 284. **गन्तव्यव्यूह** । 21 × $5\frac{3}{4}$ inches. Folia, 325. Lines, 9 on a page. Ślokas, 13,900. Character, Newāri. Appearance, new. Date, N.S. 966=1846 A.D. Prose and verse. Incorrect.

The work has already been noticed under No. III. 258 and also by Dr. Rājendralala, p. 90 of his Nep. Bud. Lit.

These MSS. (277 to 284) are written in a very bold, beautiful hand on thick yellow paper. The sides are decorated. They are a gift of Naravara Simha to the Durbar Library, Nepal.

III. 285. **गुणकारण्डव्यूह** । 15×4 inches. Folia, 335. Lines, 5 on a page. Ślokas, 4,700. Character, Newāri. Date, N.S. 1016=1896 A.D. Appearance, new. Incorrect.

The work has been already noticed. See Rājendralala's Nep. Bud. Lit., p. 95.

Post Col. **शुभमस्तु जगत्॥ सम्वत् १०१९ पौष कृष्णाष्टमी॥ शुक्रवार॥ × × ×**

III. 286. **कारण्डव्यूह** । $14 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 86. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1600. Character, Newāri. Date, 788=1668 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

It has been already noticed. See Rājendralala's Nep. Bud. Lit., p. 101.

Post Col. **श्रेयोऽस्तु संवत् ७८८ श्रावणशुक्लप्रतिपदि बुधवासरे शुभम्।**

After this there is a repetition of the same, and also a few lines more which seem to have been written by a different hand at a different time. There are also a separate leaf and a half without any page marks.

III. 287 A. **लोकेश्वरशतकम्** । 9×4 inches. Folia, 26. Lines, 6 on a page. Ślokas, 160. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Date, N.S. 944=1824 A.D.

Beginning. **ॐ नमो लोकनाथाय ।**
भास्वन्मौलिकभासो मुकुटभृति नमन्नाकनाथोत्तमाङ्गे ।
भक्तिप्रह्वे सरोजासनशिरसि हसन्मालतीमालिकाभाः ॥
मौलौ मौलन्मृगाङ्कामकृशकपिशतांशाम्भवे शान्तयन्यो ।
लोके लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्यै ॥ ? इत्यादि ।

Colophon. **इति महाक्षपतलिक श्रीवज्रदत्तविरचितं श्रीलोकेश्वरशतकं समाप्तम् ।**

Post Colophon. **संवत् ९४४ ।** See Nep. Bud. Lit., page 112.

III. 287 B. **अपरिमितायुर्धारणी** । 10 × 3 inches. Folia, 15. Lines, 5 on a page. Ślokas, 190. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect. Appearance, new.

Beginning. **एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् श्रावस्त्यां विहरति स्मेत्यादि ॥**
See Nep. Bud. Lit., p. 41.

III. 287 C. **क्रियासंग्रहपञ्जिका** by Kuladatta. 12×4 inches. Folia, 300. Lines, 6 on a page. Ślokas, 4285. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect.

See Nep. Bud. Lit., p. 112.

III. 288. **दुर्गतिपरिशोधन** । 9×3 inches. Folia, 103. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date, N.S. 794=1674 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by Dr. Rājendralala. See Nep. Bud. Lit., p. 84.

Post Col. **समाप्तं शुभमस्तु सर्व्वजगतां सम्वत् ७९४ । पौष शुक्लपौर्णमास्यां... ।**
शुभमस्तु विद्वापर्य्यन्त पुस्तकम् ।

III. 289 A. **जातकमाला** । 16×3½ inches. Folia, 145. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 995=1875 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect. Complete.

It has already been noticed under No. III, 295 A. Printed in the Harvant Or. Series.

III. 289 B. मेघसूत्र । 14×3 inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date, N.S. 759=1639 A.D. Appearance, old. Character, Newāri. Prose. Correct.

The work has been noticed already under No. III, 297 C.

III. 290 A. कपिञ्जावदानम् । 14×4 inches. Folia, 37. Lines, 5 on a page. Ślokas, 590. Date? Character Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

The work has been noticed by Dr. Rājendralala, in p. 100, Nep. Bud. Lit.

Post Col. ये धर्म्मशास्त्रञ्च लिखापयन्ति शृण्वन्ति ते श्रीवरवृत्तियुक्ता ।
द्वात्रिंशदादिव्यसुगन्धदेहा सुरासुरैः वन्दितपूजितान्ता ॥

III. 290 B. उपोषधावदानम् । 14×4 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Character, Newāri. Date, N.S. 720=1600 A.D. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralala in p. 265 of his Nep. Bud. Lit.

III. 290 C. चिचविंशत्यवदाने लक्षचैत्यघटकभेरीकथा । 14 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Ślokas, 340. Character, Newāri. Date, N.S. 1011=1891 A.D. Appearance, new. Incorrect. Prose and verse.

The work has already been noticed in Dr. Rājendralala's Nep. Bud. Cat., p. 231.

Post Col. वत्सरेऽश्वीन्दुखचन्द्रे इष शुक्ले तिथौ शिवा ।
शृङ्गभेरी कथासङ्गा लिखत् वज्रधरेखेति ॥
शुभं भूयात् शुभं शुभं ॥

III. 290 D. वसुन्धरावृतकथा (of) व्रतावदानमाला । 14×4 inches. Folia, 13. Lines, 7 on a page. Ślokas, 286. Character, Newāri. Date, N.S. 1012=1892 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

This work is a part of Vasundharāvratotpattyavadān which has been noticed by Dr. Rājendralala in his Nep. Bud. Lit., p. 269.

Post Colophon. शुभानि सन्तु सदा ।
सूर्य्य व्योम चन्द्र वर्षे नेमपाले भृगुवारे ।
शुचौ सितितिथौ शिवेऽलिखत् वज्रधरेखेति ॥
ये धर्म्महेतुप्रभवा + + + +

III. 290 E. **धौमत्यवदान** । 14×4 inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 120. Character, Newāri. Date, N.S. 1003=1883 A.D Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The End :— **साधु साधु धौमते साधु तव यत्नप्रभावेन संप्राप्तं मे द्रव्याकरम् ।**
रत्नसम्भवकुलजां देवि त्वां प्रणमाम्यहं ।
सर्व्वज्ञान्त्याधारभूतम् सर्व्वक्षेत्रसमुज्वलम् ॥
परिवारक्रियारम्यं सर्व्वसिद्धिवरप्रदं ।
प्रकाशयाम्यहं नित्यं त्रिकालं सचराचरम् ॥
कायवाक्चित्ताकारेण भक्तितः सर्व्वदा शुभम् ।
विष्णुदासधौमति दम्पतिसुखसम्पदालापः ॥
स्वगणस्नेहमोदित चिरं कालान्तरमिति ।
श्रीधौमति परिपृच्छावदानं समाप्तमिति ॥

III. 290 F. **वज्रसत्त्वपाराजिका** । 14×4 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Ślokas, 150. Character, Newāri. Date ? Prose and verse. Incorrect. Incomplete.

Vajrācārya Kuvera has got a complete copy of it.

It begins :— **वज्रसत्त्वं नमस्कृत्य जगत्त्राणं महाकृपं ।**
प्रायश्चित्तविधिं वक्ष्ये सोपचारञ्च सुव्रतम् ॥

The class of works entitled Pārājikā, treats of rules of conduct and expiations for transgressions. The present MS. contains Newāri translations of Sanskrit passages.

III. 290 G. **धर्म्मसंग्रह** by **नागार्ज्जुन** । 13½×3 inches. Folia, 12. Lines, 6 on a page. Ślokas, 250. Character, Newāri. Date, N.S. 1013= 1893 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

The work has been published in the Anecdota Oxoniensia.

III. 290 H. **योगाम्बरविधिः** । 12×3 inches. Folia, 30. Lines, 7 on a page. Ślokas, 600. Date ? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

This is taken from the Ātmāpīṭhā, chapter of the Chatuspīṭha Tantra. A complete copy of Chatuspīṭha Tantra is not forthcoming.

It begins :— **नत्वा योगाम्बरं नाथं योगिनीगणनायकं ।**
तत्साधनमहं वक्ष्ये सुदुर्गमव्यादमेदतः ॥

मनोऽनुकूरमेदं शं निगद्य सुखसाधनः।
कुर्य्यात् करादिसंशुद्धिं मन्त्री योगपरायणः॥
चन्द्रमण्डलमध्यस्थं हृदि हुङ्कारसम्भवं।
पञ्चसूचिकसद्वज्रं भावयेत् सुसमाहितम्॥
इति चित्तसंशोधनम्।

It ends :— ॐ सर्व्व दुष्टान् गृह्ण गृह्ण गच्छ गच्छ गच्छ पुनरागमनाय हुं फट् स्वाहा इत्युच्चार्य्य कोटिकात्रयं दत्वा विसर्ज्जयेत्। इति चतुष्पीठकल्पे-न्यग्रोधतन्त्रराजोद्धृते आत्मपीठे श्रीश्रीयोगाम्बरविधिः।

III. 290 I. वसन्ततिलकटीका। 10×3 inches. Folia, 41. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 1000. Date, N.S. 804=1684 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Mouse-eaten in places. Prose. Incorrect.

It begins :— षट्त्रिंशत्संविदाभिन्नं स्वभावं हेरुकं प्रभुम्।
प्रणम्य विवरिष्यामि वसन्ततिलकं क्रमात्॥

चतुर्थमहासुद्राधिष्ठिप्राप्तस्वपरार्थसम्पादनबद्धकक्षो विचित्राद्भुतयोगिनी-तन्त्रो या दीपविशिष्टचरित्रसंदर्शनावर्जितविनेयलौकिकलोकोत्तर-चमत्कारविकसत्सन(?)शेसुधीप्रतिभासमानविविधोपदेशो द्वितीयहेरुक इव प्रत्यक्षदृश्यः स्वयं प्रतिभासमान आम्नायविशेषं तदर्थिभ्यः प्रका-शयन् कृतोत्साहः श्रीकृष्णपादनाममहाचार्य्य इमाम् अध्यात्मक्रमेण भगवतः श्रीहेरुकस्य साधनोपायिकां वसन्ततिलकाभिधानां आरिप्सुः स्वरूपानुश्रुतये स्वरूपाव्यतिरिक्तमेव स्वात्मयुक्तं नमस्कर्तुं समविषम इत्यादिना साधनायोपायिकां पीठिकां रचितवान् तत्रादौ तावत् अभिधानानि उच्यन्ते। वसन्ततिलकेत्यभिधानम् निष्पन्नक्रमोभिधेयम् वाच्यवाचकलक्षणः सम्बन्धः। शब्दार्थयोः सामान्यलक्षणः सुखाव-बोधः प्रयोजनम्। सम्यक्ज्ञानपूर्व्विका महासुद्राधिष्ठिपुरःसरसकलजग-दर्थसम्पत्तिः तत्प्रयोजनम् इति संक्षेपः। तं श्रीहेरुकाभिधानम्॥

It ends :— ग्रन्थकारः आत्मनः स्वरूपदर्शनमुखेन ग्रन्थसमाप्तिं दर्शयन्नाह श्रीगुरु-बुद्धेभ्य इत्यादिना। आत्मीयवज्रगुरुबुद्धबोधिसत्त्वाज्ञाप्राप्तेन तथागत-कायव्यितेन चर्य्याव्रतिना मया कृष्णेन इदं वसन्ततिलकाख्यं दशनि-र्देशात्मकम् कृतम् तत् परिसमाप्तम् इति सर्व्वतन्त्रार्थसंग्रहात् अन्या-पेक्षाभावात् इत्यर्थः।

Col. इति वसन्ततिलकानिघण्टुक्रमसाधनोपायिकाटीकारहस्यदीपिकायां दशमनिर्देशे विस्तरव्याख्या । इति वसन्ततिलकटीका समाप्ता ।

After the ordinary verses ये धर्म्म + + + + + यत्तेनाभिर्जितं पुण्यं etc., सम्वत् ८०४ मार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तम्यां तिथौ गुरुवासरे धर्म्मराजलिखितं सम्पूर्णं जातं शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

A work entitled Basanta Tilaka is to be found in the Library No. III. 598 which has also 10 chapters under the title Nirdeśa. It is a short work not extending over more than 200 ślokas. But it does not appear to be the text to which the present work is a commentary.

III. 290 J. पिण्डपात्रावदानम् । 10×4 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 420. Date? Character, Newāri. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., page 195. R. Mitter's MS. is defective in the beginning. This is complete. It has 3 verses after the last verse of Rājendralāla's MS.

290 K. बुद्धोक्तसंसारार्णवः । 9×3 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 112. Character, Newāri. Date? Prose and verse. Appearance, old. Incorrect.

It begins :— सुमेरुगिरिमूर्द्धि च जगद्गुरुः ।

... ...

... ...

... ... शाक्यसिंहपुरष्कृतः ।

कथमुत्पद्यते लोकः कथं शान्तिः कथं क्षयः ॥

संसाराब्धिमहाघोरे उत्तीर्णश्च कथं ययौ ।

कथं मृत्युः कथं प्रेतः कथं पापानि किल्बिषम् ॥

कथं धर्म्मः कथं मुक्तिः कथं कर्म्म दिवं गतम् ।

कस्मात् पिण्डप्रदानञ्च कृ ते पिण्डप्रयोजनम् ॥

III. 290 L. सद्धर्मपारायिका । $11\frac{1}{2}\times2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Ślokas, 72. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins :— सर्व्वं बुद्धं नमस्यामि सर्व्वसत्त्वार्थकारणात् ।

सर्व्वकर्म्मविशुद्ध्यर्थं सर्व्वदुःखोपशान्तये ॥

It ends:— आर्य्यसप्तधर्म्मत्रिपीटकाद्धृतसत्त्वञ्च कुकर्म्मजविपाकशुद्धिप्रायश्चित्तविधिः समाप्तः इति प्रत्येकाधिष्ठानमन्त्रः—

ॐ हुं त्रां ह्रीं खं हुं पूर्व्वोक्तमन्त्रैश्च मिलयेत् इति। पञ्चगव्यस्थापनं, भूमध्ये पञ्चमण्डलीकं कृत्वा तत्र मध्ये गोमयं स्थाप्यं पूर्व्वे गोमूत्रं भवेत् दक्षिणे दधि, पश्चिमे दुग्धम्, उत्तरे गोघृतम् मध्ये च कुशोदकमिति।

III. 290 M. वसुन्धराकल्प। 9×3 inches. Folia, 31. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

The last page of the present MS. has been restored. The work relates to the worship of Vasundharā, a yellow-goddess with six hands representing the earth. The present MS. contains a Dhāraṇī which is to be recited at the time of the Vasundharā Vrata.

III. 290 N. मञ्जुश्रीपाराजिका। $12\frac{1}{2}\times4$ inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 300. Date, N.S. 994=1874 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins:— बुद्धं धर्म्मञ्च संघञ्च त्रिरत्नापमनुत्तरम्।
प्रणम्य सहसोवाच मञ्जुश्रीःकरुणात्मकः॥
संसाराब्धिमहाघोरे निमग्नाः सर्व्वजन्तवः।
तारयस्व कथं नाथ दर्शयस्व महामुने॥
आबीजादङ्कुरं यावत् पर्य्यन्तं बोधिमण्डपं।
यमनियमशुचिशान्तिं कथं पाराजिकं पुनः॥
भगवानाह।

Col. इति सर्व्वतथागतोक्तद्वादशसाहस्रिकायां पाराजिकायां विनयसूत्रोद्धृत-श्रीमुनीन्द्रमुखकमलविनिर्गतपापपरिमोचननामनिर्द्देशपटलः समाप्तः।

III. 291. द्वाविंशतिकावदान। $11\times2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 77. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla in page 85 of his Nep. Bud. Lit.

The present MS. contains 10 Avadānas only. It is incomplete.

III. 292 A. कालचक्रतन्त्रम्। 13×7 inches. Folia, 91. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3000. Date? Character, Nāgara. Appearance. new. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीकालचक्राय ।

सर्व्वज्ञं ज्ञानकायं दिनकरवपुषं पद्मपत्रायताक्षं
बुद्धं सिंहासनस्थं सुरवरनमितं मस्तकेन प्रणम्यम् ॥
पृच्छेद्राजा सुचन्द्रः करकमलपुटं स्थापयित्वोत्तमाङ्गे
योगं श्रीकालचक्रे कलियुगसमये मुक्तिहेतोर्नराणाम् ॥
शून्यज्ञानञ्च विन्दुं वरकुलिशधरं बुद्धदेवासुराश्च ।
वाह्ये देहे परे च प्रकृतिषु पुरुषं पञ्चविंशात्मकञ्च ॥
देहे विश्वस्य मानं त्रिभुवनरचनामुक्तिदेवासुराणा-
मेतद्व्याख्याहि सम्यक् त्रिदशनरगुरोर्मण्डलज्ञाभिषेकम् ॥
तुष्टोऽहं ते सुचन्द्रप्रवरसुरनरै राक्षसैर्दैत्यनागै-
र्न ज्ञातं वीतरागैः परमसुनिकुलैर्यत्त्वया पृष्टमेतत् ।
निर्व्वाणाद्यं धरान्तं पदगतिसहितं देहमध्ये समस्तं
योगं व्याख्यायमानं शृणु च नरपते मण्डलज्ञाभिषेकं ॥
कालाच्छून्येषु वायुज्वलनजलधरा द्वीपशैलाः समुद्राः ।
ऋक्षाणीन्द्वर्कताराग्रहगणऋषयो देवधूताश्च नागाः ॥
तिर्य्यग्योनिश्चतुर्धा विविधमहितले मानुषा नारकाश्च ।
सम्भूताः शून्यमध्ये लवणमिव जले त्वण्डजाश्चाण्डमध्ये ॥

× × × × × ×
× × × × × ×

पृष्ठे पीता च तारा सुरधनुरवनिः सा चतुर्धा विभेदा
प्राणो नामैकवायुर्भवति दशविधो मूर्द्धि मूले च पूर्व्वे ।
मध्ये वज्रोर्द्ध्वबीजं गुणगणसहिता संस्थिताधः स्वशक्ति-
र्ज्ञानं सर्व्वत्र शून्यं शिवपदसहितं सर्व्वभावैर्विमुक्तम् ॥

× × × × × ×
× × × × × ×

जन्मस्थानं स्वराणां कचटतपयुजां कादिसंयोजितानां ।
कण्ठे तालूर्द्ध्वभागे खपवनहविजे चोष्मदन्तेस्तु शून्या ?
आदेरुत्तीर्णचक्रे हृदि गलशिरसो नाभिचक्रे क्रमेण ।
विश्वे कृत्ते च रक्ते शशिकनकनिभे स्कन्धधात्वाधिदेवे ॥ इत्यादि ।

End.

सत्त्वानां मोक्षहेतोर्जिनपतिगदितं देशितं यन्मया च ।
तन्तुं श्रीकालचक्रं लघुतरमखिलं वज्रसत्त्वाधिदेवम् ॥
प्रज्ञोपायैकयोगं जिनपतिकुलिशैः षोढ़शाकारतत्त्वं ।
सत्त्वाः पुण्येन तेनाक्षरपरमसुखं यान्तु तस्मै नमोऽस्तु ॥ २९१ ।

Colophon. इति श्रीद्वादशसाहस्रिकादिबुद्धोद्भूते श्रीमति कालचक्रे ज्ञानपटलः पञ्चमः ॥ ५ ॥

इति श्रीमत् कालचक्रतन्त्रराजः समाप्तः ॥ शुभम् ।

विषयः । इति श्रीमदादिबुद्धोद्भूते श्रीकालचक्रे लोकधातुविन्यासपटलः प्रथमः ॥ १ ॥

" " अध्यात्मनिर्णयो नाम पटलो द्वितीयः ॥ २ ॥

" " अभिषेकपटलस्तृतीयः ॥ ३ ॥

" " साधनपटलश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

" " ज्ञानपटलः पञ्चमः ॥ ५ ॥

III. 292 B. तारापाराजिका by अवलोकितेश्वर । 11 × 7 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Ślokas, 240. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ओं नमो लोकनाथाय ।

श्रीमत् पोतरके रम्ये लोकनाथं प्रपृच्छति ।
मानवानां हितार्थाय तारादेवी महाकृपा ॥
उत्पातलक्षणाख्यापि शुभाशुभपरीक्षणम् ।
देशय त्वं कृपासिन्धो विधिना सहसा प्रभो ।

लोकेश्वर उवाच ।

शृणु तारे प्रवक्ष्यामि उत्पातशान्तिकक्रमम् ।
पश्चिमे कालजा लोकाः पापचारी भवन्ति हि ।
उत्पातं जायते पापात्तन्नृस्यं हि विधिं प्रिये । इत्यादि ।

End. इति गदितमुनीन्द्रैः पूर्व्वबुद्धैश्च सद्भिः
तदहमिह सयुक्तं लोकसन्तारणाय ।
अतितरमतितीरे तारिणीबोधनाय
कृतमितिमिह शान्तिं सन्तु दोषप्रशान्त्यै ॥

Colophon. इति श्रीमदार्य्यावलोकितेश्वरभाषितं तारापाराजिका समाप्तम् ।

विषयः । काकसर्पोलूकादीनां चेष्टादिलक्षणेन इष्टानिष्टनिर्द्धारणम् । होमादौ अग्निलक्षणेन इष्टानिष्टकथनम् । उत्पातशान्तिकथनञ्च ।

III. 293 डाकार्णव । 24 × 5 inches. Folia, 42. Lines, 12, 13 and 14 on a page. Ślokas, 4000. Character, old hook-topped Newāri. Date ? Appearance, old, dilapidated. Verse. Correct.

The character in which this MS. is written is a little older than that of Bendall's MS. add. 1691-2, which he puts down at 1179 A.D. The एकार is open at the top. The ङकार is often written with two dots at the top, and not two commas jointed together. The MS. may be therefore safely placed fifty years before Bendall's MS., 1691-2.

As the MS. is on paper, the use of that material for writing in Nepal is proved before the Mahomedan conquest. The Ḍākārṇava has not been properly described in any Catalogue. It is a Budhist Tantra. It begins with the usual formula, एवं मया श्रुतमेकस्मिन्, etc. But it contains a number of songs in vernacular. What that vernacular is, it is difficult to say, but I venture to throw out a suggestion that many of them are in Bengali. Thus in leaf 2 A. we have the following song:—

जाओ मथो वाम गाहण
भिन्नि मोहन इम थुइ वरो ।
मन्तोति भण जनइ जु अनि
पुन हे अ भणिअं भइ इधीयन ॥
मारख्ड यावन वाय नोहि
याम हिभिन्नि ठइअ मयनरहु भिन्नि ।
यवघ्घ यन ठि इड़े वौड़सन्तो
वाहन मोहन वइ माग्रइ ॥

Leaf 2 B.

आइ ठि इ विरोसन
महा उ धम्म धाउकायाह गावइ ।
तम यन ठइ उपन चड़ं अत्तउ
पनच सवइ नभ इविस्स उजुवनसअ ॥

The MS. has been written generally in one hand, the leaves 23, 33 and 38 have been replaced on new paper.

Many of the pages contain marginal notes in a running Tibetan hand.

III. 294. पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । 21×7 inches. Folia, 499. Lines, 11 on a page. Ślokas, 25,000. Date, V. Sam 1914 Śaka 1779, N.S. 977=1857 A.D. Character, Newāri. Appearance, new, with a few illustrations. Prose. Correct.

Though the MS. is modern, the leaves are marked with letters numeral on the left and Nāgarī figures on the right. The numeral for 400 is given as ङ्ग

III. 295 A. जातकमाला (बृहत्) by आर्य्यशूरपादाः। 14×4 inches. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete.

Leaf marks.			Subject.
2	...	...	व्याघ्रीजातक
5	...	...	शिविजातक
6	...	...	कुल्माषपिण्डजातक
7	...	...	श्रेष्ठिजातक
9	...	...	अविषह्यश्रेष्ठिजातक
11	...	...	शशजातक
13	...	...	अगस्त्यजातक
16	...	...	मैत्रीबलजातक
21	...	...	विश्वन्तरजातक
23	...	...	यज्ञजातक
24	...	...	शक्रजातक
25	...	...	ब्राह्मणजातक
29	...	...	उन्मादयन्ती
30	...	...	सुपारगजातक
31	...	...	मत्स्यजातक
31	...	...	वर्त्तकाप्रोतजातक
33	...	...	कुम्भजातक
34	...	...	अपुत्रजातक
36	...	...	विषजातक
38	...	...	श्रेष्ठिजातक
39	...	...	बुद्धबोधिजातक
44	...	...	हंसजातक
47	...	...	महाबोधिजातक
49	...	...	महाकपिजातक
51	...	...	अरहजातक
53	...	...	रुरुजातक

Leaf marks.			Subjects.
55	...	...	महाकपिजातक
57	...	...	शान्तिजातक
61	...	...	ब्रह्मजातक
63	...	...	हस्तिजातक
68	...	...	सुतसोमजातक
70	...	...	अथ गृहजातक
71	...	...	महिषजातक
72	...	...	शतपुत्रजातक

Printed in the Harvard Oriental Series. See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 49, where a jātaka is added, Subhāsa or Suprabhāsa.

III. 295 B. पिण्डपात्रावदान। 12×2½ inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page? Ślokas, 420. Date N.S. 773=1653 A.D. Character, Newāri. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 195. It is complete.

III. 295 C. व्रतावदानमालायां चैत्यव्रतानुशंसा। 14×4 inches. Folia, 71, but leaves 57—70 and a few at the beginning are missing. Lines, 9 on a page. Ślokas, 2000 calculating the whole. Character, Newāri. Date? Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

The work has already been described by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 275.

III. 295 D. सङ्गीतसर्व्वस्व by जगद्धर। 9½×3 inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Ślokas, 500. Character, Newāri. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct. Incomplete.

The work has already been noticed by me in my Nepal Catalogue, p. 67.

III. 295 E. दिव्यावदानमाला। 14½×4 inches. Folia, 264. Lines, 12 on a page. Ślokas, 16,000. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct. Leaves 161—175 are missing.

There is a table of contents on the reverse side of the first leaf which is given below:—

			Leaf marks.
1	श्रोणकोटिकर्ण		
2	पूर्णावदान		26

Subjects.			Leaf marks.
3	मैत्रेयावदान	... ...	32
4	ब्राह्मणदारिका	... ...	34
5	प्रुतिब्राह्मण	... ...	35
6	इन्द्रोनाम ब्राह्मण	... ...	37
7	नगरावलम्बिका	... ...	42
8	सुप्रियावदान	... ...	55
9	मिण्डकगृहपति	... ...	58
10	मेण्डकावदान	... ...	60
11	अशोकवर्णावदान	... ...	62
12	प्रातिहार्य्यसूत्र	... ...	71
13	स्वागतावदान	... ...	81
14	शूकरिकावदान	... ...	82
15	अन्यतमभिक्षु	... ...	83
16	सुकपोतक	... ...	84
17	मान्धातावदान	... ...	94
18	धर्म्मरुच्यवदान	... ...	106
19	ज्योतिष्कावदान	... ...	116
20	कनकवर्णावदान	... ...	119
21	षड्बुद्धोत्पादप्रकरण	... ...	124
22	चन्द्रप्रभजातक	... ...	126
23	संघरक्षित	... ...	134
24	नागकुमार	... ...	135
25	पांशुप्रदान	... ...	146
26	कुणालावदान	... ...	156
27	वीताशोकावदान	... ...	159
28, 29 and 30 are missing.			
31	सुधरकुमारावदान	... ...	183
32	रूपवत्यवदान	... ...	190
33	आर्द्रलकर्णावदान	... ...	228
34	दानाधिकारसूत्र	... ...	229
35	माकाख्यीकावदान	... ...	244
36	रुद्रायणावदान	... ...	259
37,	मैत्रेयावदान	... ...	265

Printed by Cowell and Neil.

See Rāj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 304, where only 22 avadānas are given.

III. 296. समाधिराजः। $14\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 183. Lines, 8 on a page. Ślokas, 5339. Date, N.S. 787 = 1667 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः।
अनिरोधमनुत्पन्नमनाविलमनक्षरं।
महायानमहं स्तोष्ये बुद्धज्ञानाभिवाञ्छया॥
तारकं सर्व्वसत्त्वानां घोरसंसारसागरात्।
संस्थापकञ्च निर्व्वाणे शान्तक्षेमनिरुत्तरे॥ इत्यादि।

Post Colophon. श्रीमन्नेपाखिके वर्षे हयाष्टमुनिसंयुते।
चैत्रमासे सिते पक्षे द्वितीयायां तिथौ शुभे।
श्रीमत्समाधिराजोऽयं संपूर्णमगमत्तदा॥

See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 207.

III. 297 A. आचार्य्यक्रियासमुच्चयः by जगद्दर्पण। 12×6 inches. Folia, 150. Lines, 13. Ślokas, 6000. Date, N.S. 983 = 1863 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Col. इत्याचार्य्यक्रियायां निचयमपि महासिद्धिहेतोः प्रयत्नात्
नानाग्रन्थागमादेर्व्वगमतकुसुमान् मर्म्मपीयूषरूपं।
यत् कृत्वा जातपुण्यं जिननयमहाभूमिसम्भाटहेतुं
तेन त्रैलोक्यलोका लघुपटमजिनानन्दसौधं प्रयान्तु॥
इत्याचार्य्यक्रियासमुच्चयः समाप्तः। कृतिरियं वा(वि)ख्यातमहामण्ड-
लाचार्य्यपण्डितावधूतश्रीमज्जगद्दर्पणस्येति॥
ये धर्म्मा हेतु × × × × ×
ग्रन्थप्रमाणमस्य × × × × पुच्छं दशा षट्सहस्राणि।
यदक्षरमित्यादि। स्वस्ति नेपालवर्षे नेपालसं ९८३ मिति पौष शुक्ल
१५ रो १।

It begins :— ॐ नमो वज्रयोगिन्यै।
नृत्यद्भ्रानं प्रकुर्व्वन् मुरजमुखरवाद्भूतदेवैर्नतार्द्धैः।
भङ्ग्याऽऽसक्तगात्रस्रस्तुभिरगणितस्थानकं न्यस्तपादः॥
भ्रूभङ्गोल्लेखिनेत्रानुगवलितभुजव्यूहहस्ताङ्गुलीभिः।
मुद्राबद्धप्रवृत्तिं क्रमवलितमुखो हन्त्वघं वेणको वः॥
प्रायो जनः शोचयतमोऽतिदुःखी
भयांशमालोकयितुं अशक्तः।

अतस्तु संक्षिप्य विधिं विधाय्ये
विपद्धतिः पद्धतिरात्मशक्त्या ॥
कृतो न चाभिमानेन क्रियासमुच्चयो मया ।
क्षन्तव्यं पण्डितैः सर्व्वं यदत्र पददूषणम् ॥
नानातन्त्रात् समाकृष्य नानाचार्य्यमतादपि ।
लिख्यते दर्शनेनेह सम्मताद्विरुधावशात् ॥
प्रतिष्ठादिक्रियाः सर्व्वा वज्राचार्य्यपुरःसराः ।
तस्मात् लोकहितार्थाय तस्य लक्षणमुच्यते ॥
तत्रादौ वज्राचार्य्यलक्षणमाह ।

III. 297 B. बोधिचर्य्यावतारः । 12×5 inches. Folia, 49. Lines, 8 on a page. Ślokas, as before. Appearance, old.

It has been already several times noticed by me.

III. 297 C. मेघसूत्रम् । 10½×4 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Slokas, 500. Date? Character, Newāri. Prose. Appearance, old. Correct.

It begins like all Mahāyāna Sūtras एवं मया श्रुतमित्यादि

It ends—

महतीं पूजां कृत्वा अवृष्टौ सप्ताहमवच्छिन्नं प्रवर्त्तयितव्यम् देवो वर्षयिष्यति ।
इति श्रीमहामेघान् महायानसूत्रवातमण्डलीपरिवर्त्तः पञ्चषष्टितमः समाप्तः ।

Though called a Mahāyāna Sūtra it contains a dhāraṇi for bringing on rain in cases of prolonged drought.

III. 297 D. सुभाषितरत्नाकरः । 11×3 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Ślokas, 400. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, old. Correct.

It ends:— इति प्रज्ञाकर्म्म ।

स्वर्गापवर्ग गुणरत्न + स्थानभूता
एताः षडेव भुवि पारमिता नराणाम् ॥
ज्ञात्वा नरः स्वहिततत्परः स्यात् ।
कुर्य्यान्न कः सततमाशु दृढं प्रयत्नं ॥ (?)

इति पारमितापरिकल्पसुभाषितरत्नाकरसूक्तः समाप्तः । कृतिराचार्य्य-सुरस्य ग्रन्थप्रमाणमस्य शतम् ...

ये धर्म्महेतु + + + +

It begins:— ॐ नमो बुद्धाय ।

मानुष्यं समवाप्य दुष्करशतैर्लब्धं दुरापं क्षणम् ।

मृत्यौ निष्प्रतिकारदारुणतरं नित्यं पुरस्थायिनि ॥
पाथेयं दमदानसंयममयं येनेह प्रभूतं कृतम् ।
संसारोग्रमनुप्रपातपतिताः प्राप्स्यन्ति दुःखानि ते ॥
मानुष्यं दुर्लभं प्राप्य विद्युत्सम्पातचञ्चलम् ।
भवत्तये मतिः कार्या भक्षोपकरणेषु वा ॥
मानुष्यमित्यादि — — — —

Leaf 2 B. इति धर्म्मश्रमणप्रोत्साहनकथा ।
„ 3 A. इति दुर्लभमनुष्यकथा ।
„ 4 B. इति दानकथा ।
„ 5 A. इति पुण्यकथा ।
„ 5 B. इति विघ्नकथा ।
„ 6 A. इति स्नानकथा ।
„ 6 B. इति कुङ्कुमादिकथा ।
„ 7 A. इति क्षुत्रकथा ।
„ „ इति धात्वावदापणकथा ? ।
„ 7 B. इति मण्डलकथा ।
„ 8 A. इति भोजनकथा ।
„ 8 B. इति यानकथा ।
„ 9 A. इति वस्त्रकथा ।
Do. इति पुण्यादिकथा ।
9 B. इति प्रणामकथा ।
10 A. इति उज्ज्वालिकादानकथा ।
10 B. इति प्रदीपकथा ।
11 A. इति विहारकथा ।
11 B. इति शयनासनदानकथा
12 B. इति क्षेत्रकथा ।
15 B. इति विचित्रकथा ।
16 B. इति श्रीखण्डकथा ।
17 A. इति सन्तोषकथा ।
17 B. इति वीर्य्यकथा ।
18 A. इति ध्यानकथा ।
18 B. इति प्रज्ञाकथा ।

III. 299 A. अवदानशतकम्। 14×7 inches. Folia, 189. Lines, 11 on a page. Ślokās, 3600. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीवर्द्धमानाय।
पूर्णभद्रो यशोमती कुशीदा वणिजस्तथा।
षोडावतिश्च पञ्चाद्यः पत्तलो धूम्र एव च॥
राजानं पञ्चमं कृत्वा वर्षोच्छेद समुदितः।
जनपदचर्य्यायां पूर्णभद्रश्चेति।
बुद्धो भगवान् सत्कृतो मानितः पूजितो
राजभी राजामात्यैर्बहुनिभिः पौरैः श्रेष्ठिभिः सार्थवाहैः। इत्यादि॥

End. इत्येवं ते महाराजाश्चिन्तितव्यमथराजाशोक आयुष्मतः स्थविरोपगुप्तस्य × × × × इत्यावनात् प्रक्रान्तः॥

Colophon. इत्यवदानशतके दशमी उदानगाथा समाप्ता। समाप्तञ्चावदानशतकं।
See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., page 17.

III. 300 A. गुह्यसमाधिः। 13×5½ inches. Folia, 53. Lines, 11 and 12 on a page. Ślokas, 1800. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Last Col. इति गुह्यागतगुह्यसमाजे महातन्त्रे सर्वबुद्धसमयराजनिदानतिलकं नाम पञ्चदशपटलः समाप्तो गुह्यसमाजोपरार्द्धः।

Leaf 3. इति महागुह्यागति... ... ... परार्द्धबोधिचित्तोत्पादादिभावना-तत्त्वप्रकरणप्रथमपटलः।

Leaf 5 A. ,, बोधिचित्तावतारो नाम द्वितीयपटलः।
,, 6 A. ,, तत्त्वोद्देशप्रकरणं नाम तृतीयः।
8 A. ,, परार्द्धसर्वतन्त्रनिदानरहस्यात् सम्पुटोद्भवकल्पराजः प्रथमः पटलः।
12 A. ,, परार्द्धद्वितीयश्च तृतीयपटलः।
10 A. ,, परार्द्धगुह्याभिषेको द्वितीयश्च प्रथमः पटलः।
14 A. ,, अपरार्द्धं सर्वतन्त्रनिदानरहस्यश्रीसम्पुटोद्भवकल्प-राजः द्वितीयः।
15 A. ,, क्रोधकोत्पत्तिः तृतीयः।
17 A. ,, नैरात्म्यसाधनं नाम चतुर्थः।

19 A. इति महागुह्यातिगुह्य ... ... सम्पुटोद्भवनामपञ्चमः ।
20 A. ,, कटपुतनीचिह्नमुद्राचतुर्थस्य द्वितीयप्रकरणम् ।
21 B. ,, वज्रडाकिनीसङ्केतकल्पराजो नाम षष्ठपटलः ।
23 A. ,, इति स्कन्धायतनविशुद्धिः पञ्चमस्य द्वितीयः ।
25 B. ,, परार्द्धचर्य्यालिङ्गं सप्तमः पटलः ।
28 A. ,, अष्टमः पटलः ।
32 B. ,, वसन्ततिलकवर्णनं नाम नवमः ।
36 A. ,, तिलकोत्पादनकरणज्ञानं नाम दशमः ।
38 B. ,, सर्व्वज्ञज्ञानोदयो नाम आयुर्द्वज्रसप्तमस्य प्रथम-प्रकरणम् ।
40 B. ,, परार्द्धहोमप्रयोगो नाम द्वादशः ।
45 A. ,, सर्व्वकर्म्मप्रवरचक्रोदयो नाम त्रयोदशः ।
49 A. ,, महाभैरवध्यानकथनं नाम चतुर्द्दशः ।

III. 300 B. अग्रोकावदानम् ।
One of the avadānas in the Divyāvadāna.

III. 300 C. चैत्यपुङ्गलभट्टारकोद्देशः । 15 × 3 inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Ślokas, 275. Date, N.S. 730=1610 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Incorrect.

It begins :— नमस्ते हेमगर्भाय नमस्ते भक्तवत्सल ।
जिनधातु नमस्तुभ्यं नमस्ते वाङ्मयाय च ॥
इन्द्रपृष्टु उवाच ।
वसुबन्धो महानन्द चैत्यपुङ्गल सूतकं ।
पृथिव्यां वद भूतानि स्थावराणि चराणि च ॥
वसुबन्धो तथाख्याहि चैत्यादिकृतकर्म्मसु ।
व्रतदानानि सर्व्वाणि प्रसन्नचेतसा प्रभो ॥
वसुबन्धोवाच ।
महाराज नरश्रेष्ठ इन्द्रपृष्टेति ख्यातवान् ।
सर्व्वलोकहितार्थाय व्रतानाम् शृणु उत्तमम् ॥
एतस्मिन् अन्तरे कल्पे तुषितेऽहं पुरागमम् ।
एवं मयाश्रुतमित्यादि ।
गान्धवत्यां महानगर्य्यां विहरति स्म ।

End. इति चैत्यपुङ्गलभट्टारकोद्देशो नाम समाप्तः ।

III. 301. **रघुवंशटीका** by **श्रीनाथ**। 8×3 inches. Folia, 240. Lines, 9 on a page. Ślokas, 6000. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is a commentary on the Raghuvaṅśa. The MS. is incomplete. It breaks abruptly on the 20th verse of the 15th canto. There is a serious blunder in the pagination. After 203, it begins 104, etc.

Col. leaf 194 A. **टीकामवक्तां रघुवंशकाव्ये**
श्रीनाथको यां कृतवान् विशृण्य ।
तस्यामगात् चारुरयम् समग्रः
सर्गोपि एकादशकः पृथिव्याम् ॥
कपादिसन्देहतमो विहन्तुम्
काव्यार्थवज्ञ द्रुतमुत्तरीतुम् ।
एकैव कार्य्यद्वयसंविधात्री
टीका बुधा नान्तरणीयतां (?) मे ॥

It begins :— **श्रीनाथः समवेक्ष्यार्थैः रत्नं यत् काव्यसागरे ।**
सज्जनास्तेन वः पादयुग्मसर्चयतीति सः ॥
सन्तो वः पूजनादेव न दुर्ज्जनतमांसिनः ।
नेदयन्ति × युष्माकं दिननाथेन सादृशी ॥ ?

III. 302 A. **अभिधानोत्तर**। $11\frac{1}{2} \times 4$ inches. Folia, 170. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3000. Character, Newāri. Date, N.S. 761=1641 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Very incorrect.

The work has already been noticed in page 1 of Dr. Rājendralāla's Nep. Bud. Lit. Rājendralāla speaks of 65 Paṭalas, whereas the present has one more entitled **निराकाङ्क्षतत्त्वोपदेशपटलः**।

III. 302 B. **सुचन्द्रावदानम्**। $13 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Character, Newāri. Date, 991=1871 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

The work has been already noticed by Dr. Rājendralāla. See p. 232 of his Nep. Bud. Lit.

III. 303 A. **मञ्जुज्ञानतन्त्र**। 11 × 3 inches. Folia, 44. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Date? Character, Newāri. Prose. Correct. Appearance, tolerable.

It begins :— नमः सर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः । एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान् शुद्धावासः परिशुद्धगगनतलप्रतिष्ठिते अचिन्त्यार्य्यार्द्धे तत्रविभक्तबोधिसत्त्व-सन्निपातमण्डलमध्ये विहरति स्म । तत्र भगवान् शुद्धावासः कारिकान् देवसुतान् आमन्त्रयति स्म । शृण्वन्तु भवन्तो देवपुत्रा मञ्जुश्रीकुमार-भूतस्य बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अचिन्त्यामृतप्राप्तिहार्य्यैश्वर्य्यसमा-धिवादिविशेषं विमोक्षमण्डलं बोधिसत्त्वविकुर्व्वाणं सर्व्वसत्त्वोपजीव्य-मायुरारोग्यैश्वर्य्यमनोरथपरिपूरकानि मन्त्रपदानि सर्व्वसत्त्वानां हिताय भाषिष्ये । इत्यादि ।

Col. 24 B. एवमुक्तास्तु सा सर्व्वावती पर्षत्तुष्णीमभूत् महायानचर्य्यानिर्द्देशात् महाकल्पात् मञ्जुश्रियः कुमारभूतबोधिसत्त्वविकुर्व्वाणपटलविसरतः मूलकल्पात् प्रथमसन्निपाते परिवर्त्तः ।

The end :— एवं मण्डलविधानं कथितन्त्विह समासतः ।
सत्त्वानां हितकाम्यार्थं मञ्जुघोषेण धीमता ॥
ततो मण्डलाचार्य्येण शिष्याः पूर्व्वमेव तु ग्रहीतव्या अविकलेन्द्रियाः सर्व्वा × शोभनं भवति ॥ वाक्सिद्धि मन्त्रसिद्धि पुत्रसिद्धि ज्ञानसिद्धि सर्व्वदेव नरत्वसिद्धि ॥
इति मञ्जुश्री ज्ञानतन्त्र समाप्त । शुभ ॥

The name has been written on the right side of the book. After this there are several mantras. But there is no post-colophon statement, date, etc. It seems to be a tantra of the Mahāyāna school.

III. 303 B. हेरुकतन्त्र । 11×3 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1300. Date, N.S. 788=1668 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

It begins :— ॐ नमः श्रीहेरुकवज्राय ॥
एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान् सर्व्वतथागतकायवाक्चित्त-वज्रयोगिनीभूतेषु विजहार । आर्य्यानङ्गप्रभृतिवीतरागप्रमुखैः— आर्य्यावलोकितेश्वराद्यैरशीतिकोटिभिरीश्वरमध्ये वज्रपाणिः × × क्षितमकार्षीत् । वज्रपाणिः शुद्धोपासनासन्नद्धमुत्तरासङ्गं कृत्वा दक्षिण-जानुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृतकरपुटं भगवन्तमासेधयामास ।
श्रोतुमिच्छामि भगवन् उत्पत्तिर्युगलक्षणम् ।
उत्पन्नश्च कथं देवः सर्व्वाकारैकसम्वरम् ॥

कथं वा अग्निः आपश्च पृथिव्याकाशमेव च ।
पञ्चाकारः कथं देवः षड्विधया च तत् प्रभो ॥
कथं त्रिकायाधिष्ठानं वाह्यावाह्यान्तरस्थितिः ।
कथं ते देवतारूपं कथयस्व देव × प्रभो ॥

Cols.

Leaf 2 B. इति सम्वरोपतन्त्रस्य पटलः प्रथमः ।
5 B. इति उत्पत्तिनिर्देशपटलः २ यः ।
7 A. इति उत्पन्नक्रमनिर्देशपटलः ३ यः ।
9 B. इति चतुर्भूतपञ्चाकारषड्विधयदेवताविशुद्धिपटलः ४ र्थः ।
13 B. इति पथपञ्चकनिर्देशपटलः ५ मः ।
18 B. इति नाड़ीचक्रक्रमोपायः ७ मः ।
22 A. इति समयसंकेतविधिः ८ मः ।
24 B. इति होमपीठसंकेतभूमिनिर्देशः ९ मः ।
29 B. इति कर्म्मप्रसरोदयो नाम १० मः ।
31 B. इति मन्त्रजापनियमनिर्देशः ११ श्रः ।
32 B. इति मन्त्रजपाक्षमालानिर्देशः १२ श्रः ।
36 A. इति हेरुकोदयनिर्देशः १३ श्रः ।
38 A. इति वज्रयोगिनीपूजानिर्देशः १४ श्रः ।
39 B. इति पात्रलक्षणनिर्देशः १५ श्रः ।
40 A. इति पञ्चामृतसाधनविधिः १६ श्रः ।
43 A. इति मण्डलसूत्रपाठलक्षणः १७ श्रः ।
46 A. इति अभिषेकः १८ श्रः ।
49 A. इति मृत्युनिमित्तदर्शनोत्क्रान्तियोगः १९ श्रः ।
50 A. इति चतुर्युगनिर्देशः २० श्रः ।
52 A. इति चर्य्यानिर्देशपटलः २१ श्रः ।
53 B. इति देवताप्रतिष्ठाविधिः २२ श्रः ।
58 इति होमनिर्देशः २३ श्रः ।
62 B. इति कर्म्मप्रसरोषधिप्रयोगनिर्देशः २४ श्रः ।
64 B. इति रसायनविधिपटलः २५ श्रः ।
68 A. इति वारुणीनिर्देशपटलः २६ श्रः ।
72 A. इति मन्त्रोद्धरस्य ,, २७ श्रः ।
74 B. इति होमविधि ,, २८ श्रः ।
76 A. इति तत्त्वनिर्देश ,, २९ श्रः ।

77 B. इति चित्रादिरूपलक्षणं ३० अः ।

80 B. इति चतुर्योगिनीनिर्द्देशषड्वज्रक्रमबोधिचित्तसंक्रमणपटलः ३१ अः।

83. इति बल्युपहारनिर्द्देशः ३२ अः ।

Last Col. इति श्रीहेरुकाभिधानमहातन्त्रराजे त्रिलक्षाद्गुत (?) सहजाद्वयकल्पे श्रीसम्वरोदयतन्त्रराजसर्व्वयोगिनीरहस्यपठितषिद्धत्रयस्त्रिंशतिमः पटलः । × ×

Post Col. × शुभ सम्वत् ७८८ × × × तिथौ चित्रानक्षत्रे शुभकर्म्मयोगे × न निवासिनः वज्राचार्य्यश्री ।

III. 304. कुमारसम्भवटीका by रघु । 10×4 inches. Folia, 113. Lines 9 on a page. Ślokas, 2200. Character, Maithil. Appearance, new. Verse. Generally correct. Date ?

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

गङ्गापूरनिवासपङ्किलशिरस्स्नातसव्यग्रजटा-
वि × व्यूहनवीनकाननचलच्चण्डौषधीवासभूः ॥
सेवानम्रसुरासुरेन्द्रमुकुटप्रत्युप्तरश्मु × × द्युति-
प्रोद्भिन्नामल × × × वलिधरस्त्वां पातु × श्रीधरः ॥
दृप्तैरनेकैर्विबुधैः कृतात्र टीका प्रसिद्धार्थनिरुक्तिदात्री ।
इयन्तु गूढार्थविवेचनाय वितन्यते श्रीरघुना प्रयत्नात् ॥
+ + + + +
अस्तीत्यादि इत्यादि ।

End. ॥ स ॥ स हरः प्रियामुखं दृष्ट्वा + + + ।
तद्गात्रदन्तपातनविकट + + + + + ।
इतो नास्ति ।

III. 305 A. मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तोद्योतः by मदनसिंह । 14 × 4½ inches. Folia, 163. Lines, 7 on a page. Ślokas, 5500. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

See Nepal Catalogue, page 223.

Beginning. नमः श्रीगणपतये ।

प्रणम्य गिरिजासूनुं मदनेन महीभुजा ।
सर्व्वलोकहितार्थाय प्रायश्चित्तं निरूप्यते ॥ इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीकोदण्डपरशुरामेत्यादिविविधविरुदावलीविराजमानमानोन्नत-महाराजाधिराजश्रीशक्तिसिंहात्मजमहाराजाधिराजश्रीमदनसिंहदेव-रचिते मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तविवेकश्चतुर्थोद्योतः समाप्तः ।

Post Colophon. श्री शाके १६३२ । श्रावणकृष्णनवम्यां रवि शुभम् ।

III. 305 B. प्रायश्चित्तप्रकरणम् by भवदेव । 13×5 inches. Folia, 94. Lines, 8 on a page. Ślokās 1700. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो विष्णवे ।

अनादिभवसम्भूतपापप्रशमकारणम् ।
स्मरणं वासुदेवस्य यस्य तस्मै नमोनमः ॥
मन्वादिस्मृतिमालोक्य सुविचिन्त्य यथाक्रमं ।
क्रियते भवदेवेन प्रायश्चित्तनिरूपणम् ॥
तत्र प्रायश्चित्ते निरूपणीये गुरुत्वात् पञ्चमहापातकप्रायश्चित्तनिरूपण-पुरःसरमेवेतरप्रायश्चित्तनिरूपणं कर्त्तव्यं, मन्वादिवचनक्रमानुसारेण प्रथमं ब्रह्मवधप्रायश्चित्तमेव निरूप्यते । इत्यादि ।

End. याज्यं कृच्छ्रं समुद्दिष्टं मासेन स्मृतिपारगैः ।
सर्व्वकामप्रदं श्रेतत् सर्व्वकल्मषनाशनम् ॥
अत्रापि पञ्चधेनवः ॥ कृच्छ्रपरिच्छेदः समाप्तः ॥

Colophon. इति बालवडभीभुजङ्गापरनाम्नः श्रीभवदेवस्य कृतौ प्रायश्चित्तप्रकरणम् समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । ब्रह्मवधादिप्रायश्चित्तकथनम् ॥

III. 306. दानरत्नाकर by चण्डेश्वर । 14 × 3 inches. Folia, 195. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2900. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla, 2069.

Col. Leaf 4 A. मैथिलमहेन्द्रसप्रक्रियमहासान्धिविग्रहिकठक्कुरवीरेश्वरसुत-सप्रक्रियमहासान्धिविग्रहिकठक्कुरश्रीचण्डेश्वरविरचितदानरत्नाकरे दानविधिः समाप्तः ।

विषयः । आदौ हिरण्यदान ।
सम्प्रत्युक्तहिरण्यदान ।

यमोक्तहिरण्यदान ।
कौर्म्महिरण्यदान ।
महाभारतीयहिरण्यदान ।
आग्नेयपुष्यादिहिरण्यदान ।
विष्णुधर्म्मोक्तहिरण्यदान ।
आदित्यपुराणीयहिरण्यदान ।
शिवपुराणीयहिरण्यदान ।
विष्णुधर्म्मोत्तरीयहिरण्यदान ।
शिवपुराणीयरसब्राह्मण
सम्प्रदानकसुवर्णदान ।
नारसिंहसुवर्णदान ।
विष्णुधर्म्मीयसुवर्णदान ।
शुद्धसुवर्णदान ।
वाराहे दान ।
ब्राह्मदान ।
आग्नेयदान ।
× ×
प्रातर्हिरण्यदान ।
मध्याह्ने दान ।
सायंतनव्रतकर्त्तृकदान ।
नन्दिपुराणीयदान ।
स्कान्दपुराणीयसुवर्णतोलकदान ।
दरिद्राय सुवर्णतोलकदान ।
महाभारतीयदान ।
विष्णुधर्म्मोत्तरहिरण्यमाषदान ।
,, हिरण्यकृष्णलदान ।
अथ रजतदान ।
नारसिंहरजतदान ।
ब्राह्मरजतदान ।

III. 307. महादानविनिर्णय by वाचस्पति । 14 × 2½ inches. Folia, 118. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Date ? Prose and verse. Correct.

It has been noticed by me, Nepal Catalogue, p. 122.

III. 308. स्मृतिसारः by हरिनाथ। See Rāj. Mitra, 1912. 15×4 inches. Folia, 183. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2800. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

It has been noticed before.

III. 309. ब्रह्मवैवर्त्तपुराणम्। 10×5 inches. Folia, 111. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Verse. Correct. Appearance, new.

Beginning. ॐ नमः शिवय।

भवानीतनयाद्याद्यतनयानन्ददायक।
काशीवासजनाघौघहारिन् ढुण्ढिन्नमोऽस्तु ते॥
जयति जयति काशी काशितज्ञानराशिः।
शिवहरिहरधातृश्रीगणेशाम्बिकानां॥
निवसति नियमाद्या तां भजध्वं भजध्वं।
स्मरत नमत शुद्धां शुद्धये कीर्त्तयध्वम्॥

ऋषय ऊचुः।

युगानि युगमानञ्च युगधर्म्माः सनातनाः।
युगेषु लोकचरितं श्रुतमस्माभिरादितः॥
पुनः कलियुगस्यास्य स्वरूपं वर्णयादितः।
कलिना धर्म्ममित्रेण वञ्चिता अपि सज्जनाः॥

सूत उवाचेत्यादि।

End. स्थूलादपिस्थूलतरा काशिका ब्रह्मरूपिणी।
यथा मनुष्यदेहेऽस्मिन् साधि × × × × ततः॥
तथा शृणुध्वमाश्चर्य्यं कृ मेरुः सर्षपादरे।

Colophon. इति श्रीब्रह्मवैवर्त्ते महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीमाहात्म्ये षड्विंशोऽध्यायः॥

विषयः।

इति श्रीब्रह्मवैवर्त्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिक्यां काशीप्रशंसा प्रथमोऽध्यायः। (१)
" " " काशीमाहात्म्य। (२)
... ... (३)
" " अग्निशर्म्मसोमशर्म्माख्यानम्। (४)
" " कलिधर्म्मसंग्रहो नाम। (५)
" " मोक्षाध्यायः। (६)

इति श्रीब्रह्मवैवर्त्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिक्यां प्रायश्चित्तप्रसङ्गः । (७)

" " प्रायश्चित्तनिर्णयः । (८)

" " पञ्चक्रोशीयात्रा । (९)

" " पञ्चक्रोशीयात्राक्रमः । (१०)

... ... (११)

" " काशीकृतप्रायश्चित्तपृहदानविधिः । (१२)

" " षष्ठपुरीविवरणं नाम । (१३)

" " कल्पभेदकाशीप्रादुर्भावः । (१४)

" " " पञ्चदशोऽध्यायः । (१५)

" " स्थितिक्रमो नाम । (१६)

" " विश्वेश्वरकाशीसंवादो नाम । (१७)

" " कामकलोपाख्यानं नाम । (१८)

" " कामकलासंवादो नाम । (१९)

" " भवानीमाहात्म्यम् । (२०)

" " एकविंशोऽध्यायः । (२१)

... ... (२२)

... ... (२३)

... ... (२४)

... ... (२५)

इति ब्रह्मवैवर्त्ते महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीमाहात्म्ये षड्विंशोऽध्यायः ॥

III 310. पूर्त्तदिनकरोद्योतः। $13\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 99. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 794=1674 A.D. Character, Newāri. Prose. Correct.

The author is Viśveśvara Bhaṭṭa, better known as Gǎ Gǎ Bhaṭṭa, who placed Śivājī on the throne of the Márhátta country. He names the work after his father, Dinakara. It treats of the subject of public works such as were known to the Hindus. After the usual maṅgalācaraṇa the writer says:—

नत्वा दिनकरं तातं सौगम्याद्युपलक्षितः ।
पूर्त्तदिनकरोद्योतस्तत्सुतेन प्रपूर्य्यते ॥
गाँगाँभट्टापराख्यश्च विश्वेश्वरमनीषिणः ।
पूर्त्तदिनकरोद्योतकृतिरस्तु सतां मुदे ॥

पूर्त्तमाह व्यासः— वापी-कूप-तड़ागादि देवतायतनानि च ।
अन्नप्रदानमारामाः पूर्त्तमित्यभिधीयते ॥

III. 311. रामार्चनचन्द्रिका by आनन्दधन pupil of मुकुन्द । 9×3 inches. Folia, 143. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2000. Date, NS. 672=1552 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

This is an attempt to bring Rámacandra in the field of Tāntrika worship by giving him all the paraphernalia of Nyāsa, Vīja-mantra, Stava, etc. This has been already noticed by me in Vol. I, second series, Notices of Sanskrit MSS.

III. 312 A. संमोहनतन्त्र । 11×5 inches. Folia, 67. Lines, 10 on a page. Ślokas, 1700. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins:— श्रीगणेशाय नमः ।

देव्युवाच । देवदेव महादेव सर्व्वसिद्धिप्रवर्त्तक ।
त्वत्तः श्रुतं मया सर्व्वं रहस्यातिरहस्यकम् ॥
इदानीं वद देवेश रहस्यमपरं विभो ।

शिव उवाच । रहस्यातिरहस्यञ्च कथं त्वयि निवेशितम् ।
तथापि तव यद्भक्त्या रहस्यमपि कथ्यते ॥
काली तारा छिन्नमस्ता सुन्दरी वगला रमा ।
मातङ्गी भुवना सिद्धविद्या च भैरवी तथा ॥
धूमावती च दशमी महाविद्या दश स्मृताः ।
— — — — ॥

It ends:— चत्वारिंशत्प्रभेदेन ब्रह्मराक्षसजातयः ।
पूर्व्वक्रमेण संसाध्य दुष्टानेतान् विनाशयेत् ॥
गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः ।
रहस्यातिरहस्यञ्च रहस्यातिरहस्यकम् ॥
इति संक्षेपतः प्रोक्तम् किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ।

Last Col. इति श्रीमदक्षोभ्यमहोग्रतारासम्वादे संमोहनतन्त्रे द्वितीयखण्डे ब्रह्म-जातिवर्णने दशमः पटलः । शुभम् ॥
यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वं तादृशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥

III. 312 B. श्रौतपद्धति by पद्मनाभ। $12\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 74. Lines, 13 on a page. Ślokas, 2100. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct. Date ?

Beginning. ॐ नमः श्रीगणेशाय।

विघ्नराजं नमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा।
शिष्याणामुपकाराय लिख्यते श्रौतपद्धतिः॥

कृताधानस्य प्रथमपौर्णमास्यां मातृपूर्व्वकम् आभ्युदयिकश्राद्धम्। ततोऽन्वारभणीयं प्रतिपदि पुनः स्वस्यानन्निर्लेपः। पञ्चदशसंस्कारश्च पुनः—

\+ + + +

III. 313 A. विष्णुधर्म्मोत्तरम्। 12 × 5 inches. Folia, 248. Lines, 9, 10, 12 on a page. Ślokas, 2000. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय।

श्रीगणेशाय नमः।
नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं।
देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत्॥

वज्र उवाच।
किं कर्त्तव्यं मनुष्याणां किं कुर्व्वन् सुखमश्नुते।
अस्मिंल्लोके परे चैव केनाप्नोति महत् सुखम्॥

मार्कण्डेय उवाच।
अन्तर्व्वेदि वहिर्व्वेदि पुरुषेण विजानता।
केन वा पूजनं कार्य्यं लोकद्वयमभीप्सता॥ इत्यादि।

End. करोपकरणं द्रव्यं दद्याच्छ्रुद्राय भार्गव।
मासेनानुर्भिर्भवति पारणं प्रथमं द्विज॥
कृत्वा नरस्त्रीण्यथ पारणानि।
लोकं समाप्नोति पुरन्दरस्य।
तत्रोष्य राजन् सुचिरं स कालं।
मानुष्यमासद्य भवेत् समृद्धः॥

Colophon. इति श्रीविष्णुधर्म्मोत्तरे चतुर्म्मूर्त्तिव्रतं नाम समाप्तम्॥

विषयः।						पत्र।
प्रतिष्ठाकल्पः	...	...	...	...	...	३।
छन्दोविचित्रं	...	...	...	...	...	७।
प्राकृतलक्षणं	...	...	...	...	...	११।

विषयः ।						पत्र ।
कोषः	...	...	...	...	...	१३ ।
काव्यलक्षणम्	...	...	...	...	...	१४ ।
सामान्यवृत्तिः	...	...	...	...	...	१८ ।
प्रतिमालक्षणम्	...	...	...	...	...	२० ।
क्षयवृद्धिप्रभृति	...	...	...	...	...	२५ ।
ब्रह्मजपादि	...	...	...	...	...	४० ।
त्रिविक्रमव्रतादि	...	...	...	...	...	२४७ ।
चतुर्म्मूर्त्तिव्रतादि	...	...	...	...	...	२४८ ।

III. 313 B. छन्दःकल्पलता by शङ्करकवि । 10 × 4 inches. Folia, 70. Lines, 8 on a page. Ślokas, 960. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Correct. First leaf missing.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति ।
इत्युक्ता जातिवृत्तिः । ह्रस्वदीर्घा यथा । इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीशङ्करकविविरचितायां छन्दःकल्पलतायां चक्राख्यो नवमः पल्लवः ॥

III. 314. कालीकुलक्रमार्च्चनं by परिव्राजक श्रीविमलप्रबोध । 10 × 2½ inches. Folia, 67. Lines, 5 on a page. Ślokas, 700. Date, N.S. 730=1610 A.D. Character, Newāri. Prose and verse. Incorrect.

It begins: — ॐ श्रीपरमशिवशक्ति श्रीश्रीनाथ ।
अशेषपारंपर्य्यक्रमस्फुरणपादाम्बुजं यावत् प्रणौमि ॥
या चन्द्रे भूतभिन्नारवि हरिमदने गोत्रचन्द्रेश रुद्रैः ।
दृन्नाभौ कन्दवक्त्रे त्रिदहनकुहरे द्वादशैकेन संख्या ॥
षष्ट्यिष्टैर्य्यान्तकर्त्री त्रिकलखकयुता सर्व्वतश्चैकवृत्तिम् ।
तां कालीं नौमि नित्यं परमपदमयीं सत्सदानन्ददात्रीम् ॥
विश्वमित्रञ्च शिष्यञ्च श्रीकण्ठकुण्डलीश्वरम् ।
श्रीक्रोधं मौनताक्षाङ्गौ वन्दे श्रीधर्म्मदेशकान् ॥
— — — — —
संवीक्ष्य विधिवत् क्षात्वा पञ्चचामरशेखरम् ।
पञ्चत्रिंशतिभेदाढ्यं वक्ष्ये श्रीकालिकार्च्चनम् ॥
× × कादशसंयुक्तम् क्रमपञ्चविभूषितम् ।
परिपाटिक्रमेणैव सोपदेशं सुसिद्धये ॥
अन्ययागविधिः । आसनपूजाविधिः । संन्यासध्यानविधिः ।
इति नित्यार्च्चनविधिः ॥

Last Col. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य्यश्रीविमलप्रबोधपादविरचितकालीकुलक्रमार्चनं समाप्तम् ।

Post Col. ग्रन्थप्रमाणमित्यङ्कतः ७०० । शुभमस्तु ।
नेपालहायने जात व्योमवक्त्रिमुनौ तथा ।
वैशाखेऽसित × × × पूर्णे तल्लिखितं मया ॥

III. 315 A. वाराहीतन्त्रम् । 13 × 6½ inches. Folia, 233. Lines, 10 on a page. Ślokas, 4600. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसुन्दरीकालिकावाराहीदेव्यै नमः ।
कामरूपे महापीठे चण्डमुण्डोपरिस्थिते ।
नानागणसमाकीर्णे विचित्रयोगिनीगणा ॥
यस्या योग्य समादाय वाहनञ्च पृथक् पृथक् ।
तन्मध्यसंस्थिरा वीरः प्रचण्डसूकरासनः ॥
भावयुक्त नमस्कृत्य पप्रच्छ गुह्यकालिका ।
युक्तामृत कथं नाथ सर्व्वत्र श्रेष्ठ किं भवेत् ॥
कौतुकञ्च मयाराध्यमपवित्र पवित्रकं ।
वाराहीसंज्ञया तन्त्रं ध्यानागम कथं प्रभो ॥
किञ्चित् स्मरणमात्रेण चतुर्व्वर्गाः प्रकीर्त्तिताः ।
नमस्कृत्य पुनः प्राह विस्मयोत्फुल्ललोचनं ॥
श्रीचण्डभैरव उवाच ।
शृणु कालि प्रवक्ष्यामि चित्तमादाय गोप्तितं ।
पुरा कृतयुगस्यादौ विख्याता भुवनत्रयम् ॥
विढ़ालराक्षसः प्रोक्तं गजभूखाग्युधाकरं ।
उपद्रुता जगत् सर्व्वं युद्धाजयमहाबलम् ॥
तस्या उपासिता देवी वाराही सुमुखी सती ।
तस्यावध्य यदा दासी आज्ञा काली च तत्परः ॥
कदाचिन्नाममात्रेण वेत्तिता देवताश्रय । इत्यादि ।

End. बलिदानेन सन्तुष्टा संग्रामे जयदायिनी ।
सुन्दरीकालिकादेवी वाराही वरदायिनी ॥
वरदात्री महाकाली महिषासुरघातिनी ।
कौमारी पूजयित्वा च अष्टोत्तरशतं प्रिये ॥
पूजयित्वा विधानेन देवि सन्तोषमाप्नुयात् ।

Colophon. इति वाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्व्वाणपदे पूजाविधिर्नाम षड्त्रिंशः पटलः ॥

इति श्रीवाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्व्वाणपदे महातिरहस्यतन्त्रावतारे प्रथमः पटलः । १ ।

पुः । ६८ । हुँ स्त्रौं यौं वौं लौं ग्रौं क्रौं महाकालभैरव सर्व्वविघ्नान् नाशय नाशय ह्रौं श्रौं फट् स्वाहेति महाकालमन्त्रः ।

विषयः । वाराहीमहाकालादिदेवतानां ध्यानजपपूजाहोमासनसाधनादिकथनम् ।

III. 315 B. भुवनेश्वरीतन्त्रम् । 15×7 inches. Folia, 137. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1700. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

III. 316. गोलोद्देशः by दामोदर । L 2010. 10×5 inches. Folia, 40. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1008. Appearance, old. Prose. Date, Sam. 1378. Correct.

The work has already been noticed in page 264 of my Nepal Catalogue.

In this MS. there are four verses, before the first verse of the other MS.

Bound up with it there is another MS. in the same sort of paper in Nāgara character, though in a different hand, a MS. dated श्रीशाके १७४५. Its Col. is इति यवनभाषायां यन्त्रराजस्य रसालेति विषवासवसंज्ञकम् समाप्तिमगमत् ।

अथ परिभाषा । तत्र यन्त्रान्तर्गतखण्डानि रेखावृत्तानि च यानि सन्ति तेषां संज्ञा प्रोच्यते । तत्र यन्त्रराज(कीरिट)किरीटसक्तरज्जुमवलम्ब्य रज्जुः प्रोच्यते । तदाधारभूतधातुमयं कुण्डलम् कुण्डलशब्देन प्रोच्यते । किरीटसक्तकुण्डलसकलं शृङ्खलाशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजकिरीटं सिंहासनशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजपत्राकारभूतम् पत्रम् आगारशब्देन उच्यते । अक्षांशयन्त्रं मातृशब्देन उच्यते । भपत्रं जर्णनाभिजालशब्देन उच्यते । पत्रे मत्स्यादिग्राहकजालशब्देन उच्यते । तत्र कोष्ठकागारोपरिस्थपरिखाकारवृत्तैः षष्ट्यधिकशतत्रयविभागाः सन्ति । ते च किरीटसक्तोर्द्ध्वाधोरेखातः पश्चिमाभिमुखाः सन्ति । तेषु पञ्चपञ्चान्तरेण पञ्चादयोऽङ्काः लेख्याः ॥

This seems to be a description of a clock-work in connection with an astronomical instrument, most likely a mural circle.

The author subsequently points the positoin of several stars in various constellations and asterisms.

III. 317 contains several MSS. of which :—

A. योगयात्रा by वराहमिहिर। In page 224 of the Nepal Cat. there is a description of this work, but the MS. there was defective, first five leaves of it missing. The present MS. begins :—

यश्चतुर्जगतः सहस्रकरवत् धात्रा च धामार्कवत् ।
मोक्षद्वारमपावृतञ्च रविवत् ध्वान्तान्तकृत् सूर्य्यवत् ॥
आत्मा सर्व्वशरीरिणाम् सवितृवत् तिग्मांशुवत् कालवत् ।
साध्यीं नः स गिरं करोतु सविता योऽन्येन तुल्योपमः ॥
वक्ष्यामि भूपमधिकृत्य शुभोपपन्नम्
विज्ञातजन्मसमयं प्रविभक्तभाग्यम् ।
अज्ञातसूतिमथवा विदितैः स्वभाग्यम्
साधुद्वयात्रिकनिमित्त सुतैः पृथक् तैः ॥

B. A copy of शिवताण्डव with its commentary on Nepalese paper in Nāgari character. The text ends :—

इति दक्षिणामूर्त्तिपार्व्वतीसंवादे सर्व्वतन्त्रोत्तमोत्तमे नगेन्द्रप्रयागे शिवताण्डवीये चराङ्के षोड़शकोष्ठयन्त्रलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्द्दशः पटलः ।

The ṭikā ends :—

समस्तसम्पन्नस्मिम × मनुसम्बाय सकलश्रियोपेतो भूभाण्डविबुधजनोऽनूपकृपया वृक्ष पूर्णाष्टि (१६८२) + +
+ + + + + + शकेन्द्रसमये मासाश्विते विष्टुभे ।
टीकैषा परिपूर्णतामुपगता कर्णात्मजप्रीतये ॥
एटतन्त्रीहृदया + नन्दवरिणा दिव्यार्थरत्नाकरः ।
त्रैलम्बोनिधिमन्दरेण विहिता श्रीनीलकण्ठेन या ॥

इति श्रीसमस्तसामन्तचूड़ामणिमरीचिसमर्च्चितपादपीठोपान्तभूमिना श्रीमहाराजाधिराजकर्णमहाश्रयसूनुना श्रीमदनूपसिंहेन प्रेरितपदवाक्यप्रमाणमर्य्यादाधुरन्धरचतुर्द्धरवंशावतंसगोविन्दसूरिसूनोः नीलकण्ठकृतौ श्रीशिवताण्डवीयाङ्कयन्त्रव्याख्याने अनूपरामसंज्ञे षोड़शकोष्ठलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्द्दशः पटलः समाप्तः । समाप्तेयं टीका शाके १७७७ माघशुक्लदशम्याम् ।

C. उड्डीशतन्त्र Consists of 8 chapters only dealing with drugs and incantations and diagrams.

The last Col :

इति श्रीमहामहोपाध्यायपरिव्राजकाचार्य्यश्रीश्रीनाथकृते उड्डीशे अष्टमोपदेशः ।

III. 318 वेदसारसहस्रनामव्याख्या by परमशिवेन्द्रसरस्वती। 15 × 8 inches. Folia, 40. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4000. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीसाम्बसदाशिवाय नमः ।

ऐश्वरं परमं तत्त्वं आदिमध्यान्तवर्ज्जितम् ।
आधारं सर्व्वभूतानामनाधारमविक्रियम् ॥
अनन्तानन्दबोधाम्बुनिधिमद्भुतविक्रमम् ।
अम्बिकापतिमीशानमनिशं प्रणमाम्यहम् ॥
ऐशमाद्यन्तनिर्म्मुक्तमतिशोभनमादरात् ।
नमामि विग्रहं साम्बं संसारामयभेषजम् ॥
महदादिविशेषान्तं जगद्यस्याः समुत्थितं ।
यस्यामेव लयं याति वन्दे तामम्बिकामहम् ॥
गुरुमूर्त्तिधरां गुह्यां गुह्यविद्यानदायिनीम् ।
गुह्यभक्तजनप्रीतां गुहायां निहितां नुमः ॥
नत्वा गोपेश्वरं स्कन्दं साम्बं सद्गुरुमेव च ।
वेदसारसहस्राख्या व्याख्या सम्पाद्यिवरच्यते ॥ इत्यादि ।

End. पिशाचादिविनाशाय जप्तव्यमिदमुत्तमं ।
नाम्नां सहस्रेणानेन समं किञ्चिन्नविद्यते ॥

Colophon. इति श्रीपाद्मे पुराणे पञ्चपञ्चाशत्सहस्रिकायां संहितायामुत्तरभागे विल्वेश्वरमाहात्म्ये श्रीकृष्णमार्कण्डेयव्यासादिसंवादे वेदसारसहस्रनामैकोननवतितमोऽध्यायः ॥

शिवोऽवताज्जगद्गीशः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमदभिनवनारायणेन्द्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीमत्परमशिवेन्द्रसरस्वतीविरचिता वेदसारसहस्रनामव्याख्या समाप्ता ।

Post Colophon. श्री शाके १७९१ । भाद्रकृष्णचतुर्द्दश्यां भृगौ शिवपदाब्जभक्तिनुन्नोऽरविन्दशर्म्मालिखत् शिवम् ॥

विषयः । वेदसाराख्यशिवस्तोत्रव्याख्या ॥

III. 319 contains:—

A. A complete copy of तिथिनिर्णय by भट्टोजि-दीक्षित. in Nāgari character and on country-made paper.

B. A copy of सूत्रानुसारि अग्निष्टोमप्रयोगः copied in Sam 1806 in country-made paper, in Nāgari character. The sūtra to which it belongs is not stated. The first sūtra quoted is ऋत्विजः प्रबुध्यध्वं ।

C. A work entitled प्रतिमालक्षण from लक्षणसमुच्चय It begins:—

लक्षणञ्च प्रवक्ष्यामि नराणाम् हितकाम्यया ।
येन विज्ञानमात्रेण संक्षेपेण तु विस्तरात् ॥
लक्षणं साधयेत् सर्व्वं देवप्रासादनिर्म्मितम् ।
सुवर्णतारताम्रञ्च लौहपाषाणदारुकम् ॥
कांस्यञ्च मृन्मयञ्चैव पटवापुस्तकेति च ।
प्रतिमाप्रासादश्चैव शस्त्रमस्त्रादि योजयेत् ॥
योजितव्यं प्रयत्नेन लक्षणं समुदाहृतम् ।
कात्यायने × × विधिं नराणाम् हितकाम्यया ॥

D. A copy of पदार्थादर्श दर्शपौर्णमासौ – a very old-looking country-made paper MS. It begins:—

कातीयं कल्पसूत्रञ्च होत्रं कातीयमेव च ।
अनयोः कर्कभाष्यञ्च संप्रपादि × निर्णयान् ॥
एतान् आलोक्य यत्नेन शास्त्रं शिवं प्रणम्य च ।
पदार्थादर्शसंज्ञन्तु ग्रन्थं कुर्व्वे गुरूक्तितः ॥
तत्रादौ पौर्णमासोऽभिधीयते ॥

E. A copy of Puraścaraṇa-candrikā on Nepalese paper in Newāri character. The Col. is—

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्य्यश्रीविश्वेश्वराश्रमपूज्यपादशिष्यविरचिता पुरश्चरण-चन्द्रिका समाप्ता ॥

F. A copy of पार्थिवार्च्चनचूड़ामणि on Nepalese paper, in Nāgari character, of which

verse 2. नेपाले बहुपीठमण्डितशिवे कान्तीपुरी राजते ।
भूपालेन्द्रमहीश्वरस्य जयिनः साम्राज्यमुन्मीलति ॥
भक्तया द्राङ् नवमीपदोत्तरहरिः श्रुत्वा गुरूणां मतम् ।
तन्मार्गस्य विवेचनाय कुरुते श्रीशम्भुपूजाविधिं ॥
वैदिकं तान्त्रिकञ्चैव कौलिकं वामकं तथा ।
पार्थिवादिमहं वक्ष्ये चूड़ामणिमनुत्तमम् ॥

The book was composed वाणवह्निवसौ (NS. 835; *i.e.*, A.D. 1715) इदं पुस्तकं स्वार्थं नीलकण्ठेन लिखितम् ॥

G. The chapter on श्रद्धाता from यज्ञतन्त्रसुधानिधि by the celebrated Sāyanācārya. Complete in 112 leaves on country-made paper and in Nāgari character.

H. A copy of चातुर्मास्यहोत्रप्रयोगः by नारायणभेघङ्कर ।

Col. इत्यैष्टिकचतुर्नासिरीयपर्व्वहोत्रम् ।
इति भेघङ्करेत्युपनामकनारायणविनिर्म्मितो तार्त्तीयहोत्रसूत्रधर्म्म-
चातुर्मास्यहोत्रप्रयोगः समाप्तः ।

III. 320. A. इन्द्रध्वजोत्सवकथनम् by श्रीवल्लभभट्टाचार्य्य । 9×5 inches. Folia, 17. Lines, 12 on a page. Ślokas 400. Date? Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

This is the 9th chapter of a work entitled Dāna Pravāsa, by a Bengali Paṇḍita, settled in Nepal. The topics treated in this chapter are :—

(1) इन्द्रध्वजोत्पत्तिकारणम् ।
(2) उत्थानकालः ।
(3) शक्रोत्थापनानि ।
(4) प्रातःकालादिविचारः ।
(5) लग्नविचार ।
(6) विसर्ज्जनविचारः ।
(7) उत्पाते शुभाशुभं ।
(8) वनगमनम् ।
(9) केतूपरि गृध्रादिपातः ।
(10) केतूत्थापनस्थलम् ।
(11) इन्द्रप्रतिष्ठापनस्थलम् ।
(12) पूजनम् ।
(13) केतुभग्ने केतूत्थापनप्रशंसा ।
(14) प्रयोगः ।
(15) संकल्पः ।
(16) ध्वजाङ्कुरमाणम् ।
(17) कुमारिकादन्तमानम् ।
(18) अष्टभ्यां प्रवेशः ।
(19) द्वादश्यां ।
(20) इन्द्रपूजा ।
(21) प्राणप्रतिष्ठा ।
(22) पताका ।
(23) होमारम्भः ।
(24) दक्षिणासंकल्पः ।
(25) विसर्ज्जनम् ।

III. 320 B. वीरचिन्तामणिः । 11×4 inches. Folia, 6. Lines, 17. Ślokas, 218. Date ? Character, Nāgari. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct.

Col. इति भगवतो व्यासस्य धनुर्वेदशार्ङ्गधरविरचिते वीरचिन्तामणिः समाप्तः ।
ईश्वरोक्तधनुर्वेदात् व्यासर्षिमुखभाषितात् ।
पद्यान्याकृत्य रचितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया ॥

No.	Sloka.	Subjects.
Slo.	27	इति धनुर्दानविधिः ।
Slo.	46	इति धनुःप्रमाणम् ।
	53	इति गुणलक्षणम् ।
	59	इति फललक्षणम् ।
	64	इति प्रायनविधिः ।
	65	इति नाराचनालिकौ (नालिक = वल्लुक) ।
	73	इति स्थानानि ।
	78	इति गुणमुष्टयः ।
	80	इति धनर्मुष्टिविधानम् ।
	83	इति व्यायामः ।
	100	इति लक्ष्यम् ।
	108	इति शरलक्षणं ।
	102	इति व्रणबन्धाय ।
	126	इति लक्ष्यसम्बलम् ।
	200	इति युद्धविधिः ।
	218	इति व्यूहविधिः ।

III. 320 C. संवत्सरकृत्यप्रकाशः by भास्करभट्ट । 12×5 inches. Folia, 83. Lines, 12 and 13 on a page. Ślokas, 2800. Date, N.S. 885=1665 A.D. Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

It begins:— नित्यं गोकुलकोलिकौतुकजुषां उल्लासनावासभूः ।
— — — — — ॥
क्षौणीमण्डलखण्डमण्डनमुनिर्वुन्देलखण्डं जगत् ।
जाग्रद्धर्म्मनिधानमेव दशमं प्राक् ब्रह्मणा निर्म्मिमे ॥
अन्येषु प्रवदन्ति तत्र च पदं खण्डेषु यत्रार्य्यकं ।
यत्नात् गर्द्दभखण्डतां क्षितितले स्वर्गादिविच्छा बुधाः ॥

नानाग्रामललामसज्जनपदैर्यन्मण्डलं मण्डितम् ।
कामं कामदुघेव यत्र वसुधा दुग्धे + सूते स्वयम् ॥
वेदान् साङ्गपदक्रमानथ सदाधीते च वर्णत्रयी ।
पूज्यं यत्र सुरेन्द्रमौलिमिलितं पादारविन्दं हरेः ॥
सम्भूतः सुकृतभरैः किमु प्रजानां
तत्रैता नरपतिवृन्दवन्दनीयः ।
येन श्रीहरिचरणारविन्दयुक्तः
तेनोक्तमधुकरवाहचर्य्यवर्म्मा ॥ (?)
तस्मादाविरभूत् प्रभूतमहिमा भूपालभूषा मुनिः ।
दैन्यध्वान्तविदारणैः वितरणप्रोद्दामधामांशुमान् ॥
सानन्दं जनताचकोरनयनैः पानात् कलानां निधिः ।
भूदेवैरवलोकितो विधिरिव श्रीवीरसिंहो नृपः ॥
जानीमो यत्प्रतापज्वलदनलशिखारोचिषा दह्यमाना ।
सर्व्वा विश्वम्भरेयं जलनिधिवसना दग्धवासास्तदानीम् ॥
तत्श्रीमद्वीरसिंहामलकरकमलप्रोल्लसद्दानजातैः ।
न स्याच्चेत् त्वद्भुजाग्रावलिकलितवपुर्वारिधिर्वारिपूरैः ॥
धीरः श्रीवीरसिंहो रिपुनिचयचमूचर्व्वणाचण्डकालः ।
क्षोणीदेवाधिपालो निजसहजकुलालङ्कृतिः प्रादुरासीत् ॥
नम्यत्सामन्तचूड़ामणिरुचिरचिताभीक्ष्णनीराजनाङ्घ्रिः ।
नानादानादिकौलव्रतनियमपरः श्रीप्रहारादिसिंहः ॥
श्रीविश्वम्भरपादपद्ममकरन्दास्वादनोल्लासित —
स्वान्तः कोऽपि कृतान्त एव रचितो दुर्दैवतो द्वेषिणाम् ॥
श्रेयानाजनि सत्यधर्म्मनिरतः पाण्डोस्तनूजो यथा ।
भूपस्तत्तनयः सुजातनृहरिः प्रादुर्बभूव क्षितौ ॥
येनाकारि जनोपकारविततः स्फूर्जत्सुजानाम्बुधिः ।
प्राचारैः विविधैः सुरालयवरैरामण्डि भूमण्डलम् ॥
प्राच्यंकृत्य सपत्नसर्व्वनृपतीन् संमान्य मान्यानपि ।
श्रीमान् एष सुजानसिंहनृपतिः स्वाज्यं स्वराज्यं व्यधात् ॥
तस्मिन् वेकुण्ठपीठं विधिसमयवशात् सद्विमानैः प्रयाते ।
द्वैतीयीकः प्रहारप्रभुभुकुटमणेर्नन्दनश्चण्डकीर्त्तिः ॥
दीक्षीन्द्रेखादरेख प्रवितततमहिमा कोलराज्येऽभिषिक्तः ।
भूपानां भाग्यसिंहो विलसति सुकृतैरिन्द्रमख्यादिवर्षा ॥
जाते प्रभाविभ्रमकौ तु तस्मिन् विकाशमायात् श्रुतिकर्म्मतूर्यं ।

संकोचितं यद्यपि नीचलोकैः यशारविन्दं (श्रिवृन्दं) तरणौ तमोभिः ॥
दौल्लीन्द्रप्रियदृत्यक्कोत्तुभमणिः सर्व्वदृचिन्तामणिः ।
धर्म्मैकप्रतिविम्बदर्पणमणिर्व्वुन्देलचूड़ामणिः ॥
श्रीमान् इन्द्रमणिः प्रभु र्विजयते भूपालभूषामणिः ।
तस्मात् प्रभोरिन्द्रमणेरुदारात्
गाम्भीर्य्यवारांनिधितो वभूव ।
दैन्यान्धकारौघमकिञ्चनानां
निर्म्मूलयन् श्रीयशवन्तचन्द्रः ॥

— — — —

24 आस्ते महीमण्डलपण्डितानां उदारविद्यागुणमण्डितानां ।
आधारभूमिर्यशवन्तदेवो भुभृत् सुराणामिव रत्नधारः ॥

— — — — — —

26 यशोवन्तभाक्करार्य्यं भाक्करशर्म्मा निबन्धमातनुते ।
सन्तोषाय कवीनामालोच्य ग्रन्थसंघातम् ॥

तत्र तावत् मासो निर्णीयते । मस्यते परिमीयते इति व्युत्पत्त्या परिच्छेदकत्रिंशत्तिथ्यात्मककालविशेषं वक्ति ।

At the end two long verses are given to Jaśovanta. Then author describes his own family.

ग्रामेऽम्बकेश्वरे ऊरीकृतवासात्
अग्निहोत्रकुलनीरधिचन्द्रात् ।
पुण्यपूर्णपुरुषोत्तमभट्टात्
उद्बभूव सुकृतिर्हरिभट्टः ॥

— — — — —

तस्मादुद्भूतकीर्त्ति + सुकृतभरात् मन्त्रतन्त्रख्यातन्त्रः ।
साधूनामग्रगण्यो गददलनविधौ मानितानां शरण्यः ॥
काश्यौशेत्राधिवासी दृतकठिनतरा[रा]तिषड्वर्गदम्भः ।
श्रीमान् आयाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥
तत्सूनुना[भाक्कर]शर्म्मणाऽस्मिन् निर्द्दध्रतः श्रीयशवन्तभूपतेः ।
विनिर्म्मिते श्रीयशवन्तभाक्करे समाप्तिमागात् खलु वर्षकृत्यम् ॥

इति श्रीमत्सामन्तचक्रचूड़ामणिरुचि-रचितनीराजनानीराजितकाश्मीश्वर-पञ्चमगाहिरवारविविधविरुदावलीविराजमानमहाराजाधिराजश्रीमदिन्द्रमणिनृपतिनन्दन-श्रीमत्कुमारयशोवन्तसिंहप्रेरितश्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रकुलतिलकायमान-श्रीमदायाजिभट्टसूनुभाक्करविरचिते यशोवन्तभाक्करे सम्वत्सरकृत्यप्रकाशः समाप्तः शुभं

श्रीः नेपालसं ८८५ आषाढ़ कृष्ण ३ शुक्रवासरे । अलिखत् धनञ्जयेन इदं ग्रन्थस्य परार्द्ध पूर्वार्द्धं धनञ्जयस्य पुत्रमुकुन्ददेवोऽलिखत् इति शुभम् ।

In fact the father wrote pp. 61—82, and the son wrote the rest. There is a long lecuna between the writing at p. 60. The father wrote rather a short, while the son a large hand. The long introduction gives a genealogy of the kings of Bundelkhund from Madhukara Sāha to Yaśovanta Sinha. The son of Madhakara was Vīra Sinha, under whose patronage Mittrā Miśra wrote 12 volumes of a smṛti compilation entitled Vīramitrodaya. He is credited with having assassinated Abul Fazal at the instigation of Jāhāṅgir. Vīra Sinha's son was Prahāra Sinha, who had two sons, Sujananarasinha and Indramaṇi. The patron of our author is the son of Indramaṇi. The author belonged to the Chitpāvana-family, to which the Peshwas belonged. His great-grandfather came from Tryambakeśvara in Koṅkan. His father was an Ayurvedic medical practitioner at Benares. It is curious to find that up to so late an age as that of the author, who flourished in the 17th century, the kings of Buṇḍela khaṇḍa bore the titular dignity of Kāśīśvara and Gāhervāra, titles assumed by the Hindu dynasty of Kanauj.

In verse 27, the author says :—

युगमकालनिर्णयमुदारसागरं स्वस्य वीक्ष्य जडताञ्च मानसीं ।
खेदमत्र खलु किं वृथा कृथाः सारदास्तु तव पारदा सखे ॥

The author seems to have been frightened by the length of works like Dvaita Nirṇaya and Udāra Sāgara. But the king encouraged him to compile a new smṛti.

The subject of the book is given below :—

अथ मलमासकृत्यम् । ४ । २ ।
अथ निषिद्धानि । ६ । ३ ।
अथ पक्षः । ६ । ४ ।
अथ सामान्यसंज्ञातिथिनिर्णयः । ८ । ११ ।
अथ द्वितीयानिर्णयः । ९ । ४ ।
अथ तृतीयानिर्णयः । ९ । १२ ।
अथ ४ थी „ । १० । ४ ।
अथ ५ मी „ ।
अथ ६ ठी „ ।
अथ ७ मी „ ।
अथ ८ मी „ ।

अथ ९ मी निर्णयः ।
अथ दशमी ,, ।
अथ एकादशीनिर्णयः स्मार्त्तानाम् । १४ । २ ।
अथ अधिकारिनिर्णयः । १४ । ५ ।
अथ नित्यकाम्यैकादशीनिर्णयः । १४ । ७ ।
अथ द्वितीयकाम्यैकादशीनिर्णयः । १४ ।
अथ व्रतविधिः एकादश्याः । ९ । ३ ।
अथ एकादशीकृत्यम् । ११ ।
अथ एकादशीव्रतनिवेदनम् । १८ । ६ ।
अथ वर्ज्यं । १८ । ३ ।
अथ त्रयोदशीनिर्णयः । १८ । ७ ।
अथ चतुर्दशीनिर्णयः । १९ । ६ ।
अथ अमावास्यानिर्णयः । १९ । ३ ।
अथ अमावास्याकृत्यं । २१ । १० ।
अथ दृष्टकालनिर्णयः । २१ । १० ।
अथ पिण्डपितृयज्ञः । १२ । २ ।
अथ एकभक्तः । २३ । २ ।
अथ नक्तं भोजनम् । २३ । ४ ।
अथ अयाचितम् । २३ । १२ ।
अथ व्रतोपयुक्तपरिभाषा । २४ । १० ।
अथ संक्रान्तिनिर्णयः । २५ । १२ ।
अथ चैत्रमास । २८ । ३ ।
अथ अनन्तव्रत । ४१ ।
अथ आश्विन । ४३ ।
अथ नवरात्र । ४८ ।
अथ तीर्थोपयोग । २४ ।

III. 321. पूजाकल्पलता । 16×3 inches. Folia, 124. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 5,300 (by a statement in the MS.) and 4,300 by calculation. Date, N.S. 789=1669 A.D. Character, Maithili. Prose. Correct. Appearance, old and mouse-eaten and worm-eaten.

This MS. belonged to × × Nārāyaṇa Bhāhuka, who was the Guru of Pratāpamalla Deva of Kāntipurī or Kathmaṇḍu. The owner is called Mahāmahopādhyāya and Paramārhāsanīya. Pratāpamalla is described as Kavīndra and his kingdom as Sthiratara.

The work begins :—

श्रीकृष्णचरणद्वन्द्वमाधाय हृदयाम्बुजे ।
पूजाकल्पलता तस्य परितोषाय तन्यते ॥

This is a work on Tāntrika worship as distinguished from Smārta worship.

III. 322. नारदपञ्चरात्र । $10 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 156. Lines, 9 on page. Ślokas, 4,200. Date, N.S. 1002=1802 A.D. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Last Col. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे ज्ञानामृतसारे पञ्चमरात्रे योगप्रतरणं नाम एकादशः अध्यायः ।

Described in I.O. 398, 1007, 1799.

Leaf marks.	Subjects.
1	मङ्गलाचरणम् ।
2	व्यासशुकसंवादार्थप्रस्तावः ।
,,	शुकप्रश्नः ।
3	शुकस्तुतिः ।
,,	कृष्णभक्तस्तुतिः ।
,,	पञ्चरात्रपदव्याख्या ।
,,	पञ्चविधज्ञानकथनम् ।
4	सप्तपञ्चरात्रग्रन्थकथनम् ।
5	नारदपञ्चरात्रग्रन्थप्रशंसा ।
,,	"आराधितो यदि" इति श्लोकः ।
6	अस्य प्रतिचरणव्याख्या ।
7	अस्यैव द्वितीयव्याख्या ।
8	नैवेद्यमाहात्म्यकथारम्भः ।
19	श्रीकृष्णध्यानम् ।
,,	श्रीकृष्णकवचं ।
25	नारदकृतगोपेशस्तोत्रम् ।
26	तत्कृतं शिवगुरुस्तोत्रम् ।
28	कृष्णमन्त्रोद्धारः ।
29	नारदस्य शिवगुरुकरणकारणं ।
,,	प्रश्नोत्तरार्थम् उपवर्हणोपाख्यानारम्भः ।

Leaf marks.	Subjects.
38	उपबर्हणकृतकृष्णस्तोत्रम् ।
49	... मूलगोलकप्रारम्भः ।
51	... श्वेतद्वीपवर्णनम् ।
54	राधामन्त्रादिकथनम् ।
55	षड्वीराधामहाविद्या ? ।
56	ध्यानपूजाविधानम् ।
60	राधाकवचकथनम् ।
63	काम्यां तारकमन्त्रकथनम् ।
64	मुक्तिप्राप्त्युपायकथनम् ।
65	योगकथनम् ।
67	मन्त्रतन्त्रविधिकथनम् प्रातःकृत्यम् ।
68	पूजाविधिभूतशुद्ध्यादिन्यासादि ।
,, ...	केशवकृत्यादिन्यासकथनम् ।
70	दशार्णमन्त्रकथनम् ।
,, ...	न्यासादिविधिकथनम् ।
73	मुद्राकथनम् ।
75	वृन्दावनध्यानं ।
79	आवरणपूर्णाकथनम् ।
,, ...	धूपदीपनिवेदनमन्त्रः ।
81	मुद्राकथनम् बलिश्च ।
82	सर्वाधिकारपूजाभिषेकविधिकथनम् ।
84	पुरश्चरणहोमादि ।
87	तर्पणविधिः ।
88	गोपालतन्त्रोद्धारः ।
89	नानाविधकृष्णध्यानमन्त्रः ।
96	कृष्णशतनाममाहात्म्यम् ।
97	कृष्णशतनामारम्भः ।
98	विष्णुसहस्रनामारम्भः ।
111	श्रीकृष्णस्तोत्रं ।
,, ...	कृष्णकवचं ।
111	गोपालकवचं ।
115	गोपालसहस्रनाम ।

Leaf marks.					Subjects.
123	...	...	...	...	उपचारपरिभाषा ।
124	...	...	...	...	पूजोपचारमन्त्राः ।
125	...	...	...	...	पञ्चधा पूजाकथनम् ।
126	...	...	...	...	... अपराधा ।
127	...	...	...	...	कलौ मन्त्रोपदेशविधिः ।
,,	...	...	...	...	... बालकृष्णमन्त्राः ।
128	...	...	...	...	पृथक्कमन्त्रपूजाध्यानविधिः ।
131	...	...	...	...	दशार्णमन्त्रषट्कर्म्मप्रयोगः ।
138	...	...	...	...	... राधासहस्रनाम ।
148	...	...	...	...	राधाकवचकथनम् ।
142	...	...	...	...	राधाकृष्णनामार्थकथनम् ।
152	...	...	...	...	... जन्माष्टमीनिर्णयः ।
153	...	...	...	...	... षट्चक्रकथनम् ।
955	...	...	...	...	नामोपासनयोगकथनम् ।

III. 323. **सम्पुटोद्भव** । $13\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 94. Lines, 8, 9, 10 on a page. Ślokas, 3,000. Date, N.S. 788=1668 A.D. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

This is an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha Bodhisattva about the mysteries of Tantra. This is the best of Tantras, perhaps the first of its kind in Buddhism, as it treats of the union of Prajñā and Upāya, and the beginning of secret worship.

Col. इति सम्पुटोद्भवे सर्व्वसन्तत्तराजे सर्व्वकल्पनिदानतिलक एकादशमः ।
इति सम्पुटोद्भवो नाम महातन्त्रराजः समाप्तः ।

III. 324 A. **वसन्ततिलक** by **कृष्णपादाचार्य्य** । $15 \times 5\frac{1}{2}$ inches. Folia, 23. Lines, 8 on a page. Ślokas, 500. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Correct. Incomplete.

The MS. ends with the 7th paṭala and a few letters of the 8th. But we know from its Tīkā III. 290 I, that it has 10 chapters.

It begins:—

समविषममहासुखसप्तत्रिंशत् महाबोधिपाक्षिकधर्म्मस्वभावस्थितम्
सार्द्धनाड़ीचतुश्चक्रमुख्यं शरचतुर्ईश्यञ्जनविभूषितम् ।

कायवाक्चित्तभेदसंस्थितानां पीठाधिकानां
चतुर्विंशतीनां दशानां भुवनानामीश्वरम् ॥
सर्व्वगं सर्व्वजञ्चैव सर्व्वहृन्मध्यसङ्गतम् ।
व्योमरूपं परं शान्तं हेरुकं महासम्वरम् ॥
ज्योतीरूपं तत्त्वरूपं वसन्ततिलकाख्यकम् ।
नाड़ीचक्रनाथं प्रणम्य सपरार्थसोख्य + + + ।
वसन्ततिलकं वक्ष्ये योगपीठविनिर्गतम् ।

There seems to be two works under the title of Basanta-Tilaka. The present work, mostly in verse, is by Kṛṣṇapāda. The other work, a short one, divided in Nirdeśas and not in Paṭalas, as the present one, is by Śrīdhana at the request of his Guru Daśavalācārya. Both treat of almost the same subject, namely, the worship of Heruka and Vajra Vārāhí. The Ṭikā, though it names its chapters as Nirdeśas, is commentary of Kṛṣṇapāda's work; and this is borne out by a careful comparison of the two works.

III. 324 B. **साधनसमुच्चय** | 15 × 5½ inches. Folia, 118. Lines, 10, 11 on a page. Ślokas, 4300. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The leaves are generally coloured yellow on one side. The work is not complete. It begins with a hymn to Vairocana.

आर्य्यमारीचीधारणीपीठोपदेशः ... ... (१)
पर्णशवरीसाधनविधिः ... ... (२)
आर्य्यपर्णशवरीधारणी ... ... (३)
इति शुक्लप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (४)
पीतवर्णप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (५)
पीतवर्णसंक्षिप्तप्रज्ञापारमितासाधनं ... ... (६)
सितवर्ण ,, ,, ,, ... (७)
शुक्लपारमिता ,, ... (८)
कृतिरियं पण्डित श्रीपद्मवर्ज्रपादानाम् ।
कनकवर्णप्रज्ञापारमिता ... ... (९)
इति प्रज्ञापारमिता ... ... (१०)
,, कनकवर्णप्रज्ञा ... ... (११)
,, प्रज्ञापारमिता ... ... (१२)

कृतिरियं आर्य्यवज्रपादानाम् प्रथमखण्डनकः ।

इति आर्य्यवज्रसरस्वतीसाधनम् ... ... (१३)
,, महासरस्वती ,, ... (१४)
,, वज्रसरस्वती ,, ... (१५)
,, वज्रवीणासरस्वती ,, ... (१६)
,, वज्रसारदा ,, ... (१७)
,, कृष्णयामलतन्त्रोद्धृतवज्रसरस्वतीसाधनम् ... (१८)
,, वज्रसरस्वतीसाधनम् ... ... (१९)
,, भृकुटीसाधनम् ... ... (२०)
,, ,, ... (२१)
,, कल्पोक्तं तारार्कुरु कुल्लासाधनम् ... ... (२२)
,, मुक्तकेन तारादर ,, ... (२३)
,, कुरुकुल्लाविद्योपदेशः ... ... (२४)
,, षड्भुजकुरुकुल्लासाधनम् ... ... (२५)
,, अष्टभुज ,, ... (२६)
कृतिरियं इन्द्रभूतिपादानाम् ।
,, अमरीयोगकुरुकुल्लासाधनम् ... ... (२७)
,, स्वाधिष्ठानक्रमादेशः ... ...
,, कुरुकुल्लोपदेशः ... ... (२८)
,, कुरुकुल्लासाधनम् ... ... (२९)
,, आर्य्यश्रीमतीकुरुकुल्लासाधनम् ... ... (३०)
,, कुरुकुल्लासाधनम् ... ... (३१)
,, शुक्ल ,, ... (३२)
इति साधनसमुच्चये श्रीमन्नायाजालमहायोगतन्त्रात् षोड़श-
साहस्रिकादाकृष्य कुरुकुल्लासाधनम् ... (३३)
कृतिरियं आर्य्यश्रीकृष्णपादानाम् ।
इति ,, ,, ,, कुरुकुल्लासाधनम् ... (३४)
,, ,, ,, ,, हेवज्रतन्त्रक्रमेण स्वाधिष्ठान-
कुरुकुल्लासाधनम् (३५)
,, ,, ,, ,, ,, ,, (३६)
,, ,, ,, हेवज्रतन्त्रोद्धृत ,, (३७)
,, ,, कतिरियं कवेः करुणाभिधानस्य ,, (३८)
,, ,, ,, ,, कल्पोक्त ,, (३९)
,, ,, ,, ,, कर्म्मप्रसरप्रयोगसाधनम् (४०)

इति साधनसमुच्चये उष्णीषविजयसाधनम् (४१)

,, ,, ,, आर्य्यशीतातपत्रापराजितासाधनम् (४२)

,, ,, ,, वज्रवर्च्चिका ,, (४३)

,, ,, ,, महाप्रतिसरा ,, (४४)

,, ,, ,, ,, ,, (४५)

,, ,, ,, प्रतिसरा ,, (४६)

,, ,, ,, आर्य्यमहामायूरी ,, (४७)

,, ,, ,, ,, साहस्रप्रमर्द्दिनी ,, (४८)

,, ,, ,, ,, मन्त्रानुसारिणी ,, (४९)

,, ,, ,, महाशीतवती ,, (५०)

,, ,, ,, पीतवर्णमहाप्रतिसरा ,, (५१)

,, ,, ,, महापञ्जरिका ,, (५२)

,, ,, ,, ,, महाप्रत्यङ्गिरा ,, (५३)

,, ,, ,, ध्वजाग्रकेयूर ,, (५४)

,, ,, ,, अपराजिता ,, (५५)

,, ,, ,, वज्रगान्धारी ,, (५६)

,, ,, भगवत्या धारिण्याः कर्म्मप्रसारानेकविध ,, (५७)

,, ,, ,, ,, पञ्जरिकाभिधानम् (५८)

,, ,, ,, ,, वज्रभैरव ,, (५९)

,, ,, ,, ,, वज्रशृङ्खल ,, (६०)

,, ,, ,, ,, ,, ,, (६१)

,, ,, ,, ,, ,, साधनोपायः (६२)

,, ,, ,, ,, ध्वजाग्रकेयूरसाधनम् (६३)

,, ,, ,, ,, उष्णीषविजय ,, (६४)

,, ,, ,, ,, ,, ,, (६५)

,, ,, ,, ,, वसुधारा ,, (६६)

,, ,, ,, ,, ,, ,, (६७)

,, ,, ,, ,, ,, ,, (६८)

,, ,, ,, ,, वसुधाराधारिण्युपदेशः (६९)

,, ,, ,, ,, वज्रवाराहीसाधनम् (७०)

,, ,, कृतिरियं महापण्डिताद्वयवज्रपादानाम्

,, ,, प्रज्ञालोकसाधनविधिः (७१)

,, ,, वज्रवाराहीसाधनम् (७२)

इति साधनसमुच्चये ज्वालामुखीसाधनप्रयोगः (७३)
,, ,, महामायाज्वालामुखीवज्रवाराह्रीप्रयोगसाधनम् (७४)
,, ,, ,, ,, ,, श्मशानम् (७५)
,, ,, महाभैरवसाधनम् (७६)
,, ,, वज्रवाराही ,, (७७)
,, ,, ,, ,, (७८)
,, ,, ऊर्द्ध्वपाद ,, ,, (७९)
,, ,, संक्षिप्त ,, ,, (८०)
,, ,, अमितप्रभानामसाधनोपायः (८०)
,, ,, नैरात्मामण्डलयोगिनीविशुद्धिः (८१)
,, ,, ,, केवरनैरात्मसाधनम् (८२)
,, ,, ,, ,, ,, (८३)
कृतिरियं सहजविलासस्य ।
,, ,, शुक्लवज्रवाराही ,, (८४)
,, ,, वज्रयोगिनी ,, (८५)
,, ,, ,, ,, (८६)
,, ,, ,, ,, (८७)
,, ,, ,, ,, (८८)
,, ,, आदियोगनामसमाधिः (८९)
,, ,, मण्डलस्य श्रीनामद्वितीय ,, (९०)
,, ,, कर्म्मराजा श्रीनामतृतीय ,, (९१)
,, ,, महामायासाधनम् (९२)
,, ,, संक्षेपहेरुक ,, (९३)
,, ,, श्रीहेरुक ,, (९४)
,, ,, ,, ,, ,, (९५)
,, ,, ,, वज्र ,, (९६)
,, ,, पूजाविधिसंग्रहः (९७)
,, ,, महामायातन्त्रानुसारेण हेरुकसाधनोपायिका (९८)
,, ,, दुर्ज्जयचक्रोद्धृतं सप्ताङ्कुरसाधनम् (९९)
,, ,, ,, सप्ताङ्कुरसाधनम् (१००)
,, ,, ,, वाह्यपूजाविधिः (१०१)
,, ,, ,, हस्तपूजा ,, (१०२)
,, ,, श्रीमतो बुद्धकपालस्य साधनम् (१०३)

इति साधनसमुच्चये द्विभुजसम्बरोपदेशः			(१०४)
,,	,,	वज्रहुँकारसाधनम्	(१०५)
,,	,,	महाचल- ,,	(१०६)
,,	,,	हयग्रीव- ,,	(१०७)
,,	,,	,, ,,	(१०८)
,,	,,	त्रैलोक्यविजय- ,,	(१०९)
,,	,,	वज्रज्वालानलार्क- ,,	(११०)
,,	,,	परमाणु- ,,	(१११)
,,	,,	श्रीभुजताम्बरसंक्षिप्त- ,,	(११२)
,,	,,	भुजताम्बर- ,,	(११३)
,,	,,	भट्टारकवज्रासनसाधनोपदेशविधिः	(११४)
,,	,,	जम्भनसाधनम्	(११५)
,,	,,	स्त्रीजम्भनसंक्षिप्त- ,,	(११६)
,,	,,	आर्य्यरक्तयमारि- ,,	(११७)
,,	,,	वज्रानङ्ग ,,	(११८)
,,	,,	,, ,,	(११९)
,,	,,	,, मञ्जुश्री ,,	(१२०)
,,	,,	महाराजलीला ,, ,,	(१२१)
,,	,,	धर्म्मधातुवागीश्वर ,,	(१२२)
,,	,,	कृष्णयमारि- ,,	(१२३)
,,	,,	कृष्णयमारितन्त्रोक्त ,,	(१२४)
,,	,,	स्थिरवज्र ,,	(१२५)
,,	,,	आर्य्यवागीराट् ,,	(१२६)
,,	,,	प्रज्ञापारमिता- ,,	(१२७)
,,	,,	श्रीमञ्जुश्रीभट्टारकस्य ,,	(१२८)
,,	,,	सुक्तनारपवन ,,	(१२९)
,,	,,	वाग्वज्र ,,	(१३०)
,,	,,	अरपवन ,,	(१३१)
,,	,,	आर्य्यफलाफल ,,	(१३२)
,,	,,	आर्य्यअतङ्कुरीमहाविद्या ,,	(१३३)
,,	,,	हलाहल ,,	(१३४)
,,	,,	सर्षप ,,	(१३५)
,,	वरहपादावतारितत्रैलोक्यअङ्कुरलोकेश्वर	,,	(१३६)

इति	साधनसञ्चमुपे		खसर्पणलोकेश्वरस्य	साधनम्	(१३७)
,,	,,	,,	रक्तलोकेश्वरस्य	,,	(१३८)
,,	,,	,,	सिंहनाद	,,	(१३९)
,,	,,	,,	,,	,,	(१४०)
,,	,,	,,	बलिमन्मथ	,,	(१४१)
,,	,,	,,	आर्य्यजाङ्गुली	,,	(१४२)
,,	,,	,,	सिद्धैकवीर	,,	(१४३)
,,	,,	,,	,,	,,	(१४४)
,,	,,	,,	संक्षिप्तकुरुकुल्ल-	,,	(१४५)
,,	,,	,,	,,	,,	(१४६)
,,	,,	,,	रक्तयमारि	,,	(१४७)
,,	,,	,,	कृष्ण ,,	,,	(१४८)
,,	,,	,,	भुजताम्र	,,	(१४९)
,,	,,	,,	स्थिरवज्र	,,	(१५०)
,,	,,	,,	मुक्तनारपवन	,,	(१५१)
,,	पण्डिताभयाकरगुप्तविरचितमुच्चुष्मजम्भर			,,	(१५२)
,,	,,		संक्षिप्तजम्भर	,,	(१५३)
,,	,,		वज्रतीक्ष्णभट्टारकस्य	,,	(१५४)
,,	,,		वश्याधिकारमञ्जुश्री	,,	(१५५)
,,	,,		आर्य्यतारा	,,	(१५६)
,,	,,		,,	,,	(१५७)
,,	,,		खदिरतारा	,,	(१५८)
,,	,,		तारा	,,	(१५९)
,,	,,		संक्षिप्तमारीचि	,,	(१६०)
,,	,,		उदियान ,,	,,	(१६१)
,,	,,		चुन्दा	,,	(१६२)
,,	,,		मारीचि	,,	(१६३)
,,	,,		कल्पोक्त ,,	,,	(१६४)
,,	,,		यमान्तेक	,,	(१६५)
,,	,,		निदानखण्डम्		(१)
,,	,,		जाति	,,	(२)
,,	,,		दोष	,,	(३)
,,	,,		गुण	,,	(४)

इति	साधनसङ्ग्रहे		लिङ्गसङ्कम्		(५)
,,	,,	,,	प्रारम्भ	,,	(६)
,,	,,	,,	प्रणाल	,,	(७)
,,	,,	,,	प्रमाण	,,	(८)
,,	,,	,,	द्रोण	,,	(९)
,,	,,	,,	दिग्धारा	,,	(१०)
,,	,,	,,	मण्डल	,,	(११)
,,	,,	,,	मन्त्र	,,	(१२)
,,	,,	,,	क्रिया	,,	(१३)
,,	,,	,,	आराम	,,	(१४)
,,	,,	,,	खेल	,,	(१५)
,,	,,		निदानादीनां साधनम्		(१६६)

इति नागप्रतिमार्च्चनम् ।

III. 325 A. पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिका by यादवेन्द्रदशावधान । $15 \times 7\frac{1}{2}$ inches. Folia, 47. Lines, 16 on a page. Ślokas, 2400. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

It ends :— फणिभाषितवृत्तसागरे विषमे सन्तरताऽऽकुलात्मना
सुधियः परिशोधयन्तु तत् कृपया यन्न विलोकितं मया ।
अध्यापकनिरपेक्षपिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकाटीका
श्रीयादवेन्द्रविरचिता तिष्ठतु विदुषां सदा कण्ठे ॥

श्रीयादवेन्द्रदशावधानभट्टाचार्य्यविरचितायां पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकायां टीकायां वर्णवृत्ताख्यो द्वितीयः परिच्छेदः । समाप्ता पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकेयम् ॥

III. 325 B. 12×4 inches. Folia, 33-91. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1400. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

This MS. contains several works. Haṭha Pradīpikā ends in leaf 44 B.

इति सकलशास्त्रसमुच्चये स्वात्मारामयोगीन्द्रविरचितायां हठप्रदीपिकायां चतुर्थोपदेशः समाप्तः ।

The Śābara Tantra ends in leaf 65 A.

इति त्रिलोचनाविधिः ।

The Cīnācāra ends in leaf 77 A.

इत्याचारसारतन्त्रे हरगौरीसंवादे परमरहस्यातिरहस्यकथने संविदा कल्पे संविद्बोधनस्त्रीकारविधिः समाप्तः पटलः ।

The Samayācāra ends in leaf 87 A.

इति पार्वतीश्वरसंवादे समयाचारं सम्पूर्णम् । ?

The Pātravandana ends in leaf 88 A.

इति रुद्रयामले पात्रवन्दननवस्तोत्रम् समाप्तम् ।

The Uluka Kalpa ends in 91 B.

इति द्वितीयकल्पञ्च उलुकस्य अलङ्कृतम् ॥

III. 326. कारण्डव्यूह । Substance, Nepalese, black-dyed and well-polished paper, 14×4 inches. Folia, 102 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Character, Newāri. (Rañjā) ornamental. Prose. Correct. Date, N.S. 803=1683 A.D.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla. See Nep. Bud. Lit., p. 101.

The MS. has been beautifully written on stiff black paper like black boards, having 3 lines written in gold and 2 lines in silver. The date is given both in a chronogram and in figures. But the two dates do not agree. One is N.S. 803 and the other is नेपालसम्वत् भुवनविन्दुहयगुणे ।

The first 82 leaves of this MS. contain the Kāraṇḍavyūha, at the end of which the dates are given. The other leaves contain the Saṅgiti of Durgati Pariśodhana, which has been noticed by Dr. Rājendralāla Mittra in Nep. Bud. Lit., p. 85.

III. 327. हरमेखलाया नेपालभाषाटीका । 10×4½ inches. Folia, 157. Lines, 11 on a page. Ślokas, 3300. Appearance, old. Character, Newāri. Date? Prose. Correct.

Bound with the same MS. there is a short work entitled Kāraka Vāda by Jaya Rāma.

इति महामहोपाध्यायश्रीजयरामविरचिते कारकवादः समाप्तः ।

This MS. was copied in गुणनागवसौ अब्दे (N.S. 883=1763 A.D.) in Newāri character.

III. 328 A. अनुमितिविचार by हरिरामतर्कवागीश । 10⅓×5 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Ślokas, 900. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीधोण्डिविनायकाय नमः ।

अनुमितिपरामर्शयोः सामान्यतोऽनुमितित्वपरामर्शत्वाभ्यां कार्य्यकारणभावः परामर्शत्वञ्च जातिविशेषः । न तु व्याप्तिविशिष्टपक्षधर्म्मताविषयकनिश्चयत्वं । अतो व्याप्यत्वादेः साध्यादिभेदेनाननुगमेऽपि न क्षतिः । न च तादृशजातौ मानाभावः । अनुमितिरूपानुगतकार्य्यजनकतावच्छेदकतयैव तत्सिद्धेः । न च तादृशजातेश्चाक्षुषत्वादिना साङ्कर्य्यमिति वाच्यम् । मानसपरामर्श एव तादृशजातिस्वीकारेण चाक्षुषादिसाधारण्यविरहेण साङ्कर्य्यविरहात् । एवं सति चाक्षुषादिव्याप्यवत्त्वानिश्चयदशायां फलापलाप इति तु नाशङ्कनीयम् । तादृशव्याप्यवत्त्वज्ञानानन्तरं तन्मूलकोपनीतभानात्मकमानसपरामर्शोत्पत्त्यैवानुमितिसम्भवादित्यादि ।

End. व्याप्यविशेष्यकपरामर्शकाले सिद्धिसत्त्वे पक्षविशेष्यकपरामर्शेनानुमित्युत्पत्तापत्तिरिति विशिष्यैव तादृशपरामर्शयोर्हेतुत्वं युक्तमिति ।

Colophon. इति श्रीहरिरामतर्कवागीशभट्टाचार्य्यविरचितोऽनुमितिविचारः समाप्तोऽभूत् ॥

ब्राह्मणचरणानुसेविश्रीभवानीशङ्करभट्टेन स्वपठनार्थमनुमितिपरामर्शयोर्लिखितं नेपालपट्टणे । गुरवे नमः ।

कृष्णो मेऽभिहितं करोतु ॥

विषयः । अनुमितिपरामर्शयोः कार्य्यकारणभावविचारः ॥

III. 328 B. परिभाषाभास्कर by भास्कर । $10\frac{1}{2} \times 5$ inches. Lines, 10 on a page. Folias, 50. Extent in ślokas, 1000. Character, Nāgarī. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीसाम्बसदाशिवाभ्यां नमः ।

आखण्डलादिसुरमण्डलमण्डनं त-
मुद्दण्डकोकविरहानलदण्डचण्डम् ।
ईड्येऽहमत्र बहुबोधितपद्मकाण्डं
मार्त्तण्डमन्वतमसम्मति कालदण्डम् ॥
श्रीगुरून् पितरौ नत्वाग्निहोत्री भास्कराभिधः ।
भास्करं परिभाषाणां तनुते बालबुद्धये ॥ इत्यादि ।

End. अतएवानिष्टप्रसक्तौ नेषामभ्युपगम इति ज्ञापकसिद्धार्थानुवादिकात्वमिति न परिभाषावशादनिष्टापादनं साम्प्रतमिति सकलेष्टसिद्धिः ॥ ० ॥

परिभाषाकमलिनीर्युक्तिरुग्भिर्विकाशयन् ।
भास्करः पण्डितालीनां ख्यातं सानन्दयत्वयम् ॥
त्र्यम्बकेश्वरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनीरधिचन्द्रात् ।
पुण्यपुण्यपुरुषोत्तमभट्टाद्दुद्वभूव सुकृती हरिभट्टः ॥
वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रेक्षितो विधिरिवेह बुधौघैः ।
लोकगीतविमलायतकीर्त्तिः सोऽपि सज्जनमखिर्जयतिस्म ॥
तस्माद्दुद्भूतकीर्त्तेः कृतसुकृतभरान्मन्तृतन्तृस्वतन्तृः
साधूनामग्रगण्यो गदृदलनविधौ मानवानां शरण्यः ।
काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनतरारातिषड्वर्गदम्भः
श्रीमानापोजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविरासीत् ॥
तनय इह तदीयोऽवीकरद्भास्कराख्यः
फक्किपतिमखिनामासंज्ञयं भावयित्वा ।
परमलपरिभाषाभास्करं चापि यत्र
सुरतररविपादे सच्चिदानन्दरूपे ॥ (?)
अत्राभ्यासो मनीषा वा सुकृतं वा न किञ्चन ।
मन्ये गुरुकृपाकल्पलतिकैवादिकारणम् ।

Colophon. इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्टसूनु-श्रीमदापोजिभट्टसूनुभास्करविरचितः परिभाषाभास्करः समाप्तिमगमत् ।

विषयः । आख्यातादीनां शक्तिनिर्णयादिपुरःसरं धातुप्रातिपदिकादीनां स्वरूप-निर्णयः ।

III. 328 C. रुद्रात्तमाहात्म्यम्, स्कन्दपुराणीयम् । 10×4 inches. Folia 13. Lines, 8 on a page. Extent in ślokas, 200. Character, Newāri. Date? Appearance, very bad. Incorrect.

Beginning. नमोगणपये । श्रीशिवाय नमः ।
यस्य पार्थिवचिन्तामणिविद्यामन्त्रस्य निग्रहानुग्रहकर्त्ता
ब्रह्मर्षिः कामदुघा देवता गायत्री च्छन्दः श्रीघरस्वरूपिणी
पार्थिवेश्वरचिन्तामणिर्देवता ॐ ह्रीँ बीजं ह्रीँ शक्तिः
नमः कीलकं ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥ इत्यादि ॥

End. श्रीईश्वर उवाच ।
रुद्राक्षे ++ सिध्यन्ति जपित्वा ++ धारणात् ।
रुद्राक्षधारणात् वत्स न पापं विद्यते क्वचित् ॥

+ + + + +
+ + + + +
+ + + + +

Colophon. इति श्रीस्कन्दपुराणे कालिकाखण्डे रुद्राक्षमाहात्म्यं समाप्तम् ॥

III. 328 D. पञ्चरुद्रप्रकारकथनम् । 11½×5 inches. Folia, 55. Lines, 10 on a page. Extent in ślokas, 1000. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीविघ्नवल्लीविदारकाय नमः ।
भवानीपतिमानम्य वेदिकानन्ददायिनीं ।
लोकैर्वक्ष्याम्यहं रुद्रपद्धतिं सुरधबोधनीम् ॥
हिमाद्रिशिखरासीनं नन्दिनं विश्वनन्दिनं ।
भक्त्या प्रणम्य शिरसा शतानन्दोऽब्रवीदिदं ॥

शतानन्द उवाच ।
भगवन् श्रोतुमिच्छामि रुद्राख्यानं सुविस्तरं ।
कथं रुद्र त्वमख्यासीत् कतिधा रुद्रसम्भवः ॥
को वा रुद्रः कथं जातः कति नामानि तस्य वै ।
कानि कानि च तस्यासन् + + + कति च स्त्रियः ॥ इत्यादि ।

End. कर्णा पार्श्वहृये वामं फलान्यस्मै त्रयोदश ॥
प्रथमा वामदेवाय नमोऽन्तेस्यादृजः कला ।
ज्येष्ठाय नमो रक्षा द्वितीया परिकीर्त्तिता ॥ (?)
इतो नास्ति ॥

विषयः ।

इति श्रीमहारुद्रकल्पे नन्दिकेश्वरशतानन्दसंवादे पञ्चरुद्रप्रकारकथनं नाम प्रकरणम् ।
,, ,, क्रमविपाके अधिकारिनिरूपणं नाम प्रकरणम् ।
,, ,, कलसरुद्रप्रकरणं समाप्तम् ।
,, ,, मण्डपनिर्म्माणप्रकरणम् ।
,, ,, तोरणद्वारजापप्रकरणम् ।
,, ,, वेदिनिर्म्माणप्रकरणम् ।
,, ,, ध्वजारोपणप्रकरणम् ।
,, ,, कुण्डनिर्म्माणप्रकरणम् ।
,, ,, सर्व्वतोभद्रनिर्म्माणप्रकरणम् ।
,, ,, न्यासप्रकरणम् ।

III. 328 E. महाभाष्यप्रदीपविवरणम्, आद्यखण्डितम् । 11×4 inches. Folia, 336. Lines, 7 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Newāri. Appearance, old. Generally correct.

Colophon. इति श्रीनारायणविरचिते कैयटविवरणे प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थे पादे प्रथमाह्निकं पादोऽध्यायश्च समाप्तः ।
विवरणं समाप्तम् ।
कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय च ।
नन्दगोपकुमाराय गोविन्दाय नमोनमः ॥

III. 328 F. पुष्पमाहात्म्यं । 10×4 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 170 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct. Date, N.S. 801=1681 A.D.

Beginning. ॐ गुरवे नमः । पुष्पमाहात्म्यं ।
अथ पश्चिमाम्नायक्रमः ।
जाती च पाटलीयूथीचम्पकैः श्वेतउत्पलैः ।
केतकीहेमजाती च + + + शतपत्रकैः ॥
बन्धूकपद्मकुन्दाद्यैः च + पुष्पैश्च पाटलैः ॥
कुसुमैः किंशुकैः पुष्पैः पुन्नागनागकेतकैः ।
वकुलैस्तगरैश्चान्यैः + + कन्दाद्यसम्भवैः ॥ इत्यादि ।

End. इति माघि माघि श्रीमहादेवपुष्पप्रदानम् ।
पश्चिमाम्नायोत्तराम्नायसिद्धिलक्ष्मीदक्षिणाम्नायनीलसरस्वचूर्द्धाम्नाय-
देवीनां पुष्पप्रदानशुभाशुभं ॥ तन्त्रान्तरसंग्रहः ॥

Post Colophon. संवत् ८०१ । ॐ नमः श्रीपरदेवतायै ।

III. 328 G. सिद्धान्तकौमुदीविलासः by भास्कर । 12×5 inches. Folia, 81. Lines, 14 on a page. Extent, 3300 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
अथ कौमुदीविलासो लिख्यते ।
धातुर्लीलामात्रद्वितीयसुखाख्ये-
दोर्भिर्विच्छेदोद्यनैः प्रकुरङ्ग ।

मूर्त्तिस्तथास्तमगाङ्गेयकाया (?)
सौरी माया क्वापि पायादपायात् ॥
मुनिसिद्धान्तसुधामयकौमुद्या(दं)मध्यपेतदोषायाम् ।
विद्वन्मानसकमलं भास्करकृतितः प्रमोदमाध(दं)त्तामित्यादि ॥

Colophon. इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवश्रीमदग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्टसूनुश्रीमदापोजिभट्टतनूजभास्करकृते वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदीविलासे ऽव्ययार्थः ॥
श्रीयाकुरसिंहस्याक्षरमिदम् । शुभम् ॥

III. 329 A. व्यवहारालोकः (व्यवहारतत्त्वालोकः) by गोपालसिद्धान्तवागीश । $15\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia 28. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1200. Character, Maithil. Date N.S. 773=1853 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणपतये ।

अथ व्यवहारतत्त्वालोकः ॥
व्यवहारो जयभङ्गादिव्यवस्थापनम् । इदञ्च वादकथातत्त्वनिर्णीतौ कथात्वादिति मिश्राः । तन्न तन्यते वितण्डाप्रजल्पानुपपत्तेः । अस्तन्यते क्षयः जयभङ्गफलकत्वात् । न च प्रतिष्ठापनाहीनत्वाद्वितण्डेयं । प्रतिष्ठापनाफलस्यार्थवशसम्पन्नत्वात् यत्प्रतिपक्षोद्भावनस्येत्यलं च +
+ + + + + + ।
द्विपदो व्यवहारः स्याद्धनहिंसासमुद्भवः ।
द्विः सप्तधार्थमूलस्तु हिंसामूलश्चतुर्विधः ॥
ततः प्रश्नपरिभाषामाह कात्यायनः । इत्यादि ॥

End. धर्म्मार्थं येन दत्तं स्यात् कस्मै विद्यावते धनम् ।
पश्चात्तेन तथा तस्मान्नदेयं तस्य + + + ॥
यदि संसाधयेद्दण्डे कुर्य्याल्लिखेन वा पुनः ॥ ?
राज्ञादाप्यः सुवर्णं स्यात्तथा रूपस्य निष्कृतिः ।
विवादव्यवहारेऽस्मिन्नितण्डान्तसंकुले ।
दत्तालोकसहायास्तु निःप्रजल्पार्था तु धीमताः ? ।

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालसिद्धान्तवागीशभट्टाचार्य्यविरचितव्यवहारालोकः समाप्तः ॥

संवत् ७७३ वैशाखकृष्णषष्ठ्यां श्रीहरिवंशमेतां लिखितं ।
स्मृतिदर्पणे । सत्रस्थ दीक्षा च सुराग्रहस्य कन्याविवाहोऽप्यसवर्णजातेः ।
पुनर्विवाहो गतभर्तृकायाः समिन्धनज्ञापि सुखेन वह्नेः ।
दत्तेतराणामपि पुत्रकाणां प्रतिग्रहस्यापि समुद्वयानं ।
शौचाद्यसक्तस्य मृतिर्जलादावेका + + + स्तनयादिवृत्तिः ॥
पशोस्सहिंसा मधुपर्क आत्मसुद्धिर्म्महापातकदूषितानां ।
कमण्डलोर्द्धारणमग्निहोत्रं श्रुवावलेहश्च नराश्वमेधौ ।
द्वितीयजन्मन्यपि दीर्घकाल आशौचसक्तोचविधिः कलौ न ॥
युगे युगे ये विहिताश्च धर्म्माः देशे च यस्मिन् निवसन्ति विप्राः ।
निन्दा न कार्य्या मनसापि तेषां धर्म्मं प्रयत्नात् कुरुतेऽनवद्यम् ॥
शुभं भूयात् ॥

विषयः । साक्षिकथनम् । साक्षिप्रश्नः । व्यवहारविषयविवादपदनिर्णयः । क्रयविक्रयानुशयः ॥ अथ सीमाविवादः । दण्डपारुष्यं । अथ चौर्य्यापवादः । स्त्रीपुरुषधर्म्मकथनम् । कूटसाक्ष्यधिकारः ॥

III. 329 B. प्रमाणपल्लवः by नरसिंहठक्कुर । See Rāj Mitra 1836. 15½×6½ inches. Folia, 31. Lines, 8 on a page. Ślokas 1800. Character, Maithil. Date? Appearance, new. Prose and verse. Correct.

III. 330. स्मरदीपिका । 9×2½ inches. Folia, 62. Lines, 5 on a page. Ślokas, 650. Date, N.S. 754=1634 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

After the usual invocation it runs thus :—

कृष्णदेहसमुद्भूत जगदानन्दकारक ।
रतीश रुक्मिणीपुत्र कामदेव नमोस्तुते ॥
हरकोपानलेनापि भस्मीभूतकृतस्मरः ।
अर्द्धगौरीशरीरोहि तेन तस्मै नमोस्तुते ॥
चक्रक्रीड़ाकृतान्तस्त्रिभिरस्त्रयचमूजित् चमत्कारचक्रः ।
कान्तासङ्केतसाक्षी गगनतलसरोराजको राजहंसः ॥
सम्भोगारम्भकुम्भः कुमुदवनवधूमोदनिद्रादरिद्रो ।
देवः श्रीशीतभानुर्जयति रतिपतेर्वाणनिर्वाणमेकः (?) ॥
सम्यगाराधितः कामः सुगन्धिकुसुमादिभिः ।
विदधाति वरस्त्रीणाम् मानग्रन्थिविरोचनम् ॥

अनेककामशास्त्राणामुद्धारमुद्धृत्य यत्नतः ।
कामव्युत्पत्तये स्त्रीणां चित्तसन्तोषणाय च ॥
मारं निर्जित्य बोधेन बुद्धत्वमुपसादितम् ।
येन तन्नामधेयेन निर्म्मिता स्मरदीपिका ॥
कामशास्त्रज्ञ तत्त्वज्ञा भवन्ति रमणीप्रियाः ।
कामशास्त्रमजानन्तो रमन्ते पशुवत् स्त्रीषु ॥

तथा ।

नाना विचित्रैः सुरतोपचारैः
क्रीड़ासुखं जन्मफलं नराणाम् ।
किं सौरभेयीशतमध्यवर्त्ती
वृषोऽपि सम्भोगसुखं न भुङ्क्ते ॥

III. 331. मनोरमा by रमानाथशर्म्मा । $11\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 200. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2500. Date, N.S. 805 = 1585 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This is a commentary on the Dhātupāṭha of the Kātantra school of grammar, by Ramānātha Śarmā, son of Vedagarbha Tarkācārya, in the year वसुरसभुवनगणिते on the banks of the River Dharmadravī (The Ganges).

वसुरसभुवनगणिते शाके धर्म्मद्रवीतीरे
कातन्त्रधातुवृत्तिं निर्म्मितवान् रमानाथः ।

The date of composition of the commentary is Śaka 1468 or 1546 A.D.

III. 332. कृत्यमहार्णव by हरिनारायण । $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Folia, 158. Lines, 7 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 820 = 1700 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

It begins :— श्रीमीरदारकमुदञ्चितकिङ्किणीक-
मातास्यपाणिचरणं पुरुषं पुराणम् ।
मञ्जीरमञ्जुमकराधरमम्बुजाक्ष-
महैतचिन्मयमनादिमनन्तमीड़े ॥
दूरीभूतं द्वैतचिन्तातुराणाम्
एकीभूतं धाराभूतं सुराणाम् ।
आत्मीभूतं गोपसीमन्तिनीनाम् ।
स्वामीभूतम् ब्रह्मनिर्व्याजमीड़े ।

आसीत् मेथिल etc. See p. 122 of my Nepal Cat.

— — — — —

एतस्मात् द्विजवंशभूषणमणेः सर्व्वार्थचिन्तामणेः
षट्शक्तिः शरणिप्रतापदहने प्रारब्धशुद्धारणिः ।
प्रत्यर्थिक्षितौ(?)आग्नेयकारतरणिः श्रीदर्पनारायणो-
राजाभूदवनीविभूषणमणिः भूपालचूडामणिः ॥
आनन्दयन् द्विजकुलं पितृकुलमुन्मीलयन्निखिलम् ।
एतस्मात् अजनि कृतिः श्रीहरिनारायणो नृपतिः ॥

अयं वाग्विलासानतीतः कवीनाम्
गुणैः दोःप्रतापानतीतो भटानाम् ।
त्रिलोकीपतिप्रेयसीवासभूमिः
पुनीते जगन्मण्डलं राजचन्द्रः ॥
अरेस्तुलितसागरम् व्यधित यो नृपग्रामनी-
र्भुजविजितकाञ्चनिरधित यस्तुला पुरुषान् । (?)
अयं नृपतिमण्डलीमुकुटघृष्टपादाम्बुजो
जयत्यमरसुन्दरीनिकरपीतकीर्त्तिर्नृपः ॥

— — — —
— — — —

श्रीवासुदेवभक्तः श्रीसारदयोः प्रसादमासाद्य ।
श्रीमानयं नरेन्द्रः श्रीकृत्यमहार्णवं तनुते ॥
कृत्याचारविसारव्यवहारादानशुद्धिपित्रर्चाः ।
षड्भिरमी तरङ्गैः षष्ठोत्तरमहार्णवे निबध्यन्ते ॥
धर्म्मश्च परिभाषा च ततो मासोपरिच्छितिः ।
मलमासव्यवस्था च कृत्यं चेत्यादिकञ्च च ।
प्रकीर्णकं समस्तादि युगान्तादि ततः परम् ॥
तिथिभेदव्यवस्था च रविसंक्रान्तिनिर्णयः ।
चन्द्रसूर्य्योपरागश्च सम्यगत्र निबध्यते ॥

Last Col. इति महाराजधिराजहरिनारायणविरचिते पर्व्वसंग्रहः समाप्तः ।

Bound along with this MS. there is a smaller and older work entitled लक्षहोमपद्धतिः copied in Sam. 1514 in Nāgara character.

मदनविनोदनिघण्टु ।

Suba Viṣṇu Prasāda Rāj Bhāṇḍāri presented the 74th leaf of Madana Vinoda Nighaṇṭu. It is the last and only leaf extant of an old MS.

इति श्रीमदनपालविरचिते मदनविनोदनिघण्टौ मिश्रवर्गे त्रयोदशम समाप्त । श्रीमान् नैपालिकः श्रेयोऽस्तु ६७२ ।

III. 333. निगमसारनिर्णयः by रमारमणदेवशर्म्मा । 12×4 inches. Folia, 130. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3600. Date ? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

Last Col. श्रीरमारमणदेवशर्म्मणा निर्म्मितनिगमसारनिर्णये कालिकामनुविधान-पूजनध्यानसुविसूतक (?) पटलोऽयम् ॥

It begins:— यद्रोमविवरे कोटा इव ब्रह्माण्डकोटयः ।
तमगाधकृपासिन्धुमपारम् सप्तपाल्महे ॥
नत्वा गुरुं परगुरुम् च परापराख्यम्
तस्मात् परञ्च परमेष्टिगुरुं प्रणम्य ।
निष्कृष्य सारमखिलागमशास्त्रसिन्धोः
श्रीमद्रमारमण एष सप्तुचिनोति ॥
वस्तूनि दूरतरदूरतमेषु गत्वा
नानाविधान्युपचिनोति जनः प्रयत्नैः ।
एकत्र तानि मिलितानि पुरो हि लब्ध्वा
दैवेन के च सुधियो विमुखीभवन्ति ॥
तत्रादौ सप्तपाल्य देवतानिर्णयमन्त्रविचारः प्रवर्त्तते ततः तन्निर्णयार्थं पुरो हरचक्रमभिधीयते ॥

III. 335 हारावलीतन्त्रम् । $15\frac{1}{2}\times4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 31. Lines, 7 on a page. Ślokas, 310. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीईश्वर उवाच ॥
अथ नैमित्तिकानुष्ठानक्रमो यथा । सप्तुक्तं हारावलीतन्त्रे ।
नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रयमेतं पूर्व्वपूर्व्वतः ।
× × × × × × ॥
नित्याचाररतो मन्त्री कुर्य्यान्नैमित्तिकार्च्चनम् ।
नैमित्तिकार्च्चने सिद्धे कुर्य्यात् काम्यमखण्डितम् ॥
अष्टम्याञ्च चतुर्द्दश्यां पूजयेच्च प्रयत्नतः ।
यत् यत् प्रार्थयते मन्त्री तत्तदाप्नोति नित्यशः ॥
लभते मङ्गलां वाणीं तथाष्टम्यां सदा यजेत् ।
अष्टम्यां पूजनं देव्याः सर्व्वकामफलप्रदमित्यादि ॥

End. श्मशानवासिनि प्रिये अरण्यवासिनि प्रिये ।
अदीक्षितकुलाचाराद् सिद्धिहानिः प्रजायते ॥
× × × × ।
× × × × ॥
कनिष्ठो यदि सम्पूर्णः क्रमपूजा विधीयते ।
एवं सिद्धिपरो मन्त्री साधको भुवि दुर्लभः ॥
न देयं यत्र कुत्रापि गोप्तव्यं पशुसङ्कटे ।

Colophon. इति श्रीहारावलीतन्त्रे मातृकापूजाविधिफलं समाप्तम् ।

विषयः ।	इति श्रीहारावलीतन्त्रे प्रथमः पटलः			...	...	(१)
,,	,,	,,	...	...	...	(२)
,,	,,	,,	...	...	...	(३)
,,	,,	,,	...	...	...	(४)
,,	,,	समयाचारः		...	...	(५)
,,	,,	सामान्यपूजाविधिः		...	...	(६)
,,	,,	...	...	...	...	(७)
,,	,,	...	...	...	...	(८)
,,	,,	महामायापूजनहोम प्रकरणम्			...	(९)
,,	,,	...	...	...	...	(१०)
,,	,,	पूजाविधिः		...	...	(११)
,,	,,	...	...	...	...	(१२)
,,	,,	महामायापूजाविधिः			...	(१३)
,,	,,	मातृकापूजाविधिः समाप्तः			...	(१४)
,,	,,	मातृकापूजाविधिफलम् समाप्तम्				(१५)

III. 336. स्कन्दपुराण । $18\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 334. Lines, 9 on a page. Ślokas, 14,700. Character, Newāri. Date, N.S. 809 = 1689 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The present MS. contains the 3rd Pariccheda only and 256 chapters.

It begins:— स धूर्जटिजटाजूटो जायतां विजयाय वः ।
यत्रैकपलितभ्रान्तिं करोत्यद्यापि जाह्नवी ॥
ऋषय ऊचुः ।
हरस्य पूज्यते लिङ्गं सकलादेतन्महामते ।
विशेषात् संपरित्यज्य शेषांशानि सुरासुरैः ॥

तस्मादेतन्महाभाग यथावत् वक्तुमर्हसि ।
साम्प्रतं सुकथार्थेन परं कौतूहलं हि नः ॥

सूत उवाच ।

प्रश्नभारो महान् एष यो भवद्भिरुदाहृतः
कीर्त्तयिष्ये तथाप्येनं नमस्कृत्य स्वयम्भुवे ॥
आनर्त्तविषये चास्ति वनं मुनिजनाश्रयम् ।
मनोज्ञं सर्व्वसत्त्वानां सर्व्वर्त्तुफलितद्रुमम् ॥
तत्राश्रमपदं रम्यं सौम्य सप्तनिवेशितम् ।
अस्ति तापससंकीर्णं वेदध्वनिविराजितम् ॥
अभक्षैः वायुभक्षैश्च शीर्णपर्णादिभिस्तथा ।
दग्धालुखलिभिः विप्रैः सेवितं वा स्वकुठ्मवैः (·) ॥

... ... ॥
कस्यचित् त्वथ कालस्य भगवान् त्रिपुरान्तकः ।
सतीवियोगसंप्राप्तो भ्रममान इतस्ततः ॥
तस्मिन् वने समायातः ... ... ।
... ... ॥
ततश्च भगवान् रुद्रो दृष्ट्वाश्रमपदं तदा ।
नग्नः कपालमादाय भिक्षार्थं प्रविवेश सः ॥
... ... ।
... ... ॥
एवमालोक्यमानः स कामिनां हि महेश्वरः ।
वव्राम राजमार्गेण भिक्षां देहीति कीर्त्तयन् ॥
अथ ते मुनयः दृष्ट्वा तं तथा विगताम्बरम् ।
— — — प्रोचुः कोपारुणेक्षणाः ॥
यस्मात् पाप त्वयास्माकं आश्रमोऽयं विडम्बितः ।
तस्मात् लिङ्गं पतत्वाशु तवैव वसुधा तले ॥

अद्य प्रभृति मे लिङ्गं यदि देवा द्विजातयः ।
पूजयन्ति प्रयत्नेन तदिदं धारयाम्यहम् ॥

ब्रह्मोवाच । अहं तव स्वयं लिङ्गं पूजयिष्यामि शङ्कर ।

— — — — — ॥

— — — — — ।

तथेति स प्रतिज्ञाय लिङ्गमादाय स प्रभुः ॥
स्थाने नियोजयामास सर्व्वदेवाधिपूजितम् ।
ततो हाटकमादाय तदाकारम् पितामहः ॥
कृत्वा लिङ्गं स्वयन्तत्र स्थापयामास हर्षितः ।
ख्यातिं यास्यति सर्व्वत्र पाताले हाटकेश्वरः ॥

The whole Paricchedа is taken up with a Māhātmya of Hāṭakeśwara Kṣetra. It ends

एतत् पुराणमखिलम् पुरा स्कन्देन भाषितम्
भृगवे ब्रह्मपुत्राय तस्मात्लेभे तथाङ्गिराः ।
ततश्च च्यवनः प्रापत् स ऋचीकस्ततो मुनेः
एवं परम्पराप्राप्तम् सर्व्वेषु भुवनेष्वपि ॥
स्कन्दं पुराणमेतच्च कुमारेण पुराकृतम् ।
यः शृणोति सभामध्ये नरः पापात् प्रमुच्यते ॥

— — — — —

— — — — —

— — — — —

एवमेतत् पुराख्यातम् आख्यानं भद्रमस्तु वः ।
हाटकेश्वरक्षेत्रस्य माहात्म्यं शृणुते नरः ॥

— — — — —

— — — — —

इति श्रीस्कन्दपुराणे तृतीयपरिच्छेदे हाटकेश्वरक्षेत्रमाहात्म्ये नागरखण्डम् समाप्तम् । शुभम् भवतु सर्व्वदा २५६ सम्वत् ८०९ पौषकृष्णैकादशी सम्पूर्ण मङ्गलदिने अस्तु ॥

III. 337. व्याख्यामधुकोष by विजयरक्षित । 14½ × 5 inches. Folia, 208. Lines, 9 on a page. Ślokas, 5500. Date ? Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

This is a commentary on Mādhava nidāna, as Aufrecht says, by Vijaya Rakṣita. After the usual invocation the writer says :—

भट्टारजैज्यटगदाधरवाग्यचन्द्रश्रीचक्रपाणिबहुलेश्वरसेनभव्यैः ।
ईशानकार्त्तिकसुधीरसतत्कीर्त्तिवैद्यैरात्रेयं माधवमुखे लिखितं विचिन्त्य ॥

तन्त्रान्तराण्यपि विलोक्य ममेष यत्नः सद्भिर्विधेय इह दोषविधौ समाधिः ।

— — — — — — — — ॥

प्रसरेत्तेव मयायं व्याख्यामधुकोष आरब्धः ।

III. 338 A. यदुवंशम् by काशीनाथः । 8×4 inches. Folia, 74. Lines, 9, 10 on a page. Ślokas, 850. Date, N.S. 738=1618 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

The MS. of this work, described in p. 232 of my Nepal Catalogue, begins from the end of the third canto. But this is complete in ten cantos.

Beginning. श्रीपुरुषोत्तमाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

यशोदयावृतं देवं गोपवृन्दावने रतम् ।
सरामं कमलारामं कल्पद्रुमिवाश्रये ॥
महामाया + + जन्मा महाविष्णुर्महामनाः ।
आविरासीत् सदा जिष्णुर्विष्णुर्मणिरिवाकरात् ॥ इत्यादि ॥

End. श्रीशङ्करो जनयिता जननी च यस्य ।
श्रीरोहिणीबुधशिवात्मजतुल्यकीर्त्तेः ।
श्रीकाशिनाथधरणीत्रिदशस्य तस्य ।
श्रीवंशदो विजयते यदुवंश एषः ।
कविकाव्य + ग्राम्या रसाकुला ।
बन्धनीया दयोर्जिह्वा खलस्य च हयस्य च ॥

Colophon. इति यदुवंशे महाकाव्ये श्री काशीनाथकृतौ दशमः सर्गः ॥

विषयः । इति श्रीयदुवंशे महाकाव्ये श्रीकाशीनाथकृतौ लिट्प्रयोगो नाम प्रथमः सर्गः (१) ।
,, ,, लुङ्प्रयोगो नाम (२) ।
,, ,, वत्प्रयोगो नाम (३) ।
,, ,, नहुषदिग्विजयो नाम (४) ।

III. 338 B. तिथिनिर्णयः । 11×5 inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो नवग्रहाय ।

नवग्रहं प्रणम्यादौ शास्त्राणां ज्योतिषां क्रमं ।
मुनीनां वचनं दृष्ट्वा वक्ष्येऽहं तिथिनिर्णयं ।

नारायणो नाम न गृह्णते च योगीश्वराख्यश्च तथैव पूर्व्वं ।
किञ्चित् करिष्ये तिथिनिर्णयं हि त्वमध्वमस्माद्गणिनश्च सर्व्वं ॥

इत्यादि ।

End. त्वमशोक हराभीष्टं मधुमासमसुद्भव ।
पिबामि शोकसन्तप्तो मामशोकं सदा कुरु ॥ × ×
× × इति चैत्रनिर्णयः ॥

Colophon. इति तिथिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । तिथिकृत्यनिरूपणम् ॥

III. 338 C. ज्योतिषकौमुदी by नीलकण्ठ । 7×6 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Ślokas, 500. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ।
अथ प्रश्नप्रकरणं निरूप्यते ।
अथ प्रश्नविचारस्य प्रयोजनमाह वराहः ।
दैवज्ञस्य हि दैवेन सदसत् + + वाञ्छया ।
अवशो गोचरं मर्त्यः सर्व्वं समुपनीयते । इत्यादि ।

End. मिथुन खड्ग-शर-नाग + + बुधशुक्रजीवकुजसौराः ।
+ + + रस षड्द्विभ्रुतिषु वक्रजशुक्रसौम्यगुरुमन्दाः ॥
सिंहगुरुशुक्रबुधभौमाः ॥

Colophon. इति श्रीनीलकण्ठज्योतिर्व्विद्रचितज्योतिषकौमुद्यां प्रश्नप्रकरणं समाप्तम् ॥

III. 339. मृत्युञ्जयसंहिताकल्प । 12×5 inches. Folia, 10. Lines, 12, 13 on a page. Date? Character, Kāythi. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Last Col. इति शम्भुप्रोक्तं मृत्युञ्जयसंहिताकल्पः समाप्तः ।

III. 340. Contains several MSS. of which—

A. आत्मबोधप्रकरण by Śaṁkarācārya and its Tīkā, in Nāgari character, and on country-made paper.

B. **कपिलगीता** from the Padma Purāṇa, complete in 8 chapters, written in black and red ink on fine country-made paper, in Nāgarī character.

C. 17 paṭalas of the **लिङ्गार्च्चनतन्त्र**।

III. 341. **दानरत्न** by **कमलाकरः**। 10×6 inches. Folia, 236. Lines 11 on a page. Ślokas, 6,200. Date, N.S. 883=1763 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

In the index the book is styled **दानरत्नपञ्जिका**। It is also called **दानकमलाकर**। It was composed by the well-known Kamalākar, who flourished by the middle of the 17th century. His father was Rāmakṛṣṇa and his teacher was Lakṣmaṇa. He wrote this book after he had completed his Acāraratna. The 8th verse of his preface runs thus:—

यत्राकरो मया नोक्तो हेमाद्रिस्तत्र बुध्यताम्।
अन्ये सूलतया तत्र गदिता यत्र नास्ति सः॥

III. 343 A. **पुष्परत्नाकरतन्त्रम्**। 12×5 inches. Folia, 36. Lines, 7 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgar. Date, Sam. 1906=1850 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः।

यद्वेद वेदोऽपि न चित्रवृत्तं
न योगिनोऽपि प्रभवन्त्यवाप्तुम्
गिराप्यवाच्यं विमलं महस्तत्
पापादपायाज्जगदीश्वराख्यम्॥

भास्करेन्द्रमहीपाले नवे राज्यं प्रशासति।
प्रणम्य देवतामिष्टां गुरुञ्च ज्ञानकारणम्॥

विचार्य्य विबुधैः सार्द्धं मनःसङ्कल्पसिद्धये।
करोमि नवमीसिंहः पुष्परत्नाकरं शुभम्॥

शम्भनित्यां? तथारुद्रयामलं समयाभिधम्।
शारदातिलकं शक्तिसङ्गमं गौतमीं तथा॥

कालोत्तरं तथा मेरुं नीलं मन्थानभैरवम्।
कुलचूड़ामणिं दिव्यं भावचूड़ामणिं तथा॥

कालोत्तरं तथा मेरुं नीलं मन्यानभैरवम् ।
कूलचूड़ामणिं दिव्यं भावचूड़ामणिं तथा ॥
× × × × ।
× × × × ॥
एतानि सम्यगालोच्य वचनानि विविच्य च ।
सर्व्वलोकहितार्थाय क्रियते पुष्पनिर्णयः ॥ इत्यादि ।

End. पुष्पं श्रेष्ठं रक्तकोकं बन्धूकं शतपत्रकम् ।
वर्ब्बरीद्वितीयञ्चैव कर्णिकारद्वयं तथा ॥
वकमन्दारचूतानि करवीराणि शस्यते ॥
× × × × ।
× × × × ॥
सुगन्धिश्वेतलोहितैः कुसुमैरर्च्चयेत् कुलैः ॥

अथ निषिद्धानि ।

तुलसीमालतीवर्ज्यं पुष्पं दद्यात् प्रयत्नधीः ।
तुलसीवर्ज्जिता पूजा सा पूजा सफला भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोर्द्धाधम्नाये पुष्पविवरणं नामाष्टमः पटलः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ।

Post Colophon. संवत् १९०६ फाल्गुनसुदि १३ रो १ शुभम् ।

विषयः । इति श्रीपुष्परत्नाकरे पुष्पविवरणं नाम प्रथमः पटलः ... (१)
,, ,, निषिद्धपुष्पविवरणं नाम ... (२)
,, ,, क्षेरम्बशिवार्च्चने पुष्पविवरणं नाम ... (३)
,, विष्णवर्च्चनपुष्पविवरणं ... ... (४)
पुष्पविशेषाणां फलानि ।
इति पुष्परत्नाकरे आदित्यग्रहपितॄणां पुष्पविवरणं ... (५)
,, ,, भवानीदुर्गागायत्रीसरस्वतीनां पुष्पविवरणं नाम (६)
,, ,, दक्षिणपश्चिमाम्नाययोः पुष्पविवरणं ... (७)
इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोर्द्धाधम्नाये पुष्पविवरणं नामाष्टमः पटलः समाप्तः ।

III. 343 B. बालबोधिनी (भास्वतीटीका) by बलभद्रदैवज्ञः । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 111. Lines, 6 on a page. Extent in slokas 1300. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

आदिमध्यान्तशून्याय त्रिधाविग्रहधारिणे ।

ग्रहर्क्षादिस्वरूपाय नित्याय हरये नमः ॥

आसीद् द्विजन्मा कमलाकराख्यः ख्यातः सुशीलो द्विजदेवभक्तः ।

तत्त्वात्मजः श्रीहरिपालनामा नित्यं हराराधनसक्तचित्तः ॥

त्रिरूक्षवत्तः श्रीमान् देवत्तः श्रीवसन्त इति नाम्नः ।

शास्त्रार्थविद्यागुणवान् द्विजगुरुपादार्चने सदा निरतः ॥ इत्यादि ।

End. अग्नेष्टदेशान्तरयोजनानि

रव्यादि भुक्तानि गुणितानि कृत्वा ।

खखाष्टवेदै ४८०० समलेभि यत्नः ? Rā

× × धनं प्राक्परयो ग्रहेषु ? ॥ ter

शास्त्राब्दवृद्दादृगुणितात् कुजादेः सूर्य्य १२ वरा २० क्षीषू १५ रूक्षेषु ५०१ वेदै ११४ लब्धं क्रमेणाष्टशते । इतो नास्ति ॥

विषयः । इति श्री वसन्तात्मजबलभद्रदैवज्ञविरचितायां भास्वतीटीकायां बाल-बोधिन्यां तिथिध्रुवानयनाधिकारः प्रथमः । ... (१)

भौमादीनां शीघ्रोच्चमन्दोच्चानयनम् ॥

शुक्रस्फुटीकरणम् ।

अथ भौमादीनां ग्रहाणां चक्रकथनम् ।

अथागस्त्योदयज्ञानम् ।

दिनगतशेषघटिकानयनम् ॥

अश्विन्यादिनक्षत्रविभागेन रात्रौ गतघटिकानयनम् ।

दृश्यमलग्नानयनम् ।

स्वदेशलग्नखण्डानयनम् ।

चन्द्रग्रहणाधिकारः । चन्द्रग्रहणे परिलेखवर्त्मज्ञानम् ॥ इत्यादि ।

III. 344 A. शिवगीताव्याख्या । 13 × 6 inches. Folia, 68. Lines, 15 on a page. Ślokas, 3000. Date, Sam. 1881 = 1825 A.D. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमः ।

अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।

चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

सूत उवाच ।

धर्म्मजिज्ञासून् ऋषीन् प्रतीति शेषः अथशब्दः आनन्तर्य्यवचनः इत्यादि ।

End. सन्ध्यात्रयं तु कर्त्तव्यं द्विजेनात्मविदा सदा ।
उभे सन्ध्ये तु कर्त्तव्ये ब्राह्मणैः स्वगृहेष्विति ॥
तस्यायमाशयः ।
यद्यपि बहिरेव सन्ध्यात्रयं कर्त्तव्यं प्रशस्तं तथापि यदा निहरणाद्यं + + + + तदा श्रोतस्य विहरणस्य प्राबल्यात्तदनुरोधेन द्वे सन्ध्ये गृहेऽप्यनुष्ठेये इति ॥

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे शिवगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे शिवरामसंवादे मोक्षाधिकारे भक्तिनिर्णयो नाम षोड़शाध्याय-व्याख्यानम् ।
श्रीशिवदासाख्यधनेन सम्पादितमिदं पुस्तकम् ।

Post Colophon. श्री संवत् १८८१ । मासे श्रावण शुक्लपञ्चमी उत्तरफाल्गुनीनक्षत्रे शिवयोगे शुक्रवारे । श्लोक ३०७५ ।

III. 344 B. प्रश्नतत्त्वम् by चक्रपाणि । 12×5½ inches. Folia, 15. Lines, 10 on a page. Ślokas, 300. Date, N.S. 949=1829 A.D. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
भारति भङ्गुलचञ्चलदेहे भूषितभूरिविभूषणसारे ।
तत्त्वसरोरुहवासिनि तत्त्वं दर्शय कुन्दनिभे प्रणतिर्मे ॥
चक्रपाणिरिति सत्यधरस्य ख्यात आत्मज इहाच्युतभक्तः ।
प्रार्थितः स कुरुते बहुशिष्यैः प्रश्नतत्त्वमतिलाघवमाद्यम् ॥
दैवज्ञमानम्य फलप्रसूनैस्तिथ्यादिपत्रं विदितप्रभावम् ।
अभ्यर्च्य भक्त्या विनयावनम्रः प्रष्टाऽमलान्तःकरणं + पृच्छत् ॥
इत्यादि ।

End. श्रीमत्सत्यधराद्यं सुषुवे साध्वीह सत्यरूपाख्या ।
उपकृतये शिष्याणां चक्रपाणिना तेन रचितं हि ॥

Colophon. इति श्रीचक्रपाणिरचिते विबुधपदप्रदे प्रश्नतत्त्वे मिश्रप्रश्नाध्यायः सुलभ इह द्वादशश्चागात् ॥ १२ ॥
शुभम् । इति प्रश्नतत्त्वग्रन्थः सम्पूर्णः ॥
संवत् ९४९ ॥

III. 345. पराङ्गसारसंग्रहः by शिववर्म्मा । 14×4 inches. Folia, 216. Lines, 7 on a page. Ślokas, 4000. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसूर्य्याय ।

एकस्तु प्रथमं स्थानं द्वितीयं दशमुच्यते ।
तृतीयं शतमित्याहुश्चतुर्थन्तु सहस्रकम् ॥
पञ्चमं स्थानमयुतं षष्ठं लक्षमुदाहृतम् ।
सप्तमं प्रयुतस्थानं अष्टमं कोटिरुच्यते ।
नवमञ्चार्व्बुदं प्रोक्तं दशमं निर्व्बुदं स्मृतम् ॥
खर्व्वमेकादशं नाम महाखर्व्वन्तु द्वादशं ।
वृन्दं त्रयोदशं स्थानं महावृन्दं चतुर्द्दशं ॥
+ + + + ।
+ + + + ॥
पद्ममेकादशं प्रोक्तं महापद्मं दशाष्टमं । इत्यादि ॥
रात्रौ वा शुक्लपक्षे वा स्वयं छायां निरीक्षयेत् ।
+ + + + + ॥

End. सम्पूर्णलक्षणोपेतां सदा शुद्धवन्ति निर्म्मलं ।
तदा न चिन्तिते काल यावत् संवत्सरावधि ॥
शिरहानिर्भवेन्मृत्युः क्षणमात्रे न संशयः ।
वक्त्रहीन भवेद्व्याधिः सहस्रक्षयमेव च ।
किं वा धनविनाशश्च जानुच्छिद्रे सुतस्त्रिया ॥
मध्यच्छिद्रे शस्त्रघातं दुर्भिक्षं वाथ बन्धनम् ।
विकाशज्चैव सुभिक्षं ग्रीवाभङ्गे नृपक्षयः ॥
पीतवर्णे भवेल्लाभं कृष्णवर्णे च मृत्युदं ।
रक्तवर्णे भवेद्राज्यं श्वेतवर्णे च जीवितम् ॥

Colophon. इति कालज्ञानच्छायाचक्रम् ।
इति श्रीपरार्द्धसंग्रहसार शिववर्म्माकृतिं ॥

विषयः । निमेषादिप्रमाणम् । वर्षाधिपफलम् । तिथिप्रकरणम् । करणप्रकरणम् । भद्राप्रकरणम् । पञ्चशलाका । दशयोगप्रकरणम् । दृष्टिभेदकथनम् । ग्रहबलावलकथनम् । गर्भाधानादि । मलमासादि । कृषिवाणिज्यादिकथनम् । बीजवपनादिकथनम् । मद्यादिसाधनम् । काङ्क्षिसाधनादि । कुलाकुलादिचक्रकथनम् । चैत्रादिमासकृत्यकथनम् । सिंहप्रसूतिकाकथनम् । अधिवासकृत्यादिकथनम् । गर्भप्रश्नादि । नक्षत्रभोगादिकथनम् । शिवाचरित्रकथनम् । काकचरित्रकथनम् । गृहग्रामादिशुभाशुभकथनम् । छायाचक्रकथनम् ॥

III. 346. मधुमथनम् महाकाव्यम् by बालकृष्ण । 11×4 inches. Folia, 150. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

आद्यादौ नवपत्राणि न सन्ति । आद्यन्तखण्डितमेतत् ॥

विषयः ।	इति श्री बालकृष्णविरचिते मधुमर्दने महाकाव्ये यमलार्जुनभञ्जनं नाम			
			चतुर्थः सर्गः ॥ ४ ॥	
,,	,,	वत्सासुरवधः	,,	॥ ५ ॥
,,	,,	बकासुरवधः	,,	॥ ६ ॥
,,	,,	ब्रह्ममोहोद्धरणं	,,	॥ ७ ॥
मध्येऽपि पत्रत्रयं नास्ति ।				
,,	,,	खरादिमथनं	,,	॥ ९ ॥
,,	,,	प्रलम्बनिग्रहो नाम	,,	॥ १० ॥
,,	,,	वीरहरणमेकादशः सर्गः	,,	॥ ११ ॥
,,	,,	विप्रपत्न्यागमनं	,,	॥ १२ ॥

III. 348. **रामायणबालकाण्ड** । Substance, paper cut in the form of palm-leaf, and so by mistake included in the list of palm-leaf MSS. $17 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 287. Pierced in the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 5600. Date, N.S. 769 = 1649 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

The Scribe's name is Manohara Śarmā. The Post Col. statement:—

नेपालसंवत् ७६९ श्रावण सुदि नवमीचन्द्रे काष्ठमण्डपनगरे लिखितेयं पुस्तौ श्रीमनोहरशर्म्मणेति ।

III. 349. **धर्म्मारण्य** । 18×3 inches. Folia, 312. Pierced through the middle. Lines 12, 11, 10, 3, 4 on a page; because the leaves are of various sizes and variously written. Ślokās, 19,000. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Incorrect.

By actual counting 312 leaves are obtained. It appears that the 2nd half of the work remains here in a mutilated condition. Nobody has yet described this work properly. I give below a table of contents of the 2nd part of the work commencing from leaf 332 and ending in 803.

Names of subjects.				Leaf mark.
अवन्तीभाग	...	...	...	३३२
रेणुकाभाग	...	...	...	३३३
परशुराम ...	...	...	...	३३५
सुकरक्षेत्र ...	...	...	...	३३७
वाराहस्वस्त्ययन	...	...	...	,,

Subjects.	Leaf mark.
स्तवश्च तथान्यः	३२७
कार्त्तवीर्य्यकवचञ्च	,,
विष्णोर्गुह्यस्थानम्	३४८
सूर्य्यकवचम्	३४९
विष्णुप्रादुर्भाव	३५१
शालग्रामक्षेत्रे आह्निक	३५२
प्रातःकृत्ये गोप्रशंसा	३५४
सूर्य्यपूजा	३५९
शालग्रामे विष्णुपूजा	३६०
गजेन्द्रस्तव	३६२
शिवपूजा	३६३
दुर्गापूजा	,,
भोजनविधि	३६६
शयनविधि	३६७
कामतन्त्र	३६८
नायिकाभेद	३७०
नैमित्ते प्रायश्चित्त	३७२
दशविधपापनिरूपण	३७३
व्रत	३७४
धेनुमूल्य	३७५
अतिपातकमहापातकप्रायश्चित्त	३७६
गोवधप्रायश्चित्त	३७७
रामायणारम्भ	३८३
लवकुशाभ्यां युद्धं	४२८
पार्थेन यौवनाश्वविजयः	४३२
मीनध्वजविजय	४३४
हंसध्वजविजय	४३७
वभ्रुवाहनयुद्ध	४४१
ताम्रध्वजमयूरध्वजविजय	४४५
वीरवर्मविजय	४४६
चन्द्रहासोपाख्यान	४५०
हरिश्चन्द्रोपाख्यान	४५०
नलोपाख्यान	४५३

Subjects.				Leaf mark.
तत्रारोप्यगुणाः	...	...	...	४५४
गजाश्वचापखड्गलक्षणम्		...	...	४६४
प्राक्तनप्रशंसायां	...	...	...	४७१
तरुणचन्द्राख्या	...	...	...	४७२
देवप्रशंसायां	...	...	...	
लोहजङ्घाख्यानम्	...	...	...	
देवताप्रशंसा	...	...	...	
विदूषकाख्यानम्	...	...	...	४७४
पुनः पौरुष-	...	...	...	
प्रशंसायां ...	...	...	...	
चतुर्दाविकसु ?	...	...	...	
शक्तिदेवोपाख्यानम्	...	...	...	
प्रयागमाहत्म्यम्	...	...	...	४८५
सदाचार ...	...	...	...	४८६
दम्भाचार ...	...	...	...	४८८
सत्यधर्म्म ...	...	...	...	
बहुलाख्यानम्	...	...	...	४९२
ज्योतिषिकप्रश्न	...	...	...	४९५
राज्याभिषेकादि	...	...	...	४९८
संस्कारे विवाह	...	...	...	४९९
गर्भाधानादि	...	...	...	५००
विद्यारम्भजातकञ्च	...	...	...	५०२
अधिष्ठुभङ्ग	...	...	...	५०३
ग्रहगोचर	...	...	...	५०६
यात्राच गृहवास्तु	...	...	...	५११
खातविधि	...	...	...	५१२
वास्तुयाग	...	...	...	५१३
प्रासादोत्सर्ग	...	...	...	५१४
जलाशयोत्सर्ग	...	...	...	५१५
सङ्गीतप्रश्न	...	...	...	५१६
छन्दःप्रस्ताव	...	...	...	५२८
मरीच्यादिवंश	...	...	...	५३०
सोमवंशे ब्रह्मादिजन्म	...	...	...	५३४
वर्णाश्रमधर्म्म	...	...	...	५३६
स्त्रीपुंलक्षणम्	...	...	...	५३७

Subjects.	Leaf mark.
ब्रह्मादिविवाह	५३९
स्त्रीगुणधर्म्म	५४०
स्त्रीदोषकथनम्	५४१
तत्रबलधर्म्माख्याने श्रीपञ्चमी	५४२
पतिव्रताख्यानम्	५४५
पाषण्डालापादिनिन्दा	५४७
यतिधर्म्म	५४८
दण्डवज्रासंवाद	५४९
कालीमाहात्म्य	५५३
कोशवादिभेदभैरवोत्पत्तिश्च	४६६
मुरारि	५६८
नन्दिप्रादुर्भाव	५६९
नीलाश्वस्तव	५७०
त्रिपुरदाह	५७४
गयाभाग	५७८
श्राद्धकल्प	५८१
पांक्तापांक्त	५८२
गयाश्राद्धपद्धति	५८६
धर्म्माधर्म्मावंश	५८९
कौशिकिकरतोयाश्रात्रेयीकामरूपब्रह्मपुत्रोत्पत्तिश्च ...	५९२
नरकोपाख्यान	६००
जह्नुह्रदे गङ्गादर्शन	६०४
प्रव्रज्यावीरा	६०५
सूर्य्यवंशानुचरित	६०६
विश्वामित्रब्राह्मण्य	६१८
विश्वामित्रावरुणि	६२२
शम्बरबध	६२३
षट्पुरबध	६२६
वक्रनाभबध	६२८
षष्ठीपूजाविधि	
वर्षवृद्धि	६३४
शाल्वबरस्य शिष्याणाम्	
विवेकः विवेकस्थे व्याख्या	६३६
योगप्रकरण	६४४
प्राणप्रशंसा	६४७

Subjects.	Leaf mark.
यज्ञाग्निसम्भव	६४९
हव्यद्रव्यपरीक्षा	६५२
शकुन्तप्रकरणं	६५३
चरणव्यूह	
वेद्यतमप्रश्न	६५४
ऋक्सूक्तप्रस्ताव	६५४
सर्व्वेषां स्वालयगमनाय परस्परामन्त्रा	६६०
वृत्तान्तसंग्रह	६६१
अनुप्रश्ने आतिथ्यादि	६६२
धार्म्मिकदीनविवाद	६६४
हव्यद्रव्यपरिमाण	
सदयलोभनिन्दा	६६४
दानादिमाहात्म्य	६६५
ब्रह्महत्याहिंसानिन्दा	६६५
कार्त्तिकमाहात्म्य	६६९
जालन्धरोपाख्यान	६७०
धात्री-मालती-तुलसी-	
बोधिवटमाहात्म्य	६८०
माघमाहात्म्य	६८२
विद्याधराख्यान	६८३
एकादशीमाहात्म्य	६८८
वैशाखमाहात्म्य	६८९
देवशर्म्मोपाख्यान	६९०-९२
महारथोपाख्यान	६९४
आदित्यहृदयस्तव	६९५
अग्न्युत्पत्ति	६९६
धर्म्मोत्पत्ति	६९७
द्वादशीव्रतादि	६९८
धन्यकान्तिसौभाग्यादिव्रत	६९९
त्रिसन्धिप्रभाव	७००
अपराधप्रायश्चित्त	७०१
कुरुक्षेत्रमाहात्म्य	
विष्णुगृहलेपनादि	७०३
गीतनृत्यादि	७०३
बदरीमाहात्म्य, शालग्रममाहात्म्य	७०४

Subjects.				Leaf mark.
युग्मायुग्मादिशालग्रामपूजा	...	...		७०६
पार्व्वणश्राद्ध	...	...	...	७०६
गोमहाभाग्यापुण्यकादि	...	...	...	७०७
गोपालोपेनिषत्	...	...	...	७०८
रहस्यकीर्त्तन	...	...	...	७०९
शिवमाहात्म्ये दक्षयज्ञः	...	...	...	७१०
शिवालयमार्जनादि	...	...	...	७११
शिङ्गमहाकालजन्म	...	...	...	७१२
वृत्रवधार्थंचिरव्रतम्	...	...	...	,,
कुमारदर्शनादिदानम्	...	...	...	७१३
देवीध्यानकीर्त्तनादि	...	...	...	७१४
प्रकीर्णकञ्च पुष्पनैवेद्यादि रुद्राक्षधारणादि			...	७१५
यज्ञमालीसुमालीकथा	...	...	...	७१९
कलिकलुषकथा	...	...	...	७२०
सुधर्म्मोपाख्यान, पारिजातहरण		...	...	७२१
वाणयुद्ध	...	...	...	७२२
विष्णुसुदर्शनलाभ	...	...	...	७२४
हनुमत्कल्पादि	...	...	...	७२८
उच्छिष्टगणेशादिकथा	...	...	...	७३१
काशीस्वभावकथन	...	...	...	७४९
नानोपायः	...	...	...	,,
मातङ्गादिविद्या	...	...	...	७५०
मालासंस्कार	...	...	...	७५३
दीक्षामन्त्रविद्युपायश्च	...	...	...	,,
मदालसोपाख्यान	...	...	...	७५५
बन्धुविद्वेषिता	...	...	...	७५८
सन्यासविधि	...	...	...	,,
विजयाकल्प	...	...	...	७५३
शुण्ठिकल्प	...	...	...	७६४
निशुण्ठिकल्प	...	...	...	७६५
सुफलीकल्पादि	...	...	...	७६५
आयुर्व्वेदानुवाद	...	...	...	७६६
भैरवीभूतानाम्	...	...	...	७८३
भवानीसहस्रनाम	...	...	...	७८५
नानाप्रश्नोत्तर	...	...	...	७८८

Subjects.				Leaf mark.
श्रेष्ठनिर्द्धारणम्	...	...	...	७९०
क्षुधाचरित्रम्	...	...	...	७९१
क्रोधलोभौ	...	...	...	,,
सर्व्वेषां वृत्तिश्च	...	...	...	७९२
मनुष्याणां मद्यमांसवर्ज्जनादि		...	...	७९४
यमपुरीवर्णनम्	...	...	...	७९५
रावणस्य श्वेतद्वीपवृत्तान्तः		...	...	७९८
स्त्रीपुंलक्षणम्	...	...	...	८०२
सूर्य्यसहस्रनाम	...	...	...	८०३
तरङ्ग	...	...	...	,,

III. 350. पितृभक्तितरङ्गिणी by वाचस्पतिमिश्र। $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 109. Pierced by a hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 2000. Date, Śāka 1587, N.S. 784 = 1664 A.D. Character, Maithil. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Post Col. शाके १५८७ नेपालसं ७८४ आषाढ़शुक्लपञ्चम्यां शुक्रे कान्तिपुरनगरे लिखितेयं पितृभक्तितरङ्गिणी श्रीचिरञ्जीवठक्कुरेणेति।

The MS. also contains Vācaspati Miśra's Chāndogavidhi, running through 16 leaves. Copied by the same scribe.

It has been already described by Dr. Rājendralāla Mitra under No. 1773.

III. 351. प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चयः। $14 \times 3\frac{1}{3}$ inches. Folia, 160, of which leaves 126—157 are missing. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

The work is complete in 3,500 ślokas. But in the existing MS. there are only 2700.

It begins: तत्त्वत्रयत्रिदहनत्रिगुणत्रिलिङ्ग-
कालत्रयत्रिभुवनत्रिसुरीश्वरीरम्।
नेत्रत्रयत्रिपथगाद्विपवित्रगोत्र-
पुत्रीत्रिशूलभृतसौङ्गमहं प्रणम्य॥ (?)
आगमेभ्यः समाकृष्य कुर्य्यां लक्षणसंग्रहम्।
ऋजुं संक्षेपसम्पूर्णं सर्व्वस्यापनसङ्कुलम्॥
अखंदिग्धं स्फुटार्थञ्च धर्म्मकामार्थमोक्षदं।
हिताय मन्दबुद्धीनां शरणाय मनीषिणाम्॥

— — — — —

— — — — —

— — — — —

किञ्चित् क्वचित् स्फुटं ज्ञानम् नैकस्मिन् सर्व्वमङ्गकं ।
बहुतन्त्राख्यतो वीक्ष्य क्रमेणैकत्र लिख्यते ॥

— — — — —

यतो जातमिदं सर्व्वं त्रैलोक्यं सचराचरम् ।
लीयते प्रलये यत्र तदिदं लिङ्गमुच्यते ॥ ... ...

The 7th chapter of the work contains descriptions of images of various deities. The 8th treats of their seats, and the 9th of their conveyances and weapons.

The end : श्रीमन्मत्तमयूरजो हरसमः शैव[:] कुलोद्यो(द्य)[त]कः
प्रख्यातो विमलाधिकः शिवपरः चाचार्य्यवर्य्योऽभवत् ।
पूज्यो निर्भयभूमिपस्य च गुरुः तेनाभिषिक्तः स्वयं
ज्ञानीज्ञानशिवस्तदङ्गिजनितो वैरोचनदैशिकः ॥
मायाकर्म्मादिजातत्रिविधमरहरो ज्ञानदेहावतीर्णः
शम्भोश्चामेदरूपो मुनिजनविदितः चोर्द्ध्ववक्त्रा × × ×
आचार्य्येन्द्रः प्रसिद्धः सकलजनहितः शुद्धशैवाग्रगण्यः
यस्यस्याहं नमामि क्षितिनिहितशिराः पादपद्मं गुरोर्मे ॥
सिद्धान्तद्वयदृक् फलाङ्कटवृहत्तीक्ष्णाग्रदन्तश्च यो
जिह्वा यस्य सकेशराणि च तथा सव्यापसव्यागमः ।
विस्तीर्णाखिलभूततन्त्रनखरो वैरोचनः केशरी
सोऽयं मत्तमृगेभ(व)दर्पदलनो भूकानने स्थास्यति ॥
सुतन्त्राध्ययनं वादः परतन्त्रावलोकनम् ।
तद् विद्याचार्य्यशैवाय बुद्धिमेधाकरो गुणः ॥
वसन्ततिलकेत्यादौ दीप्यन्ते सुखरास्तथा
शेषाश्चानुष्टुभो मध्ये गुणसाङ्खिकं कृतम् ॥
हिताय दैशिकानां यत् उक्तं स्वल्पधिया मया ।
त्वनुक्तं सूक्तमाचाय तत् करिष्यन्ति पण्डिताः ॥
नान्यदर्शनीनादेयमेतच्छास्त्रमगाय च (?) ।
शैवेभ्य एव दातव्यमर्थतः शास्त्रतः सदा ॥
परोपयाचनाच्चौरात् स्नेहात् शिथिलबन्धनात् ।
वल्मीकाखुज्वलाग्निभ्यो मां रक्षेत्याह पुस्तकम् ॥

धत्ते नन्ताख्यरुद्रो भुवमुपरिगतो यावदाधानशक्तेः ।
जम्बुद्वीपस्य मध्ये शिखरिवरभृतो यावदास्ते सुमेरुः ॥
यावच्चन्द्रार्कताराभयरुचिरुचिरं प्रस्फुरत्यन्तरीक्षम् ।
तावत् वैरोचनस्य प्रविचरतु शुभा पुस्तरूपात्र कीर्त्तिः ॥
यावच् श्रीमाननन्तो धरति वसुमतीमूर्द्धमध्यादियुक्ताम् ।
यावत् षण्णोत्तरीयार्णववृतपृथिवीमध्यगो मेरुरस्ति ॥
यावच्चन्द्रार्कतारागणघृणिभिरिदं भाजते शुभ्रमभ्रम् ।
तावद् वैरोचनीया जगति चिरमियं पुस्तरूपात्र कीर्त्तिः ॥

इति प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चये पवित्रारोहणं नाम द्वात्रिंशत्तमो विधिः ।
शुभ । ग्रन्थसंख्या ३५०० शुभमिति ।

Among the Śaivas there was a sect, known as Matta-Mayūravaṅśa. The names of their great teachers generally end with the word Śiva, such as **ईश्वर शिव, हृदय शिव,** etc. See preface to my Nepal Catalogue LXVI. The present work is by Vairocani, a disciple of Īśāna Śiva of the same Vaṅśa. Iśāna Śiva was a disciple of Vimala Śiva, who was the Guru of Nirbhaya, a king. The author apparently follows the example of Hṛdaya Śiva, who wrote the Prāyaścitta Samuccaya in compiling this work.

III. 352. **सह्याद्रिखण्डम् (स्कन्दपुराणीयम्)** । 12×4 inches. Folia, 126. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, Newāri. Verse. Correct. [Printed at Bombay, 1877.]

III. 353. **अद्भुतसागरम्** by **महाराजाधिराजश्रीमद्बल्लालसेनः** । 12×4 inches. Lines, 7 on a page. Folia, 194. Ślokas, 4900. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
आवृत्तानागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शनम् ।
परं ज्योतिरिवानन्तं ज्योतिषं तदुपास्महे ॥

End. फलपाकसमया मयूर चित्र ॥ मासत्रयस्य च मध्ये जनत्तय इति ।
वराहसंहितायां ॥ इतो नास्ति ।

विषयः । अद्भुतनिरूपणम् । सूर्य्याद्भुतावर्त्तः । चन्द्राद्भुतावर्त्तः । मङ्गलादिग्रहाद्भुतावर्त्तः । परिवेशाद्भुतावर्त्तः । निर्घातादुद्भुतावर्त्तः । इन्द्रधनुरद्भुतावर्त्तः । गन्धर्व्वनगराद्भुतावर्त्तः । जलाशयाद्भुतावर्त्तः । अश्वाद्भुतावर्त्तः ।

III. 354. महाभारतद्रोणपर्व्व। $16\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 349. Lines, 7 on a page. Ślokas, 10,800. Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

III. 356. Contains two very recent works by Paṇḍita Harinātha of Kāthmundu; one is वाग्मती तीर्थयात्राक्रमविधिः and the other is a Vaṇśāvalī of the Nepalese kings. In the Vaṇśāvalī the author devotes 86 pages to the Newāri kings and 72 pages to the Gurkhā kings and Prime Ministers. Both MSS. are in the form of square bound books.

III. 357. 13 × 4 inches. Folia, 3200. Lines, 9 on a page. Ślokas, 7000. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Incorrect.

The first two leaves are missing. The MS. is not complete: the name of the work is not given anywhere. But the Library-Catalogue puts it down as Nyāya Karaṇḍikā Bhāṣya.

The 3rd leaf begins:—

...भ्यामु प्रमाणान्तरादेव प्रवृत्तिनिवृत्त्योः व्यर्थो विधिरिति सिद्धा-व्यापकविरुद्धोपलम्भितान् प्रत्याह।
साधने पुरुषार्थस्य संगिरेते त्रयीविदाम्। बोधं विधौ समायान्तमिति माभूवनन्यानि प्रयोजनानि विधेः पुरुषार्थसाधनताबोधस्तु विधि-निबन्धनः न हि स्वर्गकामो यजेत इति विधौ श्रवति स्वर्गभावनायाः भाव्यः सम्भवति। सा हि भाव्यमात्रापेक्षिणी etc.

III. 374 C. षट्क्रमः। Substance, paper cut in the form of palm-leaf, 9 × 2 inches. Folia, 78. Pierced by a hole through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1100. Appearance, fresh. Prose. Correct.

I. Leaves 9. इति श्रीसुन्दरीसपर्य्या समाप्ता।
II. Leaves 6. इति संक्षिप्तपूजाविधिः।
III. Leaves 15. इति श्रीतारापरिचर्य्या श्रीरामचन्द्रविरचिता सम्पूर्णा।
IV. Leaves 13. इति निरुत्तरस्वत्याः संक्षिप्तपूजाविधिः।
V. Leaves 12. इति गायत्री।
VI. Leaves 23. इति षटुकस्तोत्रं समाप्तमिति।

The MS. contains these six works all separately paged. They form a priest's hand-book.

PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY OF NEPAL

(Not yet registered.)

—

गीतस्तोत्रसंग्रहः । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1000. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Prose. Correct.

After the introductory invocation.

इति श्रीआर्य्यसम्यक्सम्बुद्धभट्टारकाष्टादनावलीस्तवः समाप्तः ।

		श्लोकाः
रागपञ्चम तालयति ।	बुद्धस्तोत्र	(२५)
रागललिता ।	धर्म्मधातुगीत	(२३)
,,	धर्म्मधातुचैत्यवर्णक	(२२)
,,	बुद्धगीतस्तोत्र	(५)
,,	धर्म्मधातुचैत्यभट्टारकस्य गीतिस्तोत्र ...	(७)
,,	आर्य्यबुद्धभट्टारकस्य यशोधराशाक्यकन्या-विरचितस्तोत्रं ...	(९)
,,	बुद्धगीतस्तोत्र	(१३)
,,	पञ्चाक्षरस्तोत्र	(६)
कवीन्द्रजयप्रतापमल्लविरचितस्वयम्भूभट्टारकस्तोत्र ...		(१९)
रागललिता ।	नरकोद्धारस्तोत्र	(१५)
,,	चैत्यववन्दनस्तोत्र	(१३)
,,	धर्म्मधातुगीत	(८)
,,	मारभग्नगीत	(८)
,,	सप्तबुद्धगीतस्तोत्र	(९)
,,	अष्टमहास्थानचैत्यवन्दनास्तोत्र ...	(५)
,,	सारदास्तवगीत	(८)
,,	अधेषणाज्ञानगाथा	(१६)
,,	कुलावलोकनगाथा	(२)
,,	वज्रधातुमण्डलगाथा	(१४)

रागललिता ।	सुविशुद्धधर्म्मज्ञानगाथा	(२५)
,,	प्रत्यवेक्षणज्ञानगाथा	(४२)
,,	समताज्ञानगाथा	(२४)
,,	कृत्यानुष्ठानज्ञानगाथा	(१५)
,,	पञ्चतथागतज्ञानगाथा	(५)
,,	शाक्यमुनिभाषितमञ्जुश्रीज्ञानसत्त्वस्य परमार्थनामसङ्गीति	(४)
,,	पञ्चतथागतगीतस्तुति	(५)
आम्नायग्रहमुनिवत्सरे श्रावणधर्म्मगुणराया शुक्लवाद्यसप्तम्यधोषैः भक्तिवीरकृतं स्तोत्रम्		(६)
रागललिता ।	धर्म्मधातुनामगीतस्तव	(७)
,,	बुद्धगीत	(७)
,,	पञ्चबुद्धगीत	(५)
,,	स्वयम्भुनाथगीतस्तव ...	(५)
,,	चरपतिपादविरचितं अवलोकितेश्वरगीतस्तोत्रम्	(२५)
,,	आर्य्यावलोकितेश्वरकरुणास्तवगीतं ...	(२५)
,,	लोकेश्वरस्तोत्र	(४)
,,	आर्य्यावलोकितेश्वरकृपगीतस्तव ...	(२४)
,,	अनन्तनागराजविरचित-अवलोकितेश्वरगीतस्तोत्र	(६)
,,	अरुणवदनस्तोत्र	(५)
,,	कापोतलगीत	(५)
,,	आर्य्यावलोकितेश्वरस्य रत्नमालास्तव ...	(५)
,,	लोकनाथगीत	(५)
,,	अवलोकितेश्वरगीत	(५)
,,	प्रतापमल्लकृत-अवलोकितेश्वरस्तवगीत	(१०)
,,	महाभयहरणहृदयमालास्तव ...	(१०)
,,	अवलोकितेश्वराष्टकगीत ...	(१०)
,,	उग्रतारागीत	(६)
,,	वज्रयोगिनी	(८)
,,	लोकपालगीति	(१०)
,,	विश्रान्तकगीत	(१०)
,,	पञ्चजिनगीत	(६)
,,	बुद्धगीत	(६)

रागललिता ।	चन्द्रकान्ताभिधुणीविरचित अवलोकितेश्वरस्तोत्र		(९)
,,	अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत ...		(१२)
,,	सारदास्तवगीत		(८)
,,	स्वयम्भूचैत्यस्तोत्र		(१३)
,,	वागीश्वरस्तोत्र		(७)
,,	गणपतिसम्भणविरचित लोकितेश्वरस्तव		(१९)
,,	जन्मराजाकृत आर्य्यावलोकितेश्वरस्य स्तव		(?)
,,	प्रतापमल्लविरचित-अविद्याधरी-देवी-गीतस्तव		(१०)
,,	भीमसेनस्तोत्र		(९)
,,	वज्रमहाकालस्तवगीत (आचार्य्यनागार्जुन)		(९)
,,	मङ्गलाचरणस्तवगीत		(९)
,,	अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत ...		(१२)

तीर्थमाहात्म्य । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 67. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1150. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Buddha gives an account of the holy spots in Nepal to Maitreya. It is a modern compilation. The spots are the same as those mentioned in the Svayambhū Purāṇa. But in this work are described the religious ceremonies to be performed in these places.

विश्वभद्रबोधिसत्त्वयथाविधिविहारस्थापनसम्बन्धताड़न (?) कथा । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 57. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1000. Appearance, new. Character, Newāri. Verse. Correct.

अशोकदेशना । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 59. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1560. Character, Newāri. New MS. Verse. Correct.

It begins :— अथ ते भिक्षवः सर्व्वे जयश्रियं यतिं गुरुम् ।
कृताञ्जलिपुटो नत्वा प्रार्थयन्ते तथापरम् ॥
भदन्त श्रोतुमिच्छामः पुनरन्यत् सुभाषितम् ।
नृपाशोकावदानं यत् तदुसमादेष्टुमर्हति ॥

स्तोत्रसंग्रह । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 200. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4,000. Date? Character, Newāri. Verse. Incorrect. New MS.

There are 175 Buddhist stotras in the MS.

No. 4 to Mañjudeva by Mañjugarbha.

No 19 to Sākysiṅha by Hārīti Yakṣiṇī in भुजङ्गप्रयात ।

,, 14 ,, by Yaśodharā.

वज्रवाराहीरहस्यम् । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 24. Lines, 8 on a page. Ślokas, 400. Date? Character, Newāri. A new MS.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि योगराजोत्तमोत्तमम् ।
षट्चक्रञ्च यथायोगं योगतन्त्रात् विनिर्गतम् ॥

Last Col. इति श्रीश्रीहेरुकाद्यवज्रवाराहीयोगराजोत्तमोत्तमपरमरहस्यदशम-निर्द्देशः ।

सूक्ष्मपञ्चरक्षा । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 37. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1400. Character, Newāri. A new MS. Date?

It is a shorter recension of the Pañcarakṣā.

The Dhāranīs only.

नागपूजा (in the form of a Saṅgīti).

The same measure :—

Folia, 24. Ślokas, 500.

छन्दोमृतलता The same as noticed by Dr. Rājendralāla in p. 79.

चण्डमहारोषणतन्त्र । Folia, 55. Ślokas, 1100. Character, etc., the same.

Col. इति श्रीनीलतन्त्रे कल्पवीर आख्ये चण्डमहारोषणे देवीसाधना-विधि श्रीमत्स्येन्द्रनाथप्रकरणे पातालखण्डे पञ्चविंशतितमः पटलः सम्पूर्णम् ।

The work is written in the form of a Sāṅgiti, though it is a Tāntrika work. (See *supra*). It appears to be a larger recension of Caṇḍa-mahāroṣaṇa.

ज्ञानोदयतन्त्र । Folia, 11. Ślokas, 110. Prose.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि ज्ञानं ज्ञानोदयोत्तमम् ।
शरीरार्थञ्च सर्व्वेषां ज्ञात्वा यद्धेतुकर्म्मणि ॥
गिरिगुहायां नदीतीरे वृक्षमूले मातृकापीठे शिवालये उद्याने महा-रण्ये चतुष्पथे विहारे चैत्यालये अग्निपीठे विजने निरुपद्रवे अनुकूले कृतनिलये एषु स्थानेषु प्रदर्शयन् स्वभावशुद्धाः सर्व्वधर्म्माः स्वभाव-शुद्धोऽहम् इति । प्रकृतिपरिशुद्धाः सर्व्वधर्म्माः प्रकृतिपरिशुद्धोऽहमिति निश्चिता स्वदेहे बाधाबाधेयमण्डलमधिमुञ्चन् अनेन शरीरम् कूटा-

गारम् समचतुरस्रम् चतुर्द्वारम् वाप्तृभिः स्तम्भैः अष्टस्तम्भैः शोभितम् मध्यमण्डलम् रम्यम् पञ्चतथागतम् पञ्चकायात्मकं पञ्चचक्रम् तत्र रोमाणि ।

सप्तशतिका प्रज्ञापारमिता । Folia, 32. Ślokas, 700. Verse. Noticed in Cam. Cat., p. 5.

बोधिचर्य्यावतारानुशंसा । Folia, 47. Ślokas, 1,000. This is the same as the Bodhicaryāvatāra, with this difference, that a small number of ślokas are added at the introduction and a similar number at the end as an Epilogue. The Prologue and Epilogue form the Anuśaṃsā. In the present case the Anuśaṃsā is a dialogue between Aśoka and Upagupta. The author apparently did not know that Bodhicaryāvatāra was composed thousand years after Aśoka.

शब्दभेदप्रकाश । Substance, etc., the same. Folia, 11. Ślokas, 230.

It contains 230 verses setting forth the differences in spelling of the optional forms of the same word.

वन्धूरं वन्धुरञ्च स्याद्दूरीकृतमुरीकृतम् ।
वाह्लिकञ्चापि वल्हीकं गाण्डीवोपि च + + + ॥

सूर्य्यशतक । Folia, 14. Ślokas, 350.

This is by Mayūra.

It begins :— जम्भारातीभकुम्भोद्भवमिव दधतः सान्द्रसिन्दूररेणुं
रक्तासक्तैरिवाघैस्तदयगिरितटीधातुधाराद्रवश्च ।
आयान्तश्च तुल्यकालं कमलवनरुचे काश्यपस्यो विभूत्यै
भूयासुः भासयन्तो भुवनमभिनवा भानवो भानुवीर्य्याः ॥

A commentary to this work on palm-leaf is to be had at the house of Kuveraratna Gubhāju at Kathmandu, the MS. of the comm. is dated N.S. 665. The Ṭikā begins :—

विभाकरज्ञानवतां सहायः पितृप्रसादात् श्रुतशास्त्रसारः ।
निशम्य वाचः सुधियां कवीनाम् मयूरकाव्ये विदधे निबन्धम् ॥

लक्षपुष्पारोपण । Folia, 6. Ślokas, 120.

This is a work in verse. Ānanda asks Buddha the merits of offering flowers to the Tathāgatā.

योगिनीजालतन्त्र । Folia, 58. Ślokas, 1,400.

It begins :— या श्रीवज्रविलासिनी भगवती सम्भोगभङ्गाद्भुतम्
नित्यानन्दमहोत्सवं वितनुते विद्वेकपीताच्च (?)
सत्त्वानां + तथैव विग्रहवतीवाता (?) रसैरुज्वला
तस्याः पादयुगं जगज्जयकरम् वन्देऽभिवन्द्योत्तमम् ॥
भगवती दिगम्बरा मुक्तकेशार्द्रपादे
दिनकरकरभासे मण्डितामण्डितागे ।
निखिलभवनिहन्ता सिद्धिसम्बोधिदात्री
प्रणमितजिनमाता योगिनीजालतन्त्रे ॥

महावर्णप्रभाव । It is a shorter recension of the Bṛhat Svayambhū Purāṇa.

कुनालावदानम् । It is a part of Aśokāvadāna.

अवलोकितेश्वरशतकम् । A century of verses in praise of **अवलोकितेश्वर** by **महाक्षपटलिक श्रीवज्रदत्त** ॥

It begins :— भास्वन्मणिकभासो मुकुटभृति लसल्लोकनाथोत्तमाङ्गे ।
भक्तिप्रह्वे सरोजासनशिरसि हसन्मालतीमालिकाभाः ॥
मौलौ मीलन्मृगाङ्कामकृशकपिशतां शाम्भवे शान्तयन्त्यो ।
लोके लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्यै ॥

Nep. Bud. Lit., p. 112, and Cam. Cat., p. 94.

यशोवती अवदान । It is a Kathā setting forth the merits of fasting for a month.

अजातशत्रु अवदान । This is a part of Vratāvadāna-mālā, setting forth the merits of Aṣṭāmī Vrata.

वीताशोकावदान । A part of Aśokāvadāna.

समन्तचक्षु अवदान । It is a Kathā, setting forth the merits of fasting for a day and night. Its tone is the same as that of **समकुमारिकावदानम्**, but the present work is an interlocution between Vajradhara and Subhūti.

माध्यमकवृत्ति । 13 × 7 inches. Folia, 163. Lines, 11 on a page. Ślokas, 400. Date ? Character, Newāri. Prose. Incorrect. It is a new MS.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla (p. 169). It was printed in Buddhist Text Society's journal, and Prof. Louis De La Vallee Poussin is editing it in the Bibliotheca Buddhika.

चैत्यव्रतानुशंसा । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 43. Lines, 8 on a page. Ślokas, 800. Appearance, new. Character, Newāri. Date? Verse. Incorrect.

It begins :— — — — — —

यः श्रीघनो महाबुद्धः सर्व्वलोकाधिपो जिनः ।
तन्नाथशरणं गत्वा वक्ष्ये चैत्येषु सत्कथां ॥
अथाशोको महीपालः समन्त्रिपार्षदो मुदा ।
विहारे कुक्कुटारामे धर्म्मं श्रोतुमुपाचरत् ॥
तत्र प्राग्रसभामध्ये सिंहासने समाश्रितम् ।
उपगुप्तं तमर्हन्तम् दृष्ट्वा समुपाचरत् ॥

— — — —

उपगुप्तम् तमर्हन्तम् प्रणत्य प्रार्थयंस्ततः ।
भदन्त श्रोतुमिच्छामि चैत्यसंस्थापितोद्भवम् ।
तत्सेवायाः फलञ्चापि समुपादेष्टुमर्हति ॥

It ends :— चैत्यव्रताख्यं प्रतीतावदानम्
सत्कृत्य भक्त्यागमनुयायीदं ये ।
श्रुत्वा सुमोद्य प्रणमन्ति तेपि
प्रयान्ति मूलं सुगतालयं ते ॥
इति चैत्यव्रतानुशंस समाप्त ॥

गुह्यातिगुह्यतन्त्रराजः । $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 115. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2800. Character, Newāri. Date? Appearance, modern. Incorrect. Prose and verse.

It begins as a Saṅgīti, being an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha.

It ends :— प्रकृतिनिरवद्यत्वात् प्रयोगः ।
ये विशेषसन्तानभागिनः ते विशिष्टफलावाहकाः ।
यथा केतक्युदयविशिष्टसन्तानवहिःपरागादयः इति स्वभावविशुद्धा ।

Col. इति सर्व्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्यात् तथागतगुह्याभिधाने श्रीगुह्यसमाजाख्ये सर्व्वतन्त्रराजाधिराजे सर्व्वबुद्धडेरुकादिगुह्यागुह्यका-देवतायोगिनीप्रभृतिगुह्यस्वभावसम्भावने सर्व्वकल्पनिदानं षट्त्रिंश-तिपटलः समाप्तः समाप्तश्चायं श्रीसर्व्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्या श्रीतथागतगुह्यकाभिधानः । श्रीगुह्यसमाजश्च परार्द्ध समाप्तमजीजनत् ॥

This work is complete in 36 chapters and is called **तथागतगुह्यक** and **गुह्यसमाज**. It is divided into 2 halves **पूर्व्वार्द्ध** and **परार्द्ध**. Rājendralāla (Nep. Budh. Lit., p. 261) has noticed the first half only, consisting of 1,100 verses and ending in the 18th chapter. But his version seems to be materially different from that of the present MS.

प्रत्यङ्गिराधर्म्मोपदेशशास्त्र। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2500. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The Buddhists of Nepal say that there are four different versions of the **प्रत्यङ्गिराशास्त्र**. The present MS. contains the 1st recension. Rājendralāla's version is the 3rd. The 2nd and the 4th are not available. It is a Tāntrika work full of incantations, medical advices, secret worships and similar other Tāntrika topics.

अमृतकर्णिका। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 95. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2,500. Character, Newāri. Date? Prose. Incorrect.

A commentary on the Nāma Saṅgīti according to the Kālacakrayāna school by Bibhūticandra.

सर्व्वं ददाति अवदान। $12\frac{1}{2} \times 5$ inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Ślokas, 300. Character, Newāri. Date? Verse. Incorrect.

Last Col. **श्रीमत्-महज्ज्ञातकमालायाम् आम्बरचक्रवर्त्ती सर्व्वं ददाति अवदानम् समाप्तम्॥**

यो भक्त्या श्रद्धयेदं सकलनृपपते आम्बरस्यावदानम्
शृन्वन्ति श्रावयन्ति प्रमुदितहृदया ये च संबोधिकामा।
ते सर्व्वे बोधिसत्त्वाः सकलहितकराः सद्गुणश्रीसहृद्याः
भुक्त्वा सौख्यं सदा ते जिनपुरनिलये यान्ति सद्धर्म्मरत्ने॥

बृहद्धारणीसंग्रह। $13 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 495. Lines, 11 on a page. Ślokas, 13,500. Character, Newāri. Date? It is a new MS. Prose and verse.

It is a collection of all well-known Dhāraṇīs made by some modern compiler. This has been copied from a MS. about 60 years old. But the original MS. of this collection is now in Japan.

अवदानमाला। $13 \times 6\frac{1}{2}$ inches. Folia, 437. Lines, 13 on a page. Ślokas, when complete, will amount to 16,000. Prose. Incorrect.

मुनिवाक्यार्थदर्पण a com. on **वृत्तशत** or a century of verses by **महेश्वर**। 12×6 inches. Folia, 277. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7000. Character, Nāgara. Date? Prose. Correct.

The text commences:—

ब्रह्मेशचन्द्रेन्द्रदिवाकराणि
वस्वादिरूपाणि सुरस्य यस्य।
नत्वाच्युतं तं व्यवहारसिद्धे
महेश्वरो वृत्तशतं करोति॥

The Tīkā commences:— लक्ष्मीपतेः पदद्वन्द्वं ध्यात्वा स्मृत्वा गुरोर्गिरः।
कुर्वे वृत्तशतस्यार्थं मुनिवाक्यार्थदर्पणम्॥
अथ तत्र तावत् ऋषिवृषभः शाण्डिल्यमुनिवंशोद्भवः जड़विड़पत्तननिवासी समस्तशिष्यनिवहरोलम्बालीढचरणकमलाचार्यवर्य्यश्रीमहेश्वराचार्य्यः संहितास्कन्धैकदेशं वृत्तशताख्यं महान्तं ग्रन्थं चिकीर्षुः ग्रन्थादौ ... ... अभिमतनारायणदेवतानत्यात्मकम् मङ्गलम् उपजातिकया निबध्नाति ब्रह्मेति॥

As the Commentator quotes from Kalidāsa the author of **ज्योतिर्विदाभरण**, he belonged to a period later than the sixteenth century.

धर्मकोष। 12×5 inches. Folia, 102. Ślokas, 2000. Character Nāgara. Date? It is a new MS. Prose. Correct.

This work gives explanations of all Buddhist terms used in Nepal.

सुभाषितसंग्रह। 12×5 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page. Ślokas, 600. Character, Nāgara. Date? Modern MS. Prose and verse. Sanskrit and Prakrit. Correct.

This is an incomplete MS. of the Subhāṣita Saṃgraha which has been published by Prof. Bendall.

THE FOLLOWING PALMLEAF MSS. WERE SHOWN BY THE LIBRARIAN AT THE LAST MOMENT, AND THEY WERE SAID AS BELONGING TO BENDALL'S PUKA, *I.E.*, MSS. EXAMINED BY THE LATE PROF. BENDALL AT CAMBRIDGE.

1. **अष्टाङ्गसंहिता** by **वाभट्ट** son of **संघगुप्त.** Leaves 1—69. One or two leaves missing. In Bhujimo or hooktopped Newári character.

2. **सुश्रुत** in Bhujimo or hooktopped Newári. Each chapter bears separate pagination, and sometimes written by different hands; some of the chapters end with the word **निदाने,** which shows that they contain the **निदानस्थान** among others.

3. There are 9 leaves of a work entitled Pañcarātra, on the last and dilapidated leaf of which, written in Bhujimo. occurs the following :— **इति पञ्चरात्रे स्वयंभुवे अष्टमाध्यायः समाप्तः ... ... नवमोऽध्यायः समाप्तः ॥ * ॥ सम्वत् (अयु ९५) १४७ आषाढ़ शुक्ल एकादश्यां शुक्रवासरे × नक्षत्रे लिखितमिति**

4. **वाजसनेयिनां धर्म्मार्थ पद्धतिः** entitled **उज्ज्वला** by **रवि** who belonged to **लखोया** family. It is based upon Rámadatta's work. It was copied in **रसव्योमयुग्मेन गणिते लक्ष्मणवत्सरे, लसं** 206, by Kṛṣṇa, and given to Nava Ṭhakkura who lived in Nepal.

5. **महालक्ष्मीमतभट्टारक** । In Newari.

Complete in 10 chapters entitled Ānananda. See Nepal Cat., p. 123.

6. I. 468. **धर्म्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह** । In Newari character. Folia 26. Lines 5 on a page. Ślokas 400. Character, Newari. Date N.S. 525 = 1405 A.D. Prose. Incorrect.

It begins :— **ॐ नमो नारायणाय ।**

भूपादस्तु शुभं लोके भूपात् पुत्रार्थसंजातः ।
भूपादस्तु लक्ष्मी सर्व्वं भूपादस्तु सुखानि च ।
गर्गा मुनीनां भाषा सर्व्वसंशयछेदनं
धर्म्मनिर्णयसंस्कार दुर्ल्लभं भुवि मानवे ।

Last Col. **इति धर्म्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह सप्तमप्रकरण समाप्तः । श्रेयोस्तु नेपालिकसम्वत् ५२५ मार्गशिर कृष्णतृतीयापरचतुर्थां तिथौ पुनर्वसुनक्षत्रे शुक्रयोगे वृहस्पतिवासरे विच्छराशिगते सवितरि मिथुनराशिगते चन्द्रमसि श्री-राजाधिराज-परमभट्टारक-परमेश्वर-श्रीश्रीधर्म्ममल्लदेवस्य विजयराज्ये लिखितमिदं धर्म्मनिर्णयतिथिसारसंग्रहपुस्तकम् ॥**

7. I. 775. श्रीलिङ्गपुराणे संख्यानपरमेश्वर्या व्रतकथा सम्वत् ६९३ फाल्गुन शुक्ल वृहस्पतिवार सिद्धि श्रीजयन्तदेवस्य लिखितमिति ।

8. A MS. not yet numbered, in Prākṛta, written in Jaina Devanāgari, about 500 years old.

The last leaf is marked 83 on the right and 80 on the left. The first 29 leaves have been damaged greatly on the right side. The work appears to be Hála Sapta Sātī or Sāli vāhana Sapta Sātī.

On leaf 72A happens the following verse :—

पाच्छन्तरम्मि पअं दिपहिँ शिरिशालवाहन नरेन्द ।
विल्लाता परिगहिअ तन्दिवस्तअ शावआधन ॥

It begins :— सरस्वत्यै नमः

नमह सरोरुहसुअरि मान सच्चरिअंकरकहावली
हुअलं हि रणक्कस विआढ्चल × × × ×
तइअ पआन्तहुअनन्तल तस्सासाआर
मनाआर अप्पणमप्पं चिअनिसन्नं (?)

9. कालीक्रम — । खेचरविद्या —

An incomplete plamleaf MS. of Kálī Krama, written in Sáradā character. In the last page there is a colophon :—

इति श्रीराज्ये आद्यावतारे सप्तकोटिप्रमाणे खेचरविचारक्रममन्त्र-माहस्ये ज्ञानसङ्गात्रे श्री कालिकाक्रमे चतुर्थं पटलः ।

ॐ स्वस्ति । ॐ व्योमचरेभ्यो नमः ।
येनावतारितं देव्यै सप्तपातालभाण्डकम्
सप्तब्रह्माण्डविस्तीर्णम् भुवनान्तान्तरोपमम् (!)
पञ्चकारणसम्भूतं कर्त्ता हर्त्ता स्वयम्भुवः ।
... ... कालिकां नमः ॥

10. एकादशीमाहात्म्य-एकादश्युत्पत्तिव्याख्यान । Palmleaf MS. In Newari. Folia 23.

Interlocutors, Viṣṇu and Yudhiṣṭhira. Copied in the time of Joya yakṣamalla.

11. Another copy of the एकादशीव्रतमाहात्म्य, dated NS. 400, having 33 leaves in Newari character.

12. Three leaves of Pratiṣṭhā-Tantra according to Nandikeśvara Mālā with Varuṇa for its presiding deity.

13. Another leaf ending नवनागकुल नाम वृश्चिकार्थः समाप्तः ।

14. Four leaves—in one of which occurs the following :—

इति सनत्कुमारमतोक्तशान्तिक्रमः समाप्तः ।

15. Nine leaves of मन्त्रोद्धार ।

In leaf 6 there is a col. इति मुख्यमन्त्रोद्धारपटलः षष्ठः ।

16. Twelve long leaves of Hara Mekhalā in Newari character.

17. One leaf containing

इति बुद्धेन भाष्यं चतुरशीति कर्म्म ।

18. Four leaves of Vyākaraṇa : in Transitional Gupta. Vyākaraṇa means not grammar, but exposition of Buddhist doctrines. On this Prof. Bendall writes व्याकरणं किञ्चित् ।

19. Three leaves of Samanta bhadra Gāthā in Gupta character, called भद्रचरीगाथा ।

20. In a bundle of long palm-leaves, there are leaves of अभिसमयालङ्कार-दिव्यावदान and दशभूमीश्वरटीका, the last of which is in Gupta character.

21. 49 leaves of दशभूमीश्वर in Gupta character.

22. 5 leaves of Gaṇḍa vyūha in Gupta.

23. 4 leaves of सद्धर्म्मपुण्डरीक in Transitional Gupta.

24. 3 leaves of Sárāvali in Newari character.

25. 6 leaves in Central Asian Nágari.

26. 4 leaves of Vinaya in Pali written in Transitional Gupta.

27. 47 leaves of अष्टसाहस्रिका in Newari.

28. 36 leaves of Vyākaraṇa.

29. 3 leaves of कुलार्णवटीका ।

30. 10 leaves of व्याकरणसूत्राणि ।

31. An incomplete copy of सिद्धयोगीश्वरीतन्त्र ।

32. A few leaves of Tantra, in one of which occurs—

इति श्रीमत्खेन्द्रनाथावतारिते श्रीकामाख्यागुह्ये सिद्धगह्वरः ।

In another occurs

इति चतुर्विंशतिसाहस्रे न्यासमूत्रम् ।

33. A few leaves of Vaidyaka with names of plants.—The work is entitled मदनविनोदनिघन्टु by मदनपाल. Dated NS. 672 = 1552. A.D.

THESE DO NOT BELONG TO BENDALL'S PUKA.

In my Nepal Catalogue, p. 85, षोड़श पत्राणि should be corrected as चतुर्दश पत्राणि. In page 86 of the same सर्व्वज्ञानोत्तरतन्त्र is said to be finished in 40 leaves. But it really ends in leaf 37. Of the other three leaves—one is dilapidated in which स्वप्न is discussed; in another some Tāntrika worship is treated of; in the third, written in Kuṭila, occurs the following :—

... ... शिवे पुरे ॥
दारुजानामिदं पुण्यं मृण्मयानां ततोऽधिकम् ।
द्विगुणं पैत्तलानान्तु तारजानां ततोधिकम् ॥
द्विगुणं हेमजानान्तु रत्नजानां ततोधिकम् ।
एवं रत्नविशेषेण पुण्यं स्यात् द्विगुणोत्तरम् ॥
तस्मात् सर्व्वप्रयत्नेन प्रतिष्ठाप्यो महेश्वरः ।
× × × × × परमेश्वर-परमभट्टारक-महाराजाधिराज-श्रीमद्-विग्रहपालदेवस्य वर्द्धमानविजयराज्ये सम्वत् ७ भाद्रदिने ॥ बालह-ड्डातः पण्डिताचार्य्यश्रीज्ञानगर्भेण लिखितम् कायस्थरुद्रदत्तेन लिखितमिति ।
शिवधर्म्म ।
वृषसारसंग्रह ।
शिवधर्म्मोत्तर ।
ऊमामहेश्वरसंवाद ।
सांख्यतत्त्वकौमुदी (33 kārikās).
श्रीदत्तपद्धति in Maithila.
उपयोगक्रमः — ।

सम्वत् ४७१ श्रावणकृष्णएकादश्यां बृहस्पतिदिने ॥

पञ्चरक्षा in Newari character.

Date N. S. 684. खनपुमहानगरे सम्वत् ६८४ । Khanapu is 8 miles to the east of Bhāṭgām. It was then under the rule of Gaṅgādeva.

चित्तविशुद्धिप्रकरण 2—9 leaves: by Āryadeva. Published by me in J.A.S.B., 1897.

चित्तप्रकरण 1 leaf only; by Āryadeva.

अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता
सम्वत् २८८ श्रीमदानन्ददेवस्य प्रवर्द्धमानविजयराज्ये ।

आर्य्यभद्रचरीप्रणिधानधारणी २७
मोक्षप्रदनामधारणी २८
आर्य्याभयंकरीनामधारणी २९
आर्य्यमणिभद्रनामधारणी ३०
वज्रपाणिमहारक्षाधारणी ३१
चैत्यकस्य सर्वरोगप्रशमनीधारणी ३२
वैरोचननामधारणी ३३
आर्य्यअक्षोभ्यनामधारणी ३४
आर्य्यरत्नसम्भवनामधारणी ३५
आर्य्यअमिताभनामधारणी ३६
आर्य्यअमोघसिद्धनामधारणी ३७
दुर्गतिपरिशोधनधारणी ३८
पापशुद्धाधारणी ३९
चुन्दाभगवतीधारणी ४०
हुताशनतेजोनामधारणी ४१
भैषज्यनामधारणी ४२
आर्य्यमञ्जुश्रीप्रतिज्ञानामधारणी ४३
आर्य्यपद्महस्तनामधारणी ४४
सर्वमङ्गलानामधारणी ४५
कर्णजापानामधारणी ४६
आर्य्यसर्वपापदहनधारणी ४७
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजधारणी ४८
आर्य्यामहाप्रतिसराविद्याधारणी ४९
आर्य्याप्रतिसराकल्पधारणी ५०
आर्य्यासाहस्रप्रमर्दनीधारणी ५१
आर्य्यामहामायूरीविद्याराज्ञीधारणी ५२
आर्य्यामहाशीतवतीविद्याधारणी ५३
आर्य्यामन्त्रानुसारणीधारणी ५४
आर्य्यश्रीवसुधारा धारणी ५५
मूलविद्यानामधारणी ५६
शतात्तरनामधारणी ५७
तथागतगुह्यनामधारणी ५८
बोधिसत्वचर्य्याप्रस्थानदशभूमीश्वरमहायानसूत्रधारणी ५९

चतुर्योगदेवीधारणी ३२४
सुवर्णप्रभो[क्त]सरस्वतीस्तोत्रधारणी ३२५
सुवर्णप्रभोक्तसरस्वतीशतकस्तवधारणी ३२६
भृकुटीताराराधनधारणी ३२७
चक्रसम्वरतन्त्रान्तपटलहृदयधारणी ३२८
श्रीवज्रडाकिनीहृदयमालामन्त्रधारणी ३२९
अष्टडाकिनीहृदयधारणी ३३०
हेरुकस्य रक्तामन्त्रधारणी ३३१
सोपचारतमषणमुखधारणी ३३२
एकजटाध्यानधारणी ३३३
उग्रताराधारणी ३३४
उग्रताराधारणी ३३५
उग्रतारावज्रयोगिन्या यन्त्रधारणी ३३६
नीलसरस्वतीदेव्या यन्त्रधारणी ३३७
आर्य्यजाङ्गुलीहृदयधारणी ३३८
श्रीवज्रयोगिन्या मन्त्रानुसारिणीस्तुतिधारणी ३३९
श्रीवज्रयोगिन्युपदेशधारणी ३४०
जाङ्गुलीधारणी ३४१
जाङ्गुलीहृदयधारणी ३४२
सर्वविषकर्म्मतन्त्रधारणी ३४३
आर्य्यताराहृदयधारणी ३४४
आर्य्यतारायाः कल्पदेशधारणी ३४५
अष्टभैरवधारणी ३४६
पद्मोत्तमधारणी ३४७
कुरुकुल्लाहृदयमन्त्रधारणी ३४८
अष्टोत्तरशतिकाप्रत्यङ्गिराधारणी ३४९
प्रज्ञापारमिताहृदयसमुच्चयधारणी ३५०
सर्वज्वरप्रशमनीधारणी ३५१
पूजामेघधारणी ३५२
तथागतशतोत्तरधारणी ३५३
विघ्नान्तकस्तोत्रधारणी ३५४
वज्रवीरमहाकालतन्त्रोक्तहृदयधारणी ३५५
त्रियोगिनीनमस्कारधारणी ३५६

चण्डमहारोषणस्य क्रमोद्दयस्तोत्रधारणी ३८९
भूतडामरसाधनधारणी ३९०
भूतडामरसंक्षिप्तसाधनधारणी ३९१
त्रैलोक्यवज्रचिन्ताधारणी ३९२
मण्डलराज्ञीयोगधारणी ३९३
सूक्ष्मयोगधारणी ३९४
आर्य्यतारामुख्याख्यानदेउलिविधिधारणी ३९५
इतिकथाधारणी ३९६
वसुन्धरावतविधिधारणी ३९७
शतसहस्रप्रज्ञापारमितायां पञ्चविंशत्युद्धृततृतीयस्तोभमात्राधारणी ... ३९८
बुद्धचरित्रकाव्योद्धृत अश्वघोषकृतलुम्बिनीयात्राप्रस्थानधारणी ३९९
गण्डीस्तोत्रधारणी ४००
लक्षचैत्यव्रतविधिधारणी ४०१
चैत्यव्रतानुशंसालक्षचैत्यसमुत्पत्तिनामधारणी ४०२
जापमालास्तोत्रधारणी ४०३
आर्य्यनित्यतासूत्रधारणी ४०४
श्रीवज्रपाणिमहारक्षाधारणी ४०५
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजे सर्वबुद्धबोधिसत्त्वनामधारणी ४०६
जातिस्मरानामधारणी ४०७
भैरवनामधारणी ४०८
चिन्तामणिनामधारणी ४०९
सर्वज्ञजिनधातुरत्नकरण्डकधारणी ४१०
वज्रसूचीप्रकरणधारणी ४११

सोमवारमासमुखधारणीसाधन	२८
मुक्तकेन स्थिरचक्रसाधनम्	२९
मञ्जुश्रीसाधन	३०
श्रीमद्वादिराट्साधन	३१
वादिराजमञ्जुश्रीसाधन	३२
वादिराट्साधन	३३
वादिराट्मञ्जुश्रीसाधन	३४
वादिराट्साधन	३५
वादिराट्साधन	३६
अरपञ्चनसाधन	३७
मुक्तकेनारपञ्चकसाधनम्	३८
मञ्जुश्रीभावनोपदेशसाधन	३९
सद्योऽनुभवारप्रवणसाधन	४०
वज्रानङ्गसाधन	४१
वज्रानङ्गमञ्जुश्रीसाधन	४२
धर्म्मधातुवागीश्वरसाधन	४३
धर्म्मधातुवागीश्वरसाधन	४४
कर्म्मधातुवागीश्वरसाधन	४५
महाराजलीलामञ्जुश्रीसाधन	४६
मञ्जुश्रीसाधन	४७
आर्य्यसिद्धैकवीरसाधन	४८
सिद्धैकवीरसाधन	४९
अलिमन्मथसाधन	५०
विद्याधरपिटकोपसंक्षिप्तमञ्जुश्रीसाधन	५१
प्रज्ञाविधिसाधन	५२
नामसंगीत्याम्नायेन सिद्धप्रज्ञाचक्रवरलब्धसाधनम्	५३
धर्म्मश्रङ्खसमाधिमञ्जुश्रीसाधन	५४
नामसङ्गीतिसाधन	५५
मञ्जुवज्रसाधन	५६
श्रीचण्डमहारोषणसाधन	५७
चण्डमहारोषणसाधन	५८
महत्तरीतारासाधन	५९
वश्याधिकारतारासाधन	६०

चुन्दासाधन	९४
चुन्दासाधन	९५
कल्पोक्तदशभुजासितमारीचीसाधन	९६
मारीचीसाधन	९७
कल्पोक्तमारीचीसाधन	९८
कल्पोक्तसितमारीचीसाधन	९९
वज्रधात्वीश्वरीमारीचीसाधन	१००
अष्टभुजपीतमारीचीसाधन	१०१
द्वादशभुजरक्तवर्णवन्दियानमारिचीसाधन	१०२
द्वादशभुजरक्तवर्णवन्दियानखाधिष्ठानक्रममारीचीसाधन	१०३
अशोकक्रान्तामारीचीसाधन	१०४
कल्पोक्तमारीचीसाधन	१०५
मारीचीपिचुवासाधन	१०६
मारीचीसाधन	१०७
मारीचीधारणीपाठोपदेशसाधन	१०८
पर्णशवरीसाधन	१०९
पर्णशवरीसाधन	११०
पर्णशवरीधारणीसाधन	१११
शुक्लप्रज्ञापारमितासाधन	११२
पीतवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	११३
पीतवर्णसंक्षिप्तप्रज्ञापारमितासाधन	११४
सितप्रज्ञापारामितासाधन	११५
शुक्लप्रज्ञापारमितासाधन	११६
कनकवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	११७
प्रज्ञापारमितासाधन	११८
कनकवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	११९
प्रज्ञापारमितासाधन	१२०
वज्रसरस्वतीसाधन	१२१
महासरस्वतीसाधन	१२२
वज्रसरस्वतीसाधन	१२३
वज्रवीणासरस्वतीसाधन	१२४
वज्रशारदासाधन	१२५
वज्रसरस्वतीसाधन	१२६

पञ्चरक्षाविधानसाधन	...	...	...	...	१६०
वज्रशृङ्खलासाधन	...	...	...	...	१६१
वज्रशृङ्खलासाधन	...	...	...	...	१६२
वज्रशृङ्खलासाधनोपाय	...	...	...	...	१६३
ध्वजाग्रकेयूरसाधन	...	...	...	...	१६४
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१६५
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१६६
वसुधारासाधन	...	...	...	...	१६७
वसुधारासाधन	...	...	...	...	१६८
वसुधाराधारण्युपदेशसाधन	...	...	...	...	१६९
वसुधाराधारण्युपदेशसाधन	...	...	...	...	१७०
वज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१७१
प्रज्ञालोकसाधनविधि	...	...	...	...	१७२
प्रज्ञालोकसाधनविधि	...	...	...	...	१७३
महामायादेव्याः श्मशानसाधनम्	...	...	...	...	१७४
वज्रवाराहीसाधनविधि	...	...	...	...	१७५
वज्रवाराह्या वश्यविधिसाधनम्	...	...	...	...	१७६
वज्रवाराहीकल्पसर्वार्थसाधनी	...	...	...	...	१७७
संक्षिप्तवज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१७८
अमृतप्रभानामसाधनोपायिका	...	...	...	...	१७९
नैरात्म्यमण्डलयोगिनीविशुद्धिसाधन	...	...	...	...	१८०
केवलनैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	१८१
नैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	१८२
गगनात्मजशुक्लवज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१८३
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८४
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८५
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८६
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८७
वज्रयोगिन्युपदेशसाधन	...	...	...	...	१८८
महामायासाधन	...	...	...	...	१८९
संक्षिप्तहेरुकसाधन	...	...	...	...	१९०
श्रीहेरुकसाधन	...	...	...	...	१९१
श्रीहेरुकसाधन	...	...	...	...	१९२

संक्षिप्तद्विभुजचेरुकसाधन	...	...	...	...	१९३
द्विभुजचेवज्रसाधन	...	...	...	...	१९४
पूजाविधिसंग्रह	...	...	...	...	१९५
दुर्जयचन्द्रोद्भूतषण्मात्तरसाधन	...	...	...	...	१९६
षण्मात्तरसाधन	...	...	...	...	१९७
वाह्यपूजाविधिसंग्रह	...	...	...	...	१९८
पूजाविधिसाधन	...	...	...	...	१९९
खट्टकपालसाधन	...	...	...	...	२००
द्विभुजसम्वरोपदेशसाधन	...	...	...	...	२०१
हयग्रीवसाधन	...	...	...	...	२०२
हयग्रीवसाधन	...	...	...	...	२०३
त्रैलोक्यविजयसाधन	...	...	...	...	२०४
वज्रज्वालार्कसाधन	...	...	...	...	२०५
परमाश्वसाधन	...	...	...	...	२०६
भूतडामरसंक्षिप्तसाधन	...	...	...	...	२०७
भूतडामरसाधन	...	...	...	...	२०८
त्रैलोक्यवज्रचिन्तासाधन	...	...	...	...	२०९
प्रज्ञालोकसाधनविधि	...	...	...	...	२१०
वज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	२११
वज्रवाराह्या वश्यविधिसाधनम्		...	...	...	२१२
महामायादेव्याः श्मशानसाधनम्		...	...	...	२१३
वज्रवाराहीकल्पसर्वार्थसाधकसाधन		...	...	...	२१४
वन्दियानवज्रपीठनिर्गत-ऊर्द्ध्वपादवज्रवाराहीसाधन			...	...	२१५
संक्षिप्तवज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	२१६
अमितप्रभानामसमाधिसाधन	...	...	...	...	२१७
नैरात्म्यमण्डलयोगिनीविशुद्धिसाधन		...	...	...	२१८
केवलनैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	२१९
नैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	२२०
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	२२१
वज्रहुंकारसाधन	...	...	...	...	२२२
महाबलसाधन	...	...	...	...	२२३
त्रैलोक्यविजयसाधन	...	...	...	...	२२४
वज्रज्वालानलार्कसाधन	...	...	...	...	२२५

रक्तयमारिसाधन २२६
कृष्णयमारिसाधन २२७
कृष्णयमारिसाधन २२८
कृष्णयमारिसाधन २२९
विघ्नान्तकसाधन २३०
मैत्रेयसाधन २३१
जम्भलसाधन २३२
जम्भलसाधन २३३
संक्षिप्तजम्भलसाधन २३४
संक्षिप्तजम्भलसाधन २३५
श्रीजम्भलसाधन २३६
उच्छुष्मजम्भलनाथसाधन २३७
उच्छुष्मजम्भलभावनीयपरिणामनाक्रमसाधन २३८
उच्छुष्मजम्भलसाधन २३९
जम्भलसाधन २४०
वश्यजम्भलविधिसाधन २४१
जम्भलजलदानोपदेशसाधन २४२
महाकालसाधन २४३
महाकालसाधन २४४
महाकालसाधन २४५
वज्रमहाकालसाधन २४६
वसुन्धराभट्टारिकायाः यक्षशकटिकासाधनम् २४७
लोकनाथसाधन २४८
त्रैलोक्यवशङ्कराम्नाययुग्मलोकेश्वरसाधन २४९
संक्षिप्तचतुतारासाधन २५०
षड्भुजमहाकालसाधन २५१
महाकालसाधन २५२
गणपतिसाधन २५३
षड्धर्मावतारणीराजश्रीतारासाधन २५४
तारास्तुतिसाधन २५५
षोडशभुजमहाकालसाधन २५६

INDEX OF WORKS.

अ

अजातशत्रु अवदान ... २४२
अदादिधातुरूपावलि ... ९१
अद्भुतसागर २३५
अद्भुतार्णव १४४
अमृतकर्णिका २४४
अद्वयवज्रसंग्रह १३
अवदानमाला २४४
अनुमिति विचार २०७
अन्तर्याग्निसमर्पन ४३
अपरिमितायुर्धारणी ... १५८
अभिधानोत्तर १७५
अभिसमयालङ्कार २४८
अमरकोषटीका ५२, ५४
अवदानशतक १७३
अवलोकितेश्वरशतकम् ... २४२
अशोकदेशना २३९
अशोकावदान १७४
अष्टसाहस्रिका ... १५७, २४८
अष्टाङ्गसंहिता ... ११०, २४६

आ

आकाशभैरवकल्प १२०
आख्यातविचार २२
आचार्य्यक्रियासमुच्चय ... १७०
आत्मबोधप्रकरणम् २२१
आदिकर्म्मविधि ४१

इ

इन्द्रध्वजोत्सवकथनम् ... १९१

उ

उड्डीषतन्त्र १८८
उद्गशात्रध्याय (यज्ञतन्त्रसुधानिधौ) १९०
उपनिषत्संग्रह १२९
उपोषधावदान १५९
उलूककल्प २०७
उष्णीषविजयधारणी ... ६

ए

एकादशीमाहात्म्य (एकादश्युत्पत्ति-व्याख्यान) २४७
एकादशीव्रतमाहात्म्य ... २४७

ऐ

ऐतरेयब्राह्मणपञ्जिका ... १२९

क

कतिपयधातवः ११५
कपिलगीता २२२
कपिशावदान १५९
कर्पूमञ्जरीनाटिका ९७
कर्म्मसारमहातन्त्र १२७
कल्याणकामधेनुविवरण ३७ पं १३
कातन्त्रवृत्तिविवरणपञ्जिका ... ८९
कादिभेदेकुब्जिकामत ... ७१
कामन्दकीयनीतिसार ... ६४
कामाख्यागुह्य २४८
काम्यदीपदानपद्धति १४१
कारकवाद २०७
कारण्डव्यूह ... ७पं ६, १५७, २०७

कालचक्रतन्त्र १६३
कालज्ञान २९
कालमाहेश्वरविधि ६७
कालानलतन्त्र ११७
कालीकुलक्रमार्चन १८५
कालीक्रम २४७
काव्यालोकलोचन ८१
किरणतन्त्र ९९
कुलालावदान २४२
कुमारसम्भवटीका १७८
कुमारीतन्त्र १५०
कुलार्णवटीका २४८
कुलार्णवतन्त्र १३३
कुब्जिकापूजापद्धति ८०
कुब्जिकामत १५२
कुब्जिकामतलघुटिप्पनी ... ११६
कृत्यमहार्णव ... ८२, २१४
कृष्णयजुर्वेदसंहिता १२७
कोदण्डशास्त्र १०४
क्रमदीपिका ७९
क्रियाकालगुणोत्तर ८५
क्रियासंग्रहपञ्जिका १५८

ख

खण्डखाद्य ८७

ग

गण्डव्यूह २४८
गजायुर्वेद १५०
गणेशस्तवराज ४०
गण्डव्यूह १३६, १५७
गीतगोपाल ३९
गीतस्तोत्रसंग्रह २३७
गीताभाष्य ८२
गुह्यकारण्डव्यूह १५७
गुप्तसाधनतन्त्र १४६
गुह्यकातन्त्र ... ७०, पं ३०
गुह्यसमाधि १७३
गुह्यातिगुह्यतन्त्रराज ... २४३
गोलोद्देश १८७

च

चक्रसम्बर ... ५४ पं २४
चक्रसम्बरतन्त्रटीका ... ४८
चण्डमहारोषणतन्त्र ... २४०
चण्डमहारोषणपञ्जिका ... ९२
चतुरशीतिकर्म्म २४८
चण्डी १९, ५९
चतुर्वर्गचिन्तामणि (परिशेष-खण्डीय) १५०
चतुष्पीठनिबन्ध ७
चतुष्पीठसाधनसंक्षेप ... ७ पं ३४
चतुष्पीठालोक १२
चर्य्याचर्य्यटीका ९४
चाणक्यश्लोक १०५
चातुर्म्मास्यहौत्रप्रयोग ... १९१
चित्रविंशत्यवदाने लक्तचैत्तगृहङ्ग-भेरी कथा १५९
चीनाचार २०७
चैत्यपुद्गलभट्टारकोद्देश ... १७४
चैत्यव्रतानुशंसा २४३
चैत्यव्रतानुशंसाव्रतावदान-मालान्तर्गता १६८

छ

चन्दोमृतलता २४०
चन्दःकल्पलता १८५

ज

जयद्रथयामल १
जातकमाला ... ११, १५८

ज्ञातकार्णव १४४
ज्ञातकावदानमाला १३७
ज्ञानदीपक १५
ज्ञानोदयतन्त्र २४०
ज्योतिषकौमुदी २२१

ड

डाकार्णव १६५
डाकिनीजालसम्वर (?) ... ५५

त

तत्त्वसङ्गावतन्त्र ११३
तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका (मर्धकणिका) ४५
तथागतगुह्य (उत्तरार्द्ध) ... १५६
तथागतगुह्यक (पूर्वार्द्ध) ... १५७
तद्धितकोष १३७
तारापाराजिका १६५
तारिणीपारिजात १४७
तिथिनिर्णय ... १८९, २२०
तिथिनिर्णयादिमुनिवाक्यसंक्षेप ५२
तीर्थमाहात्म्य २३९
तिथिसारसंग्रह (धर्म्मनिर्णयान्तर्गत) २४६
तीर्थविधि ९५
त्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्र (वामकेश्वरतन्त्रोक्त) ... १३४

द

दत्तात्रेयतन्त्र ११७
दशपौर्णमास पदार्थादर्शान्तर्गत १९०
दशतत्त्वसंग्रह २३
दशभूमीश्वर १२, १३५, १५६, २४८
दशभूमीश्वरटीका २४८
दानरत्न, वा, दानरत्नपञ्जिका वा, दानकमलाकर २२२
दानरत्नाकर १७९
दानवाक्यावलि ११६
दिव्यावदान २४८
दिव्यावदानमाला १०, १६८
दुर्गतिपरिशोधन ... २४, १५८
दुर्गतिपरिशोधनसङ्गीति २०७ पं २१
देवप्रतिमालक्षण ४१, १३७
दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः ... ८०
द्रव्यनिर्णयनिर्घण्टु (नामसंग्रह) ११६
द्रोणपर्व्व (महाभारतीय) ... २३६
द्वात्रिंशतिकावदान १६३
द्वैतनिर्णयसार ६०

ध

धर्म्मकोष २४५
धर्म्मसंग्रह १६०
धर्म्मारण्य २२७
धौम्यावदान १६०

न

नलचरितटीका ६४
नवनागकुल २४७
नागपूजा २४०
नागरकसर्व्वस्व २७
नागानन्दनाटक ३९
नागार्জ্জুनकृति ... ३६ पं २४
नागार्জ্জुनकृति क्रियासंग्रहकारिका ५४ पं १४
नारदपञ्चरात्र १९७
निगमशरनिर्णय २१६
नित्यप्रयोगरत्नाकर १४१
नित्याक्रियातिलक ७०, ८२
नेपालभूपालवंशावलि ... २३६
न्यायकरण्डकाभाष्य ... २३६ पं १४
न्याससूत्र २४८

प

पञ्चरक्षा १७, ५९, ७८
पञ्चरुद्रप्रकारकथन २१०
पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञा-
पारमिता १६६
पञ्चरात्र २४६
पञ्चात्तरीभाष्यतात्पर्य्यसंग्रह ... १४७
पद्मनाभसंग्रह १९
परार्द्धसारसंग्रह २२५
परिभाषाभास्कर २०८
परिभाषेन्दुशेखर १४४
पाकविधि ४३
पात्रवन्दन २०७
पारमेश्वरमततन्त्र ४६
पारमेश्वरीमततन्त्र ११५
पार्थिवार्च्चनचूड़ामणि ... १९०
पावमानि २४
पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिका ... २०६
पिङ्गलामत ६९
पिण्डपात्रावदान ... १६२, १६८
पुरश्चरणचन्द्रिका १९०
पुष्यमाहात्म्य २११
पुष्यरत्नाकरतन्त्र २२२
पूजाकल्पलता १९६
पूजाप्रदीप ६७
पूर्त्तदिनकरोद्योत १८२
प्रज्ञापारमिता अष्टसाहस्रिका ९, १०, ७७
प्रज्ञापारमितासप्तशतिका ... २४१
प्रज्ञापारमितास्तोत्र राहुलभद्र-
प्रणीत ... ... ९ पं १७
प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि ... ६४
प्रतिमालक्षण लक्षणसमुच्चयान्तर्गत १९०
प्रतिष्ठातन्त्र २४७
प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चय ... २३३
प्रत्यङ्गिराधर्म्मोपदेशशास्त्र ... २४४
प्रबोधचन्द्रोदय ११६
प्रबोधचन्द्रोदय टीका ... ९६
प्रमाणपल्लव २१३
प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्त्तिके ... ६४
प्रश्नतन्त्र २२५
प्रायश्चित्तप्रकरण १७९
प्रायश्चित्तोद्योत मदनरत्नप्रदी-
पान्तर्गत १७८

ब

बालबोधक १५२
बालबोधिनी भास्वती टीका ... २२३
बुद्धचरित्रकाव्य ४२
बुद्धोक्तसंसारामय १६२
बृहज्जातकमाला १६७
बृहज्जातकोपसंहाराध्याय ... १०५
बृहद्धारणीसंग्रह २४४
बोधिचर्य्यावतार ... १३६, १७१
बोधिचर्य्यावतारानुशंसा ... २४१
बोधिसत्त्वभूमि ११४
ब्रह्मयामल ६०
ब्रह्मवैवर्त्तपुराण १८१
ब्रह्मसूत्रवृत्ति विद्वज्जनमनोरमा १४९
ब्रह्मसंहिता ७५
ब्राह्मणसर्व्वस्व ८४

भ

भद्रचरीगाथा वा समस्तभद्रगाथा २४८
भगवत्याः स्वेदाया यथालब्ध-
तन्त्रराज ४
भागवतटीका ६३
भावार्थदीपणी श्रीमद्भागवतटीका ११३
भुवनेश्वरीतन्त्र १८७
भूतडामरतन्त्र ११९
भोजदेवसंग्रह ८९

म

मञ्जुज्ञानतन्त्र १७५
मञ्जुश्रीपाराजिका १६३
मण्डकल्प ... ... ३७ पं ३
मतसार ७४, १५४
मदनविनोदनिर्घण्टु २१५, २४८
मधुमथन (महाकाव्य) ... २२६
मनुष्यजातक १४०
मनोरमा २१४
मन्त्ररहस्य (नारायणीय) ... १३५
मन्त्रोद्धार २४८
मर्म्मकर्णिका वा तत्त्वज्ञान सिद्धि पञ्जिका ४५
महाकौलज्ञानविनिर्णय ... ३२
महादानविनिर्णय १८०
महाप्रस्थानपर्व्व ५०
महाभाष्यप्रदीपविवरण ... २११
महावर्णप्रभाव २४२
महालक्ष्मीमतभट्टारक ... २४६
महासम्वर्त्तनकथा ३०
महीरावणवध २५
माध्यमिकवृत्ति २४२
माघकाव्यटीका ९५
मितपदापञ्जिका ५७
मुकुन्दविजय १३९
मुनिवाक्यार्थदर्पण २४५
मृत्युञ्जयसंहिताकल्प ... २२१
मृत्युमङ्गल ... ... ८३ पं ९
मेघसूत्र १५९, १७१

य

यदुवंश २२०
युद्धजयार्णवतन्त्र १३८
योगमाला ६६
यशोवतीव्रवदान २४२
योगयात्रा १८८
योगरत्नमाला वा हेवज्रपञ्जिका ४४
योगशतक ७८
योगाम्बरकल्पसाधन ... ३९
योगाम्बरविधि १६०
योगाम्बरसाधन ५२
योगाम्बरसाधनोपायिका ५४ पं २१
योगिनीजालतन्त्र २४१
योगीश्वरपद्मनाभसंग्रहो ... ९०

र

रघुवंशटीका १७५
रत्नकरण्डिका वा स्मृतिसमुच्चय ६८
रत्नावलि ९७
रससार १५२
राघवपाण्डवीय ११६
रामायण लङ्काकाण्ड ... २२७
रामार्च्चनचन्द्रिका १८३
रुद्रयामलतन्त्र ... १२४, १२६
रुद्रात्तमाहात्म्यं स्कन्दपुराणीयम् २०९

ल

लक्षपुष्पारोपण २४१
लक्षहोमपद्धति २१५
लक्षहोमविधि ८४
लङ्कावतार १५६
ललितविस्तर ... १३५, १५६
लिङ्गार्च्चनतन्त्र २२२
लोकेश्वरपाराजिका १३६
लोकेश्वरशतक १५८

व

वज्रयोगिनीसाधन २७
वज्रवाराहीरहस्य २४०
वज्रसत्त्वपाराजिका १६०

वर्षफलपद्धति सटीक ... १४६
वसन्ततिलक १९९
वसन्ततिलकटीका १६१
वसुन्धराकल्प १६३
वसुन्धराव्रतकथा व्रताब्दान-
मालान्तर्गता १५९
वाग्मतीतीर्थयात्राक्रमविधि ... २३६
वाजसनेयसंहिता ८३
वाजसनेयिनां धर्म्म्या पद्धति २४६
वाणमतेकीलकारोपणमन्त्र ७७ पं २२
वामकेश्वरतन्त्र २२
वामकेश्वरटिप्पन ७५
वाराहीतन्त्र १८६
वासवदत्ता ५८
वास्तुशास्त्र ८८
विज्ञानभैरव, रुद्रयामलीय ... १२३
विनय २४८
विभक्त्यर्थनिर्णय १४४
विराटपर्व्व ४
विवाहखण्ड ८५
विश्वप्रकाशकोष १०६
विश्वप्रकाशेशब्दभेदप्रकाश १०९ पं २३
विश्वप्रदीपेसङ्गीतालोक ... ७१
विश्वभद्रबोधिसत्त्वयशाविधि
विहारस्थापनसम्बन्धताड़न (?)
कथा २३९
वीताशोकावदान २४२
विष्णुधर्म्मोत्तर १८४
विष्णुपूजाकल्पलता ... ८७, ११६
वीरचिन्तामणि १९२
वीरतन्त्र १२५
वृत्तशतटीका (मुनिवाक्यार्थदर्पण) २४५
वृत्तसार ६६
वेणीसंहारनाटक ४०
वेदसारसहस्रनामव्याख्या ... १८८
वैद्यवामृतसारोद्धार ... ९०
व्यवहारालोक २१२
व्याख्यामधुकोष २१९
व्रतपद्धति ९१

श

शब्दभेदप्रकाश २४१
शाकलसंहिता १२८
शान्तिक्रम २४८
शाम्बरतन्त्र २०६
शारीरयोगपटल १४७
शिवगीताव्याख्या २२४
शिवताण्डव, सटीक, ... १८८
शिवधर्म्म (?) ८६
शुक्लस्मृति १
श्राद्धकाण्ड, कृत्यकल्पतर्वन्तर्गत १०६
श्रीमद्भागवतचतुर्थदशमस्कन्दहृय ११६
श्रौतपद्धति १८४

ष

षष्ठीविद्याप्रशंसा, (रुद्रयामलान्तर्गता) २३
षोड़शनित्यातन्त्र १४८

स

सङ्गीतनारायण १५०
सङ्गीतपारिजात १५१
सङ्गीतसर्व्वस्व १६८
सङ्गीतसारार्णव १४२
सद्धर्म्मपाराजिका १६२
सद्धर्म्मपुण्डरीक २४८
समकुमारिकावदानटीका ... ५२
समन्तचक्षु अवदान २४२
समन्तभद्रगाथा वा भद्रचरीगाथा २४८
समयविहार ... ४६ पं २५
समयाचार २०७
समाधिराज ... ९, १५६, १८०

सम्मुठोद्भव १९९
सम्मोहनतन्त्र १८३
सर्वज्ञानोत्तरतन्त्र ... २४९ २
सर्व्ववज्रोदका २०
सर्व्वं ददाति अवदान ... २४४
सह्याद्रिखण्ड (स्कन्दपुराणीय) ... २३५
साधनमाला ८३
साधनसमुच्चय २००
सारदातिलक ११६
सारावलि ... १४५, २४८
सिद्धयोगीश्वरतन्त्र २४८
सिद्धसन्तानसोपानपद्धति ... ९१
सिद्धान्तकोमुदीविलास ... २११
सिद्धैकवीरमहातन्त्र ... ५१
सुचन्द्रावदान १७५
सुभाषितरत्नाकर १७१
सुभाषितसंग्रह २४५
सुश्रुत २४६
सुवर्णप्रभास १५७
सूक्ष्मपञ्चरत्ना २४०
सूत्राणुसारि अग्निष्टोमप्रयोग ... १८९
सूर्य्यशतक २४१
सूर्य्यशतकटीका ... २४१ पं २४
सेकादिकोद्देशपद ... ३७ पं ११
सौन्दरनन्दकाव्य ९८
संक्षिप्ताभिषेकविधि सामाजिक ८४
संवत्सरकृत्यप्रकाश १९२
स्कन्दपुराण २१७
स्तूपलक्षणकारिका विवेचन ... ५८
स्तोत्रसंग्रह २३९
स्मरदीपिका २१३
स्मृतिसमुच्चय वा रत्नकरण्डिका ६८
स्मृतिसार ... ८७, ११५, १८१
स्वरोदयदर्शा ४६

ह

हठप्रदीपिका ... २०६ पं २८
हरमेखला २४८
हरमेखलाटीका १११
हरमेखला नेपालभाषाटीका ... २०७
हरिवंश ११५
हरिश्चन्द्रोपाख्यान २८
हारावलितन्त्र २१६
हालासप्तशती २४७
हेरुकतन्त्र १७६
हेवज्रपञ्जिका वा योगरत्नमाला ४४

INDEX OF PROPER NAMES.

अ

	पृ०	पं०
अङ्गदेश ...	१५०	१९
अङ्गन	७२	११
अङ्गिरा	२१९	१०
अजेश	३	१६
अद्वयवज्र ...	८३	२९
	२०२	३१
अद्वैतवज्र ...	१५	९
अनङ्गवज्र ...	६५	१५
अनन्त	३	१६
अनन्तमल्ल ...	९४	१७
अनन्तराम ...	६८	२७
अनन्तनागरराज ...	२३८	१९
अनन्तसिंह ...	१४३	१५
अनिल	७२	१४
अनूपराय ...	३९	३३
अनूपसिंह ...	१८८	२५
अभयगुप्त ...	५४	१६
अभयमल्ल ...	१९	३३
	५९	३१
अभयसिंह ...	८२	१६
अभयाकरगुप्त ...	२०५	१६
अभिनवगुप्त ...	७२	१३
	८१	३२
अभिमतनारायणेन्द्रसरस्वती	१८९	२०
अमरमल्लदेव ...	८२	२६
अमृतवज्र ...	५४	२
अमृतानन्दा ...	३	५
अमृतानन्दी ...	३	६
अरविन्दशर्म्मा ...	१८९	२४
अर्गभू	१४१	४
अवन्तिक ...	१०६	४
अवलोकितेश्वर ...	१६५	२५
अशोक ...	१७३	११
	२४१	१०
	२४३	७
अश्वघोष ...	४२	११
	९८	११
	१५६	१६
अश्वतर	७२	१०
अहोबलपण्डित ...	१५२	३

आ

आकबर ...	३९	३०
आचार्य्य ...	१०५	२९
आचार्य्यसुर ...	१७१	२९
आढ्यनाथ ...	१५५	१८
आत्रेय	११०	२९
	१५२	१९
	२१९	२६
आनन्द	२४१	३०
आनन्दगर्भ ...	२०	६
आनन्ददेव ...	१०	२२
	१९	१३
	२४९	३३
आनन्दधन ...	१८३	३
आनन्दनाथ ...	१४९	२०
आनन्दवर्द्धन ...	८२	१
आनन्दाश्रम ...	१४९	३२
आपोजीभट्ट ...	१९४	२४,३०
	२०९	१०,१८
	२१२	६

	पृ०	पं०
आर्य्यदेव ...	१३	१९
	३६	१९
	६५	११
	२४९	२९,३१
आर्य्यसंघ ...	२००	३४
आर्य्यशूर ...	१६७	४
आवुलफजल् ...	१९५	९
आश्वलायन ...	१३०	१२
आह्लादभैरव ...	२	३३

इ

इन्दिरा	३	५
इन्द्रपृष्ठ	१७४	२१,२७
इन्द्रप्रस्थ ...	१२८	२४
इन्द्रभूति ...	५६	४
	२०१	१५
इन्द्रमणि ...	१९३	३२,३३
	१९४	४,५, २८

ई

ईशानकार्त्तिक ...	२१९	२६
ईशानशिव ...	२३४	१५

उ

उत्तमपुर ...	९५	१९
उत्तरठोल्लक ...	८७	४
उत्तरविहार ...	२७	७
उत्पल	८५	३,१०
उदयपाल ...	९९	११
उद्घातमतो ...	१४२	१७
उद्भट	७२	१२
उद्योतकर ...	६४	१९
उपगुप्त	१७३	११
	२४१	११
	२४३	१०,११
उमापति ...	१४२	१७

ऋ

ऋचीक ...	२१९	११

क

ककवोरग्राम ...	९५	१८
कङ्कण ...	१९५	१४
कङ्कालिनी ...	३	४
कमलाकर ...	२२२	८
कमलाकर (हरिपालस्य पिता)	२२४	४
कम्बल	७२	१०
करणवंश ...	७९	२८
करुणा	८३	२७,३२
	२०१	३१
करुणाकर ...	५	२४
कर्क	१९०	१३
कर्ण	१८८	२१,२१
कवन्धी	१३०	१२
कविराजपण्डित ...	११६	१५
कविशेखर ...	९७	२६
कश्यप	७२	१०
कात्यायन ...	१०८	१३
	१३०	१२
कादम्बकुल ...	११६	१४
कादम्बरी ...	३	५
कान्तिपुरी ...	१९०	२३
	१९६	३२
	२३३	१६
कान्यकुब्ज ...	७८	५
	१४७	१६

	पृ०	पं०
कामदेव ...	११६	१४
कारण्डविहार ...	१८	५
कार्णाजिनि ...	९०	२६
कालरात्रि ...	३	५
कालिदास ...	२४५	१६
कालोत्तर ...	२२२	२८
काव्यादर्श ...	५२	६
काशीक्षेत्र ...	१९४	२३
	२०९	९
काशीनाथ ...	५२०	१५,१९, २०
काश्यप ...	१९४	२९
	२०९	१७
	२१२	५
कीर्त्तिवर्म्मा ...	९६	२१
कुक्कुटाराम ...	२४३	८
कुक्कुरी	८३	३०
कुमारचन्द्र ...	७	३६
कुमारसिंह ...	१४१	५,९
कुमुदाकरमति ...	८३	२१
कुलचूड़ामणि ...	२२२	२९
कूटभैरव ...	२	३३
कूर्म्माचल ...	१४२	१८
कृष्ण	१४५	२२
	२४६	१४
कृष्णमिश्र ...	९६	१५
कृष्णभट्ट (मौनी) ...	१४४	२२,२७
कृष्ण	१६१	१९,२९
	१९९	२५
	२००	९
	२०१	२५
कृष्णपण्डित ...	१५२	३
कृष्णराज ...	१५५	२२
केशव (महानस्य भ्रातृजः)	१०७	१९,२२
केशव (गोविन्दस्य पिता)	६८	७
केशवाचार्य्य ...	७९	२७
कोणार्क	९६	१
कोलराज्य ...	१९३	३१
कोहल	७२	११
कौशल्य	१३०	१२
क्रूरभैरव ...	२	३३
क्षितिगर्भ ...	२३	१८

ख

खलपूमहानगर ...	२४९	२७
खिन्दिक ...	१४०	१७

ग

गङ्गा	९६	१
गङ्गादेव ...	२४९	२८
गङ्गाधर ...	११५	१७
गणपतिशर्म्मा ...	२३९	७
गण्डकी	९६	२
गदाधर	२१९	२५
गन्धवती ...	१७४	३१
गयापति ...	८१	२०
गर्ग	९०	२६
	१४०	१९
गहरवारकुल ...	१४७	१२
गाङ्गुटालाङ्गाधि ...	५	२३
गाधिपुर ...	१०७	८
गार्ग्य	१३०	११
गाँगाँभट्ट (विश्वेश्वर)	१८२	३२
गुरुहारिग्राम ...	११५	१०
गुरुकामदेव ...	७	३५
गोतम	६४	१८,२०

	पृ०	पं०
गोदा	१४६	२०
गोप	९१	२४
गोपदत्त ...	५२	२६
गोपालसिद्धान्तवागीश	२१२	२९
गोलग्राम ...	१४६	२२
गोवर्द्धन ...	११३	३४
गोवर्द्धनभट्ट	१४४	२६
गोविन्द (नीलकण्ठस्य पिता)	१८८	२६
गोविन्द	६७	२६,२८
	६८	७
गोविन्दाचार्य्य ...	१५३	२०
	१५४	१
गोविन्दचन्द्रदेव ...	७८	६
गौड़देश (पशुपतिस्थान)	१४८	७
गौतमी	२२२	२७
गौरीपति ...	१४३	२६

च

चक्रपाणि ...	२१९	२५
	२२५	१९,२५, २६
चण्डप्रद्योत ...	४	२८
चण्डेश्वर ...	११६	३
	१७९	२७
चतुर्धरवंश ...	१८८	२६
चतुर्भुज ...	३९	२९
चन्दनभट्ट ...	५१	२३
चन्दनमण्डपीरथ्या	६९	११
चन्द्रकान्ता ...	२३९	१
चन्द्रसिंह ...	९६	२९
चन्द्रसिंह (प्राग्वाटान्वय)	१४१	२
चिरावनवंश ...	१९५	१२
चिरञ्जीवठक्कुर ...	२३३	१७
चमवन	२१९	११

ज

जगज्योतिर्मल्ल (जयज्योतिर्मल्ल) ...	५०	२४
	८८	१
	१४३	६
जगद्दर्पण ...	१७०	२१
जगद्धर	१६८	२३
जगन्नाथ ...	६३	३२
जज्वल	८७	४
जड़विड़पत्तन ...	२४५	११
जन्मराजा ...	२३९	८
जयत	२५	२९
जयन्तदेव ...	२४७	२
जयपति ...	६८	२४
जयप्राणमल्ल ...	११६	६
जयब्रह्मशर्म्मा ...	७७	१६
जयभद्र ...	१०५	२९,३२
जययक्षमल्ल ...	८२	१५
	२४७	२९
जयराजदेव ...	१०५	३१
जयराजमल्ल ...	६८	२९
जयराम ...	२०७	२९
जयशिवराम ...	१०५	२४
जयशीहमल्लवर्म्मा	२५	२८
	२६	३
	२९	५
जयाकर ...	११४	७
जयारिमल्लदेव ...	२५	३५
जयार्जुनदेव ...	१८	८
	१०५	२३
जयार्जुन (युवराज)	२४	१
जलाहक ...	७२	१४
जाहाङ्गिर ...	३९	३२
	१९५	१०

	पृ०	पं०
जीवदेव ...	७८	२२
जीवनाथ ...	९७	१७
जैज्जट	२१९	२५
ज्ञानगण ...	२४९	१६
ज्ञाननाथ ...	१४९	२०

झ

झङ्कार	२	३४

ठ

ठाकुरसिंह ...	२१२	८

ढ

ढुण्ढिराज ...	१४४	९

त

ततकरग्राम ...	४१	८
तारा	१६५	१४,१८
तालाङ्क ...	१८५	२७
तालिङ्गेश्वर ...	६८	२६
तीरभुक्ति ...	६६	१२
	८८	४
तुमग्री	१८	९
तुम्बुरु	७२	९
तेजोब्रह्म ...	८४	७
त्रिलोचनदास ...	८९	२८
त्र्यम्बकेश्वरपुरी ...	१९४	१७
	२०९	३

द

दक्षिणविहार ...	५८	१
दर्पनारायण ...	२१५	४
दशग्रीव ...	७२	१२
दशबलाचार्य्य ...	२००	११
दामोदर ...	१०७	१३
	१८७	११
दिङ्नाग ...	६५	१४
दिनकर	१८२	३०
दिलीप	१०४	१८
दिल्लि	१९३	३१
	१९४	२
दिवाकर	१४६	१७,२१
दिवाकरचन्द्र ...	४४	८
दुर्गासिंह ...	८१	१८
दुर्जयचन्द्र ...	५७	३२
	२०३	२९
दुर्जयभट ...	११३	९
देवेन्द्र	१४८	१६
दौलिकग्राम ...	८७	२७
दंष्ट्रकराल ...	२	२४

ध

धनञ्जय	१९५	१
धर्म्मगृह (बालवागीश्वर)	५१	२
धर्म्मद्रवी ...	२१४	१८
धर्म्मपतिशर्म्मा ...	९७	९
धर्म्ममल्लदेव ...	२४६	२९
धर्म्मरत्न ...	१०	२३
धर्म्मराज ...	१६२	४
धर्म्माकरमति ...	८३	३१
धर्म्मादित्य ...	८५	२०
धवलस्रोतपुर ...	८५	१८
धातुसिकोगृह ...	८२	१५
ध्यानचन्द्र ...	४६	११
ध्रुवपाद ...	७८	२५

न

	पृ०	पं०
नन्दन	६३	३३
नन्दिकेश्वर ...	७२	९
नरवरसिंह ...	१५७	२१
नरसिंह	८८	६
नरसिंहठक्कुर ...	२१३	१५
नरहरिठक्कुर ...	६३	३२
नरेन्द्रदेव ...	५७	३३
नवठक्कुर ...	२४६	१५
नवमौसिंह ...	२२२	२५
नागार्जुन ...	३६	१४,१८
	५४	१५
	६५	१०
	७८	१८
	१६०	२२
	२३९	१२
नागोजिभट्ट ...	१४४	१२
नारद	७२	१०
नारायण ...	१५१	८,११
	२११	४
नारायणभाडुक ...	१९६	३१
नारायणमेघङ्कर ...	१९१	१,३
नारायणशर्म्मा ...	९८	२
निर्भय	२३४	१४
नील	२२२	२८
नीलकण्ठ ...	१८८	२३,२६
नीलकण्ठज्योतिर्वित्	२२१	२०
नृसिंहाश्रम ...	१४९	३०
नेपालमण्डल ...	२५	३५
	२९	८
	५०	२६
	७९	१
	११३	३३
	१४३	४
	१९०	२३

प

	पृ०	पं०
पण्डितराज ...	३९	३०
पद्मचक्र (महाविहार)	७	३५
पद्मनाभ ...	९०	८,९
	१९	३१
पद्मनाभ (नारायणदेवस्य पिता) ...	१५१	१०
पद्मनाभ	१८४	१
पद्मपादाचार्य्य ...	१४७	३०
पद्मवज्र ...	६५	१३
पद्मवर्द्धन ...	२००	२९
पद्माकर ...	८३	२३
परमर्द्दि ...	७२	११
परमशिवेन्द्रसरस्वती	१८९	२१
परमानन्द ...	९५	१९
पशुपति ...	६०	२९
	११३	३३
पशुपतिपठन ...	२९	८
पशुपति ...	६९	१२
पाणिनि ...	५२	७
पारिजातानन्द ...	१४७	१४
पालकाव्य ...	१५०	१९
पाश	६३	२७
पिङ्गल	६६	११
पिलरमच ...	७०	३१
पीठीपति ...	७८	१४
पुरुषोत्तमदेव ...	६०	८
पुरुषोत्तम ...	९६	१
पुरुषोत्तमभट्ट ...	१९४	१९
	२०९	४
पुरुषोत्तमकविरत्न ...	१५१	१८
पुलस्त्य ...	९०	२६
पूर्णनाथ ...	१४९	२१

	पृ०	पं०
मुञ्जादित्यमुनि ...	१५२	२४
मुड़ियारग्राम ...	८४	२७
मूलश्रीवंश ...	११३	८
मेघराज ...	४६	४
मेदिनीगढ़ ...	३९	३१
मेरु	२२२	२८
मोहनी ...	३	५
मौनिकुल ...	१४४	२६

य

यमस्य	२	३३
यशश्चन्द्र ...	९०	२२
यशोधरपाञ्जिकराज	६६	११,१२
यशोधराशाक्यकन्या	२३७	१२
यशोधरा ...	२४०	४
यशोराज (बालवागीश्वर)	९१	२४,२९
यशोवच्छुक ...	७१	१७
यशोवन्त ...	१९४	८,१०,१५
		२६,२९
याज्ञवल्क्य ...	६०	२०
यादवेन्द्रदशावधान	२०६	२०,२१
याष्टिक	७२	१२
योगीश्वर ...	१९	३१
	९०	८
यंवुस्थान ...	६८	२३

र

रघु	१६८	१८
रघुनाथभट्ट ...	१४४	२६
रघुपति ...	६३	५
रङ्गनाथ ...	१४९	३३
रणमेघपाल ...	४६	२
रतन	६३	२७
रत्नपाल ...	६०	१०
रत्नपुर	११५	१०
रत्नाकरगुप्त ...	८३	२२
रत्नाकरशान्ति ...	४३	२६
	८३	२५
रत्नाकर्म्म ...	२०	८
रत्नीव	८५	१९
रभस	५२	६
रमानाथशर्म्मा ...	२१४	१९
रमापति ...	६६	७
रमारमण ...	२१६	६,१३
रम्भा	७२	९
रवि	९१	११
रवि	६३	२७
रवि	२४६	१२
राघवजीव ...	४४	९
राघवसिद्ध ...	८७	६
राजगुप्त ...	५१	३
राजमल्लदेव ...	७९	१
राजवन (विहार ?)	४९	५
राजसिंहदेव ...	५०	२४
रामकृष्ण ...	२२२	९
रामगुप्त ...	५०	१८
	५१	३
रामचन्द्र ...	२३६	२७
रामठक्कुर ...	६३	२८
रामदत्त ...	२४६	१३
रामदास ...	५१	१
रामदास ...	६३	२७
रामदैवज्ञ ...	१४६	१
रामपाल ...	७८	१५
रामाधीन ...	१४८	५
राहु	९७	१७
राहुलभद्र ...	९	१८
रुक्मिणी ...	१४३	११

	पृ०	पं०
रुचिकर ...	९६	११
	९७	७
रुद्र	५२	६
रुद्रदत्त	२४९	१६
रुद्रदेव	६९	१०
	८४	२
रुद्रधर	९१	६
रूपधर (विद्यापतेः प्रकाशात्र)	८४	२८
रूपनाथशर्म्मा ...	८२	३३
रूपनारायण ...	११५	१०
रोहिणी ...	२२०	१४

ल

लक्ष्मण ...	२२२	१०
लक्ष्मण (पाटनक्षरोपनामक)	१२९	९,१६
लक्ष्मीकामदेव ...	५	२३
	३९	२०
लक्ष्मीधर ...	७८	१०
	१०६	१४
लक्ष्मीराज ...	१५५	२२
लखियावंश ...	२४६	१३
लङ्का	४८	३१
ललितपुर ...	२९	९
	३९	२२
ललितापुर ...	१८	४
	५०	२७
	६८	२२
लोकेश्वरशतक ...	५२	६
लोल्लट	७२	१२

व

वङ्ग	६३	२६
वच्छरुद्र ...	७१	१६
वज्रदत्तमहाक्षपटलिक	२४२	२६
वज्रदत्त ...	१५८	१२
वज्रधर ...	१५९	२२
	२४२	२३
वराहमिहिर ...	८५	३,८,१२
	१०६	४
	१८८	२
	२२१	१४
वल्लभाचार्य्य ...	९५	१९
वल्लालसेन ...	२३५	२१
वषट्कारा ...	३	४
वसन्तदेवच्च ...	२२४	६,१४
वसुबन्धु ...	१७४	२२,२४, २६
वंशमणि ...	६६	९
वागीश्वर ...	५४	३०
वागीश्वरकीर्त्ति ...	८४	६
वाघमती ...	२९	९
वाचस्पतिमिश्र ...	६०	६
...	२३३	१३
वाचस्पति ...	९५	३१
	१०८	१४
	१८०	३९
वाजवाहादुर ...	१३८	१३
वाभट्ट	११०	९
	२४६	२०
वायु	७२	१०
वाराणसी ...	१३२	९
	१९	३१
	९०	४
	१३१	१०
	१४२	१०
वार्त्तिककार ...	९०	२१
वासन्तदेवी ...	७८	५
विक्रममणि ...	१४७	१३

	पृ०	पं०
विक्रमशील ...	४५	२८
विग्रहपाल ...	५३	३०
	२४९	१५
विजयकामदेव ...	७७	१५
विजयप्रभास ...	४	२६,२९
विजयरक्षित ...	२१९	२०
विजयरक्षित ...	४५	३२
विजयवज्र ...	२७	२०
विजाधरवर्म्म ...	६९	११
विद्यानन्दनाथ ...	१६	१,४,२८
	१७	१
विद्यापति ...	८४	२८
विद्यारण्य ...	१४९	३०
विनाशिख ...	२	३५
विपुलप्रभास ...	४	२३
विबुधेन्द्राश्रम ...	१९०	१९
विभूतिचन्द्र ...	२४४	१७
विमर्शनाथ ...	१४९	२०
विमलकीर्त्ति ...	१४	२०
विमलप्रबोध ...	१८६	१
विमलशिव ...	२३४	१३
विरजाक्षेत्र ...	९६	१
विरूपाक्ष ...	२	३३
विरूपाक्ष ...	८३	८
विशाखिल ...	७२	१३
विशाला ...	३	५
विशुद्धिश्रीज्ञान ...	५३	२७
विश्वनाथ ...	१४६	७,२१
विश्वमित्र ...	१८५	२६
विश्वावसु ...	७२	१०
विश्वेश्वर ...	२४	१
विश्वेश्वर (वा गाँगाँभट्ट)	१८२	३२
विषपिग्राम ...	९८	२
विष्टिदास ...	१०५	३१

	पृ०	पं०
विष्णुदास ...	१६०	१०
विष्णुसिंह (भावसिंहात्मज)	७९	२९
विष्णुसिंह ...	४	१७
वीरनारायण ...	३९	३४
वीरसिंह ...	१९३	१२,१५
वीरेश्वर ...	११६	२
	१७९	२६
वीर्य्यश्री मित्र ...	४५	२८
		१७
वुन्देल	१९४	३
वुन्देलखण्ड ...	१९२	२९
वेदगर्भतर्काचार्य्य ...	२१४	१६
वैदर्भी	१३०	१२
वैरोचन ...	२३४	२२
	२३५	८
वृद्धप्रचेता ...	९०	२६
व्याडि	१०८	१४
व्यास	१४९	३१

श

शक्तिवल्लभभट्टाचार्य्य	१९१	५
शक्तिसङ्गम ...	२२२	२७
शक्तिसिंह ...	१७९	२
शक्तिसिंहराय ...	७०	३१
शक्री	७२	१२
शङ्कर (काशीनाथस्य पिता)	२२०	१३
शङ्कर (नेपालभूपाल)	८७	३
शङ्करकवि ...	१८५	१५
शङ्कराचार्य्य ...	८२	२०
	१४७	३०
	२२१	२६
शङ्कु	७२	१३
शल्यनाथ ...	१४९	२१

	पृ०	पं०
विक्रमशील ...	४५	२८
विग्रहपाल ...	५३	३०
	२४९	१५
विजयकामदेव ...	७७	१५
विजयप्रभास ...	४	२६,२९
विजयरक्षित ...	२१९	२०
विजयरक्षित ...	४५	३२
विजयवज्र ...	२७	२०
विज्ञाधरवर्म्म ...	६९	११
विद्यानन्दनाथ ...	१६	१,४,२८
	१७	१
विद्यापति ...	८४	२८
विद्यारण्य ...	१४९	३०
विनाशिख ...	२	३५
विपुलप्रभास ...	४	२३
विबुधेन्द्राश्रम ...	१९०	१९
विभूतिचन्द्र ...	२४४	१७
विमर्शनाथ ...	१४९	२०
विमलकीर्त्ति ...	१४	२०
विमलप्रबोध ...	१८६	१
विमलशिव ...	२३४	१३
विरजात्रेत्र ...	९६	१
विरूपाक्ष ...	२	३३
विरूपाक्ष ...	८३	८
विशाखिल ...	७२	१३
विशाला ...	३	५
विशुद्धिप्रबोधान ...	५३	२७
विश्वनाथ ...	१४६	७,२१
विश्वमित्र ...	१८५	२६
विश्वावसु ...	७२	१०
विश्वेश्वर ...	२४	१
विश्वेश्वर (वा गाँगाँभट्ट)	१८२	३२
विषपिग्राम ...	९८	२
विष्टिदास ...	१०५	३१

	पृ०	पं०
विष्णुदास ...	१६०	१०
विष्णुसिंह (भावसिंहात्मज)	७९	२९
विष्णुसिंह ...	४	१७
वीरनारायण ...	३९	३४
वीरसिंह ...	१९३	१२,१५
वीरेश्वर ...	११६	२
	१७९	२६
वीर्य्यश्री मित्र ...	४५	२८
		१७
वुन्देल	१९४	३
वुन्देलखण्ड ...	१९२	२९
वेदगर्भतर्काचार्य्य ...	२१४	१६
वैदर्भी	१३०	१२
वैरोचन ...	२३४	२२
	२३५	८
वृद्धप्रचेता ...	९०	२६
व्याडि	१०८	१४
व्यास	१४९	३१

श

शक्तिवल्लभभट्टाचार्य्य	१९१	५
शक्तिसङ्गम ...	२२२	२७
शक्तिसिंह ...	१७९	२
शक्तिसिंहराय ...	७०	३१
शक्ति	७२	१२
शङ्कर (काशीनाथस्य पिता)	२२०	१३
शङ्कर (नेपालभूपाल)	८७	३
शङ्करकवि ...	१८५	१५
शङ्कराचार्य्य ...	८२	२०
	१४७	३०
	२२१	२६
शङ्कु	७२	१३
शल्यनाथ ...	१४९	२१

	पृ०	पं०
सुवर्णभद्र ...	५८	१
सुवर्णाक्षी ...	९८	१०
सेनवर्म्मा ...	१२	३३
सैन्धवदेश ...	२	१५
सोमशर्म्मा ...	८२	१५
सोमशर्म्मा ...	६८	२४
सोमेश्वर	८४	३२
सोमौलिग्राम ...	८२	३२
सौर्य्यापणी ...	१३०	११
स्तम्भनी ...	३	५
स्थपेखड्य ...	५३	२७
स्थानु	३	१६
स्वधा	३	४
स्वभानाथ ...	१४९	२१
स्वर्णराम ...	५९	२२
स्वाहा ...	३	४

ह

हरपति ...	६३	३३
हरिश्चन्द्र ...	१०७	४
हरिनाथ ...	८७	२४
	१८१	१
हरिनारायण ...	२१५	७,२५
हरिपाल ...	२२४	५
हरिरामतर्कवागीश	२०८	१५,१७
हरिभट्ट ...	१९४	२०
	२०९	४,१७
	२१२	५
हरिवंशशर्म्मा ...	२१३	१
हरिहर ...	८३	२४
हरीश्वर ...	६४	८
हर्षदेव ...	११३	३३
हलधर ...	८५	२
हलधरणी ...	११६	१४
हलायुध ...	८४	२०
हारीतीयक्षिणी ...	२४०	३
हूङ्कारणी ...	३	४
हृकशड़न्वय ...	८५	१९
हृदयधर ...	१०६	१०
हृदयनारायण ...	८८	७
हैमाद्रि ...	१५०	१२,१५
	२२२	१२
हैहय	१४२	१६
ह्लालविहार ...	२६	३

DATE OF ISSUE v.2

This book must be returned within 3, 7, 14 days of its issue. A fine of ONE ANNA per day will be charged if the book is overdue.

